

Vlaams
Parlement

ingediend op **818** (2020-2021) – Nr. 1
25 mei 2021 (2020-2021)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013
betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 18 december 2020	83
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	105
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	117
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	129
Voorontwerp van decreet van 26 februari 2021.....	155
Advies van de Raad van State	177
Ontwerp van decreet	199

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet is er op gericht het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid op verschillende punten te wijzigen.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambities, vermeld in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 omtrent de hertekening van inburgering en het aanpassen van het integratiebeleid. Het nieuwe inburgeringsbeleid speelt in op de noden en uitdagingen van de 21ste eeuw. Het zal inburgeraars beter voorbereiden op onze maatschappij en hun kansen in onze samenleving aanzienlijk vergroten. We vragen daarbij een grotere inspanning van de inburgeraar en tegelijk bieden we de inburgeraar meer kansen door het aanreiken van de hefboomen om als een volwaardige burger in Vlaanderen te kunnen functioneren. Want dat is de finale doelstelling van het inburgeringsbeleid: nieuwkomers de noodzakelijke kennis en vaardigheden bijbrengen zodat ze volop kunnen deelnemen aan de samenleving.

Met de wijzigingen wil de Vlaamse overheid het inburgeringsbeleid slagkrachtiger maken, met oog voor verhoogde economische zelfredzaamheid, snelle actieve maatschappelijke participatie, doorgedreven taalverwerving en kennis van de Vlaamse waarden en samenleving.

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt voor de hertekening van het inburgeringstraject volgende kernelementen:

- Doelgroep strikter afbakenen: verzoekers om internationale bescherming van wie het verzoek nog in behandeling is bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, zullen niet langer in aanmerking komen voor een inburgeringstraject;
- Versterken van het inburgeringstraject: de evolutie van twee naar vier pijlers binnen het inburgeringstraject met als nieuwe pijlers de onmiddellijke inschrijving van elke inburgeraar bij de VDAB om de economische zelfredzaamheid te versterken en het participatie- en netwerktraject van veertig uur;
- Aanscherpen van de resultaatsverbintenis: inburgeraars moeten de doelstellingen van de vier onderdelen behalen om te voldoen aan de inburgeringsplicht en om een attest te kunnen behalen. Slagen ze niet én hebben ze daarbij ook niet regelmatig deelgenomen, worden ze gesanctioneerd;
- Inburgering is niet langer gratis: het invoeren van een retributie voor de cursus en test maatschappelijke oriëntatie;
- Verdieping inburgeringscontract: het verduidelijken van de onderdelen van het inburgeringscontract, met o.a. de toevoeging van een

- richtinggevende timing en een bepaling betreffende de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
- Inburgeringsresultaten delen: het faciliteren van het delen van gegevens met de Dienst Vreemdelingenzaken.
 - Versterken taalniveau na het inburgeringstraject: verplichte inburgeraars die 2 jaar na het behalen van het inburgeringsattest niet werken of studeren zullen taalniveau B1 mondeling moeten behalen.

De modaliteiten op vlak van Nederlands als tweede taal zullen geregeld worden in de regelgeving voor het volwassenonderwijs. De VDAB zal de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en er mee voor zorgen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald hebben.

Een integratiebeleid voeren gaat uiteraard verder dan enkel inburgeringstrajecten aanbieden. Ook binnen onderwijs, werk, wonen, welzijn,... moet aandacht zijn voor personen van buitenlandse herkomst en moeten er maatregelen genomen worden om de participatie te bevorderen. Om gericht en slagkrachtig te werk te gaan, willen we binnen het integratiebeleid focussen op personen van buitenlandse herkomst. Rondtrekkende woonwagenbewoners en personen zonder wettig verblijf behoren niet langer tot de doelgroep van het integratiebeleid. Om het integratiebeleid te dynamiseren en alle betrokken domeinen te responsabiliseren en te ondersteunen in het voeren van een integratiebeleid werd de aanpak van het horizontaal beleid aangepast.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Vlaanderen is steeds een voortrekker geweest op vlak van inburgeringsbeleid. In het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering is een duidelijke visie opgenomen rond de hertekening van het inburgeringstraject. Vanaf 1 januari 2022 wil de Vlaamse Regering een nieuwe fase ingaan waarbij het beleid inspeelt op de noden en uitdagingen van de 21ste eeuw.

Met de hertekening van het Vlaams inburgeringsbeleid wil de Vlaamse Regering de nadruk leggen op economische en maatschappelijke zelfredzaamheid, de snelle verwerving van de Nederlandse taal en het zich eigen maken van de gedeelde normen en waarden van de publieke Vlaamse cultuur. Met het hertekende inburgeringsbeleid worden nieuwkomers uitgenodigd om een actieve bijdrage te leveren aan de Vlaamse samenleving.

In de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 (VR 2020 1707 DOC.0868/1) inzake de hertekening van het inburgeringstraject heeft de Vlaamse Regering aangegeven hoe ze deze ambities zal realiseren en operationaliseren.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering bevat ook enkele wijzigingen rond het integratiebeleid. Het doel is ook om een breder integratiebeleid te ontwikkelen dat segregatie tegengaat. Daarnaast zullen woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf niet langer doelgroep zijn van het integratiebeleid. Dit zonder afbreuk te doen aan de basisrechten van de mensen zonder wettig verblijf.

B. Inhoud

1. Optimaliseren van het horizontale integratiebeleid (art. 3-7 van het ontwerp van decreet)

Het horizontale integratiebeleid houdt in dat de voltallige Vlaamse Regering maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat de integratie van personen van buitenlandse herkomst bevorderd wordt. Om alle maatregelen te stroomlijnen, acties op elkaar af te stemmen en de domeinen te ondersteunen bij het voeren van een integratiebeleid, wordt dit 'horizontale' beleid gecoördineerd door de minister bevoegd voor het integratiebeleid.

1.1. Focus op personen van buitenlandse herkomst (art. 3 van het ontwerp van decreet)

Een eerste element in het optimaliseren van het integratiebeleid, is de doelgroep ervan strikter af te bakenen en volledig te focussen op personen van buitenlandse herkomst met wettig verblijf.

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 stelt dan ook: *"Woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf worden niet langer benaderd vanuit het integratiebeleid. We doen geen afbreuk aan de basisrechten van de mensen zonder wettig verblijf."*

Vorige regeerperiode is de omslag gemaakt van een historisch gegroeid categoriaal 'standplaatsenbeleid' naar een 'woonbeleid' inzake woonwagenterreinen. Hiertoe werd het beleid inzake woonwagenterreinen, en hiermee samenhangend de middelen, vanaf begin 2015 overgeheveld van het beleidsveld 'inburgering' naar het beleidsveld 'wonen'.

Aansluitend wordt nu ook de doelgroep van het Vlaamse integratiebeleid aangepast in die zin dat ook de rondtrekkende woonwagenbewoners niet langer als een specifieke doelgroep worden opgenomen in artikel 3 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Het niet langer opnemen van de rondtrekkende woonwagenbewoners als bijzondere doelgroep van het integratiebeleid laat toe om met het integratie- en inburgeringsbeleid te focussen op personen van buitenlandse herkomst en het leren omgaan met de gevolgen van migratie en samenleven in diversiteit. Hetzelfde geldt voor de rondtrekkende beroepsbevolking.

De Vlaamse Regering kiest hiervoor omdat de beleidsinstrumenten inzake het verbeteren van de woon- en leefsituatie van rondtrekkende woonwagenbewoners en de rondtrekkende beroepsbevolking bij andere beleidsvelden dan integratie en

inburgering liggen. De praktijk heeft uitgewezen dat een coördinerende rol, zoals die momenteel nog aan het beleidsveld integratie en inburgering wordt toebedeeld, beter opgenomen kan worden bij een beleidsdomein dat zelf ook een aantal beleidsinstrumenten in handen heeft of kan ontwikkelen om de beleidsdoelstellingen te realiseren.

De schrapping als doelgroep van het integratiebeleid, houdt geenszins in dat deze groep van woonwagenbewoners en rondtrekkende beroepsbevolking niet meer onder de aandacht wordt gebracht: woonwagenbewoners dienen onderdeel uit te maken van het inclusief beleid van de verschillende beleidsdomeinen.

Voor meerderjarige personen zonder wettig verblijf zijn er binnen het integratie- en inburgeringsbeleid geen instrumenten voorhanden om de grondrechten te waarborgen. Dit is wel mogelijk binnen andere beleidsdomeinen. De Vlaamse overheid kiest er dan ook voor om deze doelgroep voortaan te benaderen vanuit die beleidsdomeinen die beleidsinstrumenten in handen hebben of kunnen ontwikkelen ter waarborging van de grondrechten van meerderjarige personen zonder wettig verblijf. Een uitzondering hierop vormen de minderjarige nieuwkomers. Gezien de agentschappen Integratie en Inburgering de decretale opdracht hebben om minderjarige nieuwkomers toe te leiden naar onderwijs, en in het kader van de leerplicht, blijven zij deel uit maken van de doelgroep van het integratiebeleid.

1.2. Aanpassing van de organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid (art. 4-7 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

“Daarnaast ontwikkelen we een breder integratiebeleid dat segregatie tegengaat. Alleen door met en niet naast elkaar te leven ontstaat gedeeld burgerschap. Het louter terugplooiën op de eigen etnisch-culturele groep belemmert een gedeelde Vlaamse samenleving, net omdat er zo weinig onderling contact is.”.

De Vlaamse Regering kiest voor een nieuwe aanpak van het horizontale beleid inzake integratie. Een horizontaal beleid betekent dat er gezamenlijke doelstellingen over de domeinen heen worden afgesproken om de integratie van personen met een buitenlandse herkomst te bevorderen waarbinnen ieder domein gepaste maatregelen neemt vanuit de eigen bevoegdheden. In het huidige decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid moet dit kader twaalf maanden na het aantreden van de Vlaamse Regering opgemaakt zijn. Willen we een slagkrachtig integratiebeleid voeren, moet dit sneller opgemaakt zijn. Vandaar dat we termijn inkorten naar zes maanden.

Na de opmaak van een kader wordt een actieplan gemaakt. Tot voor kort werden deze plannen gekenmerkt als “inventarissen” die weinig doelgericht waren. We willen nu dus een actieplan met focusgerichte, aanvullende acties waarbij er wordt samengewerkt. Het actieplan is niet langer een overzicht van alle lopende en waardevolle acties ter zake, maar focust op vernieuwende samenwerkingen voor een langere looptijd om zo daadwerkelijk impact te genereren. We willen daarvoor voldoende middelen kunnen inzetten.

Dit neemt niet weg dat ieder domein aan integratie moet werken cf. de afgesproken doelstellingen. Maar deze acties maken geen voorwerp uit van het horizontale actieplan, wel van het reguliere beleid waarover in de Beleids- en

Begrotingstoelichting van de verschillende domeinen gerapporteerd worden. Op die manier beklemtonen we dat integratiebeleid een inclusief beleid is én kunnen we slagkrachtigere aanvullende acties ondernemen.

In het huidige decreet van 7 juni 2013 ligt de klemtoon op de installatie van een commissie die het horizontale beleid moet voorbereiden en coördineren. Om impact te kunnen hebben is het echter belangrijker om de verantwoordelijkheid van de verschillende domeinen te beklemtonen. Daarom wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de wijze te bepalen waarop de departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het integratiebeleid vormgeven.

2. Waarde en impact van het inburgeringstraject versterken en zo de kansen van inburgeraars tot succesvolle participatie aan de samenleving te verhogen

2.1. Inburgering enkel voor personen met een duurzame verblijfsvergunning (art. 18 van het ontwerp van decreet)

We willen de inburgeringstrajecten inrichten en aanbieden aan personen met een duurzame verblijfsvergunning.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt daarom:

"Alleen personen die zijn ingeschreven in het vreemdelingen- of bevolkingsregister krijgen toegang tot de inburgeringscursus."

Verzoekers om internationale bescherming weten immers nog niet zeker of ze in ons land mogen blijven. Het kan dan een verkeerd signaal zijn om hen een volledig inburgeringstraject te laten volgen. We kiezen ervoor om de middelen prioritair in te zetten voor nieuwkomers met een duurzaam verblijfsrecht. Ook in een aantal andere Europese landen wordt het reguliere inburgeringstraject voorbehouden voor nieuwkomers met 'duurzaam verblijfsrecht'. Dit geldt in Denemarken, Finland en Frankrijk. Duitsland, Nederland en Noorwegen bieden specifieke vormingsprogramma's voor verzoekers om internationale bescherming. Dit is vergelijkbaar met de ondersteuning die vanuit Fedasil geboden wordt.

In 2019 oordeelde het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in 36,9% van de eindbeslissingen dat de verzoeker daadwerkelijk bescherming nodig had. De beschermingsgraad is in 2019 gedaald in vergelijking met de vorige jaren (57,7% in 2016, 50,7% in 2017 en 49,1% in 2018).

Enkel verzoekers om internationale bescherming die het statuut van erkend vluchteling, dan wel subsidiair beschermde toegewezen kregen, zullen na hun erkenning kunnen doorstromen naar de agentschappen Integratie en Inburgering voor een inburgeringstraject.

In 2019 ondertekenden in totaal 2.306 verzoekers om internationale bescherming die een meer dan vier maanden lopende asielprocedure hebben en wiens asielaanvraag (verzoek om internationale bescherming) nog in behandeling is een inburgeringscontract. Dit is 10% van het totale aantal inburgeringscontracten in 2019. Een deel van deze asielzoekers wordt erkend, en zal dus later sowieso verplicht worden.

Verzoekers om internationale bescherming blijven wel in aanmerking komen voor een cursus NT2. Fedasil kan deze doelgroep dus nog steeds toeleiden naar de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel voor NT2. Na intake worden deze personen verder op maat doorgestuurd naar de aanbodverstrekkers NT2. Na vier maanden in procedure, op voorwaarde dat er op dat moment nog geen negatieve beslissing genomen werd door de Dienst Vreemdelingenzaken of het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, hebben verzoekers om internationale bescherming recht op werk en kunnen zij toegeleid worden naar de arbeidsmarkt.

2.2. Inhoudelijke verbreding van het inburgeringstraject

Economische zelfredzaamheid van inburgeraars versterken (art. 24 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

"Elke nieuwkomer die een inburgeringstraject volgt, wordt verplicht om zich binnen de 2 maanden na de opstart van het traject aan te melden bij de VDAB. Op die manier kan de VDAB elke nieuwkomer met een arbeidsperspectief begeleiden naar werk of een bijkomende opleiding. Hierbij wordt rekening gehouden met studies of opleidingen die de nieuwkomer al volgt."

We willen een sterkere focus in het inburgeringstraject op het versterken van de economische zelfredzaamheid door niet-werkende inburgeraars op beroepsactieve leeftijd te verplichten om zich in te schrijven bij de VDAB.

We stellen immers een hoger armoederisico vast bij personen van buitenlandse - en vooral niet-Europese - herkomst. Dit armoederisico houdt verband met een relatief lage werkzaamheid. Dit blijkt uit cijfers van 2019 uit de datawarehouse Kruispuntbank Sociale Zekerheid (hierna KSZ genoemd). Die cijfers tonen aan dat terwijl 77,2% van de personen van Belgische herkomst tussen de 20 en 64 jaar aan het werk is, dit percentage slechts 59,7% bedraagt bij personen van buitenlandse herkomst. Dit percentage ligt relatief laag bij de eerste generatie van niet-Europese herkomst (53,6%). Voor personen met een niet-Europese nationaliteit bedraagt de werkzaamheidsgraad slechts 42,4%. Onderzoek wijst uit dat de werkzaamheid bij nieuwkomers en dus inburgeraars relatief gezien nog lager ligt. Eén jaar na het verschijnen op de lijst van inburgering is ongeveer 20% van de vrouwen en ongeveer 35% van de mannen aan het werk (bron: VIONA-onderzoek 2019 "Wegwijs naar werk").

De huidige werkzaamheidsgraad van vooral personen van niet-EU-herkomst ligt dus te laag. Voor niet-werkende nieuwkomers die inburgering volgen, is het steeds de bedoeling geweest dat zij meteen na het afronden van hun inburgeringstraject doorstromen naar de VDAB voor verdere begeleiding naar de arbeidsmarkt. Uit het onderzoek 'Wegwijs naar werk'¹ blijkt dat er consistente en aanzienlijk positieve samenhang is tussen het inburgerings- en/of taaltraject dat nieuwkomers hebben doorlopen en de deelname aan de VDAB-activeringsmaatregelen. Enerzijds komen niet-werkende nieuwkomers die reeds deelnamen aan een inburgerings- en/of

¹ Wood, J. en Neels, K (red) (2020), Wegwijs naar werk. Longitudinale analyse en evaluatie van inburgerings- en activeringstrajecten in Vlaanderen, 2005-2016, Universiteit Antwerpen.

taaltraject vaker terecht in activeringsmaatregelen van de VDAB. Anderzijds genereren NT2 en MO ook (beperkte) directe positieve effecten op arbeidsintrede. Toch zijn er te weinig inburgeraars die doorstromen naar de VDAB. We stellen immers vast dat slechts 48% van de personen met een ondertekend inburgeringscontract in 2018/2019 gekend² is bij de VDAB.

Aangezien een deel van de huidige inburgeraars de weg niet vindt naar de VDAB en hierdoor de kans op economische zelfredzaamheid verkleint (en het armoederisico verhoogt), wordt inschrijving bij de VDAB binnen de twee maanden na ondertekening van het inburgeringscontract voor niet werkende inburgeraars verplicht. We gaan ervan uit dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd (onmiddellijk of op termijn, bvb. na volgen van een opleiding) een arbeidsperspectief heeft. We streven evenwel naar een gelijktijdige inschrijving bij VDAB op het moment van intake en inschrijving bij de agentschappen inburgering en integratie. De VDAB zal de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en er mee voor zorgen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald hebben.

Om drempelverlagende te werken willen we evolueren naar een geïntegreerde intake van inburgeraars. I.p.v. dat de inburgeraar zich én bij de agentschappen én bij de VDAB en andere partners moet aanmelden op verschillende locaties en steeds weer hetzelfde verhaal moeten brengen, is het de bedoeling om de dienstverlening slim te bundelen. We boeken op deze manier efficiëntie- en effectiviteitswinsten voor zowel klant als dienst

Inburgeraars ondersteunen bij het uitbouwen van een netwerk (art. 25 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

"We bouwen een vierde pijler uit, met het oog op betere participatie en integratie van de inburgeraar en het creëren van een netwerk. We bieden een traject op maat aan van 40 uur in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, of vrijwilligerswerk. Ook vanuit de ontvangende samenleving leveren we hiervoor de nodige inspanningen. De lokale besturen zijn hiervan de regisseur, in overleg met de trajectbegeleider. Het aanbod is optioneel voor wie werkt, studeert of vrijwillig een inburgeringstraject volgt."

Een ander nieuw onderdeel in het inburgeringstraject, een vierde pijler, is het participatie- en netwerktraject. Elke verplichte inburgeraar die niet werkt of niet studeert op het ogenblik van het ondertekenen van het inburgeringscontract neemt veertig uren deel aan netwerk bevorderende initiatieven. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk,... Het doel is te zorgen voor een betere participatie en integratie van de inburgeraars en het creëren van een netwerk.

² Koppeling van bestanden van inburgering en VDAB in februari 2020.

Wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van participatie- en netwerktrajecten ordenen de effecten grofweg in vier resultaatgebieden: (1) psychologische opbrengsten, (2) sociaal-communicatieve opbrengsten, (3) persoonlijke ontwikkeling en (4) horizonverbreding. Niet elk traject draagt bij aan elk resultaatgebied, dit is afhankelijk van de specificiteit van de trajecten. Van der Tier & Potting (2015) onderzochten de “maatjesprojecten” in Nederland en besluiten dat zulke projecten een combinatie zijn van een serie van kleine opbrengsten die samen een positieve bijdrage leveren aan het behalen van zichtbare verbeteringen op langere termijn. Ook Uytterlinde et al. (2009) concludeerden in hun onderzoek naar de effectiviteit van mentoringprojecten, dat een succesvolle ondersteuningsrelatie ertoe kan bijdragen dat een “neerwaartse spiraal wordt gekeerd” en de hulpvrager op lange termijn zijn “maatschappelijke positie verbetert”. Een effectieve ondersteuningsrelatie kan volgens hen leiden tot meer zelfvertrouwen en een positievere blik op de toekomst, doordat nieuwe sociale vaardigheden en omgangsvormen bijgebracht worden en de leefwereld verruimd wordt. Verschillende onderzoeken tonen dus aan dat netwerktrajecten een belangrijke ondersteuning kunnen bieden, wanneer men bv. op zoek is naar werk. Het onderzoek van Weiss en Tulin (2019) laat zien dat mentoringsprogramma’s grotere kansen op tewerkstelling vertonen indien wordt ingezet op vriendschappen tussen nieuwkomers en de lokale bevolking.

Veel lokale besturen zetten vandaag al initiatieven op om sociale netwerking en participatie van inburgeraars te bevorderen. Vanaf 1 januari 2021 starten ook proeftuinen op in samenwerking met de VVSG en het Agentschap Integratie en Inburgering. Minstens twintig lokale proeftuinen zullen ondersteund worden, waarvan minimaal tien in kleine steden en gemeenten. Deze proeftuinen hebben als doelstelling om het integratieproces van inburgeraars te versnellen en verbeteren. In dat kader wordt tegelijk een digitaal meetinstrument ontwikkeld dat op een klantvriendelijke manier de beoogde doelen van deze pijler per individu in kaart brengt, de verschillende acties maar ook de reacties en effecten volgens de verschillende betrokkenen.

Er wordt ook voorzien in procesbegeleiding om de lokale proeftuinen te ondersteunen, kennisdeling te stimuleren en expertise voor de invulling van de vierde pijler inburgering op te bouwen en te verspreiden.

Belangrijk is dat de verplichte inburgeraar zelf een verantwoordelijkheid krijgt om te bewijzen dat hij voldoende inspanningen levert in het kader van de vierde pijler. Hiervoor worden eenvormige documenten en procedures opgemaakt. Hij kan gebruik maken van het aanbod van de lokale besturen, maar kan ook participeren aan zelf gekozen initiatieven (bv. stage in een bedrijf).

Flexibilisering van het inburgeringstraject en versterking van aanbod op maat door af te stappen van de uniforme duurtijd van 1 jaar (art. 28 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

“De inhoud van het inburgeringstraject wordt opgenomen in een inburgeringscontract, dat door de inburgeraar bij aanvang van het traject moet worden ondertekend. Hierin wordt, voor de verschillende onderdelen van het

inburgeringstraject, in samenspraak met de trajectbegeleider, een termijn vastgelegd.”.

De huidige termijn voor het realiseren van het inburgeringstraject is geregeld in artikel 31 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Standaard stelt dit dat het inburgeringstraject hoogstens één jaar na het opstarten van het vormingsprogramma afgerond moet zijn. Voor personen die werken of een opleiding volgen, en voor personen die een opleiding van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal volgen kan hiervan afgeweken worden. Dit is een redelijk generieke aanpak die zowel voor de inburgeraar zelf als voor de agentschappen Integratie en Inburgering weinig richtinggevend en sturend werkt.

Uit analyses blijkt dat over heel Vlaanderen en Brussel samen, de mediane duurtijd voor verplichte inburgeraars om een attest te behalen veertien maanden is en voor rechthebbende inburgeraars elf maanden. Het leervermogen bepaalt ook de duur: personen die een alfatraject gevolgd hebben en een attest hebben behaald, hebben een mediane duurtijd van vierentwintig maanden, andere personen met een advies om Centrum Voor Basiseducatie (CBE) te volgen twintig maanden. Wie een advies ‘Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) verlengd’ kreeg, had een mediane tijd van zestien maanden, wie een advies ‘Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) standaard’ kreeg elf maanden. Met een advies ‘Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) verkort/Universitair Talencentrum (UTC)’ was de mediane duurtijd tien maanden.

Door een richttermijn op te nemen in het inburgeringscontract bieden we zowel voor de inburgeraar als voor de agentschappen een houvast en tijdsdoel om het vormingsprogramma zo snel mogelijk en tegelijkertijd op maat te realiseren.

Gezien het Nederlands leren van alle inburgeringsonderdelen de meeste tijd in beslag neemt, stellen we de duur van het NT2-traject als richtinggevende termijn voor inburgering voorop.

Personen met het NT2 advies ‘CVO verkort’ doen er ongeveer minder dan zes maanden over om tot niveau A1 te geraken, bijna twaalf maanden over niveau A2. Personen met het NT2 advies ‘CVO standaard’ doen een zes maanden over niveau A1, iets meer dan een jaar over A2. Personen met het NT2 advies ‘CVO verlengd’ doen 12 maanden over A1, 24 maanden over A2. De niet-alfaklanten die wel CBE-cliënt zijn, doen meer dan 12 maanden over niveau A1 en meer dan 24 maanden over niveau A2. Alfaklanten die tot de niveaus A1 en A2 zijn geraakt, doen er ‘gemiddeld’ net geen 36 maanden over.³

Belang van gedeelde waarden en normen benadrukken (art. 28 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

³ Opgelet, de cijfers moeten met de nodige omzichtigheid benaderd worden gezien ze vertrekken van de mediaan van de duurtijd. De mediaan betekent dat de ene helft van de betrokkenen een kortere duurtijd doorloopt, de andere helft haalt dit echter niet.

“In het inburgeringscontract wordt ook een bepaling toegevoegd met betrekking tot de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd.”.

Door de opname van een bepaling in het inburgeringscontract met betrekking tot de essentiële rechten en plichten – d.m.v. een verklaring die als bijlage bij het contract wordt gevoegd – die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd weten inburgeraars van bij de start welke rechten en plichten cruciaal zijn in onze samenleving en als leidraad gelden in ons inburgerings- en samenlevingsmodel.

Het doel van deze verklaring is meerledig:

1. Verwelkomen van nieuwkomers in de samenleving
2. Duiden van de gedeelde sokkel van waarden en die voor elke burger in Vlaanderen gelden
3. Vragen dat men de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert
4. Binding tot stand brengen tussen nieuwkomers en ontvangende samenleving
5. Een instrument zijn voor de volgende stappen in het proces van inburgeren en samenleven

De concrete uitwerking van de verklaring zelf zal middels besluit van de Vlaamse Regering gebeuren.

2.3. *Inburgeraars stimuleren om de doelstellingen van de inburgeringsonderdelen te behalen*

Inburgeringsattest indien de doelen van alle onderdelen van het inburgeringstraject behaald zijn (art. 29 van het ontwerp van decreet)

Momenteel kunnen inburgeraars een inburgeringsattest krijgen wanneer ze de doelstellingen van Maatschappelijke oriëntatie en Nederlands als Tweede Taal behaald hebben.

Dit blijft behouden, maar door het toevoegen van twee extra onderdelen aan het inburgeringstraject, zullen ook de doelen van deze twee onderdelen moeten behaald worden. Dat betekent de realisatie van de verplichte inschrijving bij de VDAB binnen de twee maanden na het ondertekenen van het inburgeringscontract voor inburgeraars die niet werken en veertig uren deelnemen aan een participatie- en netwerktraject.

Het is de bedoeling om de resultaten van het inburgeringstraject te delen met Dienst Vreemdelingenzaken. In voorliggend decreet wordt daarin voorzien in een basis om deze gegevensuitwisseling mogelijk te maken. Door de mogelijkheid tot informatiedeling in te schrijven in het decreet willen we ervoor zorgen dat de Dienst Vreemdelingenzaken voor federale beslissingen over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar op een uniforme en gelijkwaardige manier voor elke inburgeraar de nodige info verkrijgt over het gevolgde inburgeringstraject.

Gestandaardiseerde test Maatschappelijke oriëntatie (MO)

Inburgeraars kunnen nu slagen in de cursus Maatschappelijke Oriëntatie (hierna MO genoemd) wanneer ze regelmatig en actief hebben deelgenomen en twee acties hebben uitgevoerd uit hun persoonlijk actieplan dat in de lessen MO wordt opgemaakt. Er wordt dus geen test als dusdanig gebruikt om de verworven kennis van de inburgeraar te peilen.

De Vlaamse overheid wil evolueren naar het objectief en wetenschappelijk testen van het bereiken van de leerdoelen MO. Door het invoeren van testen, verhoogt de waarde van het inburgeringsattest want op die manier is duidelijk welke competenties en kennis effectief verworven zijn. Door objectieve meetmomenten in te bouwen kunnen we de kwaliteit van de cursus maatschappelijke oriëntatie verbeteren en inburgeraars beter begeleiden, net omdat we hun leerwinst zullen kennen. We willen hiermee ook gelijkberechting creëren, met oog voor de leercapaciteiten van inburgeraars.

In 2021 zal met steun van het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (hierna AMIF genoemd) een gestandaardiseerde test MO ontwikkeld worden. Bij de ontwikkeling van deze test MO is er aandacht voor de diversiteit binnen de doelgroep (vb. taal, opleidingsniveau) en voor kwetsbare profielen in het bijzonder (vb. analfabeten, laaggeletterden).

Het doel is uiteraard dat elke inburgeraar kan slagen voor de test maatschappelijke oriëntatie. Inburgeraars met een hoge graad van zelfredzaamheid zullen een meer intens digitaal opleidingsaanbod krijgen met minder klassikale momenten. Inburgeraars met een lagere zelfredzaamheidsgraad zullen een langer opleidingstraject krijgen met naast digitale lessen en oefeningen ook voldoende klassikale sessies.

Ook de doelen NT2 zullen op een gestandaardiseerde manier getest worden. De invoering daarvan zal gebeuren via de regelgeving voor het volwassenonderwijs.

Blijvend verplicht tot de doelstellingen behaald zijn

Momenteel zijn verplichte inburgeraars verplicht om hetzij de doelstellingen van het vormingsprogramma (MO en NT2) te behalen, hetzij regelmatig deel te nemen aan het vormingsprogramma. Om de elementen die in de cursus MO aan bod komen effectief om te zetten en te kunnen gebruiken in het dagelijkse leven, is het van belang dat inburgeraars de doelstellingen behalen. Daarom zal regelmatige deelname niet langer volstaan om te voldoen aan de verplichtingen. Indien ze niet slagen, moet de cursus opnieuw gevolgd worden en moet er opnieuw een test afgelegd worden.

Uiteraard houden we daarbij rekening met inburgeraars die omwille van beperkte leercapaciteiten niet kunnen slagen voor de test MO of NT2.

Dit betekent ook niet dat inburgeraars per definitie gesanctioneerd worden wanneer ze de doelen niet behalen. Er zullen pas sancties opgelegd worden wanneer blijkt dat de inburgeraar niet regelmatig deelneemt aan de vormingsonderdelen.

2.4. Inburgeringstrajecten minder vrijblijvend: invoering van vergoedingen voor de cursussen en testen (art. 22 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

"We stappen af van het gratis inburgeringsbeleid. Inburgeraars zullen een financiële vergoeding moeten betalen van twee keer 90 euro wanneer ze een inburgeringscontract tekenen. Hiervoor krijgen zij een cursus maatschappelijke oriëntatie en een cursus NT2 tot op niveau A2. Bij het afleggen van de toetsen NT2 en maatschappelijke oriëntatie betalen ze voor elk van deze twee toetsen 90 euro. Deze regeling geldt ook voor vrijwillige inburgeraars. Indien de inburgeraar niet slaagt, dient men opnieuw te betalen voor een nieuwe test."

Momenteel worden de inburgeringstrajecten, inclusief NT2, kosteloos aangeboden aan de inburgeraar. Voor de Vlaamse overheid bedraagt de huidige kostprijs ongeveer 4.500 euro per traject.

Door een beperkte vergoeding te vragen willen we de inburgeringstrajecten minder vrijblijvend maken.

Daar tegenover staat dat, cf. supra, we de inhoud van het traject willen optimaliseren en uitbreiden opdat inburgeraars nog meer kansen krijgen met het volgen van een inburgeringstraject. De inhoud van de cursus MO zal bijgesteld worden, er worden gestandaardiseerde testen ontwikkeld, er wordt ingezet op de ontwikkeling van netwerk- en participatietrajecten, er zullen gratis tolken mogelijk zijn tijdens het traject, de VDAB en agentschappen bundelen krachten om geïntegreerde intakes aan te bieden etc.

Tegenover een kwalitatief aanbod mag een aanvaardbare vergoeding voor de cursus en test MO staan. Op deze manier willen we ook de waarde van het traject voor de inburgeraar verhogen.

In dit ontwerp van decreet wordt de invoering van een retributie voor de cursus en test MO geregeld. De invoering van de retributie voor de cursus en test NT2 voor inburgeraars zal geregeld worden in de regelgeving voor het volwassenonderwijs.

De concrete modaliteiten zullen nader geregeld worden in het uitvoeringsbesluit. Cf. de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 (VR 2020 1707 DOC.0868/1) inzake de hertekening van het inburgeringstraject is dit alvast verduidelijkt. In het nieuwe model zullen we eenmalig negentig euro vragen voor de cursus MO. De inburgeraar betaalt ook negentig euro voor de test. Als inburgeraars na een eerste test MO niet slagen kunnen zij een herhalingscursus volgen. Elke inburgeraar zal deze vergoedingen moeten betalen. Indien de inburgeraar niet slaagt voor de test, dient men opnieuw te betalen voor een nieuwe test.

Voor inburgeraars, ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan de Vlaamse Regering een uitzondering voorzien op de financiële vergoeding. Dit gelet op de specifieke Brusselse context. Nu er in Brussel ook Franstalige – gratis – trajecten worden aangeboden en er een verplichte inburgering wordt ingevoerd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), willen we vermijden dat Brusselse inburgeraars niet langer voor een Nederlandstalig traject zouden kiezen. Daardoor zouden we een andere uitdrukkelijke ambitie van deze Vlaamse Regering tekortdoen: we willen namelijk waken over het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze

hoofdstad. Om de drempel laag te houden, wordt een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een uitzondering te kunnen voorzien.

Ook in aantal andere Europese landen zoals Duitsland, Denemarken en Nederland wordt reeds verwacht van inburgeraars om zelf een bijdrage te leveren in de kostprijs van het inburgeringstraject, zie ook 'Impact op armoederisico'.

De Vlaamse overheid opteert voor een billijk systeem van retributies en zal een zeer lage vergoeding vragen die voor iedereen dezelfde is. We opteren voor gelijke vergoedingen voor elke inburgeraar, zowel voor de verplichte als voor de vrijwillige inburgeraars. We maken hierbij ook bewust geen onderscheid tussen de diverse types inburgeraars. In beginsel moet dan ook elke inburgeraar de retributie betalen. De retributie voor de deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie is éénmalig. Voor de deelname aan de test maatschappelijke oriëntatie moet elke keer een retributie betaald worden.

Gelet op het feit dat we ook een vergoeding invoeren voor de vrijwillige inburgeraars én daarbij geen vrijstellingen voorzien, voorzien we niet langer een financiële sanctie voor vrijwillige inburgeraars die hun vormingsprogramma vroegtijdig stopzetten (nu een eenmalige boete van minimum 50 en maximum 150 euro). Destijds was die sanctionering voorzien omwille van het principe dat het inburgeringstraject gratis was voor de inburgeraar. Op die manier wilde de decreetgever vermijden dat vrijwillige inburgeraars ingeschreven werden in cursussen - waarvoor kosten gemaakt werden en plaatsen voorzien werden – en ze dan afhaakten.

3. Versterking taalkennis na het inburgeringstraject (art. 31 van het ontwerp van decreet)

Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklappend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Vandaar dat we er mee willen voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Er wordt verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Indien zij dit niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben kunnen er sancties worden opgelegd. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting. Ook personen die omwille van medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte leercapaciteiten dit niveau niet kunnen behalen worden eveneens vrijgesteld. VDAB is hier een belangrijke partner. Zij is immers regisseur over het activeringstraject van werkzoekenden. VDAB zal ex-inburgeraars stimuleren en er mee over waken dat zij een cursus B1 volgen.

4. Aanvullende bepalingen om de werking van de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel (in het decreet aangeduid als 'het EVA') doelgerichter te maken

Verfijning kerntaken

Het inbedden van de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen in het ruimere taalbeleid (art. 36-37 van het ontwerp van decreet)

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt:

"De Vlaamse overheid voert een sterk taalbeleid dat Nederlands leren, oefenen en gebruiken stimuleert, o.a. door te blijven voorzien in een behoeftedekkend NT2-aanbod, het creëren van oefenkansen Nederlands en het gebruik van 'heerlijk helder' Nederlands in overheidscommunicatie."

Heel wat openbare besturen, voorzieningen en organisaties komen vanuit onze diverse samenleving veelvuldig in contact met personen met een anderstalige achtergrond. Dit brengt soms taalverwarring en een taalkloof met zich mee. Nederlands leren en oefenen, alsook het gebruik van duidelijk Nederlands zijn belangrijke instrumenten om die kloof te helpen overbruggen. Niettegenstaande zijn er situaties waarin het inzetten van sociaal tolken en sociaal vertalers nuttig kan zijn. Het leren van een nieuwe taal vergt tijd en is niet voor iedereen vanzelfsprekend.

Het instrument sociaal tolken en sociaal vertalen kan niet geïsoleerd en exclusief ingezet worden. Het is uitermate belangrijk dat dit ingebed wordt in een ruimer taalbeleid. Gebruikers moeten het inschakelen van sociaal tolken en sociaal vertalers inpassen binnen een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op zowel het wegwerken van taaldrempels, als het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor anderstaligen.

Vooraleer naar het instrument sociaal tolken en sociaal vertalen te grijpen moeten gebruikers de inschatting maken of dit daadwerkelijk noodzakelijk is. Er bestaat immers een waaier aan communicatie-ondersteunende middelen. De Vlaamse Regering heeft de intentie tot een zo efficiënt mogelijke inzet van sociaal tolken en sociaal vertalers te komen. De agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel kunnen de gebruikers hier vanuit hun opdracht rond taalbeleid in ondersteunen.

Vandaar dat de opdrachten m.b.t. sociaal tolken en vertalen in het decreet onder gebracht worden onder de taken m.b.t. taalbeleid.

Juridische dienstverlening m.b.t. vreemdelingenrecht en het internationaal privaatrecht wordt verfijnd

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 bepaalt het volgende:

"Via een aanpassing van de regelgeving zorgen we ervoor dat juridische dienstverlening exclusief aan Vlaamse diensten en voorzieningen en Vlaamse lokale besturen wordt aangeboden. Private personen kunnen er geen beroep op doen."

De agentschappen hebben als opdracht om een juridische dienstverlening inzake vreemdelingenrecht, asielrecht en internationaal privaatrecht vorm te geven. Dat omvat zowel het ontwikkelen en ter beschikking stellen van expertise als het concreet ondersteunen van voorzieningen, organisaties en openbare besturen.

In voorliggend decreet expliciteren we dat dit gaat om ondersteuning aan actoren die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Private personen kunnen geen beroep doen op deze juridische dienstverlening. De Vlaamse Regering kan nadere modaliteiten bepalen.

Impactanalyse

Aandacht voor het armoederisico

Personen van buitenlandse - en vooral niet-Europese - herkomst zijn in Vlaanderen kwetsbaar voor armoede. Cijfers van 2016 voor Vlaanderen (bron: EU-SILC in VLIM 2018⁴) tonen aan 40% van de personen geboren buiten de EU leeft van een huishoudinkomen dat onder de armoededrempel ligt (in vergelijking met 8% en 13% bij personen geboren in respectievelijk België en de EU). Bij personen met niet-Europese nationaliteit bedraagt dit armoederisico zelfs 49%.

Het hogere armoederisico van deze groep houdt verband met een relatief lage werkzaamheidsgraad. Cijfers van 2019 voor Vlaanderen (bron: datawarehouse KSZ⁵) tonen aan dat terwijl 77,2% van de personen van Belgische herkomst tussen de 20-64 jaar aan het werk is, dit percentage slechts 59,7% bedraagt bij personen van buitenlandse herkomst. Dit percentage ligt relatief laag bij de eerste generatie van niet-Europese herkomst (53,6%). Voor personen met een niet-Europese nationaliteit bedraagt de werkzaamheidsgraad slechts 42,4%.

Onderzoek wijst uit dat de werkzaamheid bij nieuwkomers relatief gezien nog lager ligt. Eén jaar na het verschijnen op de lijst van inburgering⁶ is ongeveer 20% van de vrouwen en ongeveer 35% van de mannen aan het werk (bron: VIONA-onderzoek 2019 "Wegwijs naar werk"⁷). Het is dus waarschijnlijk dat het armoederisico bij inburgeraars nog een stuk hoger ligt dan 40 of 49%.

Positieve samenhang tussen het inburgerings- en/of taaltraject en deelname aan VDAB-activeringsmaatregelen

De huidige werkzaamheidsgraad van vooral personen van niet-EU herkomst ligt dus te laag. Voor niet werkende nieuwkomers die inburgering volgen, is het steeds de bedoeling geweest dat zij meteen na het afronden van hun inburgeringstraject doorstromen naar de VDAB voor verdere begeleiding naar de arbeidsmarkt. Uit het onderzoek 'Wegwijs naar werk'⁸ blijkt dat er consistente en aanzienlijk positieve samenhang is tussen het reeds doorlopen inburgerings- en/of taaltraject dat nieuwkomers hebben doorlopen en de deelname aan VDAB- activeringsmaatregelen.

⁴ https://samenleven-in-diversiteit.vlaanderen.be/sites/samenleven-in-diversiteit/files/vlaamse_migratie_integratiemonitor_2018_rapport.pdf.

⁵ https://www.ksz-bcss.fgov.be/nl/dwh/dwh_page/content/websites/datawarehouse/data/online-statistieken.html.

⁶ De cijfers hebben betrekking op nieuwkomers die tussen 2005 en 2016 voor het eerst op de lijst van inburgering verschenen.

⁷ <https://integratiebeleid.vlaanderen.be/onderzoek-wegwijs-naar-werk-longitudinale-analyse-en-evaluatie-van-inburgerings-en->

⁸ Wood, J. en Neels, K (red) (2020), Wegwijs naar werk. Longitudinale analyse en evaluatie van inburgerings- en activeringstrajecten in Vlaanderen, 2005-2016, Universiteit Antwerpen.

len. Enerzijds komen niet-werkende nieuwkomers die reeds deelnamen aan een inburgerings- en/of taaltraject vaker terecht in activeringsmaatregelen van de VDAB. Anderzijds genereren NT2 en MO ook (beperkte) directe positieve effecten op de arbeidsintrede. Toch zijn er te weinig inburgeraars die doorstromen naar VDAB. We stellen immers vast dat slechts 48% van de personen met een ondertekend inburgeringscontract in 2018/2019 gekend⁹ is bij de VDAB. Mannen zijn vaker gekend bij de VDAB dan vrouwen. Subsidiar beschermden en erkend vluchtelingen zijn in verhouding het vaakst gekend bij de VDAB. Van de niet-werkenden zijn gezinsherenigers met derdelanders en verzoekers om internationale bescherming het minst vaak gekend. Hoe hoger het behaalde niveau NT2, hoe vaker men gekend is bij VDAB. Van personen zonder niveau A1 is slechts 36% gekend. Van de laagstgeletterden is slechts 31% gekend bij de VDAB.

Uit het onderzoek 'Wegwijs naar werk' blijkt ook dat de bevroagde vrouwen niet altijd het gevoel hebben dat de VDAB voldoende oog heeft voor hun competenties en aspiraties. Er werd gewerkt aan generieke competenties zonder de betrokkenen altijd een concreet traject naar werk(ervaring) voor te stellen.

Bovendien zijn er verschillende actoren tegelijk bezig met de begeleiding van nieuwkomers. Vaak zijn nieuwkomers al in begeleiding bij het OCMW wanneer ze doelgroep van inburgering worden. Door de soms schijnbaar tegenstrijdige adviezen en verwachtingen, kunnen nieuwkomers wel eens verloren lopen.

Om aan bovenstaande drempels tegemoet te komen zijn drie vernieuwingen cruciaal: de verplichte inschrijving bij de VDAB voor niet werkende inburgeraars, een geïntegreerde intake VDAB-agentschappen-lokaal bestuur en het verplichten om niveau B1 mondeling te behalen na het inburgeringstraject. De eerste en derde maatregel vergen een decretale aanpassing.

1. Verplichte inschrijving bij VDAB voor niet-werkende inburgeraars binnen de twee maanden na ondertekening van het inburgeringscontract

Aangezien een deel van de huidige inburgeraars de weg niet vindt naar de VDAB en hierdoor de kans op economische zelfredzaamheid verkleint, wordt inschrijving bij de VDAB binnen de twee maanden na ondertekening van het inburgeringscontract voor niet werkende inburgeraars verplicht. De geïntegreerde intake waaraan de VDAB deelneemt (zie infra) zal ervoor zorgen dat dit efficiënt kan verlopen. Bij een betere doorstroom naar de VDAB en een dienstverlening op maat die rekening houdt met zowel de competenties en aspiraties van de werkzoekende als de vereisten van werkgevers, rekenen we erop dat de werkzaamheidsgraad van nieuwkomers zal verhogen. Met de inschrijving bij de VDAB kan de VDAB nieuwkomers niet alleen meteen toeleiden naar een job waar aangewezen, maar ook gericht opleidingen en werkervaringsstages aanbieden. Ook voor personen die niet meteen de nood aanvoelen om werk te zoeken omdat hun partner werkt, is het belangrijk dat zij de nodige informatie krijgen over de kansen, drempels en risico's (vb. mogelijk verhoogd armoederisico na scheiding). Dit zal hun intrede op de arbeidsmarkt op termijn versnellen en vereenvoudigen.

2. Een geïntegreerde intake VDAB-agentschappen-lokaal bestuur

⁹ Koppeling van bestanden van inburgering en VDAB in februari 2020.

In Antwerpen heeft men via het AMIF-project 'Activering Vluchtelingen Antwerpen' een geïntegreerde intake en trajectbepaling uitgewerkt¹⁰. Dit project begeleidde en activeerde erkende vluchtelingen naar een duurzame tewerkstelling. Zo werden in de periode 2017 tot 2019 1700 anderstalige nieuwkomers met een leefloon naar een job geleid terwijl ze tegelijk een inburgeringstraject volgden. Bij het intakegesprek zijn tegelijk een doelgroepexpert aanwezig van de stad, de VDAB en het stedelijk agentschap. De klant krijgt hierdoor snel een geïntegreerde dienstverlening op maat. De contactpersonen van de verschillende organisaties werken samen als een team, waardoor ze meer inzicht krijgen in elkaars werking en de onderlinge communicatie vereenvoudigd wordt. Na de activeringsscreening weet elke partner welk soort activeringstraject de klant krijgt, wat de afstand is van de klant tot de arbeidsmarkt en wat de eventuele randvoorwaarden en het verloop van zijn inburgeringstraject zijn. Een traject, dat uitgestippeld is in overleg, zorgt dat partners elkaars boodschap herhalen en versterken. Dat geeft de klant meer duidelijkheid over zijn begeleiding.

Op basis van deze goede praktijk wil het nieuwe inburgeringsbeleid de geïntegreerde intakes waar mogelijk veralgemenen. Het Agentschap Integratie en Inburgering zal reeds in 2021 pilootprojecten hieromtrent opzetten. Naast het fysiek slim bundelen van dienstverlening zal dit ook gebeuren via een geïntegreerde digitale aanpak met een optimale data-uitwisseling.

3. Verplichting om niveau B1 te behalen

Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklampend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Vandaar dat we er mee willen voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Er wordt verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest als verplichte inburgeraar, kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Indien zij dit niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben kunnen er sancties worden opgelegd. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting. Ook personen die omwille van medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte leercapaciteiten dit niveau niet kunnen behalen worden eveneens vrijgesteld. VDAB is hier een belangrijke partner. Zij is immers regisseur over het activeringstraject van werkzoekenden. VDAB zal ex-inburgeraars stimuleren en er mee over waken dat zij een cursus B1 volgen.

Responsabilisering: billijke financiële vergoeding voor cursus en test

Het vragen van een financiële vergoeding voor inburgering verhoogt de kosten voor inburgeraars. Tegelijk willen we een kwalitatief sterker inburgeringstraject aanbieden en betere doorstroom naar de VDAB om de werkzaamheidsgraad te verhogen. Door een beperkte financiële vergoeding te vragen, willen we de waarde van het inburgeringstraject voor zowel inburgeraars zelf als de samenleving versterken. Daartegenover staat dan weer dat inburgeraars niet hoeven te betalen

¹⁰ <https://www.antwerpen.be/socialecentra/nieuwsoverzicht/3-jaar-activering-vluchtelingen-antwerpen-8-conclusies-en-beleidsaanbevelingen>.

voor een sociaal tolk wanneer ze deze nodig hebben tijdens hun inburgeringstraject.

Het is ook zo dat de financiële vergoeding die wordt gevraagd voor inburgering (cf. het regeerakkoord vier keer negentig euro) relatief laag ligt of op een gelijkaardig niveau ligt in vergelijking met andere landen/regio's waar inburgering betalend is.

a) Financiële vergoeding voor de cursus

In Denemarken moeten deelnemers aan het introductieprogramma inburgering een deelnameprijs van 270 euro (DKK 2000) betalen per module. Er zijn in totaal zes modules. De totale kostprijs voor het volgen van alle modules komt daardoor op 1.620 euro. Daarnaast moeten zij ook een waarborg betalen van 168 euro (DKK 1.250) om hun Deense opleiding te kunnen starten. Deze borg wordt bij succesvol beëindigen terugbetaald.

In Duitsland kosten cursussen tussen 1,55 euro en 1,95 euro per les voor de cursist. Dit betekent dat de totale cursus op 1000 à 1400 euro komt. Afhankelijk van beschikbare financiële middelen en of men al dan niet een sociale uitkering ontvangt kunnen de kosten verminderd worden. Men kan 50% van de kostprijs van de inburgeringscursus terugkrijgen, als men de cursus binnen twee jaar succesvol aflegt.

b) Financiële vergoeding voor de test

Indien testen deel uitmaken van het inburgeringstraject zijn deze in sommige landen betalend. In Denemarken kost de burgerschapstest 107 euro. Gratis testen zijn eerder uitzonderlijk, bv. in Duitsland en Zweden. Burgerschapstesten in het kader van nationaliteitsverwerving en taaltesten (hogere niveaus) zijn in de meeste landen wel betalend, bv. in Finland en Frankrijk waar de kostprijs rond 100 à 200 euro ligt.

Verhogen participatie en netwerk: vierde pijler

Het inburgeringstraject wordt aangevuld met een vierde pijler, een participatie- en netwerktraject. Elke verplichte inburgeraar die niet werkt of niet studeert op het ogenblik van het ondertekenen van het inburgeringscontract neemt deel aan een dergelijk traject. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk,... Het doel is te zorgen voor een betere participatie en integratie van de inburgeraars en het creëren van een netwerk. Het uitbouwen van een (sterk) netwerk is een belangrijke hefboom tegen armoede. Onderzoek wijst immers uit dat mensen in armoede een groter risico lopen op een minder sterk sociaal netwerk¹¹. Armoede gaat niet alleen over een tekort aan inkomen, armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen op verschillende levensdomeinen. Het participatie- en netwerktraject heeft tot doel sociale uitsluitingen tegen te gaan en de inburgeraar de mogelijkheid te geven sociale contacten te leggen buiten zijn/haar directe omgeving en zo te komen tot vertrouwensrelaties.

11 Vranken, J., Campaert, G., Dierckx, D. & Van Haarlem (2009), Armoede en Sociale Uitsluiting. Jaarboek 2009. Leuven: Uitgeverij Acoo. Driessens, K. & Van Regenmortel, T. (2006) Bindkracht in armoede. Leefwereld en hulpverlening. Boek 1. Leuven: Uitgeverij LannooCampus.

Wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van participatie- en netwerktrajecten ordenen de effecten grofweg in vier resultaatgebieden: (1) psychologische opbrengsten, (2) sociaal-communicatieve opbrengsten, (3) persoonlijke ontwikkeling en (4) horizonverbreding. Niet elk traject draagt bij aan elk resultaatgebied, dit is afhankelijk van de specificiteit van de trajecten¹². Van der Tier & Potting (2015) onderzochten de “maatjesprojecten” in Nederland en besluiten dat dergelijke projecten een combinatie zijn van een serie van kleine opbrengsten die samen een positieve bijdrage leveren aan het behalen van zichtbare verbeteringen op langere termijn. Ook Uytterlinde et al. (2009)¹³ concludeerden in hun onderzoek naar de effectiviteit van mentoringprojecten, dat een succesvolle ondersteuningsrelatie ertoe kan bijdragen dat een “neerwaartse spiraal wordt gekeerd” en de hulpvrager op lange termijn zijn “maatschappelijke positie verbetert”. Een effectieve ondersteuningsrelatie kan volgens hen leiden tot meer zelfvertrouwen en een positievere blik op de toekomst geven, doordat nieuwe sociale vaardigheden en omgangsvormen bijgebracht worden en de leefwereld verruimd wordt. Verschillende onderzoeken tonen dus aan dat netwerktrajecten een belangrijke ondersteuning kunnen bieden, wanneer men bv. werk vindt of op zoek is naar werk. Het onderzoek van Weiss en Tulin (2019)¹⁴ laat zien dat mentoringsprogramma’s grotere kansen op tewerkstelling vertonen indien tegelijkertijd wordt ingezet op vriendschappen tussen nieuwkomers en de lokale bevolking, in tegenstelling tot programma’s die dat niet doen¹⁵.

In Vlaanderen heeft het “onderzoek naar netwerkversterking bij mensen in armoede”¹⁶ zeven types van netwerkversterking onderzocht op basis van het oordeel van ervarings- en praktijkdeskundigen, vrijwilligers en beroepskrachten, netwerkondersteuners en beleidsmedewerkers. Volgende modellen kwamen aan bod: persoonlijke competentieversterking; persoonlijke vriend (buddy); persoonlijk netwerk, contextgericht werken; vrijwilligerswerkingen via organisaties; netwerkversterking via organisaties of buurtwerk. De sterktes die uit deze modellen naar voren kwamen, kunnen in grote lijnen teruggebracht worden op de hierboven beschreven 4 resultaatgebieden. Specifiek voor mensen in armoede van buitenlandse herkomst wordt het feit dat men via buddy of vrijwilligerswerk actief kan werken aan het Nederlands als een van de sterktes beschreven. Projecten die inzetten op netwerkversterking via buurtwerk geven als specifieke sterkte dat cultuurverschillen op een positieve manier zichtbaar kunnen worden.

Monitoring

12 Van der Trier, M. & Potting, M. (2015). Een maatje voor iedereen?: een wetenschappelijke basis onder de methode maatjesproject. Utrecht: Movisie.

13 Uytterlinde, M., Vasco, L., de Groot, N., & Sprinkhuizen, A. (2009). Meer dan een steuntje in de rug: Succesfactoren van coaching en mentoring onderzocht. Utrecht: Movisie.

14 Weiss, A. & Tulin, M. (2019). As Iron Sharpens Iron: A mentoring approach to labour market integration for humanitarian migrants. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 17(2), 122-137.

15 Mortier, G., Oosterlynck, S. & Raeymaeckers, P. (2021) Buddyprojecten met nieuwkomers als nieuwe pijler van inburgering. Mechelen: Hannah Arendt Instituut.

16 Kostet, I., Nys, K., Verhaegen, I., Van Puyenbroeck, J. (2018) Persoonlijke netwerkversterking bij mensen in armoede. Een overzicht van werkmodellen en een sterkte- en zwakteanalyse door ervarings- en praktijkdeskundigen. Odisee.

De Vlaamse Regering plant een evaluatie in de tweede helft van 2023 omtrent de impact van de verschillende facetten van de hertekening van het inburgeringstraject. Dit gebeurt via een proces in samenwerking met inburgeraars die over ervaringskennis beschikken en andere betrokken organisaties.

Via een AMIF-projectoproep worden vanaf 1 januari 2021 proeftuinen gefinancierd waarbinnen experimenten worden opgezet rond sociale netwerking en participatie voor inburgeraars. Verschillende concepten van sociale netwerking en participatie worden binnen deze proeftuinen verder ontwikkeld, uitgetest en geëvalueerd. Daarnaast werken de proeftuinen aan een operationeel kader voor een duurzame invulling van de vierde pijler inburgering in de lokale context. De noden van de inburgeraar staan centraal in de aanpak. De lokale proeftuinen zullen worden ondersteund en begeleid door een externe procesbegeleider. De opdracht van de procesbegeleider bestaat uit het inbrengen van inhoudelijke (vb. academische inzichten, goede binnen- en buitenlandse praktijken, lessons learned uit bestaande initiatieven,...) en methodologische expertise (o.a. ondersteuning in human-centered design, opstellen van een actieplan en formuleren van resultaten, monitoring en evaluatie van resultaten aan de hand van meettool,...) in de proeftuinen.

Het al dan niet voldoen aan de vierde pijler wordt gemonitord en opgevolgd via de Kruispuntbank Inburgering. Daarnaast wordt er voor de vierde pijler via een AMIF-opdracht een nieuwe digitale tool ontwikkeld waarin de gebruikers de doelen, de activiteiten en de appreciatie ervan zullen registeren. Daarbij wordt tegelijk onderzocht wanneer en hoe de effect- en impactmeting op projectniveau kan bijdragen aan een effect- en impactmeting van de 4e pijler op beleidsniveau.

Impact op grondrechten en gelijkheidsbeginsel

De keuze voor een resultaatsverbintenis, doet geen afbreuk aan het recht op eerbiediging van het privéleven dat onder meer betrekking heeft op de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij zichzelf als individuele mens wil geven. Het opleggen van de verplichting om een inburgeringsprogramma te volgen, het slagen voor de test MO, het betalen van een retributie,... mag dan ook niet opgevat worden als een gebrek aan respect voor de persoonlijke autonomie. Het hertekende inburgeringstraject heeft net tot doel inburgeraars zo vlug en zo goed mogelijk toe te leiden naar de reguliere voorzieningen zodat zij zo vlug mogelijk als volwaardig burger aan de Vlaamse samenleving kunnen deelnemen.

Dit ontwerp van decreet bepaalt dat de verplichte inburgeraar verplicht blijft tot inburgering tot de doelstellingen van het inburgeringstraject zijn behaald. Er zal geen sanctionering zijn indien de inburgeraar regelmatig heeft deelgenomen aan zijn vormingspakketten. Personen met beperkte leercapaciteiten zullen bovendien niet gesanctioneerd worden indien ze de doelstellingen van de vormingspakketten niet kunnen behalen door deze beperkte leercapaciteiten. Verder zullen de doelstellingen van de vormingspakketten niet moeten behaald worden indien dit niet mogelijk is omwille van beperkte leercapaciteiten.

De gestandaardiseerde test die wordt ingevoerd zorgt ten slotte voor een gelijke beoordeling van alle inburgeraars.

De wijziging van de doelgroep van het Vlaamse integratiebeleid houdt geen beperking in van de grondrechten. Het waarborgen van de grondrechten van de personen die niet meer worden gevat als doelgroep van het integratiebeleid blijft gelden. In het licht van het recht op onderwijs voor minderjarigen, wordt voor minderjarige nieuwkomers de toeleiding naar onderwijs behouden.

De wijziging van de doelgroep van het inburgeringsbeleid doet eveneens geen afbreuk aan de grondrechten. Het volgen van een inburgeringstraject zal zich richten tot personen met een duurzame verblijfsvergunning. We willen de inburgeringstrajecten inrichten en aanbieden aan personen met een duurzame verblijfsvergunning.

De inschrijving bij de VDAB als nieuw onderdeel van het inburgeringstraject heeft als doel de economische zelfredzaamheid van de inburgeraar te versterken. Hiermee wordt geen afbreuk gedaan aan grondrechten of het gelijkheidsbeginsel. Integendeel, met dit onderdeel wordt het recht op werk van de inburgeraar gemaximaliseerd. Een deel van de huidige inburgeraars vindt de weg niet naar VDAB. Hierdoor verkleint de kans op economische zelfredzaamheid (en verhoogt het armoederisico).

De vierde pijler, het participatie- en netwerktraject, doet eveneens geen afbreuk gedaan aan de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel. Ook door dit onderdeel van het inburgeringstraject worden de grondrechten van de inburgeraar gemaximaliseerd. Dit onderdeel van het inburgeringstraject heeft namelijk als doelstelling een betere participatie en integratie te bewerkstelligen door het creëren van een netwerk. Dit zal geen belemmering vormen op het werk of de studie van de inburgeraar, aangezien dit onderdeel van het inburgeringstraject optioneel is voor wie werkt of studeert. De doelstelling van de vierde pijler wordt ook geacht vervuld te zijn indien de inburgeraar werkt of studeert na de ondertekening van het inburgeringscontract.

De bepaling betreffende de essentiële rechten en plichten die wordt opgenomen in het inburgeringscontract valt binnen de bevoegdheid van de gemeenschappen, die voortvloeit uit artikel 5, § 1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. De gemeenschappen moeten de inhoud bepalen van de fundamentele waarden en normen die de grondslag vormen voor de integratie van inwijkelingen in de samenleving en voor het integratiebeleid dat de gemeenschappen ten aanzien van de inwijkelingen wensen te voeren. De gemeenschappen zijn bevoegd om de waarden en normen te bepalen waarop het beleid inzake integratie van inwijkelingen steunt¹⁷.

Dit ontwerp van decreet voert een vergoeding in voor het afleggen van de test voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie en voor het volgen van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie. Er wordt een billijke vergoeding gevraagd, terwijl de werkelijke kost voor de Vlaamse overheid veel hoger is. Dit is bovendien geen hoog bedrag vergeleken met de bedragen die gevraagd worden door andere landen. Het gaat ten slotte om een gespreide betaling, namelijk bij het aanvang van het vormingspakket en bij het afleggen van de test voor het vormingspakket. Verder zal de dienstverlening sociaal tolken kosteloos worden voor de inburgeraar. Hiermee worden de rechten van de inburgeraar gemaximaliseerd.

¹⁷ Advies Raad van State 59.224/VR/4, pg. 20.

Wat de verplichting op niveau B1 mondeling te behalen betreft, wordt ook hier geen afbreuk gedaan aan grondrechten of het gelijkheidsbeginsel. De beleidsmaatregel is er op gericht om de kansen van niet-beroepsactieven in onze samenleving te versterken. Er zal daarbij rekening gehouden worden met de personen voor wie het onmogelijk is om dit niveau te behalen. De sancties die er aan gekoppeld worden zijn administratieve geldboetes die reeds van toepassing zijn in het inburgeringsbeleid. Het niet behalen van niveau B1 zal dus niet gekoppeld worden aan bijstandsregelingen.

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER)

1. Samenvatting

Inburgering richt zich in de eerste plaats naar volwassenen. Voor minderjarigen is het principe dat inburgering via onderwijs verloopt. Om het recht op onderwijs te vrijwaren, hebben de agentschappen Integratie en Inburgering de opdracht om minderjarigen toe te leiden naar onderwijs. Deze opdracht wordt niet gewijzigd. Hoewel de doelgroep van het integratiebeleid beperkt wordt tot personen mét wettig verblijf, is ervoor geopteerd dat minderjarige nieuwkomers zonder wettig verblijf toch nog tot de doelgroep behoren opdat de agentschappen hen nog kunnen toeleiden naar onderwijs. De definitie voor minderjarigen werd daarom toegevoegd in artikel 2 van voorliggend ontwerpdecreet en een uitzondering werd voorzien in artikel 3.

De voornaamste beleidsmaatregel t.a.v. minderjarigen in het integratie- en inburgeringsbeleid betreft dus de toeleiding naar onderwijs en deze blijft ongewijzigd.

Als aanvulling hierop is in het decreet van 2013 ook voorzien dat minderjarigen – voor zover ze daar baat bij hebben, aanvullend op de leerplicht – een inburgeringstraject kunnen volgen. Ook dit blijft ongewijzigd. Minderjarigen zullen nog altijd een traject kunnen volgen. Hoewel de doelgroep van inburgering strikter wordt afgebakend en asielzoekers niet langer een inburgeringstraject zullen kunnen volgen tot ze erkend worden, is ervoor geopteerd om niet begeleide minderjarigen toch nog de mogelijkheid te bieden om een inburgeringstraject te volgen, gezien hun kwetsbare positie. Sowieso is het volgen van een inburgeringstraject in de praktijk reeds eerder uitzonderlijk.

De inhoud van het inburgeringstraject werd uitgebreid met een inschrijving bij de VDAB en een netwerk- en participatietraject. Gezien minderjarigen – uitzonderlijk en indien ze er baat bij hebben – vrijwillig een traject kunnen volgen, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat zij niet uitgesloten worden van de inschrijving bij VDAB indien ze tot de beroepsactieve leeftijd behoren. Die beroepsactieve leeftijd is bepaald in het decreet van 29 mei 2020 tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie. Het gaat het om "alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer aan de voltijdse leerplicht onderworpen zijn". Deze definitie werd in het gewijzigde decreet overgenomen.

Wat de doelgroep van de jongvolwassenen betreft (18-25-jarigen), zijn de wijzigingen dezelfde als voor de +25-jarigen. Een uitzondering dringt zich niet op, gezien het inburgeringstraject steeds op maat moet zijn van de inburgeraars (artikel 26 van het voorontwerp van decreet).

2. Probleembeschrijving

Binnen de doelgroep van inburgering is het belangrijk dat geen onderscheid wordt gecreëerd tussen minderjarige inburgeraars en meerderjarige inburgeraars met dezelfde verblijfstatus wanneer dat onderscheid niet gerechtvaardigd is. Hetzelfde geldt voor inburgeraars tot 25 jaar en inburgeraars ouder dan 25 jaar met dezelfde verblijfstatus. Tegelijkertijd dienen de grondrechten van minderjarigen bewaakt te worden door dit ontwerp van decreet. Onder meer aan het recht op onderwijs mag geen afbreuk worden gedaan.

3. Beleidsdoelstelling

Zie hoofdstuk B. 1.1 en 2.1

4. Opties

Alternatieve optie is om naast de meerderjarigen ook minderjarigen zonder wettig verblijf te schrappen als doelgroep van het integratiebeleid, waardoor ze niet meer kunnen toegeleid worden naar onderwijs door de agentschappen Integratie en Inburgering en om niet begeleide minderjarigen uit te sluiten om een inburgeringstraject te kunnen volgen.

In deze alternatieve optie wordt er een onderscheid te maken tussen kinderen zonder en met wettig verblijf waardoor het ene kind wel begeleid zou worden en het andere niet. In dit geval bestaat het risico dat zij niet dezelfde kansen krijgen om hun rechten te vrijwaren. Het is immers de opdracht van de agentschappen om minderjarige nieuwkomers te helpen om zo snel mogelijk te voldoen aan de leerplicht en zo hun recht op onderwijs te helpen garanderen.

Wat de niet begeleide minderjarigen betreft, zij bevinden zich reeds in een kwetsbare positie. Indien zij geen inburgeringstraject zouden kunnen volgen, hoewel ze daar baat bij zouden hebben om hun zelfredzaamheid te versterken, bestaat het risico dat hun kwetsbare positie verder wordt versterkt.

In het voorontwerp van decreet zijn er uitzonderingen voorzien op de algemene wijzigingen die in het inburgerings- en integratiebeleid worden aangebracht. Zo zullen kinderen zonder wettig verblijf nog steeds toegeleid kunnen worden naar onderwijs. Dit in tegenstelling tot de volwassenen zonder wettig verblijf die niet langer tot de doelgroep van het integratiebeleid behoren. Bijkomend zullen niet begeleide minderjarigen als verzoekers om internationale bescherming ook nog steeds – indien ze daar baat bij hebben – aanvullend op de leerplicht een inburgeringstraject kunnen volgen. Dit in tegenstelling tot de volwassen verzoekers om internationale bescherming.

5. Datum JoKER-advies: 14 december 2020.

Budgettaire impact

Toelichting

In wat volgt overlopen we de bepalingen in het decreet die vanuit budgettaire oogpunt relevant zijn.

In artikel 2 is opgenomen dat ook private aanbieders NT2 kunnen aanbieden (wanneer het reguliere NT2-aanbod in het volwassenenonderwijs ontoereikend is). In artikel 113bis van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs is eind vorige regeerperiode reeds bepaald dat als de onderwijsinspectie vaststelt dat de middelen in het volwassenenonderwijs, gegenereerd door NT2 en niet voor NT2 worden aangewend, de Vlaamse Regering kan beslissen om deze middelen toe te kennen aan de agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel om in overeenstemming met het regionaal behoefteplan een aanbod te organiseren. Dit kan bv. door private aanbodverstrekkers in te schakelen. Om dit mogelijk te maken is het belangrijk om ook private aanbodverstrekkers op te nemen als centra die NT2 in het kader van inburgering kunnen aanbieden. Deze maatregel heeft dus geen budgettaire consequenties.

In artikel 3 is bepaald dat de rondtrekkende woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf worden geschapt als doelgroep van het integratiebeleid. Hier zijn geen budgettaire consequenties aan verbonden, gezien deze doelgroepen tot voor kort een zeer klein deel uitmaakten van het integratiebeleid en er geen uitgebreid aanbod is. Wat de rondtrekkende beroepsbevolking betreft, zal de ondersteuning van vzw De schroef vanuit het integratiebeleid stop gezet worden (jaarlijks 78 k).

De wijziging in het horizontale integratiebeleid waarbij in het actieplan gefocust zal worden op vernieuwende samenwerkingen (artikel 5) brengt geen budgettaire consequenties met zich mee. De acties zullen opgezet worden binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Wat de wijzigingen in het kader van inburgering betreffen, zullen er zowel kosten als opbrengsten aan verbonden zijn. De concrete uitwerking van de bepalingen van het ontwerpdecreet moet middels het besluit van de Vlaamse Regering gebeuren. Het principe is dat er geen budgettaire meerkost zal zijn voor de begroting en dat de budgettaire impact van de hertekening van inburgering binnen de huidige begrotingskredieten kan opgevangen worden. In wat volgt gaan we dieper in op de bepalingen met een budgettaire impact.

De striktere afbakening van de doelgroep (verzoekers om internationale bescherming zullen niet langer in aanmerking komen voor het volgen van een inburgeringstraject, artikel 18) zal vermoedelijk een positieve budgettaire consequentie met zich meebrengen. Al kan niet ingeschat worden wat die impact exact zal zijn. Het is immers zo dat veel asielzoekers die een inburgeringstraject aanvatten uiteindelijk beschermd worden. In dat geval zijn ze sowieso verplicht om een traject te volgen.

Voortaan geldt de verplichting om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen. Binnen de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en NT2 wordt verwacht de inburgeraars slagen voor de testen (artikel 19). Gezien er momenteel reeds geëvalueerd wordt binnen MO en NT2, betreft het

hier dus geen nieuwe opdracht voor de agentschappen. De manier waarop getest wordt zal wel wijzigen. Cf. het Regeerakkoord zal er op een gestandaardiseerde manier getest worden. De modaliteiten worden verder geconcretiseerd in het uitvoeringsbesluit. De voorbereiding om tot die test te komen is ondertussen reeds opgestart. Voor de ontwikkeling van de test is 400.000 euro voorzien. Dit is opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Aan het inburgeringstraject worden 2 extra onderdelen toegevoegd, waaronder het participatie- en netwerktraject (artikel 21 en artikel 25). Voor het aanbod zal voornamelijk beroep worden gedaan op de lokale besturen. Ter voorbereiding en om de noden hieromtrent uit te klaren, zullen vanaf 1 januari 2021 proeftuinen starten. Hiervoor is 800.000 euro voor voorzien, samen met 200.000 euro voor de procesbegeleiding van deze projecten. Dit is opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten. Na de pilootfase moet duidelijk zijn welke ondersteuning nodig is. Die zal ook voorzien worden, binnen de beschikbare begrotingskredieten. Belangrijk hierbij om te vermelden is dat het aanbod van lokale besturen 1 van de mogelijkheden zullen zijn om het extra onderdeel in het inburgeringstraject te kunnen realiseren, zo is er de mogelijkheid tot vrijwilligerswerk, stages,...

Een ander extra onderdeel is de verplichte inschrijving bij de VDAB voor inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die niet werken (artikel 21 en 24). De VDAB heeft conform het decreet tot oprichting van de VDAB als regisseur de taak om iedere persoon op beroepsactieve leeftijd te activeren, ongeacht zijn statuut, socialezekerheids- of socialebijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende. Met het voorontwerp van decreet willen we dit faciliteren. Dit betreft geen fundamentele wijziging tegenover de huidige praktijk. VDAB zal dit binnen haar huidige werking opnemen.

De financiële bijdrage die de inburgeraar voortaan moet betalen zal een positieve budgettaire consequentie hebben. Conform het Vlaams Regeerakkoord en de nota VR 17 juli 2020 rond de hertekening van het inburgeringstraject gaat het om éénmalig 90 euro voor de cursus MO en 90 euro per test MO. Daartegenover staat dat Brusselse inburgeraars dit niet zullen moeten betalen en dat de sanctionering van vrijwillige inburgeraars geschrapt wordt. Een exacte raming is niet mogelijk om in deze fase te maken, gezien de vergoeding als dusdanig in het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald. De bedragen zijn niet in voorliggend decreet bepaald. Bijkomend zal het aantal keer dat inburgeraars opnieuw een test afleggen een belangrijk impact hebben op de raming. Dit kan nu nog niet worden ingeschat, gezien de test nog niet ingevoerd is.

Er zal sterker ingezet worden op een vraaggestuurd inburgeringstraject via het opmaken van een "persoonlijk inburgeringsplan" (artikel 26). Dit plan zal uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit. Het betreft hier het concretiseren van de huidige methodiek binnen trajectbegeleiding en dus geen extra opdrachten of werklast. Door maximaal in te zetten op duidelijke en gestroomlijnde instrumenten in het kader van trajectbegeleiding willen we een effectievere en efficiëntere dienstverlening op maat aanbieden.

Juridische dienstverlening aangaande de rechtspositie van vreemdelingen vormt één van de taken van het agentschap Integratie en Inburgering. De ondersteuning wordt voortaan voorbehouden aan Vlaamse voorzieningen, organisaties en

openbare besturen (artikel 38). Het betreft hier het scherpstellen van deze opdracht, maar geen fundamentele wijziging tegenover de huidige praktijk. Hier zijn dus geen budgettaire consequenties aan verbonden.

Tot slot dient vermeld te worden dat er zullen kosten zijn m.b.t. de operationalisering van de nieuwe maatregelen. Concreet gaat het om de aanpassing van de Kruispuntbank Inburgering en de administratieve kosten om de vergoedingen te kunnen innen. Het is niet mogelijk om dit al te ramen voor de concrete modaliteiten in het uitvoeringsbesluit zijn bepaald. De kosten die deze operationalisering met zich meebrengt zullen gefinancierd worden binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Concluderend kunnen we stellen dat de kosten die de wijzigingen aan het decreet met zich meebrengen, zullen ondervangen worden binnen de beschikbare begrotingskredieten en de opbrengsten. De reële opbrengsten en kosten zullen in het eerste jaar na inwerkingtreding nauwgezet gemonitord worden.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 november 2020.

De Inspectie van Financiën stelt vast dat voorliggend voorontwerp van decreet uitvoering geeft aan het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 en zij kan inhoudelijk een gunstig advies geven, binnen de beschikbare kredieten. Het advies heeft aanleiding gegeven tot het verfijnen van de toelichting over de budgettaire impact (cf. supra).

Begrotingsakkoord

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 15 december 2020.

Bestuurlijke impact

Om te voorzien in aanbod betreffende het nieuw onderdeel in het inburgeringstraject, zijnde het participatie- en netwerktraject (vierde pijler) wordt beroep gedaan op steden en gemeenten. Om de contouren hiervan te bepalen worden begin 2021 pilootprojecten opgestart. Op basis van de ervaringen, expertise en goede praktijken die via de pilootprojecten in kaart worden gebracht, zal het ondersteuningsaanbod van de steden en gemeenten verder worden ingevuld.

Implementatie

Er wordt beoogd dat het hertekende inburgeringsbeleid effectief kan starten op 1 januari 2022. De nodige tools worden ontwikkeld in het kader van de hertekening van inburgering. Er wordt ook voor gezorgd dat de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel operationeel voorbereid zijn.

In 2021 zal met steun van het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF), de gestandaardiseerde test Maatschappelijke Oriëntatie ontwikkeld worden en proeftuinen sociale netwerking en participatie voor inburgeraars in het kader van de vierde pijler van het inburgeringstraject opgestart worden. Om het

inburgeringsaanbod verder te optimaliseren zal ook ingezet worden op een volwaardige blended en gedigitaliseerde cursus MO.

De agentschappen Integratie en Inburgering bereiden zich in 2021 voor op de hertekening van het inburgeringstraject door het operationeel voorbereiden van het innen van vergoedingen, het aanpassen van de Kruispuntbank Inburgering (KBI), het versterken van een vraaggestuurde aanpak en het organiseren van proeftuinen als opstap naar een geïntegreerde intake samen met de VDAB en lokale besturen.

Om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de realiteit, zal ook een proces opgestart worden door in dialoog te gaan met (ex-)inburgeraars rond diverse thema's. Deze gebruikersexpertise is een belangrijke meerwaarde om het beleid verder te verfijnen.

C. Totstandkomingsprocedure

Het **wetgevingstechnisch- en taaladvies** 2020/406 werd ontvangen op 27 november 2020.

Het gunstig advies van de **Inspectie van Financiën** werd ontvangen op 28 november 2020.

Het **begrotingsakkoord** werd ontvangen op 15 december 2020.

Het **JoKER-advies** (kind- en jongereneffectrapport) werd ontvangen op 14 december 2020.

Op 18 december 2020 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer **principeel goedgekeurd** door de Vlaamse Regering.

Het advies van de **Vlaamse Onderwijsraad (Vlor)** werd ontvangen op 28 januari 2021. Hierbij worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

- De Vlor geeft aan dat de financiële vergoeding enerzijds extra drempels opwerpt voor alle deelnemers en anderzijds zou de vergoeding de participatie van vrijwillige inburgeraars kunnen verminderen.

Met de financiële vergoeding willen we de waarde van het traject voor de inburgeraar verhogen. De financiële vergoeding zal tegenover een kwalitatief aanbod staan. Het gaat bovendien om een lage vergoeding in vergelijking met andere landen die ook betalende inburgering aanbieden. De reële kostprijs van het inburgeringstraject ligt veel hoger.

Om ervoor te zorgen dat de participatie van rechthebbende inburgeraars niet vermindert, zal voor rechthebbende inburgeraars sanctionering niet langer voorzien zijn. Destijds was die sanctionering voorzien omwille van het principe dat het inburgeringstraject gratis was voor de inburgeraar. Op die manier wou de decreetgever vermijden dat rechthebbende inburgeraars ingeschreven werden in cursussen - waarvoor kosten gemaakt werden en

plaatsen voorzien werden – en ze dan afhaakten. Bovendien zullen er alternatieve wervingsstrategieën worden opgezet voor rechthebbende inburgeraars.

- De Vlor wijst op een discrepantie tussen inburgeraars die NT2 volgen en zich verplicht moeten inschrijven bij VDAB en werkzoekenden die ingeschreven zijn bij VDAB. Deze laatsten zouden automatisch vrijgesteld worden van inschrijvingsgeld voor basiscursussen NT2 in het volwassenenonderwijs.

Hiervoor verwijzen we naar de visienota van 17 juli 2020 met betrekking tot de hertekening van het inburgeringstraject. Ook onderwijs zal het nodige doen om het vormingspakket NT2 betalend te maken. Dit maakt geen voorwerp uit van voorliggend voorontwerp van decreet.

- De Vlor heeft ook enkele praktische vragen over de vergoeding.

Hiervoor verwijzen we naar het uitvoeringsbesluit waarin de praktische modaliteiten zullen uitgewerkt worden. Deze modaliteiten zullen uiteraard worden bepaald alvorens de retributie zal worden ingevoerd.

- De Vlor dringt ook aan op het vervullen van de randvoorwaarden. Er wordt verwezen naar de intentie om samen met het domein Welzijn te onderzoeken of flexibele of occasionele vormen van kinderopvang kunnen opgezet worden. De Vlor stelt vast dat dit geen voorwerp uitmaakt van het decreet.

Uiteraard is het belangrijk om te zoeken naar de mogelijkheden om de randvoorwaarden voor de inburgering om een inburgeringstraject te kunnen volgen, te kunnen vervullen. Dit is uiteraard zeer individueel (bv. openbaar vervoer, kinderopvang, etc.). Het behoort tot de taak van trajectbegeleiders om hier mee over te waken. Dit is in het huidige inburgeringstraject ook reeds zo, en behoort dan ook tot de taakstelling van trajectbegeleiders (cf. het uitvoeringsbesluit van 29 januari 2016). Wat het voorzien van voldoende flexibele kinderopvang betreft, in het Regeerakkoord is opgenomen dat er binnen Welzijn zal ingezet worden op een groei van het kinderopvangaanbod, waarbij de betaalbaarheid, flexibiliteit en leefbaarheid van de opvang vooropgesteld worden.

- De Vlor wijst op een probleem bij het registreren van de deelname aan NT2. Zo'n registratie invoeren zou haaks staan op de regelgeving van het volwassenenonderwijs die bepaalt dat deelname aan de lessen in NT2 niet meer geregistreerd wordt door de centra.

Vooreerst willen we er op wijzen dat het niet billijk zou zijn indien een sanctie zou worden opgelegd wanneer men louter niet slaagt voor een test. Er werd daarom gekozen om sanctionering te koppelen aan regelmatige deelname wanneer men niet slaagt voor de test. Op die manier wordt er ook naar de inspanning gekeken. Het zal echter moeilijk zijn om de inspanningen na te gaan indien de betrokken partners geen deelname meer te registreren.

De registratie van deelname wordt momenteel reeds uitgevoerd op basis van de relevante regelgeving. Er zijn dus geen nieuwe verwachtingen m.b.t. registratie van deelname.

Ten tweede, klopt het niet zoals de Vlor aangeeft dat deze registratie haaks staat op de regelgeving van onderwijs. In het decreet betreffende het volwassenonderwijs van 15 juni 2007 werd door het wijzigingsdecreet van 16 maart 2018 het criterium 'regelmatige participatie' inderdaad geschrapt als criterium voor financiering van het volwassenenonderwijs. De memorie van toelichting bij dit wijzigingsdecreet verduidelijkt echter dat dit niet betekent dat de regelmatige deelname voor wat de cursussen Nederlands betreft ook geschrapt wordt:

"In het besluit van 22 juni 2012 betreffende de gegevensverstrekking van de CVO en CBE wordt de bepaling in artikel 4, §3, eerste lid, behouden, zodat centra voor volwassenenonderwijs ertoe gehouden blijven de participatie in een les door een ingeschreven cursist uiterlijk na twee werkdagen aan te leveren voor de opleidingen van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal en de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraden 1, 2, 3 en 4."

In het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012 betreffende de gegevensverstrekking door de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs, is in artikel 4, paragraaf 4, dan ook nog altijd opgenomen dat de centra ertoe gehouden zijn de participatie in een les door een ingeschreven cursist aan te leveren voor de opleidingen van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal en de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4. Dit, in uitvoering van artikel 19, § 4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Ook op basis van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid is medewerking verlenen aan de registratie een verplichting. We verwijzen hiervoor naar paragraaf 2 van artikel 39 van het bestaande decreet dat het volgende bepaalt:

"§ 2. Centra die de opleiding Nederlands als tweede taal aanbieden, zijn verplicht medewerking te verlenen aan de controle op de regelmatige deelname aan de opleiding Nederlands als tweede taal door inburgeraars. Het niet naleven van de verplichtingen kan aanleiding geven tot sancties. De sancties vallen onder de bepalingen die op die centra toepasselijk zijn, vermeld in artikel 118 en 119 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs."

Bij de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet werd in paragraaf 2 van artikel 39 van het huidige decreet "verplichte" toegevoegd waardoor de controle op regelmatige deelname aan de opleiding NT2 enkel voor verplichte inburgeraars zou opgevolgd moeten worden. Het is om verscheidene redenen echter belangrijk dat ook voor rechthebbende inburgeraars de regelmatige deelname wordt gecontroleerd.

In het kader van inburgering in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is het nodig dat regelmatige deelname ook voor rechthebbende inburgeraars wordt geregistreerd. Op basis van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, worden inburgeraars ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad immers als rechthebbende inburgeraars beschouwd. In het kader van de verplichte inburgering die in Brussel zal ingevoerd worden, zal het van belang zijn dat regelmatige deelname gecontroleerd wordt. Ook voor personen met beperkte leercapaciteiten is het belangrijk dat regelmatige deelname wordt gecontroleerd opdat zij erkend worden voor hun geleverde inspanning.

Om deze redenen wordt het voorontwerp van decreet aangepast zodat paragraaf 2 van artikel 39 van het huidige decreet van toepassing is voor alle inburgeraars waardoor regelmatige deelname voor verplichte en rechthebbende inburgeraars dient gecontroleerd te worden.

- De Vlor vraagt zich af wat de gevolgen zijn wanneer de inburgeraar het taalniveau A2 niet behaalt en wijst op het belang van diversiteit in taalleren.

Het gevolg van het niet behalen van het taalniveau A2 is dat de inburgeraar geen inburgeringsattest zal behalen. Wat betreft de diversiteit in taalleren, zal er een uitzondering voorzien worden voor alfacliënten ten opzichte van andere cursisten NT2.

Het is natuurlijk belangrijk dat er binnen het volwassenenonderwijs voldoende gediversifieerd wordt in hun aanbod, zodat iedereen de mogelijkheid krijgt vanuit het volwassenenonderwijs om A2 te behalen. Op zich wijzigt dit niets aan de bestaande situatie. Momenteel is het reeds zo dat het inburgeringsattest enkel wordt uitgereikt indien inburgeraars A2 behaald hebben. Tevens is het zo dat de agentschappen integratie en inburgering, samen met het Huis van het Nederlands, de opdracht hebben om er mee over te waken dat er een voldoende behoeftegericht (wat een divers en op maat gericht aanbod inhoudt) is, cf. artikel 17, tweede lid, 7° en artikel 46/3 van het decreet betreffende het integratie- en inburgeringsbeleid.

Voor mensen met beperkte leercapaciteiten wordt ten slotte een uitzondering voorzien voor het behalen van de doelstellingen en met betrekking tot sanctionering.

- De Vlor stelt ook vragen met betrekking tot de vaststelling van beperkte leercapaciteiten en vraagt om de onderwijspartners te betrekken.

De modaliteiten i.v.m. het vaststellen van beperkte leercapaciteiten zullen verder worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. Uiteraard wordt er hiervoor overleg gepleegd met alle betrokken partners, vooral ook met de onderwijspartners die momenteel reeds ervaring hebben met het vaststellen van 'uitgeleerdheid'.

- De Vlor vraagt in de context van de verplichting om mondeling B1 te behalen naar een uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid voor

basiseducatie om ook het mondelinge niveau B1 te kunnen aanbieden aan laaggeletterde anderstaligen.

Het is de verantwoordelijkheid van onderwijs om te voorzien in een behoeftedekkend aanbod en het behoort tot de bevoegdheid van Onderwijs om onderwijsbevoegdheden al dan niet uit te breiden in functie van een behoeftedekkend aanbod.

- De Vlor wijst erop dat het ondertekenen van een inburgeringscontract problematisch is als de inburgeraar de inhoud niet kan inschatten.

Dit klopt en daarom werd een nieuwe bepaling opgenomen door middel van artikel 28 van het voorontwerp van decreet waardoor minimaal voor één vormingspakket in het inburgeringscontract moet worden opgenomen in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven. De andere cursussen dienen vervolgens in een addendum aan het contract toegevoegd te worden.

- Het voorontwerp van decreet neemt de verplichting op tot het behalen van het taalniveau van B1 mondeling voor verplichte inburgeraars die niet werken of studeren, twee jaar na succesvolle afronding van het inburgeringstraject. De Vlor vraagt om dit niet te verwachten van personen die intensieve begeleiding naar werk hebben gevolgd, die interimwerk hebben verricht, etc. De Vlor vraagt ook om het taalniveau B1 niet algemeen op te leggen omdat niet iedereen dat niveau effectief nodig heeft. Tot slot vraagt de Vlor zich af hoe B1 zal moeten aangetoond worden.

Hierbij willen we benadrukken dat het gaat om personen die gedurende twee jaar niet gewerkt hebben of een opleiding hebben gevolgd. Het gaat dus om personen die twee jaar niet-beroepsactief zijn geweest. Het is niet onredelijk om te vragen dat ze in die periode van het taalniveau A2 naar het taalniveau B1 mondeling gaan. Het behalen van dit mondelinge taalniveau zal altijd voordelen opleveren. Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklappend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk.

Het uitvoeringsbesluit zal verdere uitvoering geven aan de invulling van wat begrepen wordt onder 'werken' en 'studeren' en hoe de betrokkene het taalniveau kan aantonen – waarbij de onderwijs- en werkpartners zullen betrokken worden.

- De Vlor geeft aan dat gestandaardiseerde testen NT2 op gespannen voet staan met maatwerk. Er wordt gevraagd om differentiatie bij de ontwikkeling en afname van testen. De Vlor vraagt om de onderwijspartners te betrekken bij de ontwikkeling van de gestandaardiseerde testen.

De gestandaardiseerde test NT2 maakt geen voorwerp uit van voorliggend voorontwerp van decreet aangezien de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de test bij onderwijs ligt. Ook de operationalisering behoort tot de bevoegdheid van onderwijs.

Wij kunnen wel *good practices* aanreiken aan onderwijs die als voorbeeld kunnen dienen voor de ontwikkeling van de test NT2. Hiervoor kunnen we ervaring uitwisselen betreffende het ontwikkelen van de test maatschappelijke oriëntatie en ook de *high-stake* taaltesten NT2 kunnen als voorbeeld dienen. Bij deze testen wordt ook gewerkt met twee domeinen, nl. het publieke en het professionele domein. Er is dus een differentiatie naargelang context.

- De Vlor pleit ervoor om waar mogelijk verder in te zetten op integratie van MO-inhouden binnen het NT2-traject

De mogelijkheid voor geïntegreerde trajecten is reeds opgenomen in artikel 26, §3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Deze paragraaf bepaalt:

"§ 3. Het EVA of het stedelijk EVA kan geïntegreerde trajecten aanbieden in samenwerking met externe partners.

*In het eerste lid wordt verstaan onder geïntegreerde trajecten : minstens de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en Nederlands als tweede taal, worden **zowel inhoudelijk als organisatorisch op elkaar afgestemd.**"*

Het is dus zeker de bedoeling om in te zetten op geïntegreerde trajecten. Die mogelijkheid wordt vanuit de regelgeving m.b.t. inburgering geboden. Vanuit het beleid is de mogelijkheid tot geïntegreerde trajecten geëxpliciteerd en ook een belangrijk aandachtspunt. Deze bepaling zal ook behouden blijven. Het is de verantwoordelijkheid van de onderwijspartners om dit verder vorm te geven en te operationaliseren samen met VDAB en de Agentschappen Integratie en Inburgering.

- De Vlor vraagt op welke manier de beoogde geïntegreerde trajecten vorm krijgen als verzoekers om internationale bescherming geen toegang meer krijgen tot aparte onderdelen van het traject.

Wanneer verzoekers om internationale bescherming geen maatschappelijke oriëntatie meer kunnen volgen, dan zal een geïntegreerd traject ook geen mogelijkheid zijn. Bepaalde thema's van maatschappelijke oriëntatie kunnen uiteraard wel in de lessen NT2 aan bod komen zonder verregaande integratie.

- Met betrekking tot het invoeren van het netwerktraject vraagt de Vlor om het volwassenenonderwijs te betrekken en een actieve rol te geven in het uitbouwen van de trajecten.

De criteria voor de netwerktrajecten zullen worden opgenomen in het uitvoeringsbesluit. Het is zeker de bedoeling om het aanbod niet te beperken tot een aanbod van de lokale besturen. Dit netwerktraject kan op verschillende manieren worden ingevuld: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal

bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk,... Het doel is te zorgen voor een betere participatie en integratie van de inburgeraars en het creëren van een netwerk. Hierover zal ook zeker overleg worden aangegaan met de partners uit onderwijs- en de arbeidsmarktsector.

Verder willen we naar aanleiding van een opmerking van de Vlor hierover nog benadrukken dat alle randvoorwaarden zullen bepaald worden alvorens het voldoen van de vierde pijler als voorwaarde wordt opgelegd binnen het inburgeringstraject.

- De Vlor merkt op in het kader van economische zelfredzaamheid, dat bij de geïntegreerde intake meteen een inschatting moet worden gemaakt of doorverwijzing naar andere partners dan enkel die van VDAB of de agentschappen Integratie & Inburgering aan de orde is, zodat een evenwaardige begeleiding kan opgezet worden voor het educatief en sociaal perspectief.

We onderschrijven dit en daarom hebben we het bestaande decreet gewijzigd wat betreft de toeleiding naar de reguliere voorzieningen. Er is nu expliciet bepaald dat die toeleiding zo snel mogelijk dient te gebeuren. Vroeger gebeurde die toeleiding namelijk te lineair. Er dient niet gewacht te worden met de toeleiding tot na afronding van het inburgeringstraject. Het is de bedoeling dat deze toeleiding zo snel mogelijk en meer parallel met het inburgeringstraject verloopt.

- De Vlor wijst erop dat de verplichte inschrijving bij VDAB voor inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet omgezet worden naar een inschrijving bij Actiris.

Dit is een terechte opmerking en dit zullen we dan ook aanpassen in het voorliggend voorontwerp van decreet. In Brussel zal ook moeten voldaan zijn aan de inschrijving bij Actiris alvorens een inburgeringsattest kan behaald worden.

- De Vlor merkt op dat de voorliggende beleidsintenties overmatig ingrijpen op de manier waarop onderwijs georganiseerd wordt. Het behoort immers tot de autonomie van de onderwijsverstrekkers om te bepalen op welke pedagogische wijze zij de inhoud overbrengen.

Voorliggend decreet heeft niet de intentie om deze autonomie te beperken. Artikel 29, §1, vierde lid van het bestaande decreet bepaalt immers:

"De opleiding Nederlands als tweede taal, aangeboden binnen de centra, valt onder de op deze centra toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole."

In voorliggend ontwerp van decreet, namelijk in artikel 23 dat artikel 31 van het bestaande decreet wijzigt, werd deze bepaling inzake kwaliteitscontrole overgenomen. Hierdoor wordt een derde paragraaf opgenomen die luidt als volgt: *"§3. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal dat binnen de centra wordt aangeboden, vermeld in artikel 2,*

eerste lid, 4°, a) tot en met d), valt onder de bepalingen over de kwaliteitscontrole die op die centra van toepassing zijn.”

In de regelgeving wordt enkel het resultaat van NT2 opgenomen. Er wordt niet geregeld wat de inhoud van NT2 moet zijn. De organisatie van NT2 maakt ook geen voorwerp uit van voorliggend voorontwerp van decreet. Wel wordt geregeld dat er een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod moet zijn (zie artikel 46/3 van het bestaande decreet). Deze bepaling blijft ongewijzigd.

Ten slotte bepaalt het tweede lid van artikel 46/3 van het bestaande decreet:

“De pedagogische begeleidingsdiensten, vermeld in artikel 14 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs, vermeld in artikel 44 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, voorzien samen in een ondersteuningsaanbod voor lesgevers Nederlands als tweede taal. Het voorstel van ondersteuningsaanbod wordt besproken op het regionaal overleg, vermeld in het eerste lid, 4°, a).”

Wij doen dus geen afbreuk aan de autonomie van onderwijs om NT2 te organiseren en inhoud te geven.

- De Vlor pleit voor het wegnemen van de financiële drempel en om tolkdienstverlening ook na het inburgeringstraject verder te vergoeden.

De betaling voor de tolkdienstverlening maakt geen voorwerp uit van voorliggend voorontwerp van decreet. Aan het principe dat de gebruiker (de aanvragende organisatie) dan wel de gebruikersoverheid (de subsidiërende overheid t.a.v. de gebruiker) de vergoeding aan de Agentschappen Integratie en Inburgering betaalt, blijft ongewijzigd. Wat betreft het doorrekenen aan anderstalige cliënten bepaalt het Vlaams Regeerakkoord het volgende: “Inburgeraars kunnen tijdens hun inburgeringstraject beroep doen op de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen. De gebruikersoverheden financieren deze dienstverlening. Na deze periode dient de anderstalige zelf te betalen voor deze dienstverlening. Het project taalhulp wordt verder uitgerold.” Dit zal verder geoperationaliseerd worden in overleg met de andere domeinen.

- De Vlor pleit ervoor om de beleidsaanbevelingen uit de analyse van september 2020 over laaggeletterdheid bij volwassen nieuwkomers in de Belgische opvang ter harte te nemen en te verwerken in het inburgeringsbeleid.

We nemen deze suggestie ter harte en we zullen informatie uitwisselen met de centra voor basiseducatie.

Artikel 46/3 van het bestaande decreet bepaalt ook dat regionaal overleg moet georganiseerd worden op structurele basis door de agentschappen Integratie en Inburgering met de onderwijsverstrekkers, de Federatie voor

Basiseducatie, een universitair talentcentrum, de VDAB, Agentschap voor Innoveren en Ondernemen, het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, en het Agentschap Binnenlands Bestuur. Via dit platform kan zeker expertise uitgewisseld worden.

- De Vlor wijst erop dat het ook voor hooggeschoolde inburgeraars, in het kader van gelijke kansen, belangrijk is dat ze blijvend een beroep kunnen doen op beurzen om het eerste niveau Nederlands te volgen aan een universitair talentcentrum. Daarnaast zouden ook trajecten en/of beurssystemen kunnen worden uitgewerkt tot niveau B2.

In het voorliggende voorontwerp van decreet zijn hierover geen bepalingen opgenomen. Dit behoort tot de bevoegdheid van onderwijs.

- De Vlor geeft aan dat als de vraag zou toenemen, de overheid extra middelen zou moeten voorzien voor het volwassenenonderwijs en niet voor private aanbieders. Als de overheid toch een privaat aanbod wil ondersteunen, moet dat onder dezelfde voorwaarden gebeuren.

Hiervoor verwijzen we naar artikel 113bis van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs waarin eind vorige regeerperiode reeds bepaald is dat als de onderwijsinspectie vaststelt dat de middelen in het volwassenenonderwijs, gegenereerd door NT2 en niet voor NT2 worden aangewend, de Vlaamse Regering kan beslissen om deze middelen toe te kennen aan de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel om in overeenstemming met het regionaal behoefteplan een aanbod te organiseren. Dit kan bv. door private aanbodverstrekkers in te schakelen.

Momenteel is er nog geen uitvoering aan deze bepaling. In paragraaf 2, tweede lid van het hierboven vermelde artikel 113bis is de volgende delegatie opgenomen:

"De Vlaamse Regering bepaalt de elementen van toetsing voor het advies en de criteria om de subsidie of financiering van een centrum te verminderen en de voorwaarden voor de toekenning van deze in mindering gebrachte middelen aan een andere instelling."

Er worden bovendien sowieso extra middelen voorzien voor het volwassenenonderwijs. Immers, in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs werd door het wijzigingsdecreet van 16 maart 2018 de afgetopte groeinorm op de middelen NT2 geschrapt. Voor NT2 volgen de middelen de evolutie van het totaal aantal gewogen financieringspunten met het reëel groeipercentage ten opzichte van de vorige referteperiode. Als de vraag en aanbod stijgt, zal de financiering ook stijgen.

Het advies van de **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)** werd ontvangen op 1 februari 2021. Hierbij worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

- De commissie vraagt verduidelijking over de begeleiding en ondersteuning

die ten aanzien van de personen zonder wettig verblijf zal worden voorzien.

De Vlaamse overheid kiest ervoor om personen zonder wettig verblijf voortaan te benaderen vanuit die beleidsdomeinen die beleidsinstrumenten in handen hebben of kunnen ontwikkelen ter waarborging van de grondrechten van meerderjarige personen zonder wettig verblijf. We doen geen afbreuk aan de ondersteuning door andere beleidsdomeinen. De grondrechten (onderwijs, dringende medische hulp, ...) blijven gewaarborgd. Binnen het integratie- en inburgeringsbeleid zijn er voor meerderjarige personen zonder wettig verblijf geen instrumenten voorhanden om de grondrechten te waarborgen. Een uitzondering hierop vormen de minderjarige nieuwkomers. Aangezien de leerplicht van toepassing is op minderjarigen en we geen afbreuk willen doen aan de basisrechten, behouden we minderjarige nieuwkomers wel nog als doelgroep van het integratiebeleid (en specifiek: het inburgeringsbeleid). De agentschappen Integratie en Inburgering hebben de decretale opdracht om minderjarige nieuwkomers toe te leiden naar onderwijs overeenkomstig artikel 35 tot en met artikel 38 van het bestaande decreet. Deze eerstelijnsopdracht blijft behouden.

- De commissie vraagt om alle woonwagenbewoners te erkennen als specifieke doelgroep van het integratiebeleid.

Vorige regeerperiode werd de omslag gemaakt van een historisch gegroeid categoriaal 'standplaatsenbeleid' naar een 'woonbeleid' inzake woonwagenterreinen. Vanaf begin 2015 werd daarom het beleid inzake woonwagenterreinen, en hiermee samenhangend de middelen, overgeheveld van het beleidsveld 'inburgering' naar het beleidsveld 'wonen'. De doelgroep van het integratiebeleid werd ook van alle woonwagenbewoners beperkt tot de rondtrekkende woonwagenbewoners.

In het voorliggend voorontwerp van decreet wordt ook de doelgroep van het Vlaamse integratiebeleid aangepast zodat de rondtrekkende woonwagenbewoners niet langer als een specifieke doelgroep worden opgenomen. Door deze aanpassing wordt het mogelijk om het integratie- en inburgeringsbeleid te focussen op personen van buitenlandse herkomst en het leren omgaan met de gevolgen van migratie en samenleven in diversiteit. Een groot deel van de rondtrekkende woonwagenbewoners is niet van buitenlandse herkomst. Wat de woonwagenbewoners betreft lopen de schattingen nogal uiteen, maar doorgaans wordt uitgegaan van ongeveer 1000 gezinnen of 2600 personen volgens volgende verhoudingen: Sinti (8%), Rom (22%) en 'Voyageurs' (70%). Voyageurs hebben geen buitenlandse herkomst. De groepen woonwagenbewoners die op bepaalde momenten ook door Vlaanderen trekken zijn sowieso geen doelgroep van het integratiebeleid. De rondtrekkende beroepsbevolking, zijnde de binnenschippers, zijn ook niet van buitenlandse herkomst.

De beleidsinstrumenten inzake het verbeteren van de woon- en leefsituatie van rondtrekkende woonwagenbewoners en de rondtrekkende beroepsbevolking liggen bij andere beleidsvelden dan integratie en inburgering. Een coördinerende rol, die momenteel nog bij het beleidsveld

integratie en inburgering ligt, kan beter opgenomen worden bij een beleidsdomein dat zelf ook een aantal beleidsinstrumenten in handen heeft of kan ontwikkelen om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Het beleidsveld integratie en inburgering heeft zelf geen rechtstreekse instrumenten in handen.

Deze aanpassing zal er geenszins voor zorgen dat deze groep van woonwagenbewoners en rondtrekkende beroepsbevolking niet meer onder de aandacht wordt gebracht. Het is belangrijk dat woonwagenbewoners onderdeel uitmaken van het inclusief beleid van de verschillende beleidsdomeinen.

- De commissie vraagt dat Vlaanderen de nieuwe Europese Roma-strategie opnieuw vertaalt tot een plan waarbij ook voldoende aandacht gaat naar de ruimere groep dan woonwagenbewoners.

Op 7 oktober 2020 heeft de Europese Commissie haar strategisch kader voor gelijkheid, inclusie en participatie van de Roma voor 2020 - 2030 gelanceerd met de oproep naar de lidstaten om ook nationale strategieën te ontwikkelen. Er zal worden bekeken hoe kan worden aangesloten op initiatieven hierrond. Er zal geen apart Vlaams Roma-actieplan worden opgemaakt. Er zal sowieso wel worden bekeken wat de verdere ondersteuningsbehoeften en -mogelijkheden zijn betreffende deze doelgroep, om daar dan gericht te kunnen op inzetten. Hierbij is tevens inzet vanuit verschillende betrokken beleidsdomeinen nodig.

- De commissie betreurt dat de toegankelijkheid van alle voorzieningen wordt geschrapt als doelstelling van het integratiedecreet.

Deze opmerking van de SERV klopt niet. De opdracht rond toegankelijkheid voor het Vlaamse integratiebeleid werd niet geschrapt.

We vermoeden dat de commissie verkeerdelijk tot deze conclusie kwam omdat in artikel 4, §2, eerste lid, 2° van het bestaande decreet de verwijzing naar de doelgroep wel werd gewijzigd. Vroeger werd er verwezen naar "de personen vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°". Hiermee werd bedoeld de personen van buitenlandse herkomst en de woonwagenbewoners. Met het wijzigingsdecreet is die verwijzing gewijzigd naar "de personen, vermeld in artikel 3, 1°". Hiermee wordt bedoeld de personen van buitenlandse herkomst.

- De commissie pleit voor het behoud van de Commissie Integratiebeleid. Ze vraagt de rapporteringsplicht aan het Vlaams Parlement te behouden en een adviesvraag aan de Commissie Diversiteit decretaal te verankeren.

In het bestaande decreet ligt de klemtoon op de installatie van een commissie die het horizontale beleid moet voorbereiden en coördineren. Het is echter belangrijker om de verantwoordelijkheid van de verschillende domeinen te beklemtonen om impact te hebben i.p.v. de instrumentele organisatie. Het is daarom de bedoeling om aanspreekpunten aan te duiden in de domeinen die bijdragen leveren voor de acties in het horizontaal

integratiebeleidsplan. Zij staan in voor de implementatie van die doelstellingen in het eigen domein en volgen de effecten van het eigen beleid op integratie op. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal de coördinatie opnemen van het netwerk van aanspreekpunten. Er zal niet worden ingeboet aan slagkracht nu de Commissie Integratiebeleid wordt afgeschaft. Immers, net om meer slagkracht te garanderen, focussen we op doelstellingen die ieder domein in het kader van het eigen beleid moet vooropzetten.

Er wordt dus verwacht dat ieder domein aan integratie moet werken cf. de afgesproken doelstellingen. Deze acties maken echter geen voorwerp uit van het horizontale actieplan, wel van het reguliere beleid waarover in de Beleids- en Begrotingstoelichting (BBT) gerapporteerd worden.

De rapportering en actualisering worden dus niet afgeschaft. Er zal wel op een andere manier worden gerapporteerd. Er zal meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid zijn van andere beleidsdomeinen. De BBT wordt jaarlijks bij het Vlaams Parlement ingediend en hierover wordt ook een bespreking georganiseerd. Daarnaast focust het actieplan vanuit integratie en inburgering op die acties die bijdragen tot de doelstellingen die in samenwerking met andere domeinen opgezet worden en waar extra middelen naartoe gaan. Ook hierover wordt in het kader van de BBT gerapporteerd. Door ervoor te kiezen om de rapportering via het bestaande kanaal van de BBT uit te voeren, zal er een administratieve lastenvermindering zijn en meer slagkracht. Het zou niet van deugdelijk bestuur getuigen, indien de domeinen via de BBT moeten rapporteren en dan ook nog eens in afzonderlijke rapporteringen.

- De commissie vraagt ook om voldoende aandacht te geven aan beleidsparticipatie van de kansengroepen om hun ervaringsdeskundigheid mee te nemen in de uitbouw van het beleid en te komen tot een gedragen horizontaal plan op het gebied van integratie en gelijke kansen.

Hierbij willen we benadrukken dat we geen afbreuk doen aan het feit dat de beleidsparticipatieorganisatie advies kan geven. Aan de decretale opdrachten van de participatieorganisatie wordt niet geraakt.

- De commissie kan zich er niet in vinden dat het wijzigingsdecreet alle verzoekers tot internationale bescherming uitsluit voor de inburgeringstrajecten totdat ze een beslissing met betrekking tot hun verzoek hebben ontvangen.

Het is een verkeerd signaal om verzoekers om internationale bescherming een volledig inburgeringstraject te laten volgen. Verzoekers om internationale bescherming weten immers nog niet met zekerheid of ze in ons land mogen blijven. Er wordt gekozen om de middelen prioritair in te zetten voor nieuwkomers met een duurzaam verblijfsrecht. Het reguliere inburgeringstraject wordt ook in een aantal andere Europese landen voorbehouden voor nieuwkomers met 'duurzaam verblijfsrecht'. Dit geldt in Denemarken, Finland en Frankrijk. Duitsland, Nederland en Noorwegen bieden specifieke vormingsprogramma's voor verzoekers om internationale

bescherming. Dit is vergelijkbaar met de ondersteuning die vanuit Fedasil geboden wordt.

Verzoekers om internationale bescherming blijven wel in aanmerking komen voor een cursus NT2. Fedasil kan deze doelgroep nog altijd toeleiden naar de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel voor NT2. Na de intake worden deze personen verder op maat doorgestuurd naar de aanbodverstrekkers NT2. Na vier maanden kunnen zij toegeleid worden naar de arbeidsmarkt.

- De commissie kan zich vinden in een verplichte inschrijving bij VDAB voor alle inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die niet werken. Wel moet VDAB in functie van het gekozen perspectief pragmatisch bekijken wat het meest passende vervolg is voor elke inburgeraar. Verder is het belangrijk om voor inburgeraars die willen en kunnen werken, in te zetten op optimale kansen en ondersteuning om daar ook in te slagen. Daartoe moet VDAB garanderen dat wie zich inschrijft ook de nodige begeleiding en dienstverlening krijgt. Tot slot moet verder worden ingezet op kortere geïntegreerde of gecombineerde trajecten.

We onderschrijven deze input van de commissie. Het bekijken van het meest passende vervolg en het aanbieden van de nodige begeleiding, behoort tot de kerntaken van de VDAB. Het is inderdaad belangrijk dat er wordt ingezet op geïntegreerde trajecten (bv. taal- en beroepsopleiding). Dit behoort tot de bevoegdheid van Werk en Onderwijs om verder te operationaliseren.

- Het is positief dat er aandacht komt voor het creëren van een netwerk. Wel is het belangrijk dat eerst alle noodzakelijke voorwaarden tot een goed participatie- en netwerktraject zijn vervuld, vooraleer deze nieuwe pijler een verplicht onderdeel wordt van inburgering. De commissie hecht hier veel belang aan een toereikend aanbod. Zolang dit niet kan worden gegarandeerd pleit ze voor een latere of voorwaardelijke inwerkingtreding van deze pijler. Verder is het belangrijk om alle beschikbare expertise te benutten en in te zetten op maatwerk in functie van de inburgeraar en zijn perspectief, bijvoorbeeld door mentoring naar werk, tutoring naar onderwijs, vrijwilligerswerk of werkplekleren als deel van je VDAB-traject.

Dit zijn terechte bedenkingen van de commissie. Alle noodzakelijke voorwaarden zullen worden vastgelegd in het uitvoeringsbesluit alvorens deze nieuwe pijler een verplicht onderdeel zal worden van het inburgeringstraject. We nemen deze input van de commissie betreffende de vierde pijler zeker mee in de verdere uitrol.

- De commissie vraagt zich af of een richttermijn voor het inburgeringstraject, gebaseerd op de mediane doorlooptijd voor de verschillende NT2-trajecttypes, wel zinvol is.

In het bestaande decreet wordt voorzien in een termijn van 1 jaar. Nu zal er voorzien worden in een mediane doorlooptijd. Er zal meer diversiteit zijn door te termijn te aligneren op het traject voor NT2. Wij willen namelijk met

deze richttermijn differentiëren en trajecten op maat aanbieden. Door een richttermijn op te nemen in het inburgeringscontract bieden we zowel voor de inburgeraar als voor de agentschappen Integratie en Inburgering een houvast en tijdsdoel om het vormingsprogramma zo snel mogelijk en tegelijkertijd op maat te realiseren.

De richttermijn wordt vastgelegd vanuit het principe dat het inburgeringstraject zo snel mogelijk zal afgerond worden. Indien een inburgeraar langer doet over zijn inburgeringstraject is dit geen probleem. Er zullen daarom ook geïntegreerde trajecten worden aangeboden om ervoor te zorgen dat inburgeringstrajecten zo snel mogelijk afgerond kunnen worden.

Uit analyses blijkt dat over heel Vlaanderen en Brussel samen, de mediane duurtijd voor verplichte inburgeraars om een attest te behalen veertien maanden is en voor rechthebbende inburgeraars elf maanden. Het leervermogen bepaalt ook de duur: personen die een alfatraject gevolgd hebben en een attest hebben behaald, hebben een mediane duurtijd van vierentwintig maanden, andere personen met een advies om Centrum Voor Basiseducatie (CBE) te volgen twintig maanden. Wie een advies 'Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) verlengd' kreeg, had een mediane tijd van zestien maanden, wie een advies 'Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) standaard' kreeg elf maanden. Met een advies 'Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) verkort/Universitair Talencentrum (UTC)' was de mediane duurtijd tien maanden.

Personen met het NT2 advies 'CVO verkort' doen er ongeveer minder dan zes maanden over om tot niveau A1 te geraken, bijna twaalf maanden over niveau A2. Personen met het NT2 advies 'CVO standaard' doen een zes maanden over niveau A1, iets meer dan een jaar over A2. Personen met het NT2 advies 'CVO verlengd' doen 12 maanden over A1, 24 maanden over A2. De niet-alfaklanten die wel CBE-cliënt zijn, doen meer dan 12 maanden over niveau A1 en meer dan 24 maanden over niveau A2. Alfaklanten die tot de niveaus A1 en A2 zijn geraakt, doen er 'gemiddeld' net geen 36 maanden over.

- De commissie vraagt zich af welke concrete meerwaarde de verklaring inzake essentiële rechten en plichten heeft ten aanzien van de cursus maatschappelijke oriëntatie. Verder stelt ze zich vragen bij de inhoud en de juridische basis van de voorgestelde verklaring.

Het is belangrijk dat niet gewacht wordt tot het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie om de basiswaarden van onze samenleving mee te geven. In het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie wordt vervolgens dieper ingegaan op deze basiswaarden.

Bij het verder uitwerken van deze verklaring inzake essentiële rechten en plichten zal rekening gehouden worden met de opmerkingen die de Raad

van State eerder maakte in haar adviezen nr. 59224/VR/4¹⁸ en nr. 59855/2/V¹⁹ betreffende de federale nieuwkomersverklaring voor zover deze van toepassing zijn op Vlaanderen. Dit zal verder in het uitvoeringsbesluit uitgewerkt worden.

- De commissie betreurt dat het behalen van het inburgeringsattest verder wordt bemoeilijkt door de verplichting om ook de doelen van de twee nieuwe pijlers te behalen.

Het is belangrijk om te kijken naar het verwachte resultaat van deze twee nieuwe onderdelen. Momenteel vindt een deel van de huidige inburgeraars de weg niet naar de VDAB en hierdoor verkleint de kans op economische zelfredzaamheid. De toevoeging van de twee nieuwe onderdelen aan het inburgeringstraject, namelijk de verplichte inschrijving bij de VDAB en het participatie- en netwerktraject, zal net leiden tot een betere toeleiding en begeleiding naar werk.

De geïntegreerde intake waaraan de VDAB deelneemt zal ervoor zorgen dat de verplichte inschrijving efficiënt kan verlopen. Bij een betere doorstroom naar de VDAB en een dienstverlening op maat die rekening houdt met zowel de competenties en aspiraties van de werkzoekende als de vereisten van werkgevers, rekenen we erop dat de werkzaamheidsgraad van nieuwkomers zal verhogen. Met de inschrijving bij de VDAB kan de VDAB nieuwkomers niet alleen meteen toeleiden naar een job waar aangewezen, maar ook gericht opleidingen en werkervaringsstages aanbieden. Voor personen die niet meteen de nood aanvoelen om werk te zoeken, is het ook belangrijk dat zij de nodige informatie krijgen over de kansen, drempels en risico's. Dit zal op termijn hun intrede op de arbeidsmarkt versnellen en vereenvoudigen.

Het participatie- en netwerktraject heeft tot doel sociale uitsluitingen tegen te gaan en de inburgeraar de mogelijkheid te geven sociale contacten te leggen buiten de directe omgeving en zo te komen tot vertrouwensrelaties. Verschillende onderzoeken tonen aan dat netwerktrajecten een belangrijke ondersteuning kunnen bieden, wanneer men bv. werk vindt of op zoek is naar werk.

Voor personen die reeds werken zullen deze twee onderdelen geen extra belemmering vormen aangezien wie reeds werkt, reeds geacht wordt aan de doelstellingen van de derde pijler te hebben voldaan. Hetzelfde geldt voor de vierde pijler, al kan de inburgeraar ervoor kiezen om toch een participatie- en netwerktraject te volgen.

Deze opmerking van de commissie gaat in tegen de positieve beoordeling die ze eerder in punt 2.6 van haar advies maakte met betrekking tot de twee nieuwe onderdelen van het inburgeringstraject.

¹⁸ RvS advies nr. 59224/VR/4 van 19 mei 2016 (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/59224.pdf#search=verklaring>).

¹⁹ RvS advies nr. 59855/2/V van 14 september 2016 (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/59855.pdf#search=59855>).

- De commissie kan zich niet vinden in het mogelijk maken van gegevensuitwisseling met DVZ, met als doelstelling de beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel te linken aan het gevolgde inburgeringstraject.

Met het oog op de beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar, beoordeelt de Dienst Vreemdelingenzaken nu reeds de inspanningen tot integratie van de vreemdeling. Er zijn verschillende criteria op basis waarvan de Dienst Vreemdelingenzaken kan oordelen of de vreemdeling inspanningen tot integratie heeft geleverd. Eén van deze criteria betreft het volgen van "een inburgeringscursus waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats volgen". Het voorliggend voorontwerp van decreet voorziet een basis om de gegevensuitwisseling van de resultaten van het inburgeringstraject te delen met de Dienst Vreemdelingenzaken. Door de mogelijkheid tot informatiedeling in te schrijven in het decreet willen we ervoor zorgen dat de Dienst Vreemdelingenzaken voor federale beslissingen over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar op een uniforme en gelijkwaardige manier voor elke inburgeraar de nodige info verkrijgt over het gevolgde inburgeringstraject. Deze informatie-uitwisseling gaat niet gepaard met enige verplichtingen in hoofde van de Dienst Vreemdelingenzaken.

De persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, opgenomen in het cliëntvolgsysteem, zullen elektronisch meegedeeld worden aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA vermeld in artikel 17, tweede lid, 4° van het decreet van 7 juni 2013.

Het grondwettelijk gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel verzet zich er niet tegen dat in een systematisch advies over het gevolgde inburgeringstraject aan DVZ wordt voorzien. Door de informatie-uitwisseling met DVZ kan een verschil in behandeling bestaan tussen de vreemdeling die aan de regelgeving inzake inburgering en integratie van de Vlaamse Gemeenschap is onderworpen en de vreemdeling die aan de regelgeving inzake inburgering en integratie van een andere deelentiteit is onderworpen. Dit verschil in behandeling zou voortvloeien uit de bevoegdheden van de autonome wetgevers, nl. de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap. Dit verschil in behandeling kan worden verantwoord door de autonomie van de verschillende wetgevers. Indien hierover anders zou geoordeeld worden, dan zou dat de autonomie van die onderscheiden wetgevers betekenisloos maken.

Er zullen gesprekken worden ingepland met de Dienst Vreemdelingenzaken om mogelijks een samenwerkingsovereenkomst te sluiten die het mogelijk maakt om de onderscheiden regelingen van de verschillende overheden optimaal op elkaar te laten aansluiten (bv. wat betreft de concrete organisatie van de gegevensuitwisseling).

- Gestandaardiseerde NT2-testen mogen er niet toe leiden dat de aantrekkelijkheid van geïntegreerde en gecombineerde trajecten verdwijnt en trajecten naar duurzaam werk langer duren. De geïntegreerde taalopleidingen van de VDAB moeten uitmonden in NT2-certificaten die van tel zijn inburgeringstrajecten.

Dit behoort tot de bevoegdheid van Werk. In ieder geval hebben personen door middel van de taaltesten NT2 die door de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel worden aangeboden sinds 2018 net de mogelijkheid om het taalniveau van NT2 aan te tonen wanneer er geen certificering is.

- Bij invoering van gestandaardiseerde NT2-testen vraagt de commissie (1) garanties inzake onderwijskwaliteit bij alle NT2-aanbieders, inclusief het mogelijks aanvullend privé-aanbod, (2) duidelijkheid over hoe concreet zal worden omgegaan met inburgeraars die niet slagen omwille van beperkte leercapaciteiten en (3) de mogelijkheid van vrijstellingen op basis van andere getuigschriften NT2 die het nodige taalniveau aantonen.

Gestandaardiseerde testen NT2 behoren tot verantwoordelijkheid van onderwijs, evenals de kwaliteit van deze testen en het aanbod garanderen. Vanuit inburgering hebben we ervaring met dergelijke testen (voor personen die geen cursus gevolgd hebben). We zullen hier dan ook onze expertise over uitwisselen.

De private aanbodverstrekkers kunnen door middel van overheidsopdrachten ingeschakeld worden waarin de kwaliteitscriteria vastgelegd zullen worden.

Betreffende de mogelijkheid van vrijstellingen werd een delegatie voorzien in paragraaf 2 van het nieuwe artikel 31, namelijk "*§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het taalvaardigheidsniveau, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt vastgesteld.*" In het decreet van 7 juni 2013 wordt niet bepaald hoe de vereiste taalvaardigheid kan vastgesteld worden. Het vereiste taalniveau kan immers op verschillende manieren worden vastgesteld, bv. certificaat Nederlands als Vreemde Taal van de Nederlandse Taalunie; taalcertificaat uitgereikt door Selor; etc. In het uitvoeringsbesluit zal hier verder uitvoering aan worden gegeven.

- Het uniform opleggen van een bijkomend taalniveau B1 na afronding van het inburgeringstraject wordt in vraag gesteld. Het opleggen van zo een bijkomend taalniveau mag tewerkstelling niet in de weg staan.

De beleidsmaatregel is er op gericht om de kansen van niet-beroepsactieven in onze samenleving juist te versterken. Het is daarom belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklappend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Het behalen van dit taalniveau zal altijd voordelen opleveren. We willen er daarom voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Er zal daarbij rekening gehouden worden met de personen voor wie het onmogelijk is om

dit niveau te behalen. De sancties die er aan gekoppeld worden zijn administratieve geldboetes die reeds van toepassing zijn in het inburgeringsbeleid.

Zoals reeds aangegeven in de repliek op het advies van de Vlor, willen we benadrukken dat het gaat om personen die gedurende twee jaar niet gewerkt hebben of een opleiding hebben gevolgd. Het gaat dus om personen die twee jaar niet-beroepsactief zijn geweest. Het is niet onredelijk om te vragen dat ze in die periode van het taalniveau A2 naar het taalniveau B1 mondeling gaan.

- De commissie wijst er op dat een aanbod op maat van de doelgroep een belangrijk aspect is van een slagkrachtig, doelgericht en doelmatig NT2-beleid. Er is nood aan een sterker, breder en meer toegankelijk aanbod NT2, ook op de werkvloer.

Wij onderschrijven deze opmerking van de commissie. Het voorzien van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod behoort tot de verantwoordelijkheid van onderwijs en van werk.

De agentschappen Integratie en Inburgering nemen wel de regierol op voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal (artikel 46/3 van het bestaande decreet). Hiervoor worden objectieve en meetbare criteria opgesteld van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal. Ook wordt op structurele basis regionaal overleg georganiseerd met de onderwijssector.

Artikel 46/3 van het bestaande decreet bepaalt bovendien: *"De pedagogische begeleidingsdiensten, vermeld in artikel 14 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs, vermeld in artikel 44 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, voorzien samen in een ondersteuningsaanbod voor lesgevers Nederlands als tweede taal"*.

- De commissie wijst er op dat de uitzondering voor het behalen van het bijkomend taalniveau B1 mondeling (24 maanden na afronden van het inburgeringstraject) voor ex-inburgeraars die 6 maanden onafgebroken hebben gewerkt niet is afgestemd op de realiteit van personen met een migratieachtergrond op de Vlaamse arbeidsmarkt. Zo hebben werkenden geboren buiten de EU vaker tijdelijke contracten: 17,2% ten aanzien van 7,1% van de werkenden geboren in België. Bovendien is het zo dat van de werkenden in tijdelijke contracten, een groter aandeel werkenden geboren buiten de EU28 als uitzendkracht werkt dan werkenden geboren in België: 38,1% t.a.v. 24,8%. Als gevolg van de coronacrisis maakt dit hen bovendien kwetsbaarder voor permanent jobverlies (in het tweede kwartaal van 2020).

Naar aanleiding van deze opmerking van de commissie en bespreking ervan met de commissie, zal een delegatie worden gegeven aan de Vlaamse Regering om te bepalen wat wordt verstaan onder "6 maanden

onafgebroken werken en studeren". Op deze manier kunnen ook interim opdrachten, kortere beroepsopleidingen, werkplekleren en andere concrete stappen naar werk in aanmerking komen. In het uitvoeringsbesluit zal de nadere uitvoering geregeld worden.

- De commissie kan zich niet vinden in het afstappen van het principe van kosteloos NT2 en is bezorgd dat het invoeren van retributies voor de cursussen en testen NT2 en MO eerder extra drempels zullen opwerpen.

Hiervoor verwijzen we naar de repliek op het advies van de Vlor. Met de financiële vergoeding willen we de waarde van het traject voor de inburgeraar verhogen. De financiële vergoeding zal tegenover een kwalitatief aanbod staan. Het gaat bovendien om een lage vergoeding in vergelijking met andere landen die ook betalende inburgering aanbieden. De reële kostprijs van het inburgeringstraject ligt veel hoger.

Voor rechthebbende inburgeraars zal de sanctionering niet langer zijn voorzien. Destijds was die sanctionering voorzien omwille van het principe dat het inburgeringstraject gratis was voor de inburgeraar. Op die manier wilde de decreetgever vermijden dat rechthebbende inburgeraars ingeschreven werden in cursussen - waarvoor kosten gemaakt werden en plaatsen voorzien werden - en ze dan afhaakten. Bovendien zullen er alternatieve wervingsstrategieën worden opgezet voor rechthebbende inburgeraars.

- De commissie vraagt op korte termijn een evaluatie van het nieuwe financieringsmodel inzake sociaal tolken en sociaal vertalen.

De agentschappen Integratie en Inburgering hanteren sinds 1 januari 2020 een nieuw financieringsmodel conform de toepassing van artikel 42, §3 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaams integratie- en inburgeringsbeleid, waarin staat dat de gebruikers(overheden) instaan voor het betalen van de te presteren tolk- en vertaalprestaties. De agentschappen komen bijgevolg niet meer tussen in de vergoeding van de tolken. Dit blijft behouden onder het voorliggende voorontwerp van decreet. We behouden het principe dat de agentschappen zelf niet instaan voor de vergoeding van de tolken, maar dit doorrekenen aan de gebruikers/gebruikersoverheden. Het nieuwe financieringsmodel regelt dus niet of de dienstverlening door de aanvragende dienst al dan niet zal doorgerekend worden aan de cliënt. Het Vlaams Regeerakkoord bepaalt met betrekking tot het doorrekenen aan de anderstalige cliënt: "Inburgeraars kunnen tijdens hun inburgeringstraject beroep doen op de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen. De gebruikersoverheden financieren deze dienstverlening. Na deze periode dient de anderstalige zelf te betalen voor deze dienstverlening. Het project taalhulp wordt verder uitgerold."

De dienstverlening sociaal tolken en vertalen zal verder uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit in overleg met de andere beleidsdomeinen.

- Gezien de belangrijke wijzigingen vraagt de Commissie Diversiteit om na twee jaar een evaluatie uit te voeren van het wijzigingsdecreet.

Het bestaande decreet voorziet in artikel 51 reeds in een evaluatie van de regelgeving. Deze bepaling blijft ongewijzigd en bepaalt "*Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet, en vervolgens om de drie jaar, evalueert de Vlaamse Regering de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid en legt ze de evaluatie voor aan het Vlaams Parlement*".

De Vlaamse Regering plant een evaluatie in de tweede helft van 2023 omtrent de impact van de verschillende facetten van de hertekening van het inburgeringstraject. Dit zal gebeuren door middel van een proces in samenwerking met inburgeraars die over ervaringskennis beschikken en andere betrokken organisaties.

Het al dan niet voldoen aan de vierde pijler wordt gemonitord en opgevolgd via de Kruispuntbank Inburgering. Daarnaast wordt er voor de vierde pijler via een AMIF-opdracht een nieuwe digitale tool ontwikkeld waarin de gebruikers de doelen, de activiteiten en de appreciatie ervan zullen registreren. Daarbij wordt tegelijk onderzocht wanneer en hoe de effect- en impactmeting op projectniveau kan bijdragen aan een effect- en impactmeting van de 4e pijler op beleidsniveau.

Ook op het vlak van de retributies wordt een evaluatie voorzien.

Het **advies van de Vlaamse Toezichtcommissie** voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) nr. 2021/05 van 26 januari 2021 werd ontvangen op 29 januari 2021. Hieronder wordt ingegaan op de verschillende aspecten van het advies.

- i. *Aanvullen van ontbrekende essentiële elementen in het bestaande decreet*
 - De VTC beveelt aan dat van deze decreetwijziging gebruik wordt gemaakt om de nog ontbrekende essentiële elementen aan te vullen in het bestaande decreet en suggereert dat er een uitgebreid(er) hoofdstuk over de verwerking van persoonsgegevens in het decreet wordt opgenomen.

We onderschrijven deze opmerkingen van de VTC en we zullen hier dan ook zo snel mogelijk gehoor aan geven. Zoals de VTC op haar website aangeeft bevatten veel bestaande decreten op dit moment (bepaalde van) de essentiële elementen nog niet. Bij een wijziging kan dan worden bekeken of deze elementen meegenomen kunnen worden²⁰. Het is belangrijk dat omzichtig en grondig te werk wordt gegaan om de essentiële elementen aan te vullen in het bestaande decreet. Hierbij is het ook van belang dat alle relevante partijen worden betrokken. Het is daarom aangewezen om een volledig nazicht van de regelgeving op het vlak van gegevensbescherming in een apart traject uit te voeren in samenwerking met de DPO van het Agentschap Binnenlands Bestuur, met de DPO's van de agentschappen Integratie en Inburgering en eventueel met externe begeleiding.

²⁰ <https://overheid.vlaanderen.be/meer-over-advies-regelgeving>.

Ten slotte willen we wijzen op overweging 45 van de AVG die het volgende bepaalt:

"Indien de verwerking wordt verricht omdat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe wettelijk is verplicht of indien de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang dan wel voor een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag, dient de verwerking een grondslag te hebben in het Unierecht of het lidstatelijke recht. Deze verordening schrijft niet voor dat voor elke afzonderlijke verwerking specifieke wetgeving vereist is. Er kan worden volstaan met wetgeving die als basis fungeert voor verscheidene verwerkingen op grond van een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, of voor verwerking die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang dan wel voor een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag. Het moet ook het Unierecht of het lidstatelijke recht zijn die het doel van de verwerking bepaalt.

Voorts zou dat recht een nadere omschrijving kunnen geven van de algemene voorwaarden van deze verordening waaraan de persoonsgegevensverwerking moet voldoen om rechtmatig te zijn, en specificaties kunnen vaststellen voor het bepalen van de verwerkingsverantwoordelijke, het type verwerkte persoonsgegevens, de betrokkenen, de entiteiten waaraan de persoonsgegevens mogen worden vrijgegeven, de doelbinding, de opslagperiode en andere maatregelen om te zorgen voor rechtmatige en behoorlijke verwerking."

ii. *Doorgifte aan de Dienst Vreemdelingenzaken*

- Wat de voorgestelde aanpassingen i.v.m. de doorgifte aan de Dienst Vreemdelingenzaken betreft, adviseert de VTC om de doelstelling(en), vooral van het punt 4° van artikel 17, tweede lid, duidelijker of anders te formuleren in het decreet om te kunnen dienen als decretale basis voor de geplande mededeling van persoonsgegevens aan de Dienst Vreemdelingenzaken (of de verwijzing ernaar weglaten).

De doorgifte van informatie aan de Dienst Vreemdelingenzaken valt onder de taakstelling zoals vermeld in artikel 17, tweede lid, 4°, nl. "adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid". Dit is een kerntaak van de agentschappen Integratie en Inburgering.

De VTC geeft aan dat het niet duidelijk is of het over "adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat" van de inburgeraar gaat of over advies in het kader van beleid. Uit de memorie van toelichting bij het decreet van 7 juni 2013 blijkt dat het hier gaat over advies in het kader van het beleid. De memorie van toelichting bij het decreet van 7 juni 2013 verduidelijkt namelijk dat het gaat over adviseren en ondersteunen van de organisaties, voorzieningen en besturen om tot een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief integratiebeleid te komen.

De agentschappen Integratie en Inburgering vervullen met deze informatiedeling aan de Dienst Vreemdelingenzaken hun adviserende en ondersteunende rol opdat het integratiebeleid gecoördineerd kan verlopen.

De Dienst Vreemdelingenzaken beoordeelt namelijk de inspanningen tot integratie van de vreemdeling in het kader van de beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar. Eén van de criteria voor inspanningen tot integratie betreft het volgen van “een inburgeringscursus waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats volgen”. Het doeleinde van de verdere verwerking kan worden samengevat als de toepassing van de vereiste tot integratiebereidheid van vreemdelingen door de Dienst Vreemdelingenzaken in het licht van artikel 1/2 van de Verblijfwet.

- De VTC merkt op dat de categorieën van persoonsgegevens niet werden bepaald in het voorontwerp van decreet.

Er wordt daarom een nieuw lid toegevoegd in artikel 20 van het bestaande decreet waarbij de categorieën van persoonsgegevens worden bepaald voor de doorgifte aan de Dienst Vreemdelingenzaken. De volgende persoonsgegevens zullen worden doorgegeven:

1° de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de inburgeraars die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de vermelding of deze inburgeraars een inburgeringscontract hebben ondertekend;

3° de vermelding of deze inburgeraars een attest van inburgering hebben behaald.

- De VTC merkt op dat de categorieën ontvangers bij de Dienst Vreemdelingenzaken onvoldoende worden aangeduid of beperkt.

De categorieën van ontvangers zullen opgenomen worden in het protocol en de samenwerkingsovereenkomst die afgesloten zullen worden met de Dienst Vreemdelingenzaken.

- De VTC merkt op dat de werking van de Dienst Vreemdelingenzaken niet kan geregeld worden door het Vlaams Parlement. Daarom is het aangewezen om de bewaartermijn vast te leggen in een protocol als bedoeld in artikel 8 van het e-govdecreet.

Het lid dat werd toegevoegd aan artikel 20 om een bewaartermijn vast te stellen van vijf jaar wordt bijgevolg geschrapt uit artikel 14 van het voorontwerp van decreet. De bewaartermijn zal worden vastgelegd in het protocol dat zal worden gesloten met de Dienst Vreemdelingenzaken.

- De VTC adviseert dat de decreetgever aan de Vlaamse Regering de opdracht geeft om maatregelen te nemen om de transparantie en de uitoefening van de rechten van de betrokkenen te verzekeren.

Dit zal worden opgenomen in het protocol en de samenwerkingsovereenkomst die zullen worden afgesloten met de Dienst Vreemdelingenzaken.

- De VTC merkt op dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG) opgemaakt dient te worden.

Er werd een GEB opgemaakt en deze zal verder aangevuld worden na gesprekken met de Dienst Vreemdelingenzaken. De GEB is immers een levend document dat voortdurend aangevuld kan worden wanneer nodig.

- De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer en een logging van de toegangen zodat men kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom. De VTC geeft aan dat de specificering van beveiligingsmaatregelen in principe niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.

De beveiligingsmaatregelen zullen gespecificeerd worden in het protocol en de samenwerkingsovereenkomst die zullen afgesloten worden met de Dienst Vreemdelingenzaken.

iii. De voorgestelde aanpassingen i.v.m. de onderzoeken betreft

- De VTC adviseert om ook hiervoor de essentiële elementen in het decreet op te nemen.

De essentiële elementen werden toegevoegd in artikel 43 van het voorontwerp van decreet voor het uitvoeren van onderzoek.

Er werd eveneens een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG) opgemaakt.

Op 26 februari 2021 werd het voorontwerp van decreet een **tweede keer principieel goedgekeurd** door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de **Raad van State**, die het advies nr. 68.957/1 op 30 april 2021 uitbracht. Hierbij worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

- Volgens de Raad van State moet, naast het advies van de Vlaamse toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, ook het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit worden ingewonnen met betrekking tot de ontworpen regeling. Volgens de Raad van State is deze Gegevensbeschermingsautoriteit belast met het toezicht op de naleving van de "algemene" regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting bedoeld in deze verordening.

Repliek:

Bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer werd de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties.

Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

- De Raad van State oordeelt dat globaal beschouwd en onder voorbehoud van hetgeen verder over specifieke aspecten van de nieuwe verplichtingen in het inburgeringstraject wordt opgemerkt (zie infra), het aanvullen van het inburgeringstraject zoals in de ontworpen regeling, het in beginsel opleggen van bepaalde resultaatsverplichtingen en het opleggen van een beperkte retributie, gelezen in samenhang met de vrijstellingen waarin de ontworpen regeling voorziet, geen onevenredige inmengingen in het privéleven lijken in te houden. Bij de concrete invulling, in het bijzonder van de resultaatsverplichtingen, zal er wel over gewaakt moeten worden dat de opgelegde verplichtingen de persoonlijke autonomie van de inburgeraar respecteren en daadwerkelijk bijdragen tot het volwaardig burgerschap van de betrokken personen. In het kader van materiële regelingen waarin naar de verplichte inburgering wordt verwezen, zal er tevens over gewaakt moeten worden dat de bijkomende verplichtingen niet met zich meebrengen dat de evenredigheid van de opgelegde verplichting ten aanzien van het nagestreefde doel, bijvoorbeeld op het vlak van bepaalde sociale rechten, in het gedrang komt.

Repliek:

Bij de verdere invulling van de nieuwe verplichtingen zal rekening gehouden worden met het behoud van de persoonlijke autonomie van de inburgeraar en de opmerking van de Raad van State dat deze moeten bijdragen tot het volwaardig burgerschap van de betrokken persoon. Het voorontwerp van decreet regelt dat het inburgeringstraject ondersteund wordt door traject-begeleiding, waarbij de inburgeraars individueel en op maat begeleid worden tijdens hun traject. We evolueren bovendien naar een nog meer vraaggestuurde aanpak van het inburgeringstraject, waarbij zelfreflectie en eigenaarschap over het traject centraal komen te staan. Deze principes worden verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit, overeenkomstig de opmerkingen van de Raad van State.

- Wat betreft de specifieke en bijkomende verplichting om “binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt [met] het niveau B1 mondeling” stelt de Raad van State dat de aangehaalde doelstellingen een wettig en legitiem doel vormen voor de opgelegde taalkennisvereisten.

Wat betreft de redelijkheid van deze verplichting stelt de Raad van State dat met zorg moet worden nagegaan of het vereiste niveau van taalvaardigheid haalbaar is en voldoende rekening houdt met de mogelijkheden van de individuele inburgeraar.

Daarnaast wordt door de Raad van State opgemerkt dat de verplichting uit het ontworpen artikel 34/5 weliswaar volgt na het behalen van het attest inburgering, maar er eigenlijk volledig los van staat. Er wordt in het voorontwerp niet voorzien in enige samenhang met het eigenlijke inburgeringstraject. Evenmin bevat het voorontwerp een regeling inzake ondersteuning van de inburgeraar bij het verwerven van de taalvaardigheid. De memorie van toelichting vermeldt weliswaar dat “de VDAB (...) de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende [zal] begeleiden in de zoektocht naar werk en er mee voor [zal] zorgen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald hebben”. Deze ondersteuning is als dusdanig niet opgenomen in het voorontwerp van decreet. Bovendien hoeft de inburgeraar, na het behalen van het inburgeringsattest, niet langer verplicht ingeschreven te zijn bij de VDAB.

Ten slotte wordt in het voorontwerp evenmin verduidelijkt hoe de betrokken personen bereikt zullen worden met het oog op het nagaan of aan de vereiste taalvaardigheid is voldaan, noch wordt verduidelijkt op welke wijze deze taalvaardigheid zal worden nagegaan.

Het vereiste niveau van de taalvaardigheid, alsook de afstand en het tijdsverloop tussen het eigenlijke inburgeringstraject en de verplichte taalvaardigheid maken dat het redelijk verband tussen de taalkennisvereisten en de doelstellingen van de inburgeringsplicht, betwijfeld kan worden.

Repliek:

De verplichting om 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest over een taalvaardigheid te beschikken die overeenstemt met het niveau B1 mondeling, kadert binnen de doelstelling van het integratiebeleid t.a.v. personen van buitenlandse herkomst: het bewerkstelligen van zelfstandige en evenredige maatschappelijke participatie. De focus ligt in het bijzonder op het versterken van de economische zelfredzaamheid. Indien twee jaar na het behalen van het inburgeringsattest vastgesteld wordt dat personen niet actief zijn op de arbeidsmarkt, noch een opleiding aan het volgen zijn, komt maatschappelijke en economische participatie in het gedrang. We willen dit ondervangen door personen van buitenlandse herkomst in de

eerste plaats te stimuleren na het behalen van het inburgeringsattest aan het werk te gaan of te studeren. De verplichting tot het aantonen van het taalniveau B1 mondeling geldt slechts voor personen op beroepsactieve leeftijd die in de twee jaar na het behalen van het inburgeringsattest niet actief waren op de arbeidsmarkt of niet studeerden. Om de kansen op de arbeidsmarkt te verhogen, wordt het te behalen taalniveau in voormelde gevallen verhoogd tot B1 mondeling.

Het behalen van het taalvaardigheidsniveau B1 mondeling verloopt in twee stappen. Tijdens het inburgeringstraject wordt via de doelstelling van het vormingspakket NT2 het taalniveau A2 behaald. Na het behalen van het inburgeringsattest heeft de betrokkene twee jaar tijd om van A2 naar B1 mondeling te evolueren. Dit is een redelijke termijn. In de ERK-berg²¹ zien we immers dat de termijn om van A2 naar B1 mondeling te schakelen voor een gemiddelde cursist in een centrum voor volwassenenonderwijs twaalf maanden bedraagt. Het voorontwerp van decreet voorziet daarnaast in vrijstellingen en een uitstelregeling. Beiden zorgen ervoor dat geen onredelijke eisen gesteld worden aan personen voor wie het taalniveau, dan wel de vooropgestelde termijn waarbinnen die behaald moet worden, niet haalbaar is. Ze bieden mogelijkheden tot differentiatie en maatwerk op basis van de verschillende profielen van de individuele inburgeraars. Zo geldt een vrijstelling voor personen die niet meer tot de beroepsactieve leeftijd behoren, zes maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben en blijvend niet aan de verplichting kunnen voldoen omwille van een ernstige ziekte, mentale of fysieke handicap of beperkte leercapaciteiten. Daarnaast geldt een uitstelregeling voor wie om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet aan de verplichting kon voldoen. De vrijstellings- en uitstelgronden worden verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

In het uitvoeringsbesluit zal ook worden geduid hoe de betrokken personen bereikt zullen worden met het oog op het nagaan of aan de vereiste taalvaardigheid is voldaan en op welke wijze deze taalvaardigheid zal worden nagegaan. Het is ook de bedoeling operationele afspraken te maken met betrekking tot de ondersteuning en begeleiding van de inburgeraars, teneinde de hierbij opgelegde verplichting na te komen.

Tot slot dient vermeld te worden dat de verplichting tot het behalen van het niveau B1 mondeling gezien wordt als vervolgtraject na het behalen van het inburgeringsattest. Cf. artikel 29, §3 van het voorontwerp van decreet duurt het inburgeringstraject immers tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het traject behaald zijn én de inburgeraar toegeleid is naar de reguliere voorzieningen. Zoals vermeld wordt met de verplichting ook verder ingezet op het versterken van de economische zelfredzaamheid, cf. de doelstelling van de inschrijving bij VDAB/Actiris als onderdeel van het inburgeringstraject. Daarnaast is het de bedoeling dat de ex-inburgeraar geïnformeerd en opgevolgd wordt vanuit het EVA of het stedelijk EVA. Aldus

²¹ Zie voor meer informatie over de ERK-berg: <https://www.integratie-inburgering.be/nl/erk-berg> en https://www.integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/ERK_berg_17032021.pdf.

kan niet gesteld worden dat de verplichting tot het behalen van het niveau B1 mondeling volledig losstaat van het inburgeringstraject.

- De Raad van State stelt dat indien de verplichte inschrijving bij de VDAB (of Actiris) louter begrepen wordt als een formele voorwaarde, die er toe zal leiden dat de inburgeraar opleidingsvoorstellen en werk- en stageaanbiedingen ontvangt van de VDAB, de verplichting als weinig ingrijpend kan worden beschouwd. Er mag evenwel geen verplichting tot arbeid worden opgelegd en bijgevolg ook geen verplichting tot het zoeken van werk.

Enkel onder voorbehoud dat de verplichting als formele verplichting moet worden begrepen, kan ze als redelijk worden beschouwd. Dit betekent ook dat zodra de inburgeraar de doelstellingen heeft behaald en het "attest van inburgering" heeft gekregen (op grond van het ontworpen artikel 34/3, eerste lid), hij niet langer verplicht ingeschreven hoeft te zijn bij de VDAB. Van zodra de inburgeraar zulk attest heeft behaald, is hij immers vrijgesteld van de inburgeringsplicht (artikel 27, § 2, 4°, van het decreet van 7 juni 2013).

Volgens de Raad van State is het niet duidelijk of de in de ontworpen artikelen 29, §1, en 32 van het decreet van 7 juni 2013 opgelegde verplichting beperkt blijft tot een formele verplichting, aangezien de memorie van toelichting bij het voorontwerp stelt dat de VDAB de inburgeraar "net zoals elke werkzoekende" zal begeleiden in de zoektocht naar werk. De memorie voegt ook toe dat "[o]ok voor personen die niet meteen de nood aanvoelen om werk te zoeken omdat hun partner werkt, (...) het belangrijk [is] dat zij de nodige informatie krijgen over de kansen, drempels en risico's".

Repliek:

Deze verplichting wordt inderdaad opgevat als een louter formele verplichting zoals omschreven door de Raad van State.

- De Raad van State merkt op dat de draagwijdte van de verplichting om een inburgeringscontract te ondertekenen waarin een bepaling is opgenomen "over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd" (het ontworpen artikel 34/2, §1, 1°, van het decreet) onduidelijk is.

In de eerste plaats rijst de vraag hoe de precieze inhoud van "de verklaring" zich verhoudt tot het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie waaraan de inburgeraar vervolgens moet deelnemen. Eén van de doelstellingen van dit vormingspakket is immers "de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken" (ontworpen artikel 30, § 2, van het decreet van 7 juni 2013). Het lijkt contradictorisch dat een inburgeraar voorafgaandelijk een verklaring dient te ondertekenen, waarvan hij per hypothese enkel na het volgen van het vormingspakket de precieze draagwijdte zal begrijpen.

Op de tweede plaats wordt opgemerkt dat de draagwijdte van het begrip "de essentiële rechten en plichten" niet geheel duidelijk is. Zo wordt gesteld dat de Vlaamse Regering, bij de vaststelling van de inhoud van de bepaling

over de essentiële rechten en plichten rekening moet houden met de inhoud van het arrest van het Grondwettelijk Hof in verband met de nieuwkomersverklaring in artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 (GwH 4 oktober 2018, nr. 126/2018, B.53).

Ten derde is het volgens de Raad van State onduidelijk wat de precieze reikwijdte is van het ondertekenen van een dergelijke verklaring. De tekst van het voorontwerp lijkt in te houden dat de inburgeraar kennis neemt van de “essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd”, en door zijn handtekening deze kennisname bevestigt. De Raad van State stelt ook hier dat de memorie van toelichting bij het voorontwerp onduidelijkheid doet rijzen. Uit de memorie blijkt immers dat het doel van de verklaring ook is om te vragen dat de inburgeraar “de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert en onderschrijft”.

De Raad van State merkt op dat het toelaatbaar is de betrokken persoon te verplichten een verklaring te ondertekenen waaruit blijkt dat hij de fundamentele normen en waarden ‘begrijpt’ en verklaart er naar te zullen ‘handelen’. Het is echter niet toelaatbaar te vragen dat de betrokken persoon met de ondertekening verklaart de fundamentele normen en waarden “te aanvaarden” wegens strijdigheid met de artikelen 9 en 10 van het EVRM en met de artikelen 18 en 19 van het BUPO. Het opgelegde ondertekenen van een bepaling over de essentiële rechten en plichten mag dus niet inhouden dat de betrokken persoon hiermee verklaart deze rechten en plichten “te onderschrijven”, noch mag aan de betrokken persoon de indruk worden gegeven dat dit de reikwijdte van zijn handtekening is.

Ten vierde wijst de Raad van State op de samenhang van de “bepaling over de essentiële rechten en plichten” met de ‘nieuwkomersverklaring’ uit artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980. De Raad van State stelt dat geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar tegen de bepaling inzake essentiële rechten en plichten in het voorontwerp bestaat. Bij de invulling van de bepaling in het inburgeringscontract zal de Vlaamse Regering er wel over moeten waken geen inhoud vast te leggen die, in het licht van het evenredigheidsbeginsel, de uitwerking van de ‘nieuwkomersverklaring’ overdreven zou bemoeilijken. In dat verband moet erop gewezen worden dat de federale wetgever in artikel 1/2, derde lid, van de wet van 15 december 1980 het bepalen van de inhoud van de ‘nieuwkomersverklaring’ heeft overgelaten aan een samenwerkingsakkoord dat met de gemeenschappen moet worden gesloten. Indien over zulk samenwerkingsakkoord daadwerkelijk zou worden onderhandeld of overlegd, zal de Vlaamse Gemeenschap erover moeten waken dat tussen de invulling van de ‘nieuwkomersverklaring’ en de bepaling in het inburgeringscontract een voldoende overeenstemming bestaat.

Repliek:

Het is belangrijk dat niet gewacht wordt tot het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie om de basiswaarden van onze samenleving mee te geven. Bij het ondertekenen van het inburgeringscontract kunnen reeds een aantal essentiële rechten en plichten aan de inburgeraar geduid

worden. Het is de bedoeling dit te laten plaatsvinden tijdens een persoonlijk contact tussen het EVA of het stedelijk EVA en de inburgeraar. In het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie wordt vervolgens dieper ingegaan op deze basiswaarden. In het uitvoeringsbesluit wordt verder uitgewerkt welke inhoud concreet in de verklaring met betrekking tot de essentiële rechten en plichten en het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie aan bod komt.

Bij het verder uitwerken van de verklaring inzake essentiële rechten en plichten in het uitvoeringsbesluit zal rekening gehouden worden met de opmerkingen van de Raad van State en met het aangehaalde arrest van het Grondwettelijk Hof²² betreffende de federale nieuwkomersverklaring.

Het is bij de uitwerking van deze verklaring door de Vlaamse Regering inderdaad de bedoeling dat de inburgeraar die het inburgeringscontract ondertekent, verklaart bereid te zijn de essentiële rechten en plichten te leren en respecteren. Er zal niet gevraagd worden aan de inburgeraar om deze te onderschrijven, noch zal de indruk gewekt worden dat dit de reikwijdte van zijn handtekening is. De memorie van toelichting werd aangepast zodat elke mogelijke twijfel hierover wordt weggenomen.

Tot slot zal bij de verdere uitwerking van de verklaring met betrekking tot de essentiële rechten en plichten rekening gehouden worden met de opmerking van de Raad van State, waarbij gesteld wordt dat geen inhoud vastgelegd mag worden die de uitwerking van de federale nieuwkomersverklaring overdreven zou bemoeilijken in het licht van het evenredigheidsbeginsel. Indien over het desbetreffende samenwerkingsakkoord onderhandeld of overlegd zou worden, zal erover gewaakt worden dat voldoende overeenstemming bestaat tussen de federale nieuwkomersverklaring en de verklaring m.b.t. de essentiële rechten en plichten in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid.

- Bij artikel 7 van het voorontwerp dat betrekking heeft op het aanwijzen van aanspreekpunten integratiebeleid binnen de departementen en agent-schappen merkt de Raad van State op dat artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' verhindert dat de decreetgever zich inlaat met de wijze waarop de departementen en agentschappen het integratiebeleid organisatorisch vorm geven.

Repliek:

Naar aanleiding van deze opmerking door de Raad van State wordt artikel 7 van het voorontwerp aangepast en vervangen door een delegatie aan de Vlaamse Regering over de wijze waarop de departementen en agentschap-pen het integratiebeleid vormgeven.

- Bij artikel 20 van het voorontwerp raadt de Raad van State aan om de bepaling van het erin ontworpen artikel 28 niet in onderafdeling 2 op te nemen, maar haar onder te brengen in een aparte onderafdeling omdat

²² GwH 4 oktober 2018, nr. 126/2018.

deze bepaling als zodanig geen onderdeel uitmaakt van het inburgerings-traject.

Repliek:

Hoewel het ontworpen artikel strikt genomen inderdaad niet als dusdanig onderdeel uitmaakt van het inburgeringstraject, is er wel een duidelijke en noodzakelijke link met het eigenlijke inburgeringstraject. Het artikel regelt immers de manier waarop de inburgeraar geïnformeerd wordt over het inburgeringsbeleid en de verplichtingen die op hem van toepassing zijn, alsook dat hij voor het traject doorverwezen wordt naar het EVA. Er wordt daarom geopteerd om het ontworpen artikel 28 onder onderafdeling 2 te laten staan.

- Bij artikel 24 van het voorontwerp merkt de Raad van State op dat het ontworpen artikel 32, §2, van het decreet van 7 juni 2013 bepaalt dat de inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, verplicht zijn zich in te schrijven bij Actiris.

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om, in het kader van de inburgeringsregeling, verplichtingen op te leggen aan inwoners van het tweetalig gebied. De decreetgever kan bijgevolg enkel bepalen dat de personen, die wonen in het tweetalig gebied, en die, als behorende tot de doelgroep bedoeld in artikel 26 van het decreet van 7 juni 2013, vrijwillig inschrijven voor een inburgeringstraject, voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het ontworpen artikel 29, §1, tweede lid, 3°, door zich in te schrijven bij Actiris. Het verdient aanbeveling de tweede zin van het ontworpen artikel 32, §2, aldus te formuleren.

Repliek:

Naar aanleiding van deze opmerking van de Raad van State wordt de tweede zin van het ontworpen artikel 32, §2 aangepast zodat geen uitdrukkelijke verplichting wordt opgelegd aan personen uit het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die zich vrijwillig inschrijven voor een inburgeringstraject.

- In verband met artikel 28 van het voorontwerp merkt de Raad van State op dat paragraaf 3 van het ontworpen artikel 34/2 betrekking heeft op de "opschorting van het inburgeringstraject", terwijl de overige onderdelen van het ontworpen artikel 34/2 betrekking hebben op het inburgeringscontract. Volgens de Raad van State lijkt het coherenter om de opschorting te regelen in een afzonderlijk artikel.

Daarnaast verduidelijkt de Raad van State dat paragraaf 4 van het ontworpen artikel 34/2, de Vlaamse Regering niet alleen machtigt om de nadere regels te bepalen van het inburgeringscontract, maar ook om de elementen van het inburgeringscontract aan te vullen. Deze laatste machtiging kan enkel worden aanvaard in zoverre ze zo begrepen wordt dat de bijkomende elementen van het inburgeringscontract geen bijkomende inburgeringsverplichtingen of bijkomende onderdelen van het inburgeringstraject kunnen inhouden.

Repliek:

De opschorting van het inburgeringstraject houdt wel degelijk verband met het inburgeringscontract. De opschorting van het inburgeringstraject impliceert immers in beginsel ook de opschorting van het ondertekende inburgeringscontract. Er wordt daarom geopteerd om §3 van het ontworpen artikel 34/2 te laten staan.

Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State wordt bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 28 verduidelijkt dat de delegatie aan de Vlaamse Regering om de elementen van het inburgeringscontract aan te vullen zodanig begrepen moet worden dat de bijkomende elementen geen bijkomende inburgeringsverplichtingen of bijkomende onderdelen van het inburgeringstraject kunnen inhouden.

- In verband met artikel 38 van het voorontwerp merkt de Raad van State op dat bij het bepalen wat moet worden verstaan onder voorzieningen, organisaties en openbare besturen "die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad", de Vlaamse Regering geen afbreuk kan doen aan hetgeen bepaald is in artikel 128, § 2, van de Grondwet.

Repliek:

Met deze opmerking zal rekening worden gehouden in het uitvoeringsbesluit.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Overeenkomstig artikel 5, §1, II, 3°, BWHI, is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 2 van het decreet van 7 juni 2013 waarin de begrippen worden gedefinieerd. Sommige begripsomschrijvingen zijn aangevuld of aangepast om deze beter af te stemmen op de begrippen die in voorliggend ontwerp van decreet worden gehanteerd. Daarnaast worden er ook een aantal nieuwe begrippen gedefinieerd. De begrippen zijn alfabetisch gerangschikt:

1° opdat de inburgeraar een inburgeringsattest kan behalen, moet de inburgeraar voldoen aan de doelstellingen van zijn inburgeringstraject. In het kader van voorliggend ontwerp van decreet werden twee onderdelen toegevoegd aan het inburgeringstraject, de inschrijving bij de VDAB en het participatie-en netwerktraject. De term "vormingsprogramma" wordt daarom in de definitie vervangen door inburgeringstraject;

2° het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 bepaalt: *"Wanneer het regulier NT2-aanbod in het volwassenenonderwijs ontoereikend blijkt, kan beroep worden gedaan op privaat aanbod."* In artikel 113bis van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs is eind vorige regeerperiode reeds bepaald dat als de onderwijsinspectie vaststelt dat de middelen in het volwassenonderwijs, gegenereerd door NT2 en niet voor NT2 worden aangewend, de Vlaamse Regering kan beslissen om die middelen in mindering te brengen van de financiering aan dat centrum en deze middelen toe te kennen aan de Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel om in overeenstemming met het regionaal behoefteplan een aanbod te organiseren. Dit kan bv. door private aanbodverstrekkers in te schakelen. Om dit mogelijk te maken is het belangrijk om ook private aanbodverstrekkers op te nemen als centra die NT2 in het kader van inburgering kunnen aanbieden;

3° enkel voor personen op beroepsactieve leeftijd maakt de inschrijving bij de VDAB deel uit van het inburgeringstraject. Deze definitie werd ook opgenomen omdat de verplichting opgenomen in het nieuwe artikel 34/5 niet van toepassing is voor de personen die niet langer tot de beroepsactieve leeftijd behoren. Deze definitie is gebaseerd op de definitie opgenomen in het decreet van 29 mei 2020 tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie;

4° gezien de decretale verankering van de integratie van OCMW's en gemeenten in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wordt het OCMW ook toegevoegd aan de definitie van lokaal bestuur;

5° punt 22/1° wordt opgeheven aangezien de doelgroep van het integratiebeleid wordt gewijzigd in navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 dat bepaalt: *"Woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf worden niet langer benaderd vanuit het integratiebeleid."*;

6° in het licht van de uitbreiding van het inburgeringstraject met twee onderdelen, wordt met dit ontwerp van decreet niet meer gesproken over vormingsprogramma, maar over vormingspakketten, namelijk het opleidingsonderdeel NT2 en het opleidingsonderdeel maatschappelijke oriëntatie.

Artikel 3

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 bepaalt: *"Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de gehele samenleving en heeft daarbij bijzondere aandacht voor personen van buitenlandse herkomst. Woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf worden niet langer benaderd vanuit het integratiebeleid. We doen geen afbreuk aan de basisrechten van de mensen zonder wettig verblijf."* We schrappen in navolging van deze bepaling "woonwagenbewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf" uit de doelgroep van het integratiebeleid.

Deze doelgroepen worden voortaan benaderd vanuit de beleidsdomeinen die zelf beleidsinstrumenten in handen hebben of kunnen ontwikkelen om

woonwagengebouders, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf te ondersteunen.

Wat personen zonder wettig verblijf betreft, is het zo dat minderjarigen tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid behoren. De facto houdt dit in dat zij door de agentschappen kunnen toegeleid worden naar onderwijs. Aangezien de leerplicht van toepassing is op minderjarigen en we geen afbreuk willen doen aan de basisrechten, behouden we minderjarige nieuwkomers wel nog als doelgroep van het integratiebeleid (en specifieker: het inburgeringsbeleid) – de focus ligt op de toeleiding naar geschikt kleuter- en leerplichtonderwijs. Hiervoor wordt artikel 4, §2, tweede lid van het decreet van 7 juni 2013 eveneens gewijzigd.

Artikel 4

In navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 worden vreemdelingen zonder wettig verblijf geschrapt als doelgroep van het integratiebeleid. De doelgroep van minderjarige nieuwkomers blijft behouden in het kader van toeleiding naar onderwijs, cf. supra bespreking bij artikel 3 van het voorliggend ontwerp van decreet.

In paragraaf 3 wordt een uitgangspunt toegevoegd voor het Vlaamse integratiebeleid, namelijk “inclusief samenleven, niet naast elkaar maar met elkaar”. Dit uitgangspunt is gebaseerd op het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 waarin de volgende passage is opgenomen:

“Daarnaast ontwikkelen we een breder integratiebeleid dat segregatie tegengaat. Alleen door met en niet naast elkaar te leven ontstaat gedeeld burgerschap. Het louter terugplooiën op de eigen etnisch-culturele groep belemmert een gedeelde Vlaamse samenleving, net omdat er zo weinig onderling contact is.”.

In paragraaf 4, wordt toegevoegd dat er afstemming is tussen de verschillende beleidsdomeinen bij de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid. Het huidige artikel gaat immers uit van het beleid “binnen” de verschillende beleidsdomeinen, niet van hun onderlinge samenwerking. De afstemming gebeurt tussen de verschillende beleidsniveaus en niet tussen de beleidsdomeinen. Met het voorstel van aanpassing wordt benadrukt dat samenwerking en afstemming tussen beleidsdomeinen eveneens van belang is.

Artikel 5

De wijzigingen in paragraaf 1

De termijn voor de Vlaamse Regering om doelstellingen vast te leggen waarmee op elk relevant beleidsniveau de doelstellingen van het integratiebeleid worden ingevuld, wordt gewijzigd naar zes maanden. De huidige termijn van twaalf maanden is vrij lang. Om een daadkrachtig beleid te voeren moet dit sneller vastgelegd worden.

Artikel 5 voegt verder toe in paragraaf 1, eerste lid van artikel vijf van het decreet van 7 juni 2013 dat er eveneens een analyse wordt opgemaakt van de maatschappelijke context waarbinnen die doelstellingen gerealiseerd moeten worden. Het is namelijk relevanter om een omgevingsanalyse op te maken op het moment van of vooraf aan de opmaak van het strategisch kader. Nu maakt de omgevingsanalyse onderdeel uit van het actieplan.

Artikel 5 voegt in het paragraaf 1, tweede lid van artikel 5 van het decreet van 7 juni 2013 toe dat in het actieplan enkel de acties worden opgenomen die aanvullend aan het reguliere beleid binnen de domeinen genomen worden en waarbij er samenwerking vereist is tussen beleidsdomeinen. Hierdoor sluit het actieplan meer aan bij de vernieuwde visie op de coördinatie van het horizontaal beleid. Het actieplan moet gerichte, aanvullende acties bevatten waarbij er wordt samengewerkt. Dit neemt niet weg dat ieder domein aan integratie en inburgering moet werken volgens de afgesproken doelstellingen. Deze acties maken echter geen voorwerp uit van het horizontale actieplan, wel van het reguliere beleid waarover in de Beleids- en begrotingstoelichting gerapporteerd wordt. Op die manier beklemtonen we dat het integratie- en inburgeringsbeleid een inclusief beleid is én kunnen we slagkrachtigere aanvullende acties ondernemen.

Dit artikel wijzigt verder ook welke bestanddelen het actieplan omvat. Zo wordt bepaald dat het actieplan niet langer een beschrijving omvat van de geformuleerde doelstellingen binnen elk beleidsdomein. Het is namelijk niet nuttig om de doelstellingen nog eens te hertalen naar doelstellingen per domein. Het is ten eerste niet langer de bedoeling om alle acties per domein in een actieplan te gieten en ten tweede moeten de doelstellingen breed genoeg geformuleerd zijn opdat ieder domein ermee aan de slag kan.

De omgevingsanalyse wordt niet meer opgenomen bij het actieplan, maar dient vroeger opgemaakt te worden (zie supra). Het is beter om de omgevingsanalyse op te maken samen met het doelstellingskader.

De wijzigingen in paragraaf 2

Het eerste lid van paragraaf 2 van artikel 5 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende de actualisatie van het geïntegreerd actieplan wordt opgeheven. De huidige regeling met betrekking tot actualisatie is te statisch. Het actieplan is een dynamisch gegeven dat permanent kan bijgestuurd en aangepast worden.

Het tweede lid van paragraaf 2 betreffende de commissie integratiebeleid wordt opgeheven. Dit neemt niet weg dat ieder domein aan integratie moet werken cf. de afgesproken doelstellingen. Deze acties maken echter geen voorwerp uit van het horizontale actieplan, wel van het reguliere beleid waarover in Beleids- en Begrotingstoelichting van de verschillende domeinen gerapporteerd worden. Op die manier beklemtonen we dat integratiebeleid een inclusief beleid is én kunnen we slagkrachtigere aanvullende acties ondernemen.

In het huidige decreet van 7 juni 2013 ligt de klemtoon op de installatie van een commissie die het horizontale beleid moet voorbereiden en coördineren. Om impact te kunnen hebben is het echter belangrijker om de verantwoordelijkheid van de verschillende domeinen te beklemtonen. Daarom wordt de Vlaams Regering gemachtigd om de wijze te bepalen waarop de departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het integratiebeleid vorm geven.

De wijzigingen in paragraaf 3

In paragraaf 3 wordt de verwijzing naar de actualisatie van het geïntegreerd actieplan opgeheven.

De wijzigingen in paragraaf 4

Paragraaf 4 van artikel 5 van het decreet van 7 juni 2013 wordt eveneens geschrapt. Dit is een regeling uit het Planlastendecreet die niet meer van toepassing is.

Artikel 6

Artikel 7 van het decreet van 7 juni 2013 wordt artikel 6 in het voorliggend ontwerp van decreet en wordt gewijzigd.

Het is logisch om eerst af te bakenen welke domeinen verantwoordelijk zijn om dan in een volgend artikel te bepalen wat de opdrachten zijn.

De Vlaamse Regering zal naast de relevante beleidsdomeinen ook de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen moeten aanduiden.

Het derde lid van artikel 7 van het decreet van 7 juni 2013 wordt geschrapt in navolging van de schrapping van de commissie integratiebeleid door artikel 5 van dit ontwerp van decreet (zie supra).

Er wordt een lid toegevoegd aan artikel 7 van het decreet van 7 juni 2013. Het is immers belangrijk dat alle domeinen monitoren op "personen van buitenlandse herkomst" zoals in dit decreet geoperationaliseerd. Dit laat een vergelijking tussen domeinen toe en op die manier sluit de monitoring aan bij het integratiebeleid.

Artikel 7

Artikel 7 van het decreet van 7 juni 2013 wordt vervangen.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de wijze te bepalen waarop de departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het integratiebeleid vorm geven.

In functie van een inclusief beleid waarin elk domein verantwoordelijkheid neemt is het belangrijk om de focus te leggen op "mandaathouders". Het is relevanter om hun rol te omschrijven dan de installatie van een commissie. In welke vorm kennis gedeeld wordt en het horizontaal beleid wordt opgevolgd, maakt deel uit van de operationalisering. Deze aanpak werd grotendeels afgestemd op het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid van 20 januari 2012.

Artikel 8

Artikel 8 van het decreet van 7 juni 2013 wordt gewijzigd in navolging van de wijziging van de doelgroep van het integratiebeleid, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 juni 2013.

Artikel 9

Artikel 12 van het decreet van 7 juni 2013 wordt gewijzigd in navolging van de wijziging van de doelgroep van het integratiebeleid, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 juni 2013.

Artikel 10

In paragraaf 2 van artikel 16 van het decreet van 7 juni 2013 wordt "raad van bestuur" vervangen door "bestuursorgaan" om de terminologie in

overeenstemming te brengen met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 11

In artikel 17 van het decreet van 7 juni 2013 wordt de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen als afzonderlijke taak geschrapt. Deze dienstverlening blijft een opdracht van het EVA, maar wordt ingebed in een ruimer taalbeleid.

Aangezien zelfredzaamheid wordt gedefinieerd in artikel 2, 30° van het decreet van 7 juni 2013 is het ook logisch om in artikel 17, tweede lid, 5° deze term consequent te gebruiken.

Artikel 12

In paragraaf 3 van artikel 18 van het decreet van 7 juni 2013 wordt een tweede lid toegevoegd waardoor de Vlaamse Regering de nadere regels en modaliteiten kan vastleggen met betrekking tot de financiering van het EVA.

Artikel 13

In artikel 19, tweede lid, 8° van het decreet van 7 juni 2013 wordt "raad van bestuur" vervangen door "bestuursorgaan" om de terminologie in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 14

In artikel 20 van het decreet van 7 juni 2013 worden een aantal wijzigingen aangebracht.

a) In paragraaf 1

In artikel 20, §1, eerste lid, 2°, 5°, 6° en 7° worden de woorden "van dit decreet" telkens toegevoegd bij verwijzingen naar andere bepalingen van het decreet van 7 juni 2013. Gezien de toevoeging van punt 8° en de verwijzing erin naar de wet van 15 december 1980 dient "van dit decreet" te worden toegevoegd/ingevoegd conform punt 135, tweede alinea van de Wetgevingstechnische regels en formele beginselen van behoorlijke regelgeving.

In artikel 20, §1, eerste lid, 5° wordt OCMW vervangen door lokaal bestuur gelet op de decretale verankering van de integratie van OCMW's en gemeenten in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Aan artikel 20, §1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd en dit in functie van operationalisering van de volgende bepaling uit het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024: *"Er wordt systematisch een advies bezorgd aan de Dienst Vreemdelingenzaken over het gevolgde inburgeringstraject. Dit om na te gaan of de inspanningsverbintenis tot inburgering i.h.k.v. de federale beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar is nageleefd."*

Het nieuwe punt 8° laat het EVA toe om persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, opgenomen in het cliëntvolgsysteem, elektronisch mee te delen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling

en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA vermeld in artikel 17, tweede lid, 4° van het decreet van 7 juni 2013. Het EVA heeft immers als taak om organisaties, voorzieningen en besturen te adviseren en te ondersteunen om tot een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief integratiebeleid te komen²³. Door de mogelijkheid tot informatiedeling in te schrijven in het decreet van 7 juni 2013 willen we ervoor zorgen dat de Dienst Vreemdelingenzaken voor federale beslissingen over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar op een uniforme en gelijkwaardige manier voor elke inburgeraar de nodige info verkrijgt over het gevolgde inburgeringstraject.

Met het oog op de verlenging van de verblijfstitel van de vreemdeling beoordeelt de Dienst Vreemdelingenzaken de inspanningen tot integratie van de vreemdeling. Er zijn verschillende criteria op basis waarvan de Dienst Vreemdelingenzaken kan oordelen of de vreemdeling inspanningen tot integratie heeft geleverd²⁴. Eén van deze criteria betreft het volgen van "een inburgeringscursus waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats volgen".

Het louter verstrekken van advies aan de Dienst Vreemdelingenzaken gaat niet gepaard met de uitoefening van een normatieve bevoegdheid. Het voorzien van deze elektronische mededeling van persoonsgegevens gaat bovendien niet in tegen het autonomiebeginsel dat inhoudt dat de gemeenschappen en de gewesten hun bevoegdheden zelf moeten uitoefenen en dat zij de federale staat, zijn ambtenaren en diensten niet kunnen verplichten aan de uitvoering van de gemeenschaps- en gewestregelgeving deel te nemen.

Er werd ook bepaald dat het EVA de verwerkingsverantwoordelijke is voor de persoonsgegevens die worden gedeeld met de Dienst Vreemdelingenzaken. De elektronische mededeling van persoonsgegevens wordt beperkt tot de inburgeraars die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Er zullen gesprekken worden ingepland met de Dienst Vreemdelingenzaken om mogelijks een samenwerkingsovereenkomst te sluiten die het mogelijk maakt om de onderscheiden regelingen van de verschillende overheden optimaal op elkaar te laten aansluiten (bv. wat betreft de concrete organisatie van de gegevensuitwisseling).

In het geval van gegevensoverdracht, zal er ook een protocol moeten gesloten worden tussen de agentschappen Integratie en Inburgering en de Dienst Vreemdelingenzaken in overeenstemming met het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (het e-gov decreet).

Naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie worden de categorieën van persoonsgegevens bij de Dienst Vreemdelingenzaken verduidelijkt. De bepaling met de bewaartermijn wordt geschrapt aangezien het Vlaams Parlement dit niet kan opleggen aan de Dienst Vreemdelingenzaken. De

²³ Memorie van Toelichting bij het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013, pg. 34.

²⁴ Artikel 1/2, §3, derde lid van de wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

bewaartermijn zal opgenomen worden in een protocol als bedoeld in artikel 8 van het e-govdecreet.

b) In paragraaf 2

Vermits sociaal tolken en sociaal vertalen voortaan als een onderdeel van het taalbeleid wordt gezien (zie verder), moet de kruisverwijzing naar artikel 17 aangepast worden.

Artikel 15

Momenteel is het zo dat het EVA onderwijsinspectie zelf kan inschakelen voor controle op kerntaken. Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft als toezichthoudende overheid de opdracht om mee de correcte uitvoering van de decretale opdrachten te bewaken. In dit kader is het aangewezen dat ABB een externe onafhankelijke partner, zoals de onderwijsinspectie, kan inschakelen voor controle op de kerntaken. Artikel 22 van het decreet van 7 juni 2013 wordt daarom in die zin gewijzigd zodat het Agentschap Binnenlands Bestuur voor de inspectie op de kerntaken beroep kan doen op de onderwijsinspectie. .

Artikel 16

In artikel 24 van het decreet van 7 juni 2013 wordt "raad van bestuur" telkens vervangen door "bestuursorgaan" om de terminologie in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 17

Aan artikel 25, §2, eerste lid worden de woorden "houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd" toegevoegd. Het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (Planlastendecreet), wordt terug ingevoegd. De definitie van het decreet van 15 juli 2011 had niet mogen geschrapt worden in artikel 2 van het decreet van 7 juni 2013. De subsidiëring van de stedelijke agentschappen valt immers nog altijd onder de principes van het Planlastdecreet.

Aan artikel 25, §3, van het decreet van 7 juni 2013 wordt een tweede lid toegevoegd dat bepaalt dat het EVA de coördinatie opneemt voor de afstemming met de stedelijke agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel over de uitvoering van de taken en kerntaken als vermeld in artikel 17 van het decreet van 7 juni 2013.

Dit tweede lid wordt toegevoegd om te verduidelijken dat het EVA verantwoordelijk is om de coördinatie te organiseren over de afstemming van de taken met de stedelijke agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel.

Artikel 18

Artikel 26, §1, van het decreet van 7 juni 2013 wordt gewijzigd om de doelgroep in overeenstemming te brengen met de bepaling van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 dat zegt dat: *"Alleen personen die zijn ingeschreven in het vreemdelingen- of bevolkingsregister krijgen toegang tot de inburgeringscursus."* De terminologie werd aangepast naar "verzoeker om internationale bescherming" in het kader van de gewijzigde wet van 15 december 1980 betreffende de toegang

tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De impact van deze maatregel is dat verzoekers om internationale bescherming van wie het verzoek nog in behandeling is bij de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen niet langer in aanmerking komen voor inburgering als rechthebbende inburgeraars. Tot nu toe konden verzoekers om internationale bescherming (in het bezit van een attest van immatriculatie geldig voor vier maanden of een bijlage 35) vanaf vier maanden wel inburgering volgen als rechthebbenden. Enkel verzoekers om internationale bescherming die het statuut van erkend vluchteling, dan wel subsidiair beschermde toegewezen kregen, zullen na hun erkenning kunnen doorstromen naar de agentschappen Integratie en Inburgering voor een inburgeringstraject.

Verzoekers om internationale bescherming blijven wel in aanmerking komen voor een cursus NT2. Fedasil kan deze doelgroep dus nog steeds toeleiden naar de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel voor NT2. Na intake worden deze personen verder op maat doorgestuurd naar de aanbodverstrekkers NT2. Na vier maanden kunnen zij ook toegeleid worden naar de arbeidsmarkt.

Niet-begeleide minderjarige verzoekers om internationale bescherming worden, in tegenstelling tot begeleide minderjarige verzoekers om internationale bescherming, niet uitgesloten van de doelgroep van inburgering omwille van hun extra kwetsbare positie. Inburgering richt zich in de eerste plaats naar volwassenen. Voor minderjarigen is het principe dat inburgering via onderwijs verloopt. Toeleiding naar onderwijs blijft immers steeds mogelijk.

Niet-begeleide minderjarige vreemdeling wordt gedefinieerd in titel XIII, hoofdstuk 6, van de programmawet (I) van 24 december 2002. Het begrip "verzoeker om internationale bescherming" wordt gedefinieerd in het derde lid van paragraaf 1 van artikel 26 van het huidige decreet. Onder het begrip niet-begeleide minderjarige vreemdelingen kunnen ook niet-begeleide minderjarige verzoekers om internationale bescherming vallen. Het is belangrijk om te duiden dat enkel de begeleide minderjarige verzoekers om internationale bescherming worden uitgesloten van de doelgroep van inburgering. De niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (inclusief de niet-begeleide minderjarige verzoekers om internationale bescherming) blijven wel onder de doelgroep van inburgering vallen.

Artikel 19

Artikel 27, §3, van het decreet van 7 juni 2013 werd gewijzigd om de verplichtingen van de verplichte inburgeraar in overeenstemming te brengen met het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 en de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2020. Het volstaat niet langer om regelmatig deelgenomen te hebben om te voldoen aan de inburgeringsplicht. De verplichte inburgeraar moet de doelstellingen behalen van de onderdelen van het inburgeringstraject. Binnen de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en NT2 verwachten we dat de inburgeraars slagen voor de testen. Indien zij niet slagen, moeten zij de cursus opnieuw volgen en een test afleggen, behalve als blijkt dat zij omwille van beperkte leercapaciteiten niet over de mogelijkheden beschikken voor de test te slagen.

Er wordt daarom een bepaling toegevoegd aan paragraaf 3, eerste lid, 2° van het bestaande artikel 27 waardoor het behalen van de doelstellingen van de vormingspakketten niet van toepassing is indien het een inburgeraar betreft voor wie het omwille van beperkte leercapaciteiten onmogelijk is om de doelstellingen van de vormingspakketten te behalen. Er wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om de nadere uitvoering te regelen.

We spreken ook niet meer over 'het vormingsprogramma' maar over de onderdelen van het traject. Het inburgeringstraject wordt immers uitgebreid met een verplichte inschrijving bij de VDAB én deelname aan een participatie- en netwerktraject.

In paragraaf 3 wordt ook een vierde lid toegevoegd waarbij aan de Vlaamse Regering delegatie wordt gegeven om voor specifieke categorieën te voorzien in een uitstel van de termijn waarbinnen de inburgeraar zich moet aanmelden.

In de paragrafen 5 worden de kruisverwijzingen aangepast.

Er wordt een paragraaf 5/1 ingevoegd waarin aan de Vlaamse Regering een delegatie wordt verleend om andere categorieën te bepalen die vrijgesteld worden van één of meerdere onderdelen van het inburgeringstraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid.

Artikel 20 tot en met artikel 31

Artikel 20 tot en met 31 van het ontwerp van decreet bevatten de bepalingen in het kader van het vernieuwde inburgeringstraject. De artikelen van onderafdeling 2 van hoofdstuk 6, afdeling 3, van het decreet van 7 juni 2013 werden dan ook integraal vervangen door een nieuwe onderafdeling.

Artikel 20

Artikel 28 is overgenomen van het bestaande artikel 32. Er wordt inhoudelijk niets gewijzigd aan dit artikel. Dit artikel werd wel verplaatst aangezien dit een logischere volgorde vormt gezien het informeren van de nieuwkomer de eerste stap is in het inburgeringstraject. Op deze manier worden de verschillende stappen van het inburgeringstraject duidelijker weerspiegeld in het decreet.

Artikel 21

Artikel 29 van het decreet van 7 juni 2013 wordt vervangen.

Het eerste lid van paragraaf 1 werd ongewijzigd overgenomen uit het decreet van 7 juni 2013 en bepaalt dat het inburgeringstraject de inburgeraar laat komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het tweede lid van paragraaf 1 beschrijft de onderdelen van het inburgeringstraject:

- 1° een vormingspakket maatschappelijke oriëntatie;
- 2° een vormingspakket opleiding Nederlands als tweede taal;
- 3° een inschrijving bij de VDAB of bij Actiris;
- 4° een participatie- en netwerktraject.

De inschrijving bij de VDAB of bij Actiris en het participatie- en netwerktraject worden toegevoegd als derde en vierde onderdeel van het inburgeringstraject.

We stellen vast dat in Vlaanderen slechts 48% van de personen met een ondertekend inburgeringscontract in 2018/2019 gekend is bij de VDAB. Van de personen met een arbeidsperspectief is 55% gekend, van deze met een educatief perspectief 45% en van diegenen met een socio-cultureel perspectief 25%, en van personen zonder hoofdperspectief 40%. Mannen zijn vaker gekend bij de VDAB dan vrouwen. Subsidiair beschermden en erkend vluchtelingen zijn in verhouding het vaakst gekend bij de VDAB. Van de niet-werkenden zijn gezinsherenigers met derdelanders en verzoekers om internationale bescherming het minst vaak gekend. Hoe hoger het behaalde niveau NT2, hoe vaker men gekend is bij de VDAB. Van personen zonder A1 is slechts 36% gekend. Van de laagstgeletterden (advies CBE alfa) is slechts 31% gekend bij de VDAB.

Het derde lid van paragraaf 1 bepaalt dat de inschrijving bij de VDAB of bij Actiris enkel tot het inburgeringstraject behoort van inburgeraars op beroepsactieve leeftijd. Elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd (onmiddellijk of op termijn, bv. na het volgen van een opleiding) heeft een arbeidsperspectief. We streven ernaar dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd zich bij de intake bij de agentschappen Integratie en Inburgering op hetzelfde moment kan inschrijven bij de VDAB waardoor een opvolging door de VDAB opgestart wordt. Indien een inschrijving op hetzelfde moment niet mogelijk is, moet uiterlijk twee maanden na het ondertekenen van het inburgeringscontract de inburgeraar ingeschreven zijn bij en opgevolgd worden door de VDAB.

Verder wordt bepaald dat de inschrijving bij de VDAB of bij Actiris enkel behoort tot het inburgeringstraject van de inburgeraar die wettelijk toegang heeft tot de arbeidsmarkt. Dit is gebaseerd op artikel 32 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding. Dat artikel bepaalt dat iedereen die wettelijk toegang heeft tot de arbeidsmarkt, zich als werkzoekende bij de VDAB mag inschrijven.

Het vierde lid van paragraaf 1 bepaalt dat in navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024, het aanbod van het participatie- en netwerktraject optioneel is voor wie werkt, studeert of vrijwillig een inburgeringstraject volgt. Het is van belang dat voorrang wordt gegeven aan de verplichte inburgeraars.

Het vijfde lid van paragraaf 1 bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering die werd overgenomen uit het bestaande artikel 28, maar uitgebreid werd met het participatie- en netwerktraject.

Paragraaf 2 werd eveneens overgenomen uit het bestaande artikel 28 en bepaalt dat het EVA het overzicht behoudt over het inburgeringstraject en hierover rapporteert aan de Vlaamse Regering en de betrokken gemeenten van het Nederlandse taalgebied.

Paragraaf 3 bepaalt dat het inburgeringstraject duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject zijn behaald en de inburgeraar is toegeleid naar de reguliere voorzieningen.

Naar aanleiding van een opmerking van de Vlor werd in dit artikel verduidelijkt dat de inschrijving niet bij VDAB, maar bij Actiris zal gebeuren voor de inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 22

Het bestaande artikel 30 wordt vervangen.

Paragraaf 1 werd gedeeltelijk overgenomen uit artikel 28, derde lid van het decreet van 7 juni 2013.

De doelstelling van MO vermeld in paragraaf 2, eerste lid, is overgenomen uit artikel 29, §1, tweede lid van het decreet van 7 juni 2013.

Het decreet van 7 juni 2013 bepaalde echter niet op welke manier kan aangetoond worden dat de doelstellingen van MO behaald zijn. In het vernieuwde inburgeringstraject, toont de inburgeraar aan dat hij de doelstellingen van MO heeft behaald door te slagen voor een test.

Indien inburgeraars niet slagen, moeten zij de cursus opnieuw volgen en een test afleggen behalve wanneer blijkt dat dit omwille van beperkte leercapaciteiten onmogelijk is.

Het uitvoeringsbesluit zal de nadere regels en voorwaarden bepalen inzake de test op basis van de delegatie opgenomen in paragraaf 2. Het zal gaan om een gestandaardiseerde test die op een aantal centrale plaatsen wordt georganiseerd. Op dit ogenblik wordt de prestatie van de inburgeraar binnen de cursus maatschappelijke oriëntatie geëvalueerd door de leerkracht maatschappelijke oriëntatie. Daartoe zijn momenteel geen gestandaardiseerde tools ter beschikking. Met steun van het Europees Fonds voor Asiel en Migratie (AMIF) wordt een gestandaardiseerde test maatschappelijke oriëntatie ontwikkeld. Deze test zal ook als vrijstellingstoets aan het begin van het traject worden ingezet.

Een beroepscommissie zal conform het decreet van 7 juni 2013 en uitvoeringsbesluit oordelen bij conflicten rond het al dan niet slagen voor de test maatschappelijke oriëntatie. Dit zal ook verder uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit. Hiermee zou dan uitvoering gegeven worden aan het vijfde lid van paragraaf 1 van het nieuwe artikel 29 van het decreet van 7 juni 2013.

In paragraaf 3, eerste lid, wordt er overeenkomstig het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024, een vergoeding ingevoerd voor deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie. In het uitvoeringsbesluit zal het bedrag van de retributie vastgesteld worden en worden de nadere modaliteiten bepaald. Cf. het regeerakkoord zal het gaan om een eenmalige vergoeding van negentig euro.

Het tweede lid van paragraaf 3 voert eveneens een vergoeding in voor het afleggen van de test maatschappelijke oriëntatie. In het uitvoeringsbesluit zal het bedrag van de retributie bepaald worden samen met de nadere modaliteiten. Cf. het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 zal het gaan om een vergoeding van negentig euro. Indien men niet slaagt voor de test, moet een (herhalings)cursus gevolgd worden. Voor deze cursus hoeft men dan niet meer te betalen. Het volgen van een

(herhalings)cursus na het niet slagen voor de test maatschappelijke oriëntatie wordt gezien als een modaliteit van de test. Dit zal verder uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit op basis van de delegatie zoals voorzien in het nieuwe artikel 30, §2, tweede lid van het decreet van 7 juni 2013.

Het derde lid van paragraaf 3 voorziet een delegatie voor de Vlaamse Regering om een vrijstelling te voorzien voor de vergoeding voor de cursus maatschappelijke oriëntatie en de vergoeding voor het afleggen van de test voor inwoners van een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Dit omwille van de specifieke context van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Nu er ook in Brussel ook Franstalige – gratis - trajecten worden aangeboden en er ook een verplichte inburgering wordt ingevoerd door de GGC, willen we vermijden dat Brusselse inburgeraars niet langer voor een Nederlandstalig traject zouden kiezen. Daardoor zouden we een andere uitdrukkelijke ambitie van deze Vlaamse Regering tekortdoen: we willen namelijk waken over het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze hoofdstad. Om de drempel laag te houden, wordt een delegatie voorzien aan de Vlaamse Regering om een vrijstelling te kunnen verlenen aan de inwoners van een gemeente in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 23

Het bestaande artikel 31 wordt vervangen.

Paragraaf 1 bepaalt dat het vormingspakket Nederlands als tweede taal als doelstelling heeft om in een zo kort mogelijke tijd over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt met niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen²⁵, als opstap naar een vervolgcursus.

Voor het onderdeel NT2 binnen inburgering blijven we het taalniveau A2 vooropstellen. Inburgeraars moeten dit niveau behalen om hun inburgeringsattest te behalen. In het decreet van 7 juni 2013 wordt enkel naar de opleidingen in het volwassenonderwijs verwezen. Echter, niet iedereen volgt de opleiding NT2 via het volwassenonderwijs. In die zin is het belangrijk te expliciteren aan de hand van het Europees Referentiekader over welk taalniveau het gaat. Voor het volwassenenonderwijs behouden we wel de verwijzing naar de concrete opleiding.

Voor inburgeraars die een opleiding van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen, wordt een aangepast taalniveau voorzien door de Vlaamse Regering in het uitvoeringsbesluit.

²⁵ Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen beschrijft wat taalleerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. Het Referentiekader definieert ook vaardigheidsniveaus waarmee de voortgang van leerders levenslang kan worden gemeten in elke fase van het leerproces. Het biedt zo een gemeenschappelijke basis voor de uitwerking van lesprogramma's, leerplanrichtlijnen, examens, leerboeken en dergelijke in heel Europa. (*Nederlandse Taalunie, 2008. Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen*)

In paragraaf 2 wordt een delegatie opgenomen voor de Vlaamse Regering om de wijze waarop de taalvaardigheid wordt vastgelegd te bepalen.

In het decreet van 7 juni 2013 wordt niet bepaald hoe de vereiste taalvaardigheid kan vastgesteld worden. Het vereiste taalniveau kan immers op verschillende manieren worden vastgesteld, bv. Certificaat Nederlands als Vreemde Taal van de Nederlandse Taalunie; taalcertificaat uitgereikt door Selor; etc.

Paragraaf 3 werd overgenomen uit artikel 29, §1, vierde lid van het decreet van 7 juni 2013 en is enkel van toepassing op de centra voor volwassenonderwijs, vermeld in artikel 2, 4°, a) tot en met d) van het decreet van 7 juni 2013. De private aanbodverstrekkers kunnen door middel van overheidsopdrachten ingeschakeld worden waarin de kwaliteitscriteria vastgelegd zullen worden.

Artikel 24

Artikel 32 wordt vervangen en bevat de bepalingen in het kader van het derde onderdeel van het inburgeringstraject, namelijk de inschrijving bij de VDAB of bij Actiris.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt: *"Elke nieuwkomer met een arbeidsperspectief die in aanmerking komt voor een inburgeringstraject, schrijft zich binnen de twee maanden verplicht in bij de VDAB. VDAB begeleidt ook hen actief op maat naar een job van het gepaste niveau, in nauwe samenwerking met alle betrokken instanties."*

Naar aanleiding van een opmerking van de Vlor, aangevuld door de Raad van State, wordt een paragraaf 2 ingevoegd waarin wordt verduidelijkt, dat de inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voldoen aan de voorwaarde van artikel 29, §1, tweede lid, 3° door zich in te schrijven bij Actiris en niet bij VDAB. Inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied zijn verplicht zich in te schrijven bij de VDAB.

Dit artikel behoeft geen verdere nadere toelichting.

Artikel 25

Artikel 33 wordt vervangen en bevat de bepalingen in het kader van het vierde onderdeel van het inburgeringstraject, namelijk het participatie- en netwerktraject.

Elke verplichte inburgeraar die niet werkt of niet studeert op het ogenblik van het ondertekenen van het inburgeringscontract neemt veertig uren deel aan netwerkbevorderende initiatieven. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk,... Het doel is te zorgen voor een betere participatie en integratie van de inburgeraars en het creëren van een netwerk.

In het derde lid van paragraaf 3 wordt een delegatie opgenomen voor de Vlaamse Regering om nadere voorwaarden en regels te bepalen. De bedoeling is om in het uitvoeringsbesluit te bepalen dat de inburgeraar zelf de verantwoordelijkheid opneemt om te bewijzen dat hij voldoende inspanningen levert in het kader van de vierde pijler. Hiervoor zullen eenvormige documenten en procedures opgemaakt

worden. Hij kan gebruik maken van het aanbod van de lokale besturen, maar kan ook participeren aan zelf gekozen initiatieven (bv. een stage in een bedrijf).

Artikel 26

Artikel 34 van het decreet van 7 juni 2013 wordt vervangen en wordt overgenomen uit het bestaande artikel 28, tweede lid en het bestaande artikel 30. Dit artikel regelt de trajectbegeleiding.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 bepaalt:

"De Vlaamse Regering wil sterker inzetten op een vraaggestuurd inburgeringstraject. In de praktijk is het traject nog te aanbodgericht. Concreet wil dit zeggen dat we veel meer belang gaan hechten aan het persoonlijk verhaal van de inburgeraar, met zijn achtergrond, competenties, ervaring, dromen, toekomstbeeld, ... en dat we zoveel als mogelijk ons aanbod daarop afstemmen."

Er zal dus meer gedifferentieerd moeten worden op vlak van leren. Zowel voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie als voor het vormingspakket Nederlands als tweede taal. Een belangrijke hefboom hierbij zijn de geïntegreerde leertrajecten en het werken aan productvarianten. Om die omslag te maken wordt er voor elke inburgeraar een persoonlijk inburgeringsplan opgemaakt. Dit persoonlijk inburgeringsplan zal worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Belangrijk is ook dat wordt toegevoegd dat de toeleiding in functie is van participatie op zowel professioneel, educatief en sociaal vlak. Hiermee wordt benadrukt dat het niet in functie is van participatie op één vlak, maar op alle drie de vlakken.

Artikel 27

Er wordt een nieuw artikel 34/1 ingevoegd. Dit artikel regelt de trajectbepaling.

Paragraaf 1

Inzake paragraaf 1 is het zo, dat het bepalen van het traject- conform het decreet van 7 juni 2013 – nog altijd in overleg moet gebeuren met de inburgeraar rekening houdend met zijn of haar persoonlijke situatie (aanbod op maat).

In eerste instantie wordt nagegaan welke onderdelen tot het inburgeringstraject van betrokkene behoren. Zo moeten niet alle inburgeraars alle onderdelen volgen (bv. langdurig ingezetenen enkel NT2, rechthebbenden kunnen kiezen of ze het netwerktraject volgen, inburgeraars op niet beroepsactieve leeftijd moeten zich niet inschrijven bij de VDAB). Vervolgens wordt nagegaan of de inburgeraar de doelstellingen van 1 of meerdere onderdelen reeds heeft behaald (bv. inburgeraars die werken of ingeschreven zijn bij de VDAB zullen reeds een vrijstelling krijgen voor de inschrijving bij de VDAB).

Het is ook van belang te benadrukken dat de inburgeraar die voor de ondertekening van het contract reeds alle doelstellingen heeft behaald, geen contract ondertekent en onmiddellijk een attest van inburgering verkrijgt.

Paragraaf 2 werd overgenomen uit het decreet van 7 juni 2013. Het wordt aan de VDAB en het OCMW overgelaten om te bepalen of de inburgeraar baat heeft bij een inburgeringstraject en zo ja, welke onderdelen van het inburgeringstraject hij dient te volgen. Op basis hiervan zal het EVA een inburgeringscontract afsluiten.

De VDAB en het OCMW behouden op deze manier de regie over het begeleidingstraject van hun cliënten, voor zover ze niet tot de prioritaire doelgroepen van inburgering behoren, en beslissen autonoom over de meerwaarde van inburgering voor hun cliënten. Deze afwijking geldt niet voor inburgeraars met een vervangingsinkomen die tot de prioritaire doelgroepen van inburgering behoren. Het EVA zal voor deze inburgeraars het inburgeringstraject bepalen²⁶. Er wordt een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om nader te kunnen bepalen wat wordt verstaan onder doorverwijzing.

Paragraaf 3 bepaalt dat ten laatste één maand na de aanmelding duidelijk moet zijn voor welke onderdelen de inburgeraar vrijgesteld wordt door het EVA. Dit betekent dat indien de inburgeraar kiest een vrijstellingstest af te leggen voor één of beide vormingspakketten deze vrijstellingstest dient afgelegd te worden binnen één maand na aanmelding.

Verder wordt bepaald dat het inburgeringscontract ten laatste 3 maanden na de aanmelding getekend moet zijn door de inburgeraar. Volgens het huidige decreet moet het vormingsprogramma binnen de 3 maanden na aanmelding starten. Dat impliceert dat het contract binnen de 3 maanden moet getekend zijn. Vermits niet langer bepaald wordt dat het programma binnen de 3 maanden moet starten, moet geëxpliciteerd worden wanneer het inburgeringscontract moet getekend zijn.

Er wordt ook een derde lid toegevoegd waarbij aan de Vlaamse Regering een delegatie wordt gegeven om voor specifieke categorieën te voorzien in een uitstel van de ondertekening van het inburgeringscontract.

Inzake paragraaf 4, is het zo dat, bij het zoeken naar een geschikte vormingspakket of participatie- en netwerktraject rekening wordt gehouden met de lesplaats, geschikte tijdstippen, de cognitieve en digitale vaardigheden van de inburgeraar,...

Het tweede lid van paragraaf 4 bepaalt dat minimaal één van de twee vormingspakketten binnen de drie maanden na ondertekening van het inburgeringscontract moet opgestart worden. Van deze termijn kan worden afgeweken door de Vlaamse Regering voor inburgeraars die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstrajecten voor inburgeraars die omwille van medische of persoonlijke redenen deze termijn niet kunnen respecteren.

Het derde lid van paragraaf 4 bevat een delegatie voor de Vlaamse Regering om te bepalen wat wordt begrepen onder medische en persoonlijke redenen.

Het vierde lid van paragraaf 4 bevat een delegatie voor de Vlaamse Regering om te bepalen wat wordt begrepen onder werken en studeren.

Artikel 28

Er wordt een nieuw artikel 34/2 ingevoegd. Dit artikel regelt de inhoud van het inburgeringscontract.

²⁶ Zie Memorie van Toelichting bij artikel 29 van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013, p. 70.

In paragraaf 1 wordt opgesomd welke elementen het inburgeringscontract minstens bevat:

1° in navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024, wordt een bepaling in verband met essentiële rechten en plichten opgenomen. Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt: *"In het inburgeringscontract wordt ook een bepaling toegevoegd met betrekking tot de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd."*

Door de opname van een bepaling in het inburgeringscontract met betrekking tot de essentiële rechten en plichten – d.m.v. een verklaring die als bijlage bij het contract wordt gevoegd – die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd weten inburgeraars van bij de start welke rechten en plichten cruciaal zijn in onze samenleving en als leidraad gelden in ons inburgerings- en samenlevingsmodel.

Het doel van deze verklaring is meerledig:

1. Verwelkomen van nieuwkomers in de samenleving;
2. Duiden van een gedeelde sokkel van waarden die voor elke burger in Vlaanderen gelden;
3. Vragen dat men de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert;
4. Binding tot stand brengen tussen nieuwkomers en de ontvangende samenleving;
5. Een instrument zijn voor de volgende stappen in het proces van inburgeren en samenleven.

2° De onderdelen van het inburgeringstraject worden opgenomen in het inburgeringscontract van de inburgeraar. Hierbij wordt opgenomen voor welke onderdelen de inburgeraar de doelen reeds heeft behaald.

3° Minimaal voor één vormingspakket moet in het inburgeringscontract worden opgenomen in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven.

4° Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt: *"De inhoud van het inburgeringstraject wordt opgenomen in een inburgeringscontract, dat door de inburgeraar bij aanvang van het traject moet worden ondertekend. Hierin wordt, voor de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject, in samenspraak met de trajectbegeleider, een termijn vastgelegd."*

De huidige termijn voor het realiseren van het inburgeringstraject is geregeld in artikel 31 van het decreet van 7 juni 2013. Standaard stelt dit dat het inburgeringstraject hoogstens één jaar na het opstarten van het vormingsprogramma afgerond moet zijn. Voor personen die werken of een opleiding volgen, en voor personen die een opleiding van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal volgen kan hiervan afgeweken worden. Dit is een redelijk generieke aanpak die zowel voor de inburgeraar zelf als voor de agentschappen Integratie en Inburgering weinig richtinggevend en sturend werkt. Door een richttermijn op te nemen in het inburgeringscontract bieden we zowel voor de inburgeraar als voor de agentschappen een houvast en tijdsdoel om het vormingsprogramma zo snel mogelijk en tegelijkertijd op maat te realiseren.

Gezien het Nederlands leren van alle inburgeringsonderdelen de meeste tijd in beslag neemt, wordt de duur van het NT2-traject als richtinggevende termijn voor inburgering vooropgesteld.

Paragraaf 2 bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering om de essentiële rechten en plichten vast te leggen in het uitvoeringsbesluit.

Paragraaf 3 bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering om voor specifieke categorieën te voorzien in een opschorting van het inburgeringstraject.

Paragraaf 4 bevat een algemene delegatie aan de Vlaamse Regering om de nadere regels in verband met het inburgeringscontract vast te leggen. De Vlaamse Regering kan de elementen opgenomen in het inburgeringscontract ook uitbreiden in het uitvoeringsbesluit. Deze laatste delegatie moet wel zodanig begrepen worden dat geen bijkomende inburgeringsverplichtingen of bijkomende onderdelen van het inburgeringstraject opgelegd kunnen worden.

Artikel 29

Er wordt een nieuw artikel 34/3 ingevoegd.

Dit artikel werd overgenomen uit artikel 33 van het decreet van 7 juni 2013 en bepaalt wanneer het EVA een attest van inburgering en een attest van vrijstelling van de inburgeringsplicht uitreikt. Cf. het decreet van 7 juni 2013 wordt het attest van inburgering uitgereikt indien de doelstellingen behaald zijn.

Artikel 30

Er wordt een nieuw artikel 34/4 ingevoegd.

Dit artikel werd grotendeels overgenomen uit artikel 34 van het decreet van 7 juni 2013. Een belangrijke wijziging is dat benadrukt wordt dat een inburgeraar zo snel mogelijk dient toegeleid te worden naar de reguliere voorzieningen. Er dient niet gewacht te worden daarmee tot na afronding van het inburgeringstraject. Het is de bedoeling dat deze toeleiding nu zo snel mogelijk en meer parallel met het inburgeringstraject verloopt.

Artikel 31

Er wordt een nieuw artikel 34/5 ingevoegd.

Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklappend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Vandaar dat we er mee willen voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Er wordt verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest als verplichte inburgeraar, kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Indien zij dit niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben kunnen er sancties worden opgelegd. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting.

Naar aanleiding van een opmerking van de SERV wordt een delegatie toegevoegd aan de Vlaamse Regering om te bepalen wat wordt verstaan onder zes maanden onafgebroken werken en studeren. Zo kunnen ook interim opdrachten, kortere beroepsopleidingen, werkplekleren en andere concrete stappen naar werk in aanmerking komen. De SERV merkte namelijk op dat voor ex-inburgeraars de vereiste om 6 maanden onafgebroken gewerkt te hebben niet is afgestemd op de realiteit van personen met een migratieachtergrond op de Vlaamse arbeidsmarkt. Ook personen die omwille van medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte leercapaciteiten dit niveau niet kunnen behalen worden eveneens vrijgesteld. VDAB is hier een belangrijke partner. Zij is immers regisseur over het activeringstraject van werkzoekenden. VDAB zal ex-inburgeraars stimuleren en er mee over waken dat zij een cursus B1 volgen.

Artikel 32

Er wordt een nieuw artikel 34/6 ingevoegd.

Dit artikel werd overgenomen uit artikel 31, §4, van het huidige decreet van 7 juni 2013 en betreft de mogelijkheid om starterspakketten aan te bieden aan kandidaat-inwijkelingen om zich voor te bereiden op vestiging in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 33

Artikel 33 wijzigt artikel 39 van het decreet van 7 juni 2013 en bevat de procedure voor de sanctionering.

In paragraaf 1 wordt de sanctioneringsprocedure uitgebreid om ook het derde en vierde onderdeel van het inburgeringstraject te omvatten. De inschrijving bij de VDAB en het participatie- en netwerktraject worden zo ook gevat door de sanctioneringsprocedure. Ook de verplichting opgenomen in het nieuwe artikel 34/5 zal gevat worden door de sanctioneringsprocedure.

Verder zullen de rechthebbende inburgeraars niet meer worden gesanctioneerd. Gelet op het feit dat we ook een vergoeding invoeren voor de rechthebbende inburgeraars, is het niet langer nodig een sanctie te voorzien voor rechthebbende inburgeraars die hun vormingsprogramma vroegtijdig stopzetten (nu een eenmalige boete van minimum vijftig euro en maximum honderdvijftig euro). Onder de bestaande sanctioneringsprocedure, was die sanctionering voorzien omwille van het principe dat geen vergoeding werd gevraagd voor het inburgeringstraject van de inburgeraar. Op die manier wilde de decreetgever vermijden dat rechthebbende inburgeraars ingeschreven werden in cursussen - waarvoor kosten gemaakt werden en plaatsen voorzien werden - en dan afhaakten.

De sanctionering wordt daarom als volgt gewijzigd:

- Rechthebbende inburgeraars worden niet langer gesanctioneerd wanneer ze vroegtijdig stoppen met het traject;
- Verplichte inburgeraars worden gesanctioneerd wanneer ze de doelen van de onderdelen niet behalen. Voor het vormingspakket MO en het vormingspakket NT2 zullen ze daarbij enkel gesanctioneerd worden wanneer ze niet regelmatig deelnemen. Wat onder regelmatige deelname begrepen wordt, wordt in het uitvoeringsbesluit bepaald;

- Verplichte inburgeraars zullen worden gesanctioneerd wanneer zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest niet kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald en onvoldoende inspanningen geleverd hebben.

De volgende sancties uit het decreet van 7 juni 2013 blijven behouden:

- Sanctionering indien niet tijdig aangemeld;
- Sanctionering indien vroegtijdig gestopt (bv. door niet mee te werken aan de trajectbepaling, weigeren het contract te tekenen, weigeren de vergoeding te betalen, etc.). Wat onder onrechtmatig vroegtijdig stoppen begrepen wordt, wordt in het uitvoeringsbesluit bepaald.

Samengevat, zal de verplichte inburgeraar in volgende gevallen kunnen gesanctioneerd worden:

- Bij niet-tijdige aanmelding;
- Indien hij vroegtijdig gestopt is met het traject;
- Indien hij de doelen van de onderdelen niet behaalt én in geval van de vormingspakketten enkel indien hij onregelmatig heeft deelgenomen.
-

Het eerste en tweede lid van paragraaf 3 werden aangepast aan de gewijzigde sanctioneringsprocedure. Het principe is dat inburgeraars die een inbreuk plegen niet gemeld worden aan de handhavingsambtenaren, maar aan VDAB of OCMW, voor zover deze instanties vanuit hun bevoegdheid betrokkene hebben verplicht om een inburgeringstraject te volgen.

Er worden samenwerkingsakkoorden gesloten tussen de agentschappen/Huis, VDAB/Actiris en de lokale besturen. In deze samenwerkingsakkoorden worden concrete en sluitende afspraken opgenomen over regie en sanctioneringsbevoegdheid.

In het eerste lid van paragraaf 4 wordt onderdeel van het vormingsprogramma vervangen door inburgeringstraject. Gezien rechthebbenden niet meer gesanctioneerd zullen worden, wanneer ze minder dan 50% deelnemen, is het niet langer nodig om te bepalen dat er kan gesanctioneerd worden wanneer men een onderdeel vroegtijdig beëindigt. Het betreft in dit geval enkel nog verplichte inburgeraars die vroegtijdig stoppen met hun traject. In functie van de duidelijkheid, is het beter dit dan ook zo te benoemen.

In het tweede lid van paragraaf 4 wordt 'onderdeel van het vormingsprogramma' vervangen door 'vormingspakket' aangezien de term vormingsprogramma niet meer wordt gebruikt, nu het inburgeringstraject werd uitgebreid met twee onderdelen.

Paragraaf 5 wordt gewijzigd om deze paragraaf in lijn te brengen met de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 die bepaalt: "*Binnen de trajecten MO en NT2 verwachten we dat de inburgeraars slagen voor hun testen. Indien zij niet slagen, moeten zij de cursus opnieuw volgen en een test afleggen behalve wanneer blijkt dat zij 'uitgeleerd' zijn.*".

Onder de huidige regeling is deze bepaling enkel van toepassing voor het vormingspakket NT2. Dus als inburgeraars niet regelmatig deelgenomen hebben

aan NT2, maar als blijkt dat ze omwille van beperkte leercapaciteiten het vooropgestelde taalniveau niet kunnen behalen, moet dit niet als inbreuk gemeld worden. Nu wordt deze regeling van toepassing op beide vormingspakketten.

Artikel 34

Paragraaf 1, eerste lid, van artikel 40 van het decreet van 7 juni 2013 wordt gewijzigd zodat enkel een boete kan worden opgelegd aan de verplichte inburgeraars, nu de rechthebbende inburgeraars niet langer gesanctioneerd kunnen worden.

Artikel 35

Afdeling 4 van het decreet van 7 juni 2013, die bestaat uit artikel 41 en artikel 42 van het decreet van 7 juni 2013 wordt opgeheven.

De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen wordt ingebed als een instrument binnen het taalbeleid. Sociaal tolken en sociaal vertalers kunnen niet exclusief en geïsoleerd ingezet worden, maar moeten steeds ingepast worden in een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op het wegwerken van taaldrempels en het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor anderstaligen. De agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel kunnen de gebruikers van de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen ondersteunen in het opzetten van een uitgewerkt taalbeleid en zo bijdragen aan een zo efficiënt mogelijke inzet van dit communicatie-instrument.

Artikel 36

Artikel 41 van het decreet van 7 juni 2013 wordt artikel 43/1 en paragraaf 1 wordt gewijzigd om te bepalen dat de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen tot het taalbeleid behoort.

Artikel 37

Artikel 42 van het decreet van 7 juni 2013 wordt artikel 43/2 en in paragraaf 3 wordt een delegatie toegevoegd waardoor de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten kan bepalen van de dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen. In lijn met het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 zal de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen kosteloos zijn voor inburgeraars:

"Inburgeraars kunnen tijdens hun inburgeringstraject beroep doen op de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen. De gebruikersoverheden financieren deze dienstverlening. Na deze periode dient de anderstalige zelf te betalen voor deze dienstverlening. Het project taalhulp wordt verder uitgerold."

De Vlaamse Regering zal in het licht van deze passage nadere modaliteiten bepalen voor de samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers.

Gelet op het feit dat anderstaligen die een inburgeringstraject aan het volgen zijn, nog niet over een basistaalvaardigheid Nederlands beschikken, kan het voor inburgeraars zinvol zijn om beroep te kunnen doen op een sociaal tolk. In het licht van de inspanningen die zij aan het leveren zijn om de Nederlandse taal machtig te worden, zal er voor hen daarom tussengekomen worden in de vergoeding van de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen.

Voor wat betreft het aanbod sociaal tolken en vertalen hanteren de agentschappen Integratie en Inburgering sinds 1 januari 2020 een nieuw financieringsmodel conform de toepassing van artikel 42, §3 van het decreet betreffende het Vlaams integratie- en inburgeringsbeleid, waarin staat dat de gebruikers(overheden) instaan voor het betalen van de te presteren tolk- en vertaalprestaties. De agentschappen komen bijgevolg niet meer tussen in de vergoeding van de tolken. Dit blijft behouden onder dit ontwerp van decreet. We behouden het principe dat de agentschappen zelf niet instaan voor de vergoeding van de tolken, maar dit doorrekenen aan de gebruikers/gebruikersoverheden. Echter, conform het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 kan deze kost niet doorgerekend worden aan inburgeraars.

De verantwoordelijkheid om aan te tonen dat men inburgeraar is ligt bij de anderstalige zelf. Indien een persoon een inburgeringscontract kan voorleggen dat op het moment van de tolkaanvraag nog geldig is (c.q. de duurtijd waarbinnen het traject moet afgerond zijn, cf. supra, is nog niet verstreken), zal er voor hen daarom tussengekomen worden in de vergoeding van de tolkdienstverlening gedurende de duurtijd van het inburgeringscontract.

Artikel 38

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 bepaalt het volgende: *Via een aanpassing van de regelgeving zorgen we ervoor dat juridische dienstverlening exclusief aan Vlaamse diensten en voorzieningen en Vlaamse lokale besturen wordt aangeboden. Private personen kunnen er geen beroep op doen.*

De agentschappen hebben als opdracht om een juridische dienstverlening inzake vreemdelingenrecht, asielrecht en internationaal privaatrecht. Dat omvat zowel het ontwikkelen en ter beschikking stellen van expertise als het concreet ondersteunen van voorzieningen, organisaties en openbare besturen.

In artikel 46 expliciteren we dat dit gaat om ondersteuning aan actoren die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Private personen kunnen geen beroep doen op deze juridische dienstverlening. De Vlaamse Regering zal bepalen wat wordt begrepen onder "voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad".

Artikel 39

In punt 1° en punt 2° van artikel 46/1 van het decreet van 7 juni 2013 worden de verwijzingen naar andere aanbieders van Nederlands als tweede taal geschrapt. Gezien de toevoeging van "private aanbodverstrekkers" in artikel 2 van het decreet van 7 juni 2013, worden deze verwijzingen overbodig. Onder centra vallen ook de private aanbodverstrekkers die NT2 aanbieden conform het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

Artikel 40

In navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 worden vreemdelingen zonder wettig verblijf geschrapt als doelgroep van het integratiebeleid (cf. supra bespreking bij artikel 3 van het ontwerp van decreet). Artikel 47 van het decreet van 7 juni 2013 wordt hiervoor gewijzigd.

Artikel 41

Artikel 48 van het huidige decreet bepaalt welke artikelen niet van toepassing zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. In dit artikel werden de kruisverwijzingen gewijzigd.

Bijkomend wordt ook het nieuw artikel 34/5, dat van toepassing is voor verplichte inburgeraars, niet van toepassing verklaard in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 42

Artikel 49 van het decreet van 7 juni 2013 wordt opgeheven in navolging van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 dat zegt: *"Woonwagengewoners, de rondtrekkende beroepsbevolking en vreemdelingen zonder wettig verblijf worden niet langer benaderd vanuit het integratiebeleid"*.

Artikel 43

Het eerste lid van artikel 51 van het decreet van 7 juni 2013 wordt gewijzigd opdat enkel de uitvoering van onderdelen van het Vlaamse integratiebeleid worden geëvalueerd. In het inburgeringsdecreet van 2006 voorafgaand aan het integratie- en inburgeringsdecreet van 2013 werd bepaald dat het inburgeringsbeleid geëvalueerd werd. Dat is relatief eenvoudig. Een evaluatie van het hele integratiebeleid om de drie jaar is echter niet realistisch aangezien het niet mogelijk is een zicht te hebben op het geheel van integratiewerk, integratiebeleid door lokale besturen, impact van het horizontale integratiebeleid, enz. Om die reden is het realistischer om voorop te stellen dat bepaalde onderdelen van het Vlaamse Integratiebeleid periodiek geëvalueerd worden.

Er wordt een tweede lid toegevoegd aan artikel 51 van het decreet van 7 juni 2013 dat bepaalt:

"Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkenning en beleidsevaluatief onderzoek en via statistische studies. Hiervoor worden analyses uitgevoerd op basis van administratieve data en kunnen bevragingen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst uitgevoerd worden."

Op deze manier willen we een sluitende rechtsbasis voorzien voor bevragingen die worden afgenomen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst. Het is van belang dat het beleid wordt afgestemd op de groeiende diversiteit in Vlaanderen. Om deze reden wordt data verzameld opdat dit thema beter begrepen kan worden.

In dit artikel wordt verwezen naar het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4 van het bestaande decreet. Hiermee wordt bedoeld het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Momenteel worden de vijfjaarlijkse survey "samenleven in diversiteit" en de jaarlijkse survey "barometer" uitgevoerd.

De vijfjaarlijkse survey "samenleven in diversiteit" bevraagt personen van Belgische herkomst en van de meest omvangrijke buitenlandse herkomstgroepen

van Vlaanderen over thema's als sociale samenhang, interculturele contacten, taalgebruik, wederzijdse houdingen, beeldvorming, negatieve ervaringen, identiteitsbeleving, maatschappelijk vertrouwen en betrokkenheid. De resultaten worden gebruikt om een diepgaand en genuanceerd beeld te schetsen van de grootste groepen van buitenlandse herkomst in Vlaanderen en Brussel.

De jaarlijkse survey "barometer" bevroegt personen van Belgische, Europese en niet-Europese herkomst van de eerste en tweede generatie over thema's als verbondenheid, burgerschap, welbevinden en sociale netwerken. De resultaten worden gebruikt voor een online indicatoredashboard dat jaarlijkse evoluties van samenlevingsindicatoren in kaart brengt voor Vlaanderen en Brussel.

De volgende identificatiegegevens van het rijkregister worden op dit moment verwerkt bij het uitsturen van de bevestigingen en het controleren van steekproeven op representativiteit: naam, voornaam, adres, geslacht, geboortjaar, geboorteland, nationaliteitshistoriek, verstedelijkingsniveau en het rijksregisternummer.

Voor de ontvangst van de data van het Rijksregister zal een machtiging bij het Rijksregister aangevraagd worden.

Naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, werden de essentiële elementen betreffende de verwerking van persoonsgegevens opgenomen.

Artikel 44

Dit artikel bevat de bepaling van inwerkingtreding en behoeft voor het overige geen nadere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 18 december 2020

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2, eerste lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 22 december 2017 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt het woord "vormingsprogramma" telkens vervangen door het woord "inburgeringstraject";

2° een punt 3°/1 wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

"3°/1 beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht;";

3° aan punt 4° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"e) private aanbodverstrekkers die NT2 aanbieden conform het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen;";

4° in punt 18° wordt tussen het woord "een" en de zinsnede "gemeente," de zinsnede "OCMW," ingevoegd;

5° punt 22°/1 wordt opgeheven;

6° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:

“26° vormingspakket: het onderdeel maatschappelijke oriëntatie of het onderdeel Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1° en 2°;”.

Art. 3. Artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de hele samenleving en heeft daarbij, naargelang het geval, speciale aandacht voor:

- 1° de bijzondere doelgroep van personen van buitenlandse herkomst;
- 2° minderjarige nieuwkomers, vermeld in artikel 2, eerste lid, 20°, voor de doelstelling, vermeld in artikel 4, §2, tweede lid .”.

Art. 4. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, 1° en 2°, wordt de zinsnede “, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede “, 1°”;

2° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Tot de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid behoren ook de menswaardige begeleiding en de oriëntatie van de personen, vermeld in artikel 3, 2°, van dit decreet, naar het kleuteronderwijs en het onderwijs voor leerplichtigen, vermeld in de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.”;

3° in paragraaf 3, 7°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door het woord “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”;

4° aan paragraaf 3 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° inclusief samenleven, niet naast elkaar maar met elkaar.”;

5° in paragraaf 4 wordt een punt 1°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1°/1 afstemming is tussen de verschillende beleidsdomeinen, vermeld in artikel 6, eerste lid;”;

6° in paragraaf 4, 5°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door het woord “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “twaalf” vervangen door het woord “zes” en worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;

2° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De Vlaamse Regering maakt ook een analyse op van de maatschappelijke context waarin die doelstellingen gerealiseerd moeten worden.”;

3° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;

4° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“In dat actieplan worden alleen de acties opgenomen die aanvullend aan het reguliere beleid binnen de domeinen genomen worden en waarbij er samenwerking tussen beleidsdomeinen vereist is.”;

5° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° een beknopte omschrijving van de geformuleerde doelstellingen en de beleidsdomeinen waarvoor ze gelden;”;

6° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 2° opgeheven;

7° paragraaf 2 wordt opgeheven;

8° in paragraaf 3 wordt de zinsnede “en de actualisatie van het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 2,” opgeheven;

9° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. De Vlaamse Regering bepaalt de beleidsdomeinen en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid die relevant zijn voor het integratiebeleid.

Binnen de beleidsdomeinen die de Vlaamse Regering als relevant aanwijst, bereiden de Vlaamse Regering en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, voor. Ze voeren het voormelde integratiebeleid ook uit en evalueren het.

Bij de evaluatie van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in het tweede lid, wordt rekening gehouden met de definitie van personen van buitenlandse herkomst, vermeld in artikel 2, 21°/1.”.

Art. 7. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. §1. De leidend ambtenaren van de departementen en van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, vermeld in artikel 6, eerste lid, wijzen een ambtenaar aan als aanspreekpunt integratiebeleid.

De aanspreekpunten integratiebeleid hebben de volgende taken:

- 1° ze leveren een bijdrage om het geïntegreerde actieplan, vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, voor te bereiden;
- 2° ze coördineren de implementatie van de strategische en operationele doelstellingen, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid, binnen hun eigen beleidsdomein;
- 3° ze schatten de effecten in van het beleid dat door hun departement of agentschap wordt voorbereid of uitgevoerd, op de personen van buitenlandse herkomst.

§2. Het departement van het beleidsdomein of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, coördineert de volgende aspecten:

- 1° het netwerk van aanspreekpunten integratiebeleid;
- 2° de voorbereiding van het geïntegreerde actieplan.”.

Art. 8. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid” telkens vervangen door de woorden “artikel 3”.

Art. 9. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt de zinsnede “, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede “, 1°”.

Art. 10. In artikel 16, §2, van hetzelfde decreet worden de woorden “de raad van bestuur” vervangen door de woorden “het bestuursorgaan”.

Art. 11. In artikel 17, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt punt a) opgeheven;

2° in punt 5° wordt het woord “redzaamheid” vervangen door het woord “zelfredzaamheid”.

Art. 12. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Jaarlijks kunnen aan het EVA ten laste van de algemene uitgavenbegroting en binnen de beschikbare begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap algemene werkingssubsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies toegekend worden.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten vastleggen voor de wijze van de financiering van het EVA.

De regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies worden vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 19.”.

Art. 13. In artikel 19, tweede lid, 8°, van hetzelfde decreet worden de woorden "de raad van bestuur" vervangen door de woorden "het bestuursorgaan".

Art. 14. In artikel 20 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°" vervangen door de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°, van dit decreet";

2° in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en worden de woorden "het OCMW" vervangen door de woorden "het lokaal bestuur";

3° in paragraaf 1, eerste lid, 6°, worden de woorden "afdeling 3" vervangen door de woorden "afdeling 3 van dit decreet", wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en worden de woorden "afdeling 9" vervangen door de woorden "afdeling 9 van dit decreet";

4° in paragraaf 1, eerste lid, 7°, wordt de zinsnede "artikel 4, § 4, 2°" vervangen door de zinsnede "artikel 4, §4, 2°, van dit decreet";

5° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"8° het EVA toelaten om persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die opgenomen zijn in het cliëntvolgsysteem, elektronisch mee te delen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA, vermeld in artikel 17, tweede lid, 4°, van dit decreet.";

6° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen de zinsnede "vermeld in het eerste lid, 7°" en de zinsnede ", is beperkt tot" de zinsnede "en 8°" ingevoegd;

7° in paragraaf 1 wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Persoonsgegevens die conform het eerste lid, 8°, door het EVA elektronisch zijn meegedeeld aan de Dienst Vreemdelingenzaken, mogen door de Dienst Vreemdelingenzaken niet langer dan vijf jaar bewaard worden in een vorm die het mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren.";

8° aan het bestaande vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt de zinsnede "en 8°" toegevoegd;

9° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a)" vervangen door de zinsnede "dat behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b) van dit decreet".

Art. 15. In artikel 22 van hetzelfde decreet wordt het woord "EVA" vervangen door de zinsnede "departement van het beleidsdomein of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4,".

Art. 16. In artikel 24, §1, derde en vierde lid, en §2, eerste en tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "de raad van bestuur" vervangen door de woorden "het bestuursorgaan".

Art. 17. In artikel 25 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd" toegevoegd;

2° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het EVA coördineert de afstemming met de instanties, vermeld in het eerste lid, om de taken en de kerntaken, vermeld in artikel 17, uit te voeren.".

Art. 18. In artikel 26, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 1°, worden de woorden "asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag" vervangen door de woorden "verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven";

2° in het eerste lid, 3°, wordt tussen de woorden "tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad" en de woorden "die voldaan heeft" de zinsnede ", met uitzondering van de begeleide minderjarige verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven," ingevoegd;

3° in het derde lid wordt het woord "asielzoeker" vervangen door de woorden "verzoeker om internationale bescherming" en wordt het woord "asielaanvraag" vervangen door de woorden "verzoek om internationale bescherming";

4° in het derde lid wordt tussen de zinsnede "eerste lid, 1°" en de zinsnede ", wordt" de zinsnede "en 3°" ingevoegd.

Art. 19. In artikel 27 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 29 mei 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen.";

2° aan paragraaf 3 worden een derde, vierde, vijfde en zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het eerste lid, 2°, hoeft de verplichte inburgeraar de doelstellingen van de vormingspakketten niet te behalen als het voor hem door beperkte leercapaciteiten onmogelijk is om die doelstellingen te behalen. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn waarin de inburgeraar zich moet aanmelden:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen in de onmogelijkheid verkeren om te voldoen aan de plicht tot tijdige aanmelding, vermeld in het eerste lid, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het vierde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken en onder het begrip studeren, vermeld in het vierde lid, 1°.”;

3° paragraaf 4, tweede lid, wordt vervangen door wat volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.”;

4° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “artikel 29, § 1, derde lid” vervangen door de zinsnede “artikel 31, §1”;

5° er wordt een paragraaf 5/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§5/1. De Vlaamse Regering kan andere categorieën bepalen die vrijgesteld worden van een of meer onderdelen van het inburgeringstraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid.”.

Art. 20. Artikel 28 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 28. §1. De gemeente waar de inburgeraar voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden in het Rijksregister ingeschreven wordt, informeert die persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het EVA.

De gemeente wijst de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de verplichtingen, vermeld in artikel 27, §3, die in voorkomend geval op hen van toepassing zijn, en wijst hen ook op de sancties, vermeld in artikel 40.

§2. Het EVA brengt de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de hoogte van zijn inburgeringsplicht.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, informeert het EVA de inburgeraar, vermeld in artikel 20, §1, eerste lid, 3°, a), over het inburgeringsbeleid.

§3. Het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, informeert de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 2°, over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht, en verwijst hem door naar het EVA.

§4. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van paragraaf 1 tot en met 3.”.

Art. 21. Artikel 29 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. §1. Het inburgeringstraject laat de inburgeraars toe te komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het inburgeringstraject bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1° een vormingspakket maatschappelijke oriëntatie als vermeld in artikel 30;
- 2° een vormingspakket opleiding Nederlands als tweede taal als vermeld in artikel 31;
- 3° een inschrijving bij de VDAB als vermeld in artikel 32;
- 4° een participatie- en netwerktraject als vermeld in artikel 33.

De inschrijving bij de VDAB, vermeld in het tweede lid, 3°, behoort alleen tot het inburgeringstraject van inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die wettelijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

Het participatie- en netwerktraject, vermeld in het tweede lid, 4°, kan worden opgenomen in het inburgeringscontract door een inburgeraar die niet verplicht is het inburgeringstraject te volgen.

Onder voorbehoud van de bepalingen van deze onderafdeling bepaalt de Vlaamse Regering:

- 1° de organisatie van het inburgeringstraject;
- 2° de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject voor de inburgeraars.

§2. Het EVA behoudt het overzicht over het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, en rapporteert daarover aan de Vlaamse Regering en de gemeenten in kwestie van het Nederlandse taalgebied.

§3. Het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject zijn behaald en de inburgeraar is toegeleid naar de reguliere voorzieningen.”.

Art. 22. Artikel 30 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 30. §1. Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, voor de inburgeraars.

§2. Het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, heeft als doelstelling in een zo kort mogelijke tijd het zelfstandiger functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken en anderzijds door een aanzet te geven tot het ontwikkelen van enkele competenties die noodzakelijk zijn voor de zelfredzaamheid van de inburgeraars.

De inburgeraar toont aan dat hij de doelstelling van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie heeft behaald door te slagen voor een test die het EVA organiseert. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor die test.

§3. Deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, is afhankelijk van de eenmalige betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

Deelname aan de test, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, is afhankelijk van de betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

In afwijking van het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een vrijstelling verlenen voor een inburgeraar die ingeschreven is in het Rijksregister van een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor de retributie als vermeld in het eerste en tweede lid."

Art. 23. Artikel 31 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 31. §1. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 2°, dat de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot en met e), aanbieden, heeft als doelstelling om in een zo kort mogelijke tijd het Nederlands te beheersen op het taalvaardigheidsniveau A2, zoals omschreven in het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, als opstap naar een vervolgcursus.

Als de inburgeraar een vormingspakket Nederlands als tweede taal volgt bij de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) en b), van dit decreet, biedt dat vormingspakket het taalniveau van de opleiding Nederlands als tweede taal dat de opleiding NT2 Breakthrough/Waystage R1 omvat.

Voor inburgeraars die een opleiding in het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen, zal de Vlaamse Regering afwijken van de bepalingen, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het taalvaardigheidsniveau, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt vastgesteld.

§3. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal dat binnen de centra wordt aangeboden, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot en met d), valt onder de bepalingen over de kwaliteitscontrole die op die centra van toepassing zijn.”.

Art. 24. Artikel 32 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 32. §1. De inschrijving bij de VDAB, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 3°, heeft als doelstelling de economische zelfredzaamheid van de inburgeraar te versterken.

§2. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van de inschrijving bij de VDAB heeft behaald:

- 1° door zich in te schrijven bij de VDAB binnen maximaal zestig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 3° door aan te tonen dat hij werkt voor de termijn van maximaal zestig dagen verstreken is na de ondertekening van het inburgeringscontract.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 25. Artikel 33 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 33. §1. Het participatie- en netwerktraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 4°, heeft als doelstelling een betere participatie en integratie te bewerkstelligen door een netwerk te creëren.

§2. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van het participatie- en netwerktraject heeft behaald:

- 1° door aan te tonen dat hij gedurende minimaal veertig uur heeft deelgenomen aan het participatie- en netwerktraject gedurende de termijn van het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, 4°;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt of studeert op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 3° door aan te tonen dat hij werkt of studeert na de ondertekening van het inburgeringscontract en voordat het inburgeringstraject afloopt.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat wordt verstaan onder het begrip werken en het begrip studeren, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels over het participatie- en netwerktraject.”.

Art. 26. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 34. Het inburgeringstraject wordt ondersteund door trajectbegeleiding die het EVA op maat aanbiedt en die de inburgeraars, met toepassing van artikel 34/4, zo snel mogelijk toeleidt naar de reguliere voorzieningen met het oog op participatie op zowel professioneel, educatief en sociaal vlak.

Trajectbegeleiding is een methodiek om de inburgeraars individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het inburgeringstraject dat in samenspraak met de betrokken inburgeraar wordt uitgevoerd.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie die tot doel heeft een individueel proces te ondersteunen en te begeleiden, waarbij de inburgeraar de eigen levensloopbaan uittekent en daarbij onder meer inzicht verwerft in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem. De competenties die al aanwezig zijn, worden daarbij vertaald naar onze samenleving.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor de trajectbegeleiding.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/1. §1. Voor het inburgeringstraject kan worden aangevat, gaat het EVA in overleg met de inburgeraar na welke onderdelen tot het inburgeringstraject van de inburgeraar behoren en of de doelstellingen van de onderdelen, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, al zijn behaald. Als de doelstellingen al zijn behaald, verleent het EVA de betrokkene een vrijstelling voor de onderdelen waarvan de doelstellingen zijn behaald.

Inburgeraars die al de doelstellingen van alle onderdelen van het inburgeringstraject die op hen van toepassing zijn, hebben behaald, tekenen geen inburgeringscontract en krijgen onmiddellijk een inburgeringsattest als vermeld in artikel 34/3, eerste lid. Als het om een inburgeraar als vermeld in paragraaf 2, gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

§2. In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die verplicht ingeschreven werkzoekende is en niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door de VDAB, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die de VDAB bij de doorverwijzing heeft aangewezen. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, op voorwaarde dat hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door een OCMW, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die het OCMW bij de doorverwijzing heeft aangewezen.

§3. Uiterlijk dertig dagen na de aanmelding is duidelijk voor welke onderdelen het EVA de inburgeraar vrijstelt.

Uiterlijk negentig dagen na de aanmelding, ondertekent de inburgeraar het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn, vermeld in het tweede lid:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk in de onmogelijkheid verkeren om het inburgeringcontract te ondertekenen.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het derde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het derde lid, 1°.

§4. Het EVA bepaalt de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject in overleg met de inburgeraar en houdt rekening met de volgende aspecten:

- 1° de kennis, de vaardigheden en de competenties die de inburgeraar al heeft verworven;
- 2° de persoonlijke situatie van de inburgeraar.

Minimaal een van de twee vormingspakketten wordt opgestart binnen negentig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract door de inburgeraar. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van de voormelde termijn:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen die termijn niet kunnen respecteren.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het tweede lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het tweede lid, 1°.”.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/2. §1. Om het inburgeringstraject te kunnen aanvatten, ondertekent de inburgeraar een inburgeringscontract dat minstens de volgende elementen bevat:

- 1° een bepaling over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
- 2° de onderdelen die behoren tot het inburgeringstraject van de inburgeraar, waarbij wordt aangegeven voor welke onderdelen de inburgeraar is vrijgesteld en voor welke niet;
- 3° de vermelding in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven, voor minimaal één vormingspakket;

- 4° de termijn waarin het inburgeringstraject wordt afgerond, waarbij de duur van het vormingspakket Nederlands als tweede taal als termijn voor het volledige inburgeringstraject wordt gehanteerd.

§2. De Vlaamse Regering legt de inhoud vast van de bepaling over de essentiële rechten en plichten, vermeld in paragraaf 1, 1°.

§3. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een opschorting van het inburgeringstraject voor de inburgeraars:

- 1° de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen hun inburgeringstraject moeten onderbreken.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het eerste lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het eerste lid, 1°.

§4. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen van het inburgeringscontract en kan de elementen van het inburgeringscontract, vermeld in paragraaf 1, verder aanvullen.”.

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/3. Als de inburgeraar minstens de doelstellingen voor elk onderdeel van het inburgeringstraject, zoals opgenomen in het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, heeft bereikt, reikt het EVA aan die persoon een attest van inburgering uit. Als het om een inburgeraar als vermeld in artikel 34/1, §2, gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als het EVA vaststelt dat een inburgeraar van de inburgeringsplicht vrijgesteld is met toepassing van artikel 27, §2, reikt het EVA aan die persoon een attest van vrijstelling uit.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het attest van inburgering, vermeld in het eerste lid, en het attest van vrijstelling, vermeld in het tweede lid.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/4. Conform artikel 34 wordt de inburgeraar zo snel mogelijk toegeleid naar de reguliere voorzieningen.

De toeleiding, vermeld in het eerste lid, verloopt volgens een samenwerkingsovereenkomst die met de reguliere voorzieningen gesloten wordt.

De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens een regeling om de resultaten van die persoon terug te koppelen naar het EVA.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen voor de toeleiding.

De inburgeraar heeft recht op deelname aan een aanbod dat aansluit bij zijn inburgeringstraject en bij zijn levensloopbaan. Het aanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving.

De reguliere voorzieningen waarnaar de inburgeraars worden toegeleid, bouwen een behoeftedekkend aanbod uit.

De reguliere voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen meewerken aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het EVA.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/5. §1. De verplichte inburgeraar aan wie een inburgeringsattest is uitgereikt, zoals vermeld in artikel 34/3, eerste lid, is verplicht om binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt met niveau B1 mondeling van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de taalvaardigheid wordt vastgesteld.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt de inburgeraar vrijgesteld van de verplichting, vermeld in paragraaf 1, in volgende gevallen:

- 1° de inburgeraar behoort niet langer tot de beroepsactieve leeftijd;
- 2° de inburgeraar kan aantonen dat hij 6 maanden onafgebroken heeft gewerkt of gestudeerd gedurende de periode van 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest. De Vlaamse Regering bepaalt wat verstaan wordt onder werken en studeren en bepaalt de wijze waarop dit kan worden aangetoond;
- 3° de inburgeraar kan aantonen dat hij blijvend niet kan voldoen aan de verplichting, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, omdat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft of over beperkte cognitieve vaardigheden beschikt. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de inburgeraar dat kan aantonen.

De Vlaamse Regering bepaalt een uitstelregeling voor de inburgeraar die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet kan voldoen aan de verplichting.”.

Art. 32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/6. Aan de kandidaat-inwijkeling kan in het land van herkomst een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: een kosteloos informatiepakket dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 33. In artikel 39 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Het EVA controleert of de verplichte inburgeraar:

- 1° zich heeft aangemeld bij het EVA;
- 2° van elk onderdeel van zijn inburgeringstraject de doelstellingen heeft bereikt;
- 3° regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;
- 4° zijn verplichting is nagekomen, vermeld in artikel 34/5.

De Vlaamse Regering regelt de controle, vermeld in het eerste lid.

Het EVA meldt aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40, als een verplichte inburgeraar:

- 1° zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen negentig dagen nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan;
- 2° het inburgeringstraject onrechtmatig vroegtijdig beëindigt;
- 3° de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject niet heeft behaald en niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;
- 4° zijn verplichting, vermeld in artikel 34/5, niet is nagekomen.”;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord “door” en het woord “inburgeraars” het woord “verplichte” ingevoegd;

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar die de VDAB heeft doorverwezen naar het EVA, en die verplicht ingeschreven werkzoekende is, aan de VDAB met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar voor wie het volgen van een inburgeringscursus is opgenomen als voorwaarde voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, aan het OCMW in kwestie, met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving.”;

4° in paragraaf 4, eerste en tweede lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1° en §4, tweede lid, 1° en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;

5° in paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “inburgeringstraject”;

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “vormingspakket”;

7° in paragraaf 4, derde lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3, eerste en tweede lid” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1° en §4, tweede lid, 1° en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;

8° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “artikel 39, § 1, derde en vierde lid,” telkens vervangen door de zinsnede “paragraaf 1, derde lid,” en wordt de zinsnede “artikel 39, § 3,” vervangen door de zinsnede “paragraaf 3,”;

9° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “de opleiding Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid, onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of” vervangen door de woorden “een vormingspakket” en wordt de zinsnede “het taalniveau van de opleiding NT2, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid,” vervangen door de woorden “de doelstellingen, vermeld in artikel 30, §2, eerste lid en in artikel 31, §1,”.

Art. 34. In artikel 40, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden woorden “de inburgeraars en” en de woorden “en vierde” opgeheven.

Art. 35. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 7 december 2018 en 18 januari 2019, wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 41 en 42, opgeheven.

Art. 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 43/1. §1. De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b).

§2. Sociaal tolken is een instrument dat de mondelinge communicatie ondersteunt van de gebruikers, vermeld in artikel 43/2, §1, met anderstalige cliënten door de mondelinge boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal. De volgende vormen van sociaal tolken worden onderscheiden:

- 1° sociaal tolken op afstand, waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten op afstand tolkt;
- 2° sociaal tolken ter plaatse, waarbij de sociaal tolk fysiek aanwezig is bij het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten.

Sociaal vertalen is een instrument dat de schriftelijke communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten, door de geschreven boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal.

§3. In deze paragraaf wordt verstaan onder Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen: het centraal gegevensbestand van gecertificeerde sociaal tolken en sociaal vertalers dat het EVA beheert.

Het sociaal tolken en het sociaal vertalen worden gedaan door tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen.

Andere tolken en vertalers inzetten dan tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen is alleen toegestaan als voor de tolk- of vertaaltvraag geen tolk of vertaler beschikbaar is in het voormelde register.”.

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 43/2. §1. Gebruikers die een beroep kunnen doen op het sociaal tolken en het sociaal vertalen, zijn de voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§2. Het EVA biedt het sociaal tolken en het sociaal vertalen aan. Door kwaliteitsinstrumenten te ontwikkelen, toe te passen en bij te sturen zorgt het EVA voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

§3. De dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen van het EVA aan de gebruikers worden nader geregeld in samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers, vermeld in paragraaf 1.

Alleen gebruikers als vermeld in paragraaf 1, die een samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en het sociaal vertalen. In de samenwerkingsovereenkomst worden de modaliteiten en de tarifiering van de tolk- en vertaaltprestaties bepaald.

De samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt of de gebruiker, vermeld in paragraaf 1, dan wel de gebruikersoverheid, naargelang van het geval, de te presteren tolk- en vertaaltprestaties betaalt. De gebruikersoverheid moet partij zijn bij de samenwerkingsovereenkomst voor ze verplicht kan worden om de tolk- en vertaaltprestaties te betalen.

In het derde lid wordt verstaan onder gebruikersoverheid: de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op een sociaal tolk of een sociaal vertaler. De gebruikersoverheid kan ook zelf gebruiker zijn.

De Vlaamse Regering kan de nadere modaliteiten bepalen van de dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen.”.

Art. 38. In artikel 46 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 2° worden de woorden “die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” toegevoegd;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan de nadere uitvoering van het eerste lid bepalen.”.

Art. 39. In artikel 46/1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt tussen de zinsnede “hetzij bij een centrum als vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°” en de zin “Die oriëntering gebeurt op een deskundige en neutrale wijze.” de zinsnede “, hetzij bij een andere aanbieder van Nederlands als tweede taal” geschrapt;

2° in punt 1°, d) worden tussen de zinsnede “elk centrum, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°,” en de zinsnede “is ervoor verantwoordelijk om binnen het referentiekader voor onderwijskwaliteit Nederlands als tweede taal te voorzien in een kwaliteitsvol aanbod Nederlands als tweede taal;” de woorden “en elke andere aanbieder Nederlands als tweede taal” geschrapt;

3° in punt 2° wordt de zinsnede “, en van eventuele andere aanbieders Nederlands als tweede taal” geschrapt.

Art. 40. In artikel 47, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid, 1° en 2°,” vervangen door de zinsnede “artikel 3, 1°”.

Art. 41. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 42. In artikel 51 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden “de uitvoering van” en de woorden “het Vlaamse integratiebeleid” worden de woorden “onderdelen van” ingevoegd;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkenkend en beleidsevaluatief onderzoek. De voormelde

analyses worden uitgevoerd op basis van administratieve data en bevragingen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst.”.

Art. 43. Dit decreet treedt in werking op ... (datum).

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Vlaams integratie- en inburgeringsbeleid

*Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van
het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse
integratie- en inburgeringsbeleid*

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op vraag van Bart Somers, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen op 22 december 2020

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 28 januari 2021 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: werkgroep Hervorming inburgeringsbeleid op 15 januari 2021 onder voorzitterschap van Joke Drikkoningen

Dossierbeheerder: Ewoud De Sadeleer

INHOUD

SITUERING	110
1 INBURGERING WORDT BETALEND	110
2 RESULTAATSVERBINTENIS	111
3 NT2 EN HET TE BEREIKEN TAALNIVEAU	112
4 CURSUS MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE EN GEÏNTEGREERDE TRAJECTEN	113
5 INVOEREN NETWERKTRAJECT	114
6 ECONOMISCHE ZELFREDZAAMHEID VERSTERKEN	114
7 AANBOD OP MAAT	115
8 TOLKENDIENSTVERLENING	115
9 AANDACHT VOOR LAAGGELETTERDHEID	115
10 HET PERSPECTIEF VAN HOOGOPGELEIDEN (AAN UTC)	115
11 PRIVAAT AANBOD	116

Situering

Het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid is een uitwerking van de principes die werden vastgelegd in de conceptnota [hertekening inburgeringstraject](#). De Vlor bracht op 6 oktober 2020 al op eigen initiatief een advies uit over die conceptnota.¹ In dat advies identificeerden we drempels die de hertekening van het inburgeringstraject met zich mee zullen brengen. Het voorontwerp van decreet geeft meer tekst en duiding bij de voorstellen in de conceptnota. We stellen vast dat veel drempels die we aanhaalden overeind blijven. De Vlor blijft dan ook van mening dat veel wijzigingen in het voorgestelde inburgeringstraject niet tegemoetkomen aan de principes van succesvol NT2-onderwijs dat sociale participatie maximaliseert.²

Daarnaast stellen we vast dat er in het voorontwerp van decreet de rol van het volwassenenonderwijs en de universitaire testcentra (UTC) niet gemaximaliseerd wordt. Integendeel, de vragen uit het advies van 6 oktober om in de geplande beleidsmaatregelen de onderwijsactoren als partners op te nemen en hun expertise in te zetten, blijven onbeantwoord. We ervaren dan ook weinig erkenning voor het kwalitatieve werk dat de NT2-onderwijsverstrekkers al vele jaren leveren.

In dit nieuwe advies geven we aan welke aanbevelingen en bekommernissen uit het advies van oktober verwerkt zijn in het voorontwerp van decreet en welke nog steeds blijven gelden. We vragen verdere toelichting bij de maatregelen en formuleren ook al suggesties voor de uitvoeringsbesluiten die de principes uit het decreet verder zullen concretiseren.

1 Inburgering wordt betalend

In het advies van oktober pleitten we ervoor om geen financiële drempels op te werpen voor inburgeraars. Met betrekking tot NT2 vroegen we uitdrukkelijk om, in de geest van het financieringsdecreet dat vermindering van inschrijvingsgeld voorziet voor kwetsbare groepen waaronder NT2, de huidige tarifiering te behouden.

We volgen het argument niet dat inburgering minder vrijblijvend zal worden door ze betalend te maken en dat daardoor de waarde van het inburgeringstraject zal versterken. Integendeel, zoals we in het advies van oktober aanhaalden, werpt dit enerzijds extra drempels op voor alle deelnemers en anderzijds zou dit de participatie van vrijwillige inburgeraars kunnen verminderen.

De beleidsmaatregel zorgt ook voor een problematische discrepantie: inburgering wordt betalend en inburgeraars moeten zich verplicht inschrijven als werkzoekende bij VDAB, maar werkzoekenden die ingeschreven zijn bij VDAB worden automatisch vrijgesteld van inschrijvingsgeld voor basiscursussen NT2 in het volwassenenonderwijs. Mocht daarop een uitzondering komen specifiek voor inburgeraars, leidt dat tot een ongelijke behandeling binnen de groep van anderstalige werkzoekenden.

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. *Hertekening inburgeringstraject: drempels wegwerken. Advies over de conceptnota 'Hertekening inburgeringstraject'*, 6 oktober 2020.

² Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. *Advies NT2 en sociale participatie*, 11 juni 2019.

Daarnaast resten nog heel wat praktische vragen. Wie moet de betaling innen? Hoe wordt gecontroleerd of dit betaald wordt en wat als een inburgeraar niet betaalt? De Kruispuntbank Inburgering zal ook geoptimaliseerd en geautomatiseerd moeten worden: hoe zal de data-uitwisseling gebeuren met VDAB, CVO ...? We vragen dan ook sterk op te letten voor bijkomende taaklast voor centra om dat op te volgen en te bewaken en wijzen op de mogelijke impact op de personeelsomkadering. We benadrukken daarbij dat die praktische modaliteiten eerst volledig geregeld moeten zijn vooraleer een betaling kan worden geïmplementeerd.

We blijven ook aandringen op het vervullen van de randvoorwaarden. Zo merken we op dat de intentie om samen met het beleidsdomein Welzijn te onderzoeken of flexibele en occasionele vormen van kinderopvang opgezet kunnen worden voor kinderen van inburgeraars, niet is opgenomen in het ontwerp van decreet. We vragen om de kinderopvang expliciet te garanderen, aangezien het ontbreken van die opvang een belangrijke drempel betekent.

2 Resultaatsverbintenissen

De Vlor pleitte er in het advies van oktober voor om taaltesten en taalniveaus geen uitsluitend karakter te geven en niet te richten op het ontzeggen van toegang tot bepaalde maatschappelijke domeinen. Het ontwerpdecreet verduidelijkt dat inburgeraars niet per definitie gesanctioneerd worden wanneer ze niet slagen voor de testen. Er zullen pas sancties opgelegd worden wanneer blijkt dat de inburgeraar niet regelmatig deelneemt aan de vormingsonderdelen.

Zo'n registratie invoeren staat haaks op de regelgeving van het volwassenonderwijs die bepaalt dat deelname aan de lessen in NT2 niet meer geregistreerd wordt door de centra. Bovendien houdt ze extra administratieve last in. Daarnaast stellen we de vraag wat de precieze gevolgen zijn wanneer een inburgeraar het niveau A2 niet haalt. De Vlor benadrukt daarbij wel dat sommige mensen een taal vlotter leren dan andere en dat ritme moeilijk in vastgelegde uur-categorieën te vatten is. We vragen dan ook aandacht voor die diversiteit in taalleren bij het formuleren van de resultaatsverbintenissen.

Cruciaal is dat het slagen voor de testen niet verplicht is voor inburgeraars die omwille van beperkte leercapaciteiten onmogelijk de doelstellingen van de vormingspakketten kunnen behalen. Die inburgeraars met beperkte leercapaciteiten moeten de cursus niet opnieuw volgen en geen nieuwe test afleggen. De Vlor herhaalt de vraag hoe zal worden vastgesteld welke inburgeraars 'beperkte leercapaciteiten' hebben en vraagt met aandrang om ook de onderwijspartners te betrekken bij het bepalen die criteria. We benadrukken ook het belang om die capaciteiten tijdens het traject op te volgen, op cyclische wijze en met voldoende evaluatiekansen. Het zal zeer belangrijk zijn om voorzichtig om te gaan met het uitreiken van dergelijke stempel en ervoor te zorgen dat de inburgeraar zo'n stigmatiserend label niet moet meedragen in o.a. de latere loopbaan. We verwijzen als *good practice* naar het indiceringstraject van VDAB, dat in samenwerking met de basiseducatie werd uitgewerkt.

Ook bij de verplichting om niveau B1 mondeling te behalen, zal er rekening gehouden worden met de personen voor wie dat onmogelijk is. Het is positief dat het niet behalen van niveau B1 niet expliciet zal gekoppeld worden aan bijstandsregelingen. We vragen in die context wel naar

een uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid voor basiseducatie om ook het mondelinge niveau B1 te kunnen aanbieden aan laaggeletterde anderstaligen.

De resultaten van het inburgeringstraject zullen gedeeld worden met de Dienst Vreemdelingenzaken. De Vlaamse Regering legt echter niet vast dat het niet-slagen van de testen een impact heeft op het verlengen van de verblijfstitel, gezien dat federale materie betreft. De Vlor blijft ook in dat kader pleiten om resultaten niet te koppelen aan sociaal en maatschappelijke participatie.

Tot slot herhalen we de opmerking dat het ondertekenen van een inburgeringscontract aan het begin van het traject problematisch is als de inburgeraar de inhoud niet kan inschatten.

3 NT2 en het te bereiken taalniveau

De conceptnota 'Hertekening inburgeringstraject' stelde voorop dat er een aangepast taalniveau voorzien wordt voor analfabeten én laaggeletterden. In zijn advies bij die conceptnota vroeg de Vlor om verduidelijking over die doelgroep. In het ontwerpdecreet wordt duidelijk gemaakt dat het gaat om cursisten uit het leergebied alfabetisering. Op die manier volgt het ontwerpdecreet de bestaande praktijk, waarbij het belangrijk is om het niveau A1 voor schriftelijke vaardigheden te behouden.

Het voorontwerp van decreet bevestigt dat verplichte inburgeraars die niet werken of studeren, twee jaar na succesvolle afronding van het inburgeringstraject moeten kunnen aantonen dat ze taalniveau B1 mondeling hebben behaald. Als zij dat niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben, kunnen er sancties worden opgelegd. Het is belangrijk om de criteria voor die inspanningen voldoende breed te formuleren: een waardevol traject is niet beperkt tot 6 maanden onafgebroken werken of studeren, maar kan ook bestaan uit intensieve begeleiding naar werk, interimwerk, werkplekleren, korte beroepsopleidingen ...

We herhalen ook onze opmerking dat het taalniveau B1 vanuit professioneel perspectief niet altijd nodig is en erg afhankelijk is van het jobdoelwit. Het is dus niet opportuun om dat niveau algemeen op te leggen, aangezien het toewerken naar een algemeen taalniveau de zoektocht naar werk zelfs zou kunnen afremmen. Ook vragen we ons af of er een lessenaanbod wordt voorzien voor de doelgroep die taalniveau B1 moet behalen en hoe ze moeten aantonen dat ze het taalniveau behaald hebben. Het is wel positief dat personen die dat niveau niet kunnen behalen om medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte cognitieve vaardigheden, worden vrijgesteld. Opnieuw vragen we duidelijkheid over de criteria voor vrijstelling en om de onderwijspartners te betrekken bij de opmaak ervan.

We pleiten er opnieuw voor om geen beslissing te nemen over de (dure en langdurige) ontwikkeling van valide gestandaardiseerde NT2-testen zonder een onderzoek naar de wenselijkheid, effecten en haalbaarheid van zulke testen. Ook de wetenschappelijke inzichten uit het onderzoek naar standaardtesten in het secundair onderwijs moeten daarbij meegenomen worden. We vragen uitdrukkelijk om de onderwijspartners te betrekken bij de ontwikkeling van

die testen.³ Een tijdspad voor de ontwikkeling van valide gestandaardiseerde testen dat moet landen op 1 januari 2022, achten wij in elk geval niet realistisch. We pleiten er dan ook voor om in de eerste plaats te investeren in de ontwikkeling van valide testen binnen het huidig opleidingsaanbod en verder in te zetten op professionalisering, ondersteuning en autonomie van leerkrachten.

In het algemeen is er een spanning tussen het principe van gestandaardiseerde NT2-testen en het maatwerk dat de centra proberen te bieden. Zo werken de centra steeds meer met permanente evaluatie, vanuit de visie van taalleren als een cyclisch proces, en met gecontextualiseerde ‘testen’ geënt op een functioneel NT2-aanbod. Dat staat op gespannen voet met de gestandaardiseerde testen die leiden tot één testmoment.

De Vlor vindt het positief dat bij de ontwikkeling van de test Maatschappelijke Oriëntatie (MO) aandacht is voor de diversiteit binnen de doelgroep (vb. taal, opleidingsniveau) en voor kwetsbare profielen zoals analfabeten, laaggeletterden in het bijzonder). We benadrukken dat die differentiatie ook moet gebeuren bij de ontwikkeling van standaardtesten NT2.

Daarnaast moet ook differentiatie ingebouwd worden bij de afname van die testen. We benadrukken daarbij vertrouwdsheid met zowel inhoud als locatie als didactisch principe:

- De nadruk van het NT2-onderwijs ligt niet enkel op competenties, maar op het inzetten van die competenties in een bepaalde context. De cursisten worden opgeleid op een functionele en taakgerichte manier en moeten ook zo getest worden. Zo leren de cursisten in de lessen en daarbuiten met hulpbronnen (zoals het internet) omgaan; hulpbronnen die in het ‘echte leven’ beschikbaar zijn, moeten ze dan ook kunnen gebruiken tijdens de test.
- We pleiten er ook voor om de testen niet te organiseren op een aantal centrale plaatsen, maar op een vertrouwde plaats en met betrokkenheid van de NT2-aanbieder waar het traject doorlopen is. We herhalen de vraag naar financiële middelen daarvoor.

4 Cursus maatschappelijke oriëntatie en geïntegreerde trajecten

Zoals aangehaald, stelt het ontwerpdecreet voor dat bij de ontwikkeling van de testen MO aandacht moet zijn voor de diversiteit binnen de doelgroep en voor kwetsbare profielen in het bijzonder. Ook de differentiatie in aanpak voor inburgeraars met een hoge of lage graad van zelfredzaamheid vinden we positief.

De Vlor vroeg al om de mogelijkheden te onderzoeken tot verdere integratie van MO-inhoud binnen het NT2-traject. Het ontwerpdecreet spreekt zich niet uit over die mogelijkheid. De Vlor pleit ervoor om waar mogelijk verder in te zetten op samenwerking tussen de MO- en NT2-trajecten. Zo kunnen de docenten afstemmen om gemeenschappelijke inhoud te versterken en (bijvoorbeeld) de lessen zowel aan te bieden in de eigen taal als in het Nederlands. Het

³ Zo kunnen de universiteiten, en meer specifiek de universitaire talencentra, de rol opnemen van de ontwikkeling alsook het gevraagde onderzoek naar effecten, haalbaarheid en wenselijkheid van gestandaardiseerde tests. Zij hebben de connectie met de wetenschap, ze hebben de psychometrische expertise in huis ...

uiteindelijke doel van beide trajecten is betere participatie in de samenleving. Samenwerking is een kans om een steviger traject uit te werken voor cursisten en expertise uit te wisselen.

Tot slot herhalen we de vraag op welke manier de beoogde geïntegreerde trajecten vorm zouden kunnen krijgen als verzoekers om internationale bescherming geen toegang meer krijgen tot aparte onderdelen van het traject.

5 Invoeren netwerktraject

De aandacht voor het belang van participatie en netwerken is zeer terecht. Het volwassenenonderwijs heeft al heel wat ervaring in het opzetten van dergelijke trajecten om taalverwerving te versterken via sociale participatie. NT2 is immers meer dan taalverwerving en beschouwt taal als middel tot participatie, eerder dan als doel op zich. In het voorontwerp van decreet wordt echter geen expliciete rol voorzien voor het volwassenenonderwijs.

We vragen daarom opnieuw om het volwassenenonderwijs te betrekken en een actieve rol te geven in het uitbouwen van de trajecten. Enerzijds moeten de bestaande initiatieven binnen het volwassenenonderwijs worden erkend en gevalideerd/opgenomen in het netwerktraject. Anderzijds kan de expertise uit het volwassenenonderwijs een grote meerwaarde betekenen om verdere initiatieven in het kader van het netwerktraject uit te bouwen, mits daarvoor de nodige ondersteuning en omkadering voorzien wordt. Daarnaast vragen we om ook onderdelen van het traject naar werk, zoals een bedrijfsstage, mentoring naar werk, werkplekleren en IBO, te valoriseren als invulling van de vierde pijler van het inburgeringstraject.

Ook bij dit thema herhalen wij het pleidooi om alle randvoorwaarden te vervullen alvorens het voldoen aan die vierde pijler als voorwaarde wordt vastgelegd.

6 Economische zelfredzaamheid versterken

De Vlaamse Regering verduidelijkt in de context van de trajectbegeleiding dat de toeleiding in functie is van participatie op zowel professioneel, educatief en sociaal vlak. Daarmee wordt terecht benadrukt dat die begeleiding niet mag focussen op participatie op één vlak, maar op alle drie de vlakken. In het NT2-onderwijs wordt net op die brede maatschappelijke participatie ingezet, waarbij taal een middel is om tot die participatie te komen. Vermits voor zeer veel cursisten het professioneel perspectief belangrijk is, krijgt het ook ruime aandacht in het NT2-onderwijs. Maar het grotere geheel, namelijk maatschappelijk participatie met een evenwaardige aandacht voor andere perspectieven, blijft het uitgangspunt.

We herhalen dat bij de geïntegreerde intake meteen een inschatting moet worden gemaakt of doorverwijzing naar andere partners dan enkel die van VDAB of de Agentschappen Integratie & Inburgering aan de orde is, zodat een evenwaardige begeleiding kan opgezet worden voor het educatief en sociaal perspectief. We willen ook nog eens wijzen op het feit dat de verplichte inschrijving bij VDAB voor inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet omgezet worden naar een inschrijving bij Actiris.

7 Aanbod op maat

De Vlor merkt op dat de voorliggende beleidsintenties overmatig ingrijpen op de manier waarop onderwijs georganiseerd wordt. De overheid kan vastleggen welke inhoud bereikt moet worden, maar het behoort tot de autonomie van de onderwijsverstrekkers om te bepalen op welke pedagogische wijze zij die inhoud best overbrengen.

8 Tolkendienstverlening

De Vlor pleit hier wederom voor het wegnemen van de financiële drempel en om tolkendienstverlening ook na het inburgeringstraject verder te vergoeden.

9 Aandacht voor laaggeletterdheid

De Vlor pleit er opnieuw voor om de beleidsaanbevelingen uit de analyse van september 2020 over laaggeletterdheid bij volwassen nieuwkomers in de Belgische opvang ter harte te nemen en te verwerken in het inburgeringsbeleid.⁴ In het ontwerpdecreet staan alvast enkele positieve intenties opgenomen, zoals de differentie voor laaggeletterden bij de test MO en de flexibilisering van de duurtijd van het inburgeringstraject (op maat, met de duur van het NT2-traject als richtinggevende termijn).

In die context willen we nog het belang van uitwisselen van expertise benadrukken, in de eerste plaats met de centra voor basiseducatie (werken met laaggeletterde anderstaligen).

10 Het perspectief van hoogopgeleiden (aan UTC)

In het advies van 6 oktober hebben we erop gewezen dat de voorgestelde hervorming van het integratie- en inburgeringsbeleid niet enkel impact heeft op het volwassenenonderwijs en de basiseducatie, maar ook op het hoger onderwijs. Er zijn immers ook inburgeraars die terechtkomen in de universitaire talencentra (UTC). Die richten zich specifiek op hooggeschoolde inburgeraars die een educatief perspectief hebben en/of een snel traject aankunnen. Het aanbod moet ook aan hun educatieve behoeften beantwoorden.

We herhalen onze bezorgdheid over de financiële voorwaarden voor die doelgroep. Ook voor hooggeschoolde inburgeraars is het, in het kader van gelijke kansen, belangrijk dat ze blijvend een beroep kunnen doen op beurzen om het eerste niveau Nederlands te volgen aan een universitair talencentrum. Daarnaast zouden ook trajecten en/of beurssystemen kunnen worden uitgewerkt tot niveau B2. Dat hoeft misschien niet noodzakelijk voor iedereen te zijn, maar een stevige structurele verankering van een B2-/hogeronderwijsperspectief is toch wel wenselijk.

⁴ Hooft, H., Vandermeerschen, H., Chakkar, S., Vandommele, G., De Cuyper, P. & Schiepers, M. (2020). [Laaggeletterdheid bij volwassen nieuwkomers in de Belgische opvang. Een verkennende analyse](#). Leuven: Centrum voor Taal en Onderwijs & Hoger Instituut Voor Arbeid en Samenleving.

Vandaag is het ook zo dat de talenbeleidsmedewerkers aan de UTC geconfronteerd worden met veel meer aanvragen voor individuele begeleiding en taalondersteuning van de student-nieuwkomers en lerenden die uit het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers komen. Door de voorgestelde hervorming zal het aantal aanvragen alleen maar toenemen.

11 Privaat aanbod

In artikel 2 van het ontwerpdecreet is opgenomen dat ook private aanbieders NT2 kunnen aanbieden wanneer het reguliere NT2-aanbod in het volwassenenonderwijs ontoereikend is. Het is echter de opdracht van het volwassenenonderwijs om een aanbod te voorzien dat de vraag dekt; daarvoor worden de nodige inspanningen geleverd. De onderwijsadministratie en -inspectie moeten erop toezien dat dergelijk dekkend aanbod effectief voorzien wordt. We stellen vast dat er geen wachtlijsten zijn en het huidige aanbod voldoende leermogelijkheden voor cursisten garandeert. In die context vragen we ook aan VDAB om lerenden die een cursus NT2 willen volgen naar het volwassenenonderwijs door te verwijzen. Om het aanbod voor VDAB-cursisten (en alle lerenden) nog toegankelijker te maken vragen we om de regelgeving aan te passen zodat het aanbod in het volwassenenonderwijs flexibeler en meer op maat (bv. arbeidsmarktgericht) kan worden ingericht.⁵

Als de vraag zou toenemen, zou de overheid extra middelen moeten voorzien voor het volwassenenonderwijs en niet voor private aanbieders. Alle extra middelen zouden best ingekanteld worden in het reguliere aanbod. Als de overheid toch een privaat aanbod wil ondersteunen, moet dat onder dezelfde voorwaarden gebeuren. De private aanbieders moeten dan voldoen aan dezelfde vereisten om hun aanbod te organiseren, deelnemen aan eenzelfde doorlichting ...

Ewoud De Sadeleer
secretaris Raad Levenslang Levensbreed Leren

 Kurt Berteloot
voorzitter Raad Levenslang en Levensbreed Leren

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Screening van de regelgeving rond levenslang en levensbreed leren in het volwassenenonderwijs. Advies voor het Vlaams actieplan levenslang leren](#), 12 januari 2021.

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/05 van 26 januari 2021

betreffende

tekst	het voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.
roepnaam	(Wijziging Integratie- en inburgeringsdecreet)
datum	zoals aan de VTC bezorgd op 22 december 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Bart Somers, Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, ontvangen door de VTC op 22 december 2020;

Brengt op 26 januari 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor inburgering (hierna “de aanvrager”) verzocht op 22 december 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid*. (hierna “het Ontwerp”), namelijk over artikel 14 en 43 van het Ontwerp.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het Ontwerp wil de adviesvrager het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid¹ op verschillende punten te wijzigen.
4. Met de wijzigingen wil de Vlaamse overheid het inburgeringsbeleid slagkrachtiger maken, met oog voor verhoogde economische zelfredzaamheid, snelle actieve maatschappelijke participatie, doorgedreven taalverwerving en kennis van de Vlaamse waarden en samenleving. Het voorliggend ontwerp van decreet regelt voor de hertekening van het inburgeringstraject volgende kernelementen:
 - doelgroep strikter afbakenen: verzoekers om internationale bescherming van wie het verzoek nog in behandeling is bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, zullen niet langer in aanmerking komen voor een inburgeringstraject;
 - versterken van het inburgeringstraject: de evolutie van twee naar vier pijlers binnen het inburgeringstraject met als nieuwe pijlers de onmiddellijke inschrijving van elke inburgeraar bij de VDAB² om de economische zelfredzaamheid te versterken en het participatie- en netwerktraject van veertig uur;
 - aanscherpen van de resultaatsverbintenis: inburgeraars moeten de doelstellingen van de vier onderdelen behalen om te voldoen aan de inburgeringsplicht en om een attest te kunnen behalen. Slagen ze niet én hebben ze daarbij ook niet regelmatig deelgenomen, worden ze gesanctioneerd;
 - inburgering is niet langer gratis: het invoeren van een retributie voor de cursus en test maatschappelijke oriëntatie;
 - verdieping inburgeringscontract: het verduidelijken van de onderdelen van het inburgeringscontract, met o.a. de toevoeging van een richtinggevende timing en een bepaling betreffende de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
 - inburgeringsresultaten delen: het faciliteren van het delen van gegevens met de Dienst Vreemdelingenzaken.
 - versterken taalniveau na het inburgeringstraject: verplichte inburgeraars die 2 jaar na het behalen van het inburgeringsattest niet werken of studeren zullen taalniveau B1 mondeling moeten behalen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande opmerkingen

5. Aan de VTC werden twee bepalingen voor advies voorgelegd, namelijk artikel 14 en 43 van het Ontwerp. Deze artikelen hebben respectievelijk betrekking op het **meedelen van persoonsgegevens van inburgeraars aan de federale dienst Vreemdelingenzaken** en op het creëren van een **decretale basis voor het uitvoeren van surveys**.

¹ <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1023121.html>

² De VDAB zal de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en er mee voor zorgen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald hebben. Dit aspect werd niet voor advies voorgelegd.

6. Er zal dus een verwerking van persoonsgegevens plaatsvinden en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
7. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen eventueel in artikel 9 en artikel 10 AVG³, en dat de in randnummer 10 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden⁴.
8. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵
9. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁶ of punt e)⁷ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:
 - het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁸;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁹;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)¹⁰.
10. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven, naast een specifieke rechtvaardigingsgrond voor artikel 9, strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;

³ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

⁴ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

⁵ Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁶ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁷ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁸ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁹ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

¹⁰ Als er male verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

11. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.
12. De VTC stelt vast dat **het bestaande decreet van 7 juni 2013 slechts zeer beperkt de verwerking van persoonsgegevens behandelt** (in artikel 20 en 21). De essentiële elementen van de verwerkingen door de betrokken instanties worden niet allemaal vermeld.
13. Het Ontwerp houdt een paar specifieke aanpassingen in.
14. De VTC beperkt zich tot het bespreken van de nu voorgelegde bepalingen. Voor de toetsing van de bestaande bepalingen aan de andere principes en regels kan de Vlaamse Regering, met de hulp van de bevoegde functionarissen voor de gegevensbescherming, richtlijnen vinden op de website van de VTC¹¹ en al diverse adviezen van de VTC over Vlaamse ontwerpen werden opgenomen¹².

2. Bespreking artikel 14

15. Dit artikel past artikel 20 van het decreet van 7 juni 2013 aan om het mogelijk te maken dat het agentschap Integratie en Inburgering persoonsgegevens van inburgeraars (systematisch en elektronisch) zou kunnen meedelen aan de federale dienst Vreemdelingenzaken.

16. Artikel 14, 5° van het Ontwerp voegt daartoe aan paragraaf 1, eerste lid van artikel 20 een punt 8° toe:

“5° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° het EVA toelaten om persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die opgenomen zijn in het cliëntvolgsysteem, elektronisch mee te delen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA, vermeld in artikel 17, tweede lid, 4°, van dit decreet.”;

17. Artikel 17, tweede lid, 4°, van het decreet van 7 juni 2013 formuleert deze kerntaak zo:

“4° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid.”

18. De memorie van toelichting bij het decreet van 7 juni 2013 geeft invulling aan deze kerntaak (onderlijning VTC)¹³:

“tot slot is het essentieel dat een inclusief beleid gevoerd wordt, zowel op lokaal, op regionaal als op Vlaams niveau. Adviesverlening en ondersteuning bieden voor het realiseren van een inclusief en gecoördineerd beleid is daarom de vierde kerntaak.” (p. 31)

*“Kerntaak 4: adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid
Het realiseren van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid veronderstelt een onderbouwde, afgestemde, gecoördineerde en inclusieve aanpak (zie hierboven – artikel 4, §1). Naast de hierboven beschreven kerntaken gericht op het versterken van doelgroepen, het toegankelijker maken van voorzieningen en het verhogen van de sociale samenhang, heeft het EVA als vierde en laatste kerntaak om de organisaties, voorzieningen en besturen te adviseren en te ondersteunen om tot een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief integratiebeleid te komen.*

Het EVA kan een stad of gemeente ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van haar lokaal en inclusief integratiebeleid. Vanuit een geobjectiverde omgevingsanalyse kan het EVA aanvullende

¹¹ <https://overheid.vlaanderen.be/meer-over-advies-regelgeving>

¹² <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen>

¹³ stuk 1867 (2012-2013) – Nr.1 - <https://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2012-2013/g1867-1.pdf>

voorstellen doen en/of constructieve feedback geven aan de stad of gemeente over haar lokaal integratiebeleid. Belangrijk hierbij is het bewaken van een geobjectiverde omgevingsanalyse, het streven naar diversiteit in de aanpak (naargelang problematiek, naargelang doelgroep enzovoort), het stimuleren van de wederkerigheid van integratie, het betrekken van de doelgroep enzovoort.

Reguliere sectoren en voorzieningen (vaak gesubsidieerde instellingen) zijn eveneens actor in het integratiebeleid. Op lokaal niveau zijn ze veelal betrokken partij om het integratieproces mee vorm te geven. In functie van afstemming en het vermijden van dubbel werk, worden ze op lokaal niveau betrokken bij omgevingsanalyses, knelpuntanalyses, uitvoering, opvolging en evaluatie van het lokaal integratiebeleid. Ook hier heeft het EVA een adviserende en ondersteunende rol.” (p. 34)

19. Op basis van de uitleg in de memorie kan de bepaling moeilijk dienen als motivering om persoonsgegevens door te geven aan de Dienst Vreemdelingenzaken. De VTC is van oordeel dat de doelstelling(en), vooral van het punt 4° van artikel 17, tweede lid, duidelijker of anders moeten geformuleerd worden (of een bijkomende taak worden bepaald), in het decreet om te kunnen dienen als motivering voor de geplande mededeling van persoonsgegevens. Het is nu onder meer niet duidelijk of het over “adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat” van de inburgeraar gaat of over advies in het kader van beleid. En het gaat verder dan wat er in de geciteerde memorie van toelichting werd opgenomen.
20. Artikel 20 van het decreet van 7 juni 2013 legt de Vlaamse Regering op een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking te stellen van het agentschap Integratie en Inburgering. Dat systeem, bekend als de “Kruispuntbank Inburgering”¹⁴, moet het agentschap Integratie en Inburgering toelaten de taken en kerntaken die aan het agentschap Integratie en Inburgering zijn toevertrouwd door of krachtens dit decreet te vervullen. De bepaling preciseert die taken in zeven punten. Er wordt nu dus een achtste punt toegevoegd.

a) Kwaliteit van de regelgevende grondslag

21. Voor deze specifieke verwerking, namelijk de mededeling aan de dienst Vreemdelingenzaken, worden volgende elementen in het decreet opgenomen:
 - de doelstellingen (zie infra);
 - de bewaartermijn (zie infra);
 - de categorieën betrokkenen;
 - de bewaartermijn (zie infra).
22. Volgende elementen worden niet vermeld:
 - de categorieën persoonsgegevens (zie infra);
 - de categorieën ontvangers (zie infra).

b) Doelbinding

23. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
24. In de memorie van toelichting (zie eerder over de tekst van het Ontwerp zelf) wordt uitvoerig ingegaan op de doelstelling van de nieuwe regeling.

“Aan artikel 20, §1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd en dit in functie van operationalisering van de volgende bepaling uit het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024: “Er wordt systematisch een advies bezorgd aan de Dienst Vreemdelingenzaken over het gevolgde inburgeringstraject. Dit om na

¹⁴ <https://www.integratie-inburgering.be/nl/privacy-uitwisseling-van-persoonsgegevens-inburgering>. Dit is geen kruispuntbank (zoals de KSZ) is.

te gaan of de inspanningsverbintenis tot inburgering i.h.k.v. de federale beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar is nageleefd.”

25. De memorie verwijst naar de kerntaak van het agentschap Integratie en Inburgering vermeld in artikel 17, tweede lid, 4° van het decreet van 7 juni 2013. Het agentschap Integratie en Inburgering heeft immers als taak om organisaties, voorzieningen en besturen te adviseren en te ondersteunen om tot een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief integratiebeleid te komen. (zie bespreking hiervoor)
26. In dat kader wil de adviesaanvrager ervoor zorgen dat de Dienst Vreemdelingenzaken voor federale beslissingen over het al dan niet verlengen van de verblijfstitel van de inburgeraar op een uniforme en gelijkwaardige manier voor elke inburgeraar de nodige info verkrijgt over het gevolgde inburgeringstraject.
27. Het toekomstige doeleinde wordt uitgelegd: met het oog op de verlenging van de verblijfstitel van de vreemdeling beoordeelt de Dienst Vreemdelingenzaken de inspanningen tot integratie van de vreemdeling. Er zijn verschillende criteria op basis waarvan de Dienst Vreemdelingenzaken kan oordelen of de vreemdeling inspanningen tot integratie heeft geleverd. Eén van deze criteria betreft het volgen van “een inburgeringscursus waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats”.
28. Het doeleinde is dus voldoende duidelijk omschreven in de memorie (zodat er een proportionaliteitstoets zou kunnen worden gedaan), maar niet in het Ontwerp zelf.
29. Het doeleinde vindt zijn rechtvaardiging in artikel 1/2, §3, derde lid van de wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

c) Verantwoordelijkheid

30. Artikel 14, 7° van het Ontwerp wijzigt het vierde lid van artikel 20, 7° waardoor dat er als volgt zal uitzien:

“Het EVA is de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, 7° en 8°”.
31. In de memorie van toelichting wordt bevestigd dat het agentschap Integratie en Inburgering de verwerkingsverantwoordelijke is voor de mededeling van persoonsgegevens aan de Dienst Vreemdelingenzaken.
32. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁵ al dan niet noodzakelijk is. De VTC wijst erop dat minstens¹⁶ punt 8) van haar GEB-lijst van toepassing is. Het was dus aangewezen om samen met dit Ontwerp al een GEB voor te leggen.
33. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal dus rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties.

¹⁵ Voor richtlijnen over de GEB, zie:

- Lijst VTC met criteria voor een GEB/DPIA: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

¹⁶ Aangezien de categorieën persoonsgegevens niet duidelijk worden bepaald in het Ontwerp (zie infra), kan de VTC niet beoordelen of op basis daarvan andere punten van de lijst van toepassing zijn.

34. De aanvrager is hier al op ingegaan in de memorie van toelichting: *“In het geval van gegevensoverdracht, zal er ook een protocol moeten gesloten worden tussen de agentschappen Integratie en Inburgering en de Dienst Vreemdelingenzaken in overeenstemming met het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (het e-govdecreet).”*

d) Minimale gegevensverwerking:

35. De categorieën van personen worden voor deze mededeling duidelijk afgebakend: de elektronische mededeling van persoonsgegevens wordt beperkt tot de inburgeraars die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 *betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen*.
36. Voor zover de mededelingen gebeuren op basis van het rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ)¹⁷ (of met dat nummer erbij), dan beveelt de VTC aan dat dit uitdrukkelijk vermeld wordt in het decreet.
37. De gegevens worden onvoldoende gepreciseerd. Het is niet duidelijk om welke categorieën gegevens het gaat. Er wordt in de memorie, verwijzend naar het Regeerakkoord geschreven dat een advies wordt doorgegeven, maar zonder aan te geven van wat het advies inhoudt (eventueel via een verwijzing) en welke categorieën persoonsgegevens het zal bevatten. In het bestaande punt 7° werd dit wel gedaan:

“7° het EVA toelaten om persoonsgegevens van inburgeraars opgenomen in het cliëntvolgsysteem, elektronisch mee te delen aan de gemeenten, met het oog op de inschakeling in het lokaal inclusief integratiebeleid, vermeld in artikel 4, § 4, 2°.

De elektronische mededeling van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, 7°, is beperkt tot:
1° de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de inburgeraars die zijn ingeschreven in het Rijksregister in de gemeente aan wie de gegevens worden meegedeeld;
2° de vermelding of deze inburgeraars een inburgeringscontract hebben ondertekend;
3° de vermelding of deze inburgeraars een attest van inburgering hebben behaald.

Persoonsgegevens die overeenkomstig het eerste lid, 7°, door het EVA elektronisch zijn meegedeeld aan een gemeente, mogen door de gemeente niet langer dan vijf jaar bewaard worden in een vorm die het mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren.

Het EVA is de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, 7°.

38. De categorieën ontvangers (zie infra) bij de Dienst Vreemdelingenzaken worden onvoldoende aangeduid of beperkt.
39. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
40. Er wordt met artikel 14, 7° van het Ontwerp, dat in paragraaf 1 van artikel 20 een nieuw lid invoert, een bewaartermijn van 5 jaar opgelegd aan de Dienst Vreemdelingenzaken:

“7° in paragraaf 1 wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:
“Persoonsgegevens die conform het eerste lid, 8°, door het EVA elektronisch zijn meegedeeld aan de Dienst Vreemdelingenzaken, mogen door de Dienst Vreemdelingenzaken niet langer dan vijf jaar bewaard worden in een vorm die het mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren.”;”

¹⁷ Dit is het inschrijvingsnummer sociale zekerheid dat overeenkomt met het Rijksregisternummer of met het zogenaamde “bisnummer” of kruispuntbanknummer voor natuurlijke personen die niet zijn ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister. Het gebruik van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid is, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, vrij voor wat het bisnummer betreft.

41. Aangezien de werking van de Dienst Vreemdelingenzaken niet kan geregeld worden door het Vlaams Parlement, is het aangewezen om de bewaartermijn vast te leggen in een protocol¹⁸ als bedoeld in artikel 8 van het e-govdecreet.
42. In de memorie van toelichting wordt de bewaartermijn als volgt verantwoord:

“Om te voldoen aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming werd een bewaartermijn van vijf jaar vastgelegd. Dit in overeenstemming met de bewaartermijn die werd vastgelegd voor de gegevens die worden gedeeld met lokale besturen.”

43. De VTC wijst erop dat het voor de controle op de bewaartermijnen wel positief is dat die op elkaar afgestemd zijn, maar dat de motivering gezien de verschillende doelstellingen van de gemeenten en de Dienst Vreemdelingenzaken onvoldoende is.
44. De VTC herinnert eraan dat het in dit dossier mogelijk (want de gegevens worden niet gepreciseerd) gaat over de verwerking van **bijzondere categorieën van persoonsgegevens**, zoals bedoeld in artikel 9, AVG. Voor de verwerking van dergelijke persoonsgegevens geldt er een principieel verbod en moeten bijzondere maatregelen worden getroffen.

e) Rechten van de betrokkenen en transparantie

45. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
46. De VTC adviseert dat de decreetgever aan de Vlaamse Regering de opdracht geeft om maatregelen te nemen om de transparantie en de uitoefening van de rechten van de betrokkenen te verzekeren. Dit is des te meer van belang nu er sprake is van systematische elektronische mededelingen.

f) Beveiligingsmaatregelen

47. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
48. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is voor informatieveiligheid.
49. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen²⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²¹ en een logging van de

¹⁸ Rekening houdend met de archiefwetgeving.

¹⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

²⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

²¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

toegangen zodat men kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom²².

50. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²³.
51. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁴.

3. Bespreking artikel 42

52. Artikel 42, 2° van het Ontwerp voegt een tweede lid toe aan artikel 51 van het decreet van 7 juni 2013. Dat artikel heeft betrekking op de evaluatie van het integratiebeleid.

“2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkenning en beleidsevaluatief onderzoek. De voormelde analyses worden uitgevoerd op basis van administratieve data en bevragingen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst.”.”

53. De memorie van toelichting geeft volgende motivering:

“Op deze manier willen we een sluitende rechtsbasis voorzien voor surveys die worden afgenomen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst. Het is van belang dat het beleid wordt afgestemd op de groeiende diversiteit in Vlaanderen. Om deze reden wordt data verzameld opdat dit thema beter begrepen kan worden.”

54. Het is positief dat er een decretale basis komt voor het uitvoeren van onderzoeken en specifiek voor het bevragen van de burgers.
55. Wat de “administratieve data” betreft, vestigt de VTC de aandacht op
- het artikel 20 van de WVG en het artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, die aan overheden de verplichting opleggen om protocollen af te sluiten voor elektronische gegevensuitwisselingen in de publieke sector;
 - artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens.
56. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal dus rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties.
57. De VTC beveelt aan dat ook voor de aan onderzoek verbonden verwerkingen gekaderd worden met de essentiële elementen vereist door artikel 6.3, AVG.
58. De voorwaarden inzake transparantie, rechten van de betrokkenen en vertrouwelijkheid en informatieveiligheid (en andere principes van de AVG) vermeld in dit advies voor artikel 14 zijn hier ook van toepassing, rekening houdend met de uitzonderingen voor wetenschappelijk en statistisch onderzoek zoals bepaald in artikel 186 e.v. WVG.

²² Audit trailing of beveiligd controlespoor.

²³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

59. De VTC beveelt aan dat van deze decreetswijziging gebruik wordt gemaakt om de nog ontbrekende essentiële elementen aan te vullen in het bestaande decreet.
60. Wat de voorgestelde aanpassingen i.v.m. de doorgifte aan de Dienst Vreemdelingenzaken betreft, adviseert de VTC om
- de doelstelling(en), vooral van het punt 4° van artikel 17, tweede lid, duidelijker of anders te formuleren in het decreet om te kunnen dienen als decretale basis voor de geplande mededeling van persoonsgegevens aan de dienst Vreemdelingenzaken (of de verwijzing ernaar weglaten);
 - het doeleinde te omschrijven in het Ontwerp zelf;
 - de categorieën van persoonsgegevens te bepalen en de minimale gegevensverwerking daarbij te respecteren;
 - de voorwaarde van de bewaartermijn aan te passen;
 - maatregelen op te leggen om de rechten van de betrokkenen en transparantie te garanderen.
61. Wat de nu voorgestelde aanpassingen i.v.m. de onderzoeken betreft, adviseert de VTC om ook hiervoor de essentiële elementen in het decreet op te nemen.
62. De VTC suggereert dat er een uitgebreid(er) hoofdstuk over de verwerking van persoonsgegevens in het decreet wordt opgenomen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Wijzigingsdecreet Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Brussel, 1 februari 2021

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Adviesvrager: Bart Somers - Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Ontvangst adviesvraag: 21 december 2020

Adviestermijn: 36 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 1 februari 2021

Contactpersoon: Liselotte Hedeboom – Lhedeboom@serv.be

Nele Vanheeswijck – Nvanheeswijck@serv.be

De heer Bart SOMERS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Arenberggebouw
Arenbergstraat 7
1000 Brussel

contactpersoon

Liselotte Hedebouw
Lhedebouw@serv.be
Nele Vanheeswijck
Nvanheeswijck@serv.be

ons kenmerk

COMDIV_BR_20210201_Vlaamse_Integratie_Inburgeringsbeleid

Brussel

1 februari 2021

Wijzigingsdecreet Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Mijnheer de minister

Op 21 december 2020 vroeg U de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid. Dit voorontwerp van decreet wijzigt het inburgeringsbeleid op een aantal belangrijke elementen: de afbakening van de doelgroep, de onderdelen van het inburgeringstraject, de resultaatsverbintenis bij het inburgeringstraject, de kostprijs van het inburgeringstraject, het inburgeringscontract, de uitwisseling van gegevens over het inburgeringstraject en de vereiste taalniveaus. Er worden ook een aantal wijzigingen in verband met het integratiebeleid doorgevoerd.

De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit, waarin de sociale partners samen met het Minderhedenforum en het Gebruikersoverleg Handicap, Chronische ziekte en Arbeid adviezen formuleren over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit en gelijke behandeling.

Hierbij bezorgen wij u graag het advies en hopen wij dat u deze aanbevelingen ter harte neemt in de verdere uitbouw van uw beleid. Uiteraard zijn we steeds bereid om hierover met u van gedachten te wisselen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Inhoud

Inhoud	134
Krachtlijnen	135
Advies	137
1 Situering	137
2 Aanbevelingen	137
2.1 Afbakening doelgroep decreet	137
2.1.1 Mensen zonder wettig verblijf	137
2.1.2 Woonwagenbewoners	138
2.2 Doelstellingen van het integratiebeleid	140
2.3 Nieuwe aanpak horizontaal integratiebeleidsplan	140
2.4 Participatieorganisatie	142
2.5 Doelgroep inburgeringstrajecten	143
2.6 Twee nieuwe pijlers in het inburgeringstraject	144
2.6.1 Verplichte inschrijving bij de VDAB	144
2.6.2 Uitwerking vierde pijler	145
2.7 Inburgeringscontract	146
2.7.1 Termijn inburgeringstraject	146
2.7.2 Essentiële rechten en plichten	147
2.8 Inburgeringsattest en delen resultaten met DVZ	148
2.9 NT2 en te bereiken taalniveau	148
2.9.1 Gestandaardiseerde testen MO en NT2	148
2.9.2 Versterking taalkennis na inburgeringstraject	149
2.10 Invoering van retributies voor cursus en test NT2 en Maatschappelijke Oriëntatie	150
2.11 Sociaal tolken en sociaal vertalen	152
2.12 Evaluatie	153

Krachtlijnen

Op 21 december 2020 vroeg de minister advies aan de SERV over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid. De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit.

- Gezien personen zonder wettig verblijf opnieuw worden geschrapt als doelgroep van het integratiebeleid, vraagt de commissie verduidelijking over de begeleiding en ondersteuning die ten aanzien van deze zeer precare groep zal worden voorzien. De grondrechten van personen zonder wettig verblijf moeten gewaarborgd blijven.
- De commissie vraagt om alle woonwagenbewoners te erkennen als specifieke doelgroep van het integratiebeleid. Ten aanzien van deze groep is er nood aan breder integratiewerk.
- De commissie betreurt dat de toegankelijkheid van alle voorzieningen wordt geschrapt als doelstelling van het integratiedecreet. Het zetten van stappen naar werk en/of opleiding vergt immers enige stabiliteit in de eigen levenssituatie (o.a. rond verblijfszekerheid, huisvesting).
- De integratie van het horizontaal integratiebeleidsplan en het gelijke kansen beleidsplan is positief, alsook het realiseren van een sterkere focus in het geïntegreerd actieplan. Om de noodzakelijke coördinatie, coherentie en synergie van het horizontaal integratiebeleid te realiseren pleit de commissie voor het behoud van de Commissie Integratiebeleid en in te zetten op het versterken van de slagkracht ervan. Er moet ook voldoende aandacht gaan naar beleidsparticipatie van de kansengroepen om hun ervaringsdeskundigheid mee te nemen in de uitbouw van het beleid en te komen tot een gedragen horizontaal plan. Dat vergt een participatief traject. De commissie vraagt ook de rapporteringsplicht aan het Vlaams Parlement te behouden en een adviesvraag aan de Commissie Diversiteit decretaal te verankeren.
- Het is goed dat de rol en taken van de participatieorganisatie verankerd blijven. Het blijft daarbij belangrijk dat deze organisatie in de mogelijkheid wordt gesteld om deze rol en taken in de praktijk effectief waar te maken én haar autonome en onafhankelijke werking behoudt.
- De commissie kan zich er niet in vinden dat het wijzigingsdecreet alle verzoekers tot internationale bescherming uitsluit voor de inburgeringstrajecten totdat ze een beslissing met betrekking tot hun verzoek hebben ontvangen. Vanaf 4 maanden na indiening van hun verzoek krijgen ze immers toegang tot de arbeidsmarkt en logischerwijs ook tot inburgeringstrajecten die hun arbeidsmarktparticipatie kunnen versterken.
- De commissie kan zich vinden in een verplichte inschrijving bij VDAB voor alle inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die niet werken. Wel moet VDAB in functie van het gekozen perspectief pragmatisch bekijken wat het meest passende vervolg is voor elke inburgeraar. Verder is het belangrijk om voor inburgeraars die willen en kunnen werken, in te zetten op optimale kansen en ondersteuning om daar ook in te slagen. Daartoe moet VDAB garanderen dat wie zich inschrijft ook de nodige begeleiding en dienstverlening krijgt. Tot slot moet verder worden ingezet op kortere geïntegreerde of gecombineerde trajecten.
- Het is positief dat er aandacht komt voor het creëren van een netwerk. Wel is het belangrijk dat eerst alle noodzakelijke voorwaarden tot een goed participatie- en netwerktraject zijn vervuld, vooraleer deze nieuwe pijler een verplicht onderdeel wordt van inburgering. De commissie hecht hier veel belang aan een toereikend aanbod. Zolang dit niet kan worden gegarandeerd pleit ze voor een latere of voorwaardelijke inwerkingtreding van deze pijler. Verder is het belangrijk om alle beschikbare expertise te benutten en in te zetten op maatwerk in functie van de inburgeraar en zijn perspectief, bijvoorbeeld door mentoring naar werk, tutoring naar onderwijs, vrijwilligerswerk of werkplekleren als deel van je VDAB-traject.

- De commissie vraagt zich af of een richttermijn voor het inburgeringstraject, gebaseerd op de mediane doorlooptijd voor de verschillende NT2-trajecttypes, wel zinvol is? Dit des te meer omdat het gevolg van het niet behalen van de vooropgestelde termijn onduidelijk is. Bovendien houdt dit criterium weinig rekening met andere factoren zoals bijvoorbeeld het verzwaren van het hele inburgeringstraject met een derde en vierde pijler.
- De commissie vraagt zich af welke concrete meerwaarde de verklaring inzake essentiële rechten en plichten heeft ten aanzien van de cursus maatschappelijke oriëntatie. Verder stelt ze zich vragen bij de inhoud en de juridische basis van de voorgestelde verklaring.
- De commissie betreurt dat het behalen van het inburgeringsattest verder wordt bemoeilijkt door de verplichting om ook de doelen van de twee nieuwe pijlers te behalen.
- De commissie kan zich niet vinden in het mogelijk maken van gegevensuitwisseling met DVZ, met als doelstelling de beslissing over het al dan niet verlengen van de verblijftitel te linken aan het gevolgde inburgeringstraject. Aangezien de federale wetgeving zich niet uitspreekt over de nood aan informatie over de inhoud of resultaten van het gelopen inburgeringstraject vindt de commissie de voorgestelde gegevensuitwisseling niet proportioneel. Bovendien is het voor de commissie niet aanvaardbaar dat door deze gegevensuitwisseling nieuwkomers die inburgeren in Vlaanderen voor de verlenging van hun verblijftitel anders, en potentieel strenger, worden beoordeeld dan nieuwkomers die inburgeren in de andere regio's van het land.
- Gestandaardiseerde NT2-testen mogen er niet toe leiden dat de aantrekkelijkheid van geïntegreerde en gecombineerde trajecten verdwijnt en trajecten naar duurzaam werk langer duren. De geïntegreerde taalopleidingen van de VDAB moeten uitmonden in NT2-certificaten die van tel zijn inburgeringstrajecten.
- Bij invoering van gestandaardiseerde NT2-testen vraagt de commissie (1) garanties inzake onderwijskwaliteit bij alle NT2-aanbieders, inclusief het mogelijks aanvullend privé-aanbod, (2) duidelijkheid over hoe concreet zal worden omgegaan met inburgeraars die niet slagen omwille van beperkte leercapaciteiten en (3) de mogelijkheid van vrijstellingen op basis van andere getuigschriften NT2 die het nodige taalniveau aantonen.
- Het ambitieniveau op het vlak van de Nederlandse taal moet hoog liggen. Tegelijkertijd stelt de commissie het uniform opleggen van een bijkomend taalniveau B1 na afronding van het inburgeringstraject in vraag. Onderzoek toont aan dat taalopleiding een meerwaarde heeft voor de arbeidsmarktkansen van werkzoekenden tot men echt basisgebruiker (A2) is, zoals voorzien in het inburgeringstraject. Het opleggen van zo een bijkomend taalniveau mag tewerkstelling niet in de weg staan. Bovendien vraagt taalverwerving maatwerk, qua taalniveau en termijn waarop men dat niveau wil behalen. Er is bovendien nood aan een sterker, breder en meer toegankelijk aanbod NT2, ook op de werkvloer, om een aanbod op maat van de doelgroep te realiseren.
- De commissie kan zich niet vinden in het afstappen van het principe van kosteloos NT2 en is bezorgd dat het invoeren van retributies voor de cursussen en testen NT2 en MO eerder extra drempels zullen opwerpen. De kosten zullen immers snel oplopen terwijl inburgeringstrajecten gericht zijn op een groep met al een hoog armoederisico. Bovendien zijn er vandaag al mogelijkheden om administratieve sancties op te leggen, onder meer voor het onregelmatig deelnemen aan de lessen.
- De commissie vraagt op korte termijn een evaluatie van het nieuwe financieringsmodel inzake sociaal tolken en sociaal vertalen. Het wijzigingsdecreet bevestigt dit model maar dat mag niet tot gevolg hebben dat de financiële drempels voor de voorzieningen zo hoog wordt dat er geen beroep op wordt gedaan in situatie waarin dat wel noodzakelijk is voor een kwaliteitsvolle dienstverlening. Specifiek wat betreft trajecten naar werk vraagt de commissie dat de VDAB en OCMW's blijvend inzetten op het weloverwogen gebruik van andere talen en communicatiehulpmiddelen zoals sociaal tolken, om een toegankelijke dienstverlening te verzekeren.
- Gezien de belangrijke wijzigingen vraagt de Commissie Diversiteit om na twee jaar een evaluatie uit te voeren van het wijzigingsdecreet.

Advies

1 Situering

Op 21 december 2020 vroeg de Vlaams minister van Integratie en Inburgering de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en inburgeringsbeleid. Met dit voorontwerp van decreet wordt het inburgeringsbeleid op een aantal belangrijke elementen gewijzigd: de afbakening van de doelgroep, de onderdelen van het inburgeringstraject, de resultaatsverbintenis bij het inburgeringstraject, de kostprijs van het inburgeringstraject, het inburgeringscontract, de uitwisseling van gegevens over het inburgeringstraject en de vereiste taalniveaus. Er worden ook een aantal wijzigingen in verband met het integratiebeleid doorgevoerd. Op basis van deze wijzigingen wil de minister uitvoering geven aan de ambities in het Vlaamse Regeerakkoord wat betreft de hertekening van het inburgeringsbeleid. De doelstelling die daarbij voorop staat is het inburgeringsbeleid slagkrachtiger maken, met oog voor (1) een verhoogde economische zelfredzaamheid, (2) snelle actieve maatschappelijke participatie, (3) doorgedreven taalverwerving en (4) kennis van de Vlaamse waarden en samenleving.

De SERV behandelde deze adviesvraag binnen de Commissie Diversiteit waarin naast de sociale partners ook het Minderhedenforum en het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid zijn vertegenwoordigd.

2 Aanbevelingen

2.1 Afbakening doelgroep decreet

2.1.1 Mensen zonder wettig verblijf

Nu personen zonder wettig verblijf opnieuw geschapt worden als doelgroep van het integratiebeleid, vraagt de commissie verduidelijking over de begeleiding en ondersteuning die ten aanzien van deze zeer precare doelgroep¹ zal worden voorzien, met welke middelen en door welke beleidsdomeinen en instanties die zal worden opgenomen. De grondrechten van personen zonder wettig verblijf moeten gewaarborgd blijven. Op basis van het voorontwerp van decreet zal het inburgerings- en integratiebeleid zich niet langer richten op personen zonder wettig verblijf (Art. 3). In het decreet ging het specifiek om vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen. In 2018 werd deze doelgroep opgenomen in het inburgerings- en integratiedecreet en vroeg de commissie om binnen het integratie- en inburgeringsbeleid een specifieke decretale opdracht ten aanzien van deze groep te formuleren en te verduidelijken

¹ Schattingen van het aantal personen zonder wettig verblijf zijn zeer moeilijk te maken. In België gebeurde in het kader van de regularisatiecampagne van 2000 een schatting van 87.000 personen. Andere schattingen voor België variëren tussen 100.000 en 140.000 personen. (Bron: Nicaise, I., Schockaert, I., Bircan, T. (2019). [The uncounted poor in EU-SILC: A statistical profile of the income and living conditions of homeless people, undocumented immigrants and travelers in Belgium](#). In: H. Gaisbauer, G. Schweiger, C. Sedmak (Eds.), Absolute poverty in Europe. Interdisciplinary perspectives on a hidden phenomenon (des Nicaise, Ingrid Schockaert and Tuba Bircan, (73-96). Bristol: Policy Press. ISBN: 978-1447341284.) Vaak gaat het om mensen die uitgeprocedeerd zijn, of nooit asiel hebben aangevraagd. Anderen kwamen dan weer legaal naar België, bijvoorbeeld als student, maar bleven langer dan de verblijfsvergunning toeliet. Een belangrijk deel van de gevestigde personen met migratieachtergrond heeft een periode zonder wettig verblijf achter de rug.

welke ondersteuning door wie zal worden geboden. Nu moet de commissie vaststellen dat personen zonder wettig verblijf opnieuw worden geschrappt als doelgroep met de argumentatie dat er geen instrumenten voorhanden zijn binnen het beleidsdomein om de grondrechten van deze groep te waarborgen en wordt verwezen naar andere beleidsdomeinen zonder dat verder te specificeren. Binnen het doelstellingenkader horizontale integratie- en gelijke kansenbeleidsplan 2020-2024² is evenmin specifieke aandacht voor deze kwetsbare groep. De commissie wenst ook te onderstrepen dat binnen het integratiebeleid bijvoorbeeld de juridische helpdesk een belangrijk instrument is om informatie te voorzien voor wie vreemdelingen zonder wettig verblijf bijstaat in het opnemen van hun basisrechten. De uitzonderlijke coronatijden en periodes van lockdown maken op dit moment duidelijk dat het opnemen van basisrechten ook door deze groep, onder meer op vlak van gezondheidszorg, cruciaal is voor de persoon zelf alsook de hele maatschappij.

De commissie ondersteunt de uitzondering voor minderjarige nieuwkomers zonder wettig verblijf, die wel een doelgroep van het integratiebeleid blijft (Art.3). Tegelijkertijd betreurt de commissie dat ook voor deze groep de toeleidingsopdracht naar andere levensdomeinen zoals huisvesting en welzijn wordt geschrappt (zie onderdeel 2.2) en dat de uitzondering voor minderjarige nieuwkomers enkel gaat over de menswaardige begeleiding en oriëntering naar het kleuteronderwijs en het onderwijs voor leerplichtigen (Art. 4). De commissie is ook bezorgd over hoe scherp de leeftijdsgrens van 18 jaar in de praktijk zal worden gehanteerd. Zo is het risico om in ongekwalificeerde uitstroom terecht te komen immers hoog. De commissie vroeg eerder³ al om voor niet begeleide minderjarige jongeren die de leeftijd van de leerplicht naderen in te zetten op specifieke ondersteuningsprogramma's.⁴

2.1.2 Woonwagengewoners

De commissie kan zich niet vinden in het schrappen van woonwagengewoners^{5,6} uit het integratiedecreet en vraagt opnieuw om alle woonwagengewoners als specifieke doelgroep van het integratiebeleid te erkennen.⁷ Er is immers nood aan breder integratiewerk ten aanzien van deze kwetsbare en moeilijke doelgroep. Een snelle aansluiting en insluiting van deze groep is immers niet evident gezien deze groep vaak zelf heel wantrouwend staat ten aanzien van de 'burgergemeenschap'. Tegelijkertijd is er vaak wantrouwen bij de ontvangende samenleving omwille van de specifieke levenswijze van deze

² [Doelstellingenkader horizontale integratie- en gelijke kansenbeleidsplan 2020-2024](#)

³ Commissie Diversiteit (25 mei 2016). [Advies vluchtelingen](#). SERV, Brussel.

⁴ OECD (2016). [Making integration work. Refugees and others in need of protection](#).

⁵ In Vlaanderen worden woonwagengewoners gedefinieerd als personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen, of waarvan de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven. In Vlaanderen groepeerde deze groep zichzelf in drie subgroepen: Voyageurs, Roms en Manoesjen of Sinti. Bron: Reidsma, M., Juchtmans, G., Chakkar, S. & De Cuyper, P. (2020). [Rondtrekkende woonwagengewoners. Een overzicht van de leefomstandigheden van rondtrekkende woonwagengewoners en bestaande initiatieven ter ondersteuning](#). HIVA, Leuven.

⁶ Volgens een raming van het Kruispunt Migratie-Integratie woonden in 2011 in Vlaanderen en Brussel 976 gezinnen in een woonwagen, naar schatting 2.576 personen. Waarbij personen die in huizen woonden niet werden meegeteld (naar schatting 5.000-10.000). Mogelijks is deze groep sterk gegroeid sinds deze schattingen door een snelle bevolkingsgroei bij deze groep. Bron: Idem.

⁷ Commissie Diversiteit (7 mei 2018). [Voorontwerp decreet wijziging Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid](#). SERV, Brussel.

groep.⁸ Sinds het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden van 28 april 1998 heeft het Vlaamse integratiebeleid ook aandacht voor traditionele woonwagenbewoners. Bij wijziging van het decreet in 2018 werd deze focus verengd tot rondtrekkende woonwagenbewoners en werd voor woonwagenbewoners die op residentieel terrein wonen verwezen naar het beleidsdomein Wonen. Tegelijkertijd werd in 2018 de hele doelgroep, ook rondtrekkende woonwagenbewoners, geschrapt als doelgroep voor Agentschap Inburgering en Integratie (AgII) waardoor deze niet meer kon inzetten op een vormings- en ondersteuningsaanbod op maat van deze groep of lokale besturen ondersteunen met informatie en advies met betrekking tot deze moeilijke doelgroep. Het huidige wijzigingsdecreet gaat nog een stap verder en schrapt woonwagenbewoners volledig als doelgroep uit het integratiedecreet (Art. 3).

De commissie onderschrijft dat woonwagenbewoners onderdeel dienen uit te maken van het inclusief beleid van de verschillende beleidsdomeinen, zoals in de Memorie van Toelichting bij het wijzigingsdecreet wordt gesteld. Tegelijkertijd stelt de commissie zich ernstige vragen over hoe dat zal worden gerealiseerd. Zo blijft het onduidelijk welk beleidsdomein de noodzakelijke trekkende en coördinerende rol zal opnemen die tot nu toe bij het beleidsdomein Integratie lag. Ook kan de commissie in het nieuwe doelstellingenkader voor het horizontale integratie- en gelijke kansenbeleidsplan 2020-2024 en het eerste actieplan daarbinnen geen specifieke aandacht voor deze kwetsbare groep terug vinden⁹.

De commissie vraagt dat Vlaanderen de nieuwe Europese Roma^{10,11}-strategie opnieuw vertaalt tot een gedragen en goed gecoördineerd Vlaams actieplan zodat ook voldoende aandacht gaat voor de ruimere groep dan woonwagenbewoners. In mei 2011 maakte de Raad van Europe het *EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020*, een Roma-actieplan, op. Het legt de lidstaten op om zelf een Roma-actieplan op te stellen en hun integratiebeleid moet zich ook op de Roma richten. Vlaanderen¹² werkte in 2012 een Vlaams actieplan MOE(roma)-migranten (Midden- en Oost-Europese) dat deel uitmaakte van het Belgische plan. AgII was trekker van heel wat acties en een belangrijke partner voor reguliere sectoren (onderwijs, tewerkstelling, welzijn, ...) . Op 7 oktober 2020 lanceerde de Raad van Europa een nieuwe Roma-strategie gericht op gelijkheid, inclusie en participatie.¹³

⁸ <https://www.agii.be/thema/bijzondere-groepen/roma/romabeleid>

⁹ [Doelstellingenkader horizontale integratie- en gelijke kansenbeleidsplan 2020-2024](#)

¹⁰ Binnen de Europese Roma-strategie slaat Roma op verschillende groepen die onderling zeer heterogeen zijn, maar het (al dan niet in het verre verleden) nomadisch bestaan als gemeenschappelijk kenmerk hebben.

¹¹ The term 'Roma' used at the Council of Europe refers to Roma, Sinti, Kale and related groups in Europe, including Travellers and the Eastern groups (Dom and Lom), and covers the wide diversity of the groups concerned, including persons who identify themselves as Gypsies. Bron: Reidsma, M., Juchtmans, G., Chakkar, S. & De Cuyper, P. (2020). [Rondtrekkende woonwagenbewoners. Een overzicht van de leefomstandigheden van rondtrekkende woonwagenbewoners en bestaande initiatieven ter ondersteuning](#). HIVA, Leuven.

¹² Vlaanderen hanteert beleidsmatig een veel nauwere definitie van Roma en rekent enkel personen uit Midden- en Oost-Europa die vooral vanaf de jaren 90 van de vorige eeuw naar België zijn gekomen en veelal in vaste woningen verblijven tot deze groep. Bron: Idem.

¹³ https://ec.europa.eu/info/publications/new-eu-roma-strategic-framework-equality-inclusion-and-participation-full-package_en

2.2 Doelstellingen van het integratiebeleid

De commissie betreurt dat de toegankelijkheid van alle voorzieningen wordt geschrapt als doelstelling van het integratiedecreet (Art.4)¹⁴. Voor de sociale partners en het Minderhedenforum is werk immers een belangrijke component en motor van duurzame integratie. En het zetten van stappen naar werk en/of opleiding vergt enige stabiliteit in de eigen levenssituatie (o.a. rond verblijfszekerheid, het hebben van kwaliteitsvolle en betaalbare huisvesting, toegankelijke zorg).¹⁵ De commissie ziet niet hoe een schrapping van deze doelstelling daartoe kan bijdragen. Evenmin is duidelijk hoe deze schrapping zal bijdragen aan de vooropgestelde doelstellingen van het wijzigingsdecreet, met name een verhoogde economische zelfredzaamheid, een snelle actieve maatschappelijke participatie, een doorgedreven taalverwerving en de kennis van de Vlaamse waarden en samenleving.

2.3 Nieuwe aanpak horizontaal integratiebeleidsplan

Het is positief dat er wordt overgegaan naar een integratie van het Horizontaal Integratiebeleidsplan en het Gelijke Kansen beleidsplan. De commissie vindt het ook goed dat de termijn voor opmaak van het horizontaal integratiebeleidsplan wordt ingekort van 12 naar 6 maanden na aantreden van een nieuwe Vlaamse Regering (Art. 5). Het is bovendien belangrijk dat het geïntegreerd actieplan een sterkere focus zal kennen met enkel acties die aanvullend zijn aan het reguliere beleid binnen de domeinen en acties waarbij samenwerking tussen beleidsdomeinen vereist is. De commissie pleitte in het verleden¹⁶ reeds voor een integratie van het horizontaal integratiebeleidsplan en het horizontaal gelijkekansen beleidsplan. Er kan immers moeilijk over integratie worden gesproken zonder ook over gelijke kansen en volwaardige participatie te spreken en omgekeerd. Bovendien biedt het meer mogelijkheden om ook aandacht te hebben voor intersectionele problematieken. Het is goed dat het wijzigingsdecreet de focus in het horizontaal actieplan verlegt naar vernieuwende samenwerkingen voor een langere looptijd om zo daadwerkelijk impact te genereren.

Tegelijkertijd heeft de commissie **een aantal belangrijke bedenkingen bij de nieuwe aanpak van het horizontaal integratiebeleidsplan** die met het wijzigingsdecreet zou worden verankerd. Het gaat over volgende belangrijke wijzigingen:

- De rapporteringsplicht over de voortgang van het actieplan en de realisaties en voortgang van het gevoerde beleid aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement worden afgeschaft (Art. 5, 7°),
- De actualisatie van het geïntegreerd actieplan na 2 jaar wordt afgeschaft (Art.5, 7°),
- De commissie Integratiebeleid wordt afgeschaft (Art. 6). Er worden aanspreekpunten binnen de relevante beleidsdomeinen aangewezen die bijdragen aan het horizontaal integratiebeleidsplan (Art. 7, §1) en het Agentschap Binnenlands Bestuur zal instaan voor de coördinatie van het netwerk van aanspreekpunten (Art. 7,§2).

De Commissie Diversiteit doet daarbij volgende aanbevelingen:

¹⁴ Het integratiebeleid werd tot nu gezien als het beleid dat met onderling afgestemde initiatieven inspeelt op de situaties en dynamieken die verbonden zijn met de gevolgen van migratie, met als doel (1) zelfstandige en evenredige participatie, (2) toegankelijkheid van alle voorzieningen, (3) actief en gedeeld burgerschap van eenieder en (4) het verkrijgen van sociale samenhang.

¹⁵ Commissie Diversiteit (25 mei 2016). [Advies vluchtelingen](#). SERV, Brussel.

¹⁶ Commissie Diversiteit (18 januari 2016). [Horizontaal integratie- en gelijke kansenbeleidsplan](#). SERV, Brussel.

- **Om de noodzakelijke coördinatie, coherentie en synergie van het horizontaal integratiebeleid te realiseren pleit de commissie voor het behoud van de Commissie Integratiebeleid, met niet alleen de aanspreekpunten binnen de betrokken beleidsdomeinen maar ook andere relevante partners (o.a. Agll, Agentschap Binnenlands Bestuur en de participatieorganisatie), en in te zetten op het versterken van de slagkracht ervan.** Het is goed dat de Vlaamse Regering vast houdt aan interne coördinatie wat betreft het horizontale integratiebeleid en dat er blijvend aanspreekpunten worden aangeduid die de doelstellingen op vlak van integratie in het eigen domein uitwerken, implementeren en opvolgen. Tegelijkertijd weten we dat het urgentiebesef met betrekking tot integratie vaak laag is in de verschillende beleidsdomeinen.¹⁷ Zo bleek dat een aantal beleidsdomeinen bij opmaak van het voorgaande horizontale plan geen enkele actie hadden geformuleerd.¹⁸ Een horizontaal plan heeft tot doel een aantal zaken meer prioriteit te geven maar heeft als valkuil dat niemand zich nog verantwoordelijk voelt en er minder eigenaarschap wordt ervaren.¹⁹ Het is belangrijk dat een netwerk met de nodige expertise én slagkracht zorgt voor coördinatie, coherentie en synergie.
- **De Commissie Diversiteit vraagt om voldoende aandacht te geven aan beleidsparticipatie van de kansengroepen om hun ervaringsdeskundigheid mee te nemen in de uitbouw van het beleid en te komen tot een gedragen horizontaal plan op het gebied van integratie en gelijke kansen**²⁰. Tot nu maakte het Minderhedenforum als vertegenwoordiger van personen met een migratieachtergrond deel uit van de commissie integratiebeleid die tot taak had toe te zien op de coherentie, synergie en coördinatie van het Vlaamse integratiebeleid en ook het ontwerp van geïntegreerd plan opmaakte, evalueerde en actualiseerde. Beleidsparticipatie gaat voor de commissie verder dan de betrokken doelgroepen de kans geven om een inbreng te doen bij de opmaak van een horizontaal beleidsplan dat hen aanbelangt. Het vergt een participatief proces van overleg tussen de verschillende stakeholders, doelgroepen en beleidsdomeinen over de prioriteiten en doelstellingen, over de keuzes van de acties en indicatoren om deze op te volgen en te evalueren, over de afstemming tussen acties, over de evaluatie en nodige bijstellingen, ...
- **De commissie vraagt om in het decreet ook vast te leggen dat de geformuleerde acties in het geïntegreerd actieplan moeten voldoen aan de SMART-principes (specifiek, meetbaar, actiegericht, relevant en tijdgebonden) (Art. 5, §1, 3° van het huidige integratiedecreet).**²¹ Om tot een resultaatgericht horizontaal beleidsplan te komen moet er duidelijkheid zijn over de timing van de acties, het te volgen tijdsplan, de toekenning van mensen en middelen om de acties te realiseren en de opvolging en evaluatie van (tussentijdse) resultaten. Duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren om deze acties op te volgen, te evalueren en bij te sturen zijn daarbij noodzakelijk. In het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid van 10 juli 2008 is dit reeds concreter uitgewerkt waarbij het actieplan een tijdsplan voor de uitvoering van acties moet bevatten, alsook de opgave van indicatoren waarmee de voortgang zal worden gemeten en de ingezette middelen en instrumenten (Art. 10, 4°, 5° en 6°)
- **De commissie vindt het geen voorbeeld van degelijk bestuur dat met het wijzigingsdecreet zowel de rapporteringsplicht aan de Vlaamse Regering en het**

¹⁷ Vandermeersch, H., De Cuyper, P. & De Rick, K. (2019). [Een evaluatiekader voor het Vlaamse integratiebeleid. Deel 5: Analyse van de beleidsinstrumenten van het Vlaamse Integratiebeleid: de weg van 'tool' tot doelstelling](#). HIVA, Leuven.

¹⁸ Commissie Diversiteit (18 januari 2016). [Horizontaal integratie- en gelijke kansenbeleidsplan](#). SERV, Brussel.

¹⁹ Vandermeersch, H., De Cuyper, P. & De Rick, K. (2019). [Een evaluatiekader voor het Vlaamse integratiebeleid. Deel 5: Analyse van de beleidsinstrumenten van het Vlaamse Integratiebeleid: de weg van 'tool' tot doelstelling](#). HIVA, Leuven.

²⁰ Idem

²¹ Idem

Vlaams parlement als de actualisatie van het geïntegreerd actieplan worden afgeschaft (Art. 5, 7°). De opgelegde rapportering en timing daarvan zorgden dat het thema op de agenda bleef staan, er ritme bleef in de opvolging ervan en verschillende actoren ook op hun verantwoordelijkheid konden worden gewezen.²² Ook bij oprichting van de voorgestelde Werkgroep Horizontaal Integratiebeleid (zie supra) moet de rapporteringsplicht aan het Vlaams Parlement worden behouden. Bovendien merkt de commissie ook op dat een tussentijdse rapportering is voorzien in het Gelijke Kansen en Behandelingsdecreet (Art 10). De commissie vroeg eerder om de tussentijdse evaluaties en rapporteringen ook aan het VESOC-overleg en de Commissie Diversiteit bij de SERV te bezorgen.²³

- **Gezien het belang van het horizontaal integratiebeleidsplan en het geïntegreerd actieplan vraagt de commissie om de adviesvraag aan de Commissie Diversiteit decretaal te verankeren.** Binnen de Commissie Diversiteit wordt het overleg tussen de Vlaamse sociale partners en de vertegenwoordigers van de kansengroepen structureel voorzien zodat de knowhow van de kansengroepen kan worden ingebracht in het beleid er ook draagvlak kan worden gecreëerd bij de betrokken kansengroepen. In het verleden werd reeds advies gevraagd over de horizontale integratie en gelijkekansen beleidsplannen maar niet structureel. De Commissie Diversiteit wil in de toekomst graag blijvend een bijdrage leveren bij de opmaak van het horizontaal integratiebeleidsplan.
- **Ook het bredere integratiebeleid, zoals vermeld in artikel 4 van het decreet, dat veel ruimer gaat dan het horizontaal integratiebeleidsplan vergt coherentie, synergie en coördinatie.** De commissie ziet ook hier een belangrijke rol de huidige commissie integratiebeleid waarbij wordt ingezet op een versterking van de slagkracht ervan. Het bredere integratiebeleid zal worden gerealiseerd binnen het algemene beleid van de verschillende beleidsdomeinen. Dat zal grotendeels verlopen via algemene maatregelen en alleen als dat nodig is via een specifiek aanbod. Ook dit bredere integratiebeleid moet opgevolgd, geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden. Om zicht te krijgen op welke acties nodig zijn per beleidsdomein is een grondige analyse per beleidsdomein een belangrijke basis. De commissie vraagt dan ook om een analyse per beleidsdomein te behouden in het decreet (Art. 5, 6°) als hefboom om te komen tot relevante acties die duidelijk bijdragen aan het realiseren van de achterliggende doelstelling, met name het dichten van de etnische kloof in de verschillende beleidsdomeinen.

2.4 Participatieorganisatie

De Commissie Diversiteit vindt het goed dat de rol en taken van de participatieorganisatie in het decreet verankerd blijven en een structurele en gebiedsdekkende participatie wordt voorzien. De commissie onderstreept dat het daarbij belangrijk blijft dat de participatieorganisatie ook in de mogelijkheid worden gesteld om deze rol en taken in de praktijk effectief waar te maken én dat de participatieorganisatie haar autonome en onafhankelijke werking behoudt. De commissie hecht veel belang aan beleidsparticipatie en empowerment van de kansengroepen om hun ervaringsdeskundigheid mee te nemen in de uitbouw van het beleid. Ook het nieuwe Doelstellingenkader Horizontaal Integratie en Gelijke Kansen Beleidsplan 2020-2024 benadrukt het belang van beleidsparticipatie.²⁴ Zo wordt in doelstelling 7 gesteld: *‘Om het perspectief van alle burgers, ongeacht hun diverse achtergronden en kenmerken, mee te nemen zetten alle Vlaamse instellingen in op beleidsparticipatie. Het streefdoel is dat mannen, en vrouwen, personen met een handicap, personen van buitenlandse*

²² Idem

²³ Commissie Diversiteit (18 januari 2016). [Horizontaal integratie- en gelijke kansenbeleidsplan](#). SERV, Brussel.

²⁴ [Doelstellingenkader horizontale integratie- en gelijke kansenbeleidsplan 2020-2024](#)

herkomst, LGBTQI+ personen maximaal deelnemen aan bestaande en nieuwe vormen van inspraak en participatie aan beleid. Niet alleen worden de stemmen van verschillende groepen zo gehoord: de verscheidenheid aan perspectieven binnen brengen, is een verrijking voor het inclusieve Vlaamse beleid en zal de doeltreffendheid van dat beleid ten goede komen. Om ook de ervaringsdeskundigheid van de doelgroep van buitenlandse herkomst mee te nemen in de uitbouw van het inburgerings- en integratiebeleid is beleidsparticipatie een cruciaal element.

2.5 Doelgroep inburgeringstrajecten

De commissie kan zich er niet in vinden dat met het wijzigingsdecreet ook alle verzoekers van internationale bescherming na vier maanden procedure, wanneer ze ook toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, voor de inburgeringstrajecten worden uitgesloten totdat ze een beslissing met betrekking tot hun verzoek hebben ontvangen (Art. 18). Voor de sociale partners en het Minderhedenforum zijn inburgeringstrajecten ook belangrijk in het bevorderen van de arbeidsmarktparticipatie van nieuwkomers met een arbeidsperspectief. De diensten inzake integratie en activering, inclusief het inburgeringstraject, moeten zo snel mogelijk beschikbaar zijn voor verzoekers tot internationale bescherming. Een groot aandeel onder hen heeft immers een arbeidsperspectief en een grote kans op erkenning. De commissie merkt daarbij op dat:

- Verzoekers van internationale bescherming kunnen na een termijn van vier maanden na indiening van hun verzoek werken als werknemer²⁵, zich inschrijven bij de VDAB of een beroepskaart aanvragen. Het is dan ook niet meer dan logisch dat zij vanaf diezelfde termijn ook toegang krijgen tot inburgeringstrajecten die hun arbeidsmarktparticipatie kunnen versterken, onder meer door hen wegwijs te maken met de omgangsvormen en normen en waarden van de samenleving.
- De erkenningsgraad bij verzoekers tot internationale bescherming ligt nog altijd hoog²⁶. In 2019 lag die in totaal op 36,9% waarvan 31,4% de vluchtelingenstatus²⁷ kregen en 5,5% de subsidiaire bescherming²⁸. Wanneer de onontvankelijke dossiers (o.a. meervoudige verzoeken en verzoeken van personen die al internationale bescherming krijgen in andere lidstaten), die met voorkeur worden behandeld, uit deze cijfers worden weggelaten stijgt de erkenningsgraad tot 50,5%.
- Het schrappen van verzoekers tot internationale bescherming als doelgroep van het inburgeringstraject zou betekenen dat een grote groep nieuwkomers tot 12 maanden of

²⁵ Tijdens de asielprocedure krijgen verzoekers tot internationale bescherming een attest van immatriculatie. Deze personen zijn vrijgesteld van gecombineerde vergunning (single permit) en mogen werken na een wachtperiode van 4 maanden na de daadwerkelijke indiening van hun verzoek tot internationale bescherming.

²⁶ Bron cijfers: <https://www.cgvs.be/nl/actueel/asielstatistieken-overzicht-2019>

²⁷ De erkenning als vluchteling geeft recht op een initieel beperkt verblijf van vijf jaar in België (elektronische vreemdelingenkaart A). Na vijf jaar, te rekenen vanaf de indiening van het verzoek om internationale bescherming, krijgt de vluchteling een onbeperkt verblijfsrecht (elektronische vreemdelingenkaart B). De vluchteling is onderworpen aan het Belgisch recht en moet dezelfde wetten respecteren als Belgen. <https://www.cgvs.be/nl/asiel/erkende-vluchtelingen>

²⁸ De status van subsidiaire bescherming geeft recht op een initieel beperkt verblijf in België: de elektronische vreemdelingenkaart A. De elektronische A-kaart is één jaar geldig en kan worden vernieuwd voor een periode van 2 jaar. Na deze 2 jaar kan opnieuw een vernieuwing voor 2 jaar aangevraagd worden. Na vijf jaar, te rekenen vanaf de indiening van het verzoek om internationale bescherming, krijgt de subsidiair beschermde een onbeperkt verblijfsrecht: de elektronische vreemdelingenkaart B. De subsidiair beschermde kan in België werken na het aanvragen van een arbeidskaart (werknemer) of een beroepskaart (zelfstandige). <https://www.cgvs.be/nl/asiel/subsidiair-beschermde>

langer moet wachten vooraleer ze hun inburgeringstraject kunnen aanvatten. Sinds 2015 is de gemiddelde duurtijd voor er een beslissing wordt genomen bij aanvraag tot internationale bescherming opgelopen van gemiddeld 222 dagen tot 392 dagen in de eerste drie kwartaal van 2019.²⁹ Dit betekent dat verzoekers tot internationale bescherming gemiddeld langer dan één jaar wachten op een beslissing in hun dossier en dus uitgesloten zouden blijven van vrijwillige inburgeringstrajecten. In de Memorie van Toelichting wordt verwezen naar landen waar het regulier inburgeringstraject eveneens wordt voorbehouden voor nieuwkomers met een 'duurzaam verblijf' (Denemarken, Finland en Frankrijk). De duurtijd van de asielprocedure is in deze landen echter een stuk korter. In Denemarken gaat het om 105 dagen voor asiel en 40 dagen voor gezinshereniging³⁰. In Frankrijk duurde het in 2019 gemiddeld 161 dagen³¹ voor een eerste beslissing en in Finland gaat het om 6 maanden³².

De commissie onderstreept dat het belangrijk is dat **de VDAB actief blijft investeren in inschrijving van verzoekers van internationale bescherming vanaf vier maanden na de start van hun procedure en dit via een outreachende (samen)werking met Fedasil.**

2.6 Twee nieuwe pijlers in het inburgeringstraject

2.6.1 Verplichte inschrijving bij de VDAB

De Commissie Diversiteit kan zich vinden in een verplichte inschrijving bij VDAB voor alle inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die niet werken. Om de rol als arbeidsmarktregisseur ten volle te kunnen realiseren vindt de commissie het namelijk noodzakelijk dat VDAB van elke persoon op beroepsactieve leeftijd duidelijk weet of deze werk heeft, werkzoekende is, een opleiding volgt dan wel niet beroepsactief is of wil zijn³³. Enkel op die manier kan het bemiddelings- en activeringsbeleid van VDAB verder worden afgestemd op de noden van personen binnen de potentiële arbeidsreserve. Door inburgeraars van bij aanvang op de radar van VDAB te krijgen kan hun participatie op de arbeidsmarkt vergroten en versnellen. Bijkomend vindt de commissie het positief dat hiertoe wordt gestreefd naar een geïntegreerde intake van inburgeraars, i.p.v. dat zij zich moeten aanmelden én bij de agentschappen én bij de VDAB en andere partners.

Wel is het zo dat inburgeraars verschillende perspectieven kunnen opgegeven voor hun inburgeringstraject. Naast een professionele drijfveer kunnen inburgeraars ook een educatief of sociaal perspectief voor ogen hebben. VDAB moet in functie van deze keuze op een pragmatische manier bekijken wat het meest passende vervolg is voor elke inburgeraar. De commissie vindt het wel belangrijk om in elk traject, ook die zonder professioneel perspectief, voldoende informatie te geven over de arbeidsmarkt, o.a. over het belang van werk, hoe geraak je aan werk, rechten en plichten op de arbeidsmarkt, kinderopvang en mogelijkheden inzake combinatie van werk en gezin, mogelijkheden en wegen

²⁹ <https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=qvva&language=nl&cfm=qvvaXml.cfm?legislat=55&dossierID=55-B009-1085-0203-2019202001155.xml>

³⁰ <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vi3ahok7dtzv>

³¹ <http://www.cnda.fr/content/download/168271/1684126/version/3/file/RA2019-CNDA.pdf>,
<https://asylumineurope.org/reports/country/franc>

³² <https://migrifl.fi/documents/5202425/6165225/Information+for+asylum+seekers+%28en%29>,
<https://migrifl.fi/en/processing-times>

³³ Commissie Diversiteit (31 januari 2020). [Advies Een outreachende aanpak in trajecten naar werk voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven](#). SERV, Brussel. , Commissie Diversiteit (3 mei 2019). [Advies actielijst personen met een migratieachtergrond](#). SERV, Brussel.

naar ondernemerschap³⁴. Volgens de commissie kan een verplichte inschrijving bij VDAB hiertoe bijdragen en inburgeraars die op (langere) termijn wel een professioneel perspectief hebben beter voorbereiden op een overstap naar de arbeidsmarkt.

De commissie vindt het verder belangrijk om voor inburgeraars die willen en kunnen werken, in te zetten op optimale kansen en ondersteuning om daar ook in te slagen. Daartoe moet VDAB in eerste instantie garanderen dat wie zich inschrijft ook de nodige begeleiding en dienstverlening krijgt. Voor de commissie moeten inburgeraars daarom op dezelfde manier worden ingeschat door VDAB als andere werkzoekenden zodat ze, volgens hun noden, op dezelfde begeleiding en dienstverlening kunnen rekenen.³⁵

De commissie pleit er tot slot voor om verder in te zetten op kortere geïntegreerde of gecombineerde trajecten, waarbij taalverwerving, beroepsopleiding en ervaring opdoen op de werkvloer niet na elkaar maar zo veel mogelijk tegelijkertijd verlopen. In geïntegreerde trajecten wordt de inhoud op elkaar afgestemd. Er wordt bijvoorbeeld loopbaanoriëntatie gegeven in de Nederlandse les en Nederlands geleerd tijdens het werkplekleren. In gecombineerde trajecten lopen de acties parallel zonder dat de inhoud op elkaar is afgestemd. Deze evolutie lijkt evident, maar in de praktijk blijkt dit nog niet het geval. Zo loopt bv. de automatische gegevensuitwisseling tussen het AgII en de VDAB nog niet volledig en correct³⁶. De commissie vindt het dan ook positief dat door de geïntegreerde intake van inburgeraars verder op wordt ingezet op uitwisseling en samenwerking tussen VDAB, AgII en de OCMW's.

2.6.2 Uitwerking vierde pijler

De Commissie Diversiteit vindt het positief dat er met de vierde pijler aandacht komt voor het creëren van een netwerk. Aangezien het hier gaat om een nieuwe pijler in het inburgeringstraject is het voor de commissie wel belangrijk dat eerst alle noodzakelijke voorwaarden om tot een goed participatie- en netwerktraject te komen zijn vervuld, vooraleer dit kan worden opgenomen als verplicht onderdeel van inburgering.

■ Een eerste essentiële voorwaarde voor de commissie is dat er een toereikend en gepast aanbod aan trajecten kan worden gegarandeerd voor alle inburgeraars. Zolang dit niet het geval is pleit de commissie voor een latere of voorwaardelijke inwerkingtreding van deze pijler. Daartoe kan bijvoorbeeld in het inburgeringscontract de garantie worden opgenomen dat wanneer een inburgeraar kan aantonen dat er na een redelijke periode geen geschikte stage of buddy werd gevonden, deze alsnog een inburgeringsattest kan bekomen. Hoewel er vandaag al heel wat goede praktijken bestaan op vlak van vrijwilligerswerk, buddy- en mentoringsprojecten, moet het participatie- en netwerktraject nog worden ontwikkeld en uitgerold. De lokale besturen zullen grotendeels instaan voor het aanbod. Voorlopig is het echter nog onduidelijk of het bestaande aanbod toereikend is, welk budget er nodig is en zal worden toegekend. Ter voorbereiding en om de noden hieromtrent uit te klaren ging op 1 januari 2021 een AMIF-project met proeftuinen van start, in samenwerking met de VVSG en AgII. Idealiter was volgens de commissie ook VDAB reeds betrokken als partner in dit proefproject. De commissie vraagt om dit mee te nemen als belangrijk aandachtspunt in de verdere uitrol van deze trajecten. Na de pilootfase moet duidelijk zijn welke ondersteuning nodig is voor deze vierde pijler.. De commissie vraagt om

³⁴ Commissie Diversiteit (31 januari 2020). [Advies Een outreachende aanpak in trajecten naar werk voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven](#). SERV, Brussel. , Commissie Diversiteit (3 mei 2019). [Advies actielijst personen met een migratieachtergrond](#). SERV, Brussel.

³⁵ Commissie Diversiteit (31 januari 2020). [Advies Een outreachende aanpak in trajecten naar werk voor moeilijk bereikbare werkbereide niet-beroepsactieven](#). SERV, Brussel.

³⁶ Commissie Diversiteit (3 mei 2019). [Advies actielijst personen met een migratieachtergrond](#). SERV, Brussel.

in de evaluatie van de pilootprojecten aandacht te hebben voor een kwalitatief en toereikend aanbod evenals voor te betrekken partners en de regierol.

- **Voor de commissie kan bovendien de verantwoordelijkheid voor het vinden van een buddy of stageplek niet bij de inburgeraar worden gelegd zolang er geen garantie is van een toereikend aanbod.** Het ontwerpdecreet stelt nochtans dat de verplichte inburgeraar zelf de verantwoordelijkheid krijgt om te bewijzen dat hij voldoende inspanningen levert in het kader van de vierde pijler.
- **De Commissie Diversiteit vraagt dat de lokale besturen, die in de Memorie van Toelichting worden benoemd als regisseur van het netwerktraject, de samenwerking aangaan met (middenveld)organisaties die reeds ervaring hebben met buddy- (FMDO,...), mentoring- (DUO for a JOB, Mentor2Work, Motivation United,...) en vrijwilligersprojecten (RefulInterim,...) of die nieuwe relevante projecten opzetten.** Om een toereikend en kwalitatief aanbod te garanderen is het namelijk belangrijk dat alle expertise hieromtrent optimaal wordt benut.
- **De commissie vindt het tot slot belangrijk om in dit traject te werken op maat van de inburgeraar. Om een maximaal effect te bekomen moet de aanpak afgestemd zijn op en een meerwaarde bieden voor het gekozen perspectief. Op die manier kan het participatie- en netwerktraject de weg naar participatie in de samenleving, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt verkorten.** Zo kunnen voor inburgeraars met een professioneel perspectief bijvoorbeeld mentoringsprogramma's een meerwaarde hebben. Het is belangrijk om daarbij te investeren in kritische succesfactoren (bv. mentoren met een omvangrijk en sectorspecifiek netwerk, duidelijk kader, goede en systematische opvolging). Deze mentoringprogramma's vergen bovendien een betrokkenheid van zowel partners die contacten hebben met werkgevers als partners met specifieke kennis en ervaring met de doelgroep. Ook vrijwilligerswerk of stages die aansluiten bij het jobdoelwit van de inburgeraar kunnen de zoektocht naar een job vergemakkelijken. Wel kan de korte duur van 40 uur ervoor zorgen dat organisaties of bedrijven minder bereid zijn om stageplaatsen ter beschikking te stellen. **De Commissie Diversiteit vraagt daarom dat tewerkstellingsgerichte mentoringsprogramma's, vormen van werkplekleren of vrijwilligerswerk waaraan inburgeraars deelnemen als onderdeel van hun traject bij VDAB, ook kunnen gelden als vrijstelling voor het participatie- en netwerktraject.** Voor inburgeraars met een educatief- of sociaal perspectief kunnen bijvoorbeeld buddywerkingen een meerwaarde bieden. Op vlak van maatschappelijke participatie bestaan reeds heel wat goede praktijken. Ook binnen het hoger onderwijs is er hier en daar al ervaring met tutoring-projecten, maar deze zijn zelden gericht op het versterken van nieuwkomers die instromen in de opleiding.

2.7 Inburgeringscontract

2.7.1 Termijn inburgeringstraject

De commissie Diversiteit heeft enkele belangrijke bedenkingen bij het afstappen van de uniforme duurtijd van één jaar voor het realiseren van het inburgeringstraject, en opnemen van een richttermijn in het inburgeringscontract. Gezien het NT2-traject het onderdeel is dat het meeste tijd in beslag neemt, wordt de duur van dit traject vooropgesteld als richtinggevende termijn voor het hele inburgeringstraject.

- **In de memorie van toelichting wordt voor de richttermijnen vertrokken van de mediane doorlooptijd voor de verschillende NT2-trajecttypes (CVO verkort, normaal, verlengd, CBE, alfa-cursisten). Concreet betekent dit dat de helft van de inburgeraars deze termijnen niet haalt en er langer over doet. De Commissie Diversiteit vraagt zich daarom af of deze termijnen wel zinvol zijn als richtsnoer? Dit des te meer omdat het voor de commissie onduidelijk is wat het gevolg is van het niet behalen van de**

vooropgestelde termijn. Over deze termijn niets opgenomen in het luik sanctionering (art. 33 en 34) van het ontwerpdecreet. Een opschorting van het inburgeringstraject is bovendien enkel mogelijk voor inburgeraars die dit traject niet kunnen combineren met hun werk of opleiding of die om medische of persoonlijke redenen hun inburgeringstraject moeten onderbreken (art. 28 §3).

- **Door de richttermijn enkel te baseren op de mediane doorlooptijd van de NT2-trajecten wordt volgens de Commissie Diversiteit te weinig rekening met andere factoren zoals:**
 - **Het verzwaren van het hele inburgeringstraject met een derde en vierde pijler**
 - **De noodzaak om te slagen op de testen MO en NT2 en de verplichte herschrijving totdat deze doelstelling is behaald.**

2.7.2 Essentiële rechten en plichten

De Commissie Diversiteit stelt zich enkele belangrijke vragen bij art. 28 van het ontwerpdecreet, dat stelt dat het inburgeringscontract in de toekomst een bepaling zal bevatten over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd. De memorie van toelichting verduidelijkt dat deze verklaring als bijlage aan het inburgeringscontract zal worden toegevoegd, en licht het meerledig doel van deze verklaring toe³⁷.

- **De Commissie Diversiteit vraagt zich in eerste instantie af wat de concrete meerwaarde is van deze verklaring ten aanzien van de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO).** De cursus MO is een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject en heeft als doel om inburgeraars maatschappelijk zelfredzamer te maken door hen wegwijs te maken in onze samenleving, in de verschillende instanties, diensten, administratieve plichten, vrijheden en rechten, etc. Een versterkte focus op normen en waarden mag deze doelstelling niet in het gedrang brengen.
- **De Commissie Diversiteit stelt zich verder enkele vragen in verband met de inhoud en de juridische basis van de voorgestelde verklaring.**
 - **Het ontwerpdecreet lijkt een gelijkaardig concept als de federale nieuwkomersverklaring³⁸ te integreren in het inburgeringscontract, dat door elke verplichte inburgeraar moet worden ondertekend. De Commissie Diversiteit vraagt zich af of het juridisch bezwaar waarvan sprake bij de nieuwkomersverklaring ook hier van toepassing is?** Een van de doelstellingen aangehaald in de Memorie van Toelichting is namelijk het *'vragen dat men de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert en onderschrijft'*.
 - **De Commissie Diversiteit is verder benieuwd naar de concrete uitwerking van de verklaring, die middels besluit van de Vlaamse Regering zal verlopen. De**

³⁷ 1. Verwelkomen van nieuwkomers in de samenleving 2. Duiden van de gedeelde sokkel van waarden en die voor elke burger in Vlaanderen gelden 3. Vragen dat men de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert en onderschrijft 4. Binding tot stand brengen tussen nieuwkomers en ontvangende samenleving 5. Een instrument zijn voor de volgende stappen in het proces van inburgeren en samenleven.

³⁸ In 2016 kwam de toenmalig staatssecretaris voor asiel en migratie met een wetsontwerp voor een nieuwkomersverklaring waarin nieuwkomers zouden moeten verklaren onze waarden en normen te aanvaarden. De Raad van State oordeelde dat de overheid niemand kan verplichten om bepaalde waarden en normen te aanvaarden. Ook het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens laat dat niet toe. Het wetsontwerp werd aangepast waardoor nieuwkomers de verklaring niet langer moeten aanvaarden, maar er wel naar moeten handelen. De wet tot invoering van een algemene verblijfsvoorwaarde in de Verblijfwet, in werking getreden op 26 januari 2017, creëerde de mogelijkheid de aangepaste nieuwkomersverklaring in te voeren. Voordat dit deel van de wet in werking kan treden moet echter eerst nog een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenschappen gesloten worden. Deze overeenkomst is nog niet gerealiseerd.

commissie vindt het belangrijk dat zo'n verklaring volledig en evenwichtig wordt opgesteld.

2.8 Inburgeringsattest en delen resultaten met DVZ

De Commissie Diversiteit betreurt dat het behalen van het inburgeringsattest verder wordt bemoeilijkt door het toevoegen van de verplichting om ook de doelen van de twee nieuwe pijlers te behalen. De commissie gaf in het verleden aan dat ze, om verschillende redenen, een inburgeringscertificaat of -attest niet ziet als het meest effectieve en efficiënte middel om meer doorstroom naar werk te realiseren voor inburgeraars³⁹. Aangezien ervoor is gekozen om wel met een inburgeringsattest te werken, heeft het al dan niet behalen ervan ook een impact op de arbeidsmarktpositie van inburgeraars.

De Commissie Diversiteit kan zich niet vinden in het mogelijk maken van de gegevensuitwisseling met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) (art. 14), die als doelstelling heeft om het al dan niet verlengen van de verblijftitel te linken aan het gevolgde inburgeringstraject. De federale wetgeving bepaalt dat nieuwkomers die een verblijfsaanvraag hebben ingediend inspanningen tot integratie moeten bewijzen. Eén manier om dit bewijs te leveren is het volgen van een inburgeringscursus voorzien door de bevoegde overheid van de hoofdverblijfplaats. Over de inhoud of resultaten van het gelopen inburgeringstraject wordt in de wetgeving niets gezegd. De Commissie Diversiteit vindt de voorgestelde gegevensuitwisseling omwille van die reden niet proportioneel. Bovendien is het voor de commissie niet aanvaardbaar dat door deze gegevensuitwisseling nieuwkomers die inburgeren in Vlaanderen voor de verlenging van hun verblijfstitel anders, en potentieel strenger, worden beoordeeld dan nieuwkomers die inburgeren in de andere regio's van het land.

2.9 NT2 en te bereiken taalniveau

2.9.1 Gestandaardiseerde testen MO en NT2

De invoering van gestandaardiseerde testen NT2 moet voor de commissie gepaard gaan met garanties inzake onderwijskwaliteit bij alle NT2-aanbieders en tegelijkertijd voldoende autonomie van de NT2-aanbieders garanderen. Dat moet uiteraard ook gelden voor het aanvullend privé-aanbod waarop in de toekomst mogelijks beroep zal worden gedaan. Zowel voor MO als NT2 zal een regelmatige deelname aan de opleidingen niet meer volstaan maar moet elke inburgeraar slagen voor de gestandaardiseerde testen die voor beide onderdelen zullen worden ingevoerd. Niet slagen betekent dat de test opnieuw moet worden gedaan, inclusief het betalen van de retributie. Het niet slagen voor de gestandaardiseerde NT2-tesen mag dan ook niet het gevolg zijn van een gebrekkige kwaliteit van de verplichte aangeboden NT2-opleidingen.

De commissie vraagt duidelijkheid over hoe concreet zal worden omgegaan met inburgeraars die omwille van beperkte leercapaciteiten niet kunnen slagen voor de testen MO en NT2. In de Memorie van Toelichting wordt enkel aangegeven dat daar rekening mee zal worden gehouden maar het blijft onduidelijk door wie en hoe zal worden bepaald wie onvoldoende leercapaciteiten heeft en op welke manier daar dan rekening mee zal worden gehouden.

³⁹ Commissie Diversiteit (20 januari 2010). [Advies over het civiel effect inburgering](#). SERV, Brussel.

De gestandaardiseerde NT2-testen mogen er niet toe leiden dat de aantrekkelijkheid van geïntegreerde of gecombineerde trajecten verdwijnt en trajecten naar duurzaam werk langer duren. Daarom zouden ook de geïntegreerde taalopleidingen van de VDAB moeten uitmonden in NT2-certificaten die van tel zijn in het inburgeringscontract. Ook pleit de commissie, bij invoering van gestandaardiseerde NT2-testen, voor het ontwikkelen van aanvullende spoedcursussen bij CVO's en CBE's om personen in geïntegreerde of gecombineerde trajecten voldoende voor te bereiden zodat ze ook slagen voor de testen. De sociale partners en het Minderhedenforum pleitten steeds om in te zetten op geïntegreerde of gecombineerde trajecten, waarbij taalverwerving, beroepsopleiding en ervaring op doen op de werkvloer niet na elkaar maar zoveel mogelijk tegelijkertijd verlopen.⁴⁰ De aangeboden vocabulaire (en mogelijks ook grammatica) in deze opleidingen is gericht op de beroeps- en sectorale realiteit waarin men terecht wil komen. Het is voor de commissie onduidelijk hoe deze zich verhouden tot het vereiste taalniveau voor inburgering.

De commissie vraagt dat, in de geest van het competentiegericht loopbaanbeleid, het bij de invoering van de gestandaardiseerde testen NT2 mogelijk moet zijn om vrijstellingen te voorzien voor personen die op basis van een ander getuigschrift NT2 (bv. Certificaat Nederlands als Vreemde Taal van de Nederlandse Taalunie, Selor-taalcertificaat) het nodige taalniveau kunnen aantonen. Bij invoering van het wijzigingsdecreet zullen de doelstellingen voor MO op een gestandaardiseerde manier worden getest waarbij het AgII instaat voor de organisatie daarvan (Art. 22). Ook voor NT2 worden gestandaardiseerde testen voorzien waarvan de invoering zal gebeuren via de regelgeving van het volwassenenonderwijs.

2.9.2 Versterking taalkennis na inburgeringstraject

Het ambitieniveau op het vlak van de Nederlandse taal moet voor de commissie hoog liggen. Tegelijkertijd heeft de commissie belangrijke vragen bij het uniform opleggen van een bijkomend taalniveau B1 na het afronden van het inburgeringstraject en de termijn waarop dat moet worden behaald. De commissie vraagt naar de motivatie om het taalniveau uniform te verhogen naar B1. Het wijzigingsdecreet verplicht ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd om een taalniveau B1 mondeling te behalen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject en geen 6 maanden onafgebroken heeft gewerkt of gestudeerd in die periode (Art. 31).

De commissie wijst er op dat:

- **Onderzoek toont aan dat taalopleiding een meerwaarde heeft voor de arbeidsmarktkansen voor werkzoekenden tot men echt basisgebruiker (A2) is, zoals voorzien in het inburgeringstraject⁴¹. Gezien werk een belangrijke factor is voor een snelle en duurzame integratie mag het opleggen van een bijkomend taalniveau na afronding van het inburgeringstraject tewerkstelling niet in de weg staan. Uit onderzoek blijkt dat kansen op tewerkstelling globaal gezien sterker samenhangen met werkervaring dan met het hoogst gevolgde taalniveau NT2.⁴² Een bijkomend algemene**

⁴⁰ Zie bv. Commissie Diversiteit (3 mei 2019). [Advies actielijst personen met een migratieachtergrond](#). SERV, Brussel.; Commissie Diversiteit (25 mei 2016). [Advies vluchtelingen](#). SERV, Brussel.

⁴¹ De Cuyper, P. & Vandermeerschen, H. (2016). [Helpt bijkomende taalopleiding inburgeraars op de arbeidsmarkt? Het rendement van opeenvolgende NT2-opleidingen voor inburgeraars in kaart gebracht](#). HIVA, Leuven/Steunpunt Inburgering en Integratie.

⁴² Idem

verhoging van het taalniveau zou weinig rendement met zich mee brengen op de arbeidsmarkt.

- **Taalverwerving vraagt maatwerk, zowel wat betreft het na te streven taalniveau als de termijn waarop men dat wil behalen.** De trajectbegeleider kan doelstellingen inzake na te streven taalniveau en de termijn waarin dat kan worden gerealiseerd samen met de ex-inburgeraar vastleggen in functie van de het leervermogen, het geambieerde jobdoelwit, de persoonlijke omstandigheden, het beschikbare publieke NT2-aanbod in de regio, ...⁴³ Zo kan **voor hooggeschoolde anderstaligen het behalen van een hoger taalniveau wel een belangrijke sleutel zijn om door te stromen naar een job op hun niveau.** Onderzoek geeft aan dat voor jobs waarin een zeer goede taalbeheersing noodzakelijk is, een vergevorderd niveau (B2) een bijkomende meerwaarde kan opleveren⁴⁴.
- **Een aanbod op maat van de doelgroep is een belangrijk aspect van een slagkrachtig, doelgericht en doelmatig NT2-beleid. Er is nood aan een sterker, breder en meer toegankelijk aanbod NT2, ook op de werkvloer.**⁴⁵ Terwijl maatwerk op vlak van NT2 voor een aantal doelgroepen klassikaal onderwijs impliceert, gaat het voor anderen veel eerder om een aanbod op de werk- of opleidingsvloer, digitaal en modulair uitgewerkte lesvormen, avondonderwijs, of een combinatie van deze.

De commissie wijst er op dat de uitzondering voor het behalen van het bijkomend taalniveau B1 mondeling (24 maanden na afronden van het inburgeringstraject) voor ex-inburgeraars die 6 maanden onafgebroken hebben gewerkt niet is afgestemd op de realiteit van personen met een migratieachtergrond op de Vlaamse arbeidsmarkt. Zo hebben werkenden geboren buiten de EU vaker tijdelijke contracten: 17,2% ten aanzien van 7,1% van de werkenden geboren in België. Bovendien is het zo dat van de werkenden in tijdelijke contracten, een groter aandeel werkenden geboren buiten de EU28 als uitzendkracht werkt dan werkenden geboren in België: 38,1% t.a.v. 24,8%.⁴⁶ Als gevolg van de coronacrisis maakt dit hen bovendien kwetsbaarder voor permanent jobverlies (in het tweede kwartaal van 2020).⁴⁷

2.10 Invoering van retributies voor cursus en test NT2 en Maatschappelijke Oriëntatie

De commissie kan zich niet vinden in het afstappen van het principe van kosteloos NT2 en is bezorgd dat met het invoeren van retributies voor de cursussen en elke test voor NT2 en MO (Art. 22, 23) eerder extra drempels zullen worden ingevoerd. Deze cursussen en testen worden momenteel kosteloos aangeboden en moeten als hefboom dienen voor integratie en (het zetten van stappen naar) werk. De totale kost van de retributies die met het wijzigingsdecreet worden ingevoerd, zullen al snel oplopen. De commissie dringt aan om de vrijstellingsregeling van inschrijvingsgelden uit het volwassenenonderwijs voor de

⁴³ Op basis van de ERK-berg van het AgII, die een beeld geeft van hoe een traject Nederlands leren (NT2) verloopt binnen de verschillende scholen, blijkt dat een standaardtraject via CBE gemiddeld 2 jaar (2 trajecten van 1 jaar) in beslag neemt om tot niveau A2 te komen (zoals voorzien in het inburgeringstraject). CBE's bieden geen vervolgentraject naar niveau B1 aan. Trajecten binnen CVO's van A2 naar B1 mondeling verlopen via 4 trajecten die gemiddeld 3 maanden in beslag nemen. Bron: [ERK-berg](#).

⁴⁴ Idem

⁴⁵ Zie ook: SERV (30 mei 2016). [Advies conceptnota NT2](#). SERV, Brussel; Commissie Diversiteit (3 mei 2019). [Advies actielijst personen met een migratieachtergrond](#). SERV.

⁴⁶ Steunpunt Werk (2020). [Tendrapport 2020. Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt](#). Departement Werk en Sociale Economie, Brussel.

⁴⁷ Idem

cursus NT2 te behouden en uit te breiden naar de cursus MO en de testen NT2 en MO. Op basis van het financieringsdecreet (2018)⁴⁸ zet het volwassenenonderwijs sterk in op kwetsbare groepen, onder meer door gehele of gedeeltelijke vrijstellingen van inschrijvingsgeld voor onder meer inburgeraars met een ondertekend inburgeringscontract, personen die materiële hulp genieten, een leefloon ontvangen, werkzoekenden in de beroepsinschakelingstijd. De commissie vraagt om dit principe door te trekken zodat de cursussen NT2 en MO betaalbaar worden gehouden en de testen kosteloos blijven.

De commissie maakt daarbij volgende bedenkingen en aanbevelingen:

- **De kosten die door de invoering van de retributies met het inburgeringstraject (zowel NT2 als MO) gepaard zullen gaan, zullen gauw oplopen, zeker voor nieuwkomers. Bovendien kunnen ze sterk verhogen bij het niet slagen voor een test.** In de Memorie van Toelichting wordt gesteld dat het bedrag voor de cursussen NT2 en MO en voor de retributies voor het afleggen van de testen NT2 en MO in de uitvoeringsbesluiten zal worden bepaald en vastgelegd zullen worden op telkens €90. Voor een tweeoudergezin zonder meerderjarige kinderen gaat het bijvoorbeeld al over €720, wanneer beide ouders telkens voor elke test slagen. Dat bedrag houdt bovendien geen rekening met de invoering van het verplicht behalen van het mondelinge taalniveau B1 voor ex-inburgeraars ten laatste 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest wanneer ze niet werken of een opleiding volgen.
- **De commissie onderstreept dat inburgeringstrajecten gericht zijn op een groep met al een hoog armoederisico.** Zoals in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) 2020-2024 wordt aangegeven zijn de uitdagingen op vlak van armoede zeer hoog.⁴⁹ In 2019 lag het armoederisico in Vlaanderen voor personen geboren buiten de EU op 30%⁵⁰. Dat is ruim 4 keer hoger dan het armoederisico voor personen geboren in België (7%). Daarbij dreigt de coronacrisis ook een lang aanslepende sociale crisis te worden met een verdieping en verbreding van de armoede. **De SERV wees er in haar advies op het actieplan op dat gezinnen in armoede bovenal nood hebben aan maatregelen die het inkomen versterken en/of kostenbeheersende maatregelen waardoor hun beschikbaar gezinsinkomen vergroot.**⁵¹ Het invoeren van de retributies voor de cursussen en testen NT2 en MO gaan in tegen deze nood en de doelstelling van het VAPA. Bovendien rijst de vraag of de kosten niet zullen worden doorgeschoven naar de lokale besturen die veel nieuwkomers financieel ondersteunen bij de start van hun traject.
- **In de Memorie van Toelichting wordt gesteld dat de invoering van de retributies het inburgeringstraject minder vrijblijvend moet maken. Vandaag bestaat reeds de mogelijkheid om administratieve sancties op te leggen, onder meer voor het onregelmatig deelnemen aan de lessen.** Op basis van het decreet kunnen deze boetes vandaag variëren tussen €50 en €5000 en liggen volgens het Minderhedenforum in de praktijk vaak op een bedrag van €100.
- **De invoering van de retributies mag niet leiden tot afhaakgedrag bij het volgen van een vrijwillig inburgeringstraject. Momenteel zijn de helft van de inburgeringstrajecten**

⁴⁸ Decreet tot wijziging van de rechtspositie van het personeel van de centra voor volwassenenonderwijs en tot wijziging van het financieringsluik van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

⁴⁹ [Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024](#)

⁵⁰ Bron cijfers: Statistiek Vlaanderen - <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/bevolking-onder-de-armoeddrempel#hoogste-armoederisico-bij-werklozen,eenoudergezinnen-en-personen-geboren-buiten-eu>

⁵¹ SERV (26 oktober 2020). [Advies VAPA](#). SERV, Brussel.

vrijwillige inburgeringstrajecten.⁵² Het NT2-onderwijs is ook een belangrijke opstap voor inburgering⁵³ en die doorstroom mag niet in het gedrang komen.⁵⁴ Niet alle inburgeraars zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen, bijvoorbeeld omdat ze afkomstig zijn uit een land dat tot de Europese Unie behoort (Roemenië, Bulgarije, ...). Tegelijkertijd is het goed mogelijk dat zij net wel nood en baat hebben aan het vrijwillig volgen van dit traject. Hoge kosten kunnen echter leiden tot afhaakgedrag.⁵⁵

- **De commissie vraagt om vooral sterk in te zetten op het verhogen van het civiel effect van inburgering op de participatie op de arbeidsmarkt (en andere maatschappelijke domeinen).** Werk is de meest bepalende factor voor het economische effect van migratie (groei, overheidsfinanciën, ...) ⁵⁶, vooral in landen met een sterke sociale zekerheid zoals in België.⁵⁷ Een betere arbeidsmarktpositie van nieuwkomers komt zowel de persoon zelf, als de hele samenleving en economie ten goede. Onderzoek (2016) toont aan dat het civiel effect van inburgeringstrajecten op de arbeidsmarkt nog beperkt is. Zo blijkt dat 5 jaar na aankomst, de groep werkenden niet meer groeit en blijft het tewerkstellingspercentage schommelen 40% en 45%⁵⁸. Bovendien wijst de commissie er op dat taaltesten anderstaligen ook de mogelijkheid geven om een job uit te oefenen bij de overheid of in het onderwijs. Met het invoeren van retributies werpt de overheid nu zelf een extra drempel op.

2.11 Sociaal tolken en sociaal vertalen

Kennis van de Nederlandse taal is een sleutelement tot volwaardige participatie, maar mag geen uitsluitingsmechanisme vormen. De Commissie Diversiteit vraagt evenwaardige aandacht en inspanningen wat betreft Nederlands leren en taalondersteuning/tolken en pleit voor voldoende pragmatisme met betrekking tot taal. Inzake het wijzigingsdecreet maakt de commissie volgende aanbevelingen en bemerkingen:

- **Het wijzigingsdecreet bevestigt het nieuwe financieringsmodel inzake sociaal tolken en sociaal vertalen (Art. 37) maar dat mag voor de commissie niet tot gevolg hebben dat de financiële drempel voor de voorzieningen zodanig hoog wordt dat er geen beroep wordt gedaan op deze dienstverlening in situaties waarin dat wel noodzakelijk is om een kwaliteitsvolle dienstverlening te garanderen. De commissie vraagt op korte termijn een evaluatie van het nieuwe financieringsmodel.** De commissie is bezorgd over de impact van het nieuwe financieringsmodel dat de agentschappen sinds 1 januari 2020 hanteren waarbij de gebruikers(overheden) instaan voor het betalen van de te presteren tolk-

⁵² Zie beleidsnota

⁵³ Meeus, Joke & De Cuyper, Peter (2015). De NT2 trajecten van inburgeraars in kaart gebracht. Inzicht in de doelgroep, het behalen van basistaalvaardigheid, duur van het NT2-traject en opstap naar een vervolgcursus. Rapport. Steunpunt Inburgering en Integratie.

⁵⁴ SERV (30 mei 2016). [Advies conceptnota NT2](#). SERV, Brussel.

⁵⁵ Zie bijvoorbeeld Geets, J., Van den Eede, S., Wets, J., Timmerman, C. & Lamberts, M. (2007). Hoe wordt het inburgeringsbeleid geapprecieerd?: evaluatie vanuit het perspectief van de nieuwkomers. HIVA, Leuven (HIVA); McGivney, V. (2004). Understanding persistence in adult learning. Open Learning, 19, (1), 33-46.

⁵⁶ [Perscommuniqué Nationale Bank België](#)—24 februari 2016

⁵⁷ OECD (May 2014). [Policy Brief. The Fiscal and Economic Impact of Migration.](#), OECD (May 2014). [Migration Policy Debates. Is migration good for the economy?](#)

⁵⁸ Wets, J. & De Cuyper, P. (2016). [Inburgeraars op de arbeidsmarkt. Een analyse van de socio-economische trajecten van inburgeraars.](#) Hiva, Leuven.

en vertaalprestaties en de agentschappen niet meer tussenkomen in de vergoeding van de tolken. Evenmin mag het tot gevolg hebben dat anderstaligen geen andere optie zien dan beroep te doen op een vrijwillige tolk uit hun omgeving, zoals de eigen kinderen, die niet de nodige opleiding en deontologische vorming van een sociaal tolk heeft genoten en waarvan het niet steeds wenselijk is dat ze bij de gesprekken betrokken zijn. **Specifiek wat betreft trajecten naar werk vraagt de commissie dat de VDAB en OCMW's blijvend inzetten op sociaal tolken. Ook doet de VDAB in haar dienstverlening ten aanzien van nieuwkomers een beroep op de praktische uitzondering voorzien door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, die toestaat dat vreemde talen in een dienst worden gebruikt als uitzondering en overgangsmaatregel om bepaalde doelgroepen te informeren**⁵⁹. Dit is voor de Commissie Diversiteit een voorbeeld van pragmatische aanpak inzake taal. De commissie riep al eerder op om dat principe door te trekken binnen allerlei instanties waarmee verzoekers van internationale bescherming, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden tijdens hun eerste jaar in België mee in contact komen (lokale besturen, OCMW's, huisvestingsdiensten, scholen, medische diensten, ...).⁶⁰ Daarnaast kan het gebruik van een sociaal tolk bij de VDAB er in belangrijke mate toe bijdragen dat het profiel en de competenties van de persoon beter kunnen worden ingeschat, dat de persoon beter kan worden begeleid in het zetten van stappen naar de arbeidsmarkt en dat de persoon beter kan worden ondersteund om de regie over het eigen traject in handen te nemen. Dit is nog belangrijker nu nieuwkomers tijdens hun inburgeringstraject zo snel mogelijk en ten laatste binnen de 2 maanden zich moeten inschrijven bij de VDAB. Dit is ook belangrijk voor groepen die niet verplicht zijn om een inburgeringstraject te volgen of oudkomers die in België aankwamen toen het inburgeringsbeleid nog niet zo sterk was uitgewerkt: zij kampen soms nog met moeilijkheden om complexe talige situaties correct in te schatten.

2.12 Evaluatie

Gezien de belangrijke wijzigingen vraagt de Commissie Diversiteit om na twee jaar een evaluatie uit te voeren van het wijzigingsdecreet.

⁵⁹ <https://www.vlaanderen.be/taalwetwijzer/gevallen-van-meertaligheid-bij-overheidscommunicatie>

⁶⁰ Commissie Diversiteit (25 mei 2016). [Advies vluchtelingen](#). SERV, Brussel.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 26 februari 2021

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2, eerste lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 22 december 2017 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt het woord “vormingsprogramma” telkens vervangen door het woord “inburgeringstraject”;

2° een punt 3°/1 wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3°/1 beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht;”;

3° aan punt 4° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“e) private aanbodverstrekkers die NT2 aanbieden conform het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen;”;

4° in punt 18° wordt tussen het woord “een” en de zinsnede “gemeente,” de zinsnede “OCMW,” ingevoegd;

5° punt 22°/1 wordt opgeheven;

6° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:

“26° vormingspakket: het onderdeel maatschappelijke oriëntatie of het onderdeel Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1° en 2°;”.

Art. 3. Artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de hele samenleving en heeft daarbij, naargelang het geval, speciale aandacht voor:

- 1° de bijzondere doelgroep van personen van buitenlandse herkomst;
- 2° minderjarige nieuwkomers, vermeld in artikel 2, eerste lid, 20°, voor de doelstelling, vermeld in artikel 4, §2, tweede lid.”.

Art. 4. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, 1° en 2°, wordt de zinsnede “, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede “, 1°”;

2° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Tot de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid behoren ook de menswaardige begeleiding en de oriëntatie van de personen, vermeld in artikel 3, 2°, van dit decreet, naar het kleuteronderwijs en het onderwijs voor leerplichtigen, vermeld in de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.”;

3° in paragraaf 3, 7°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door het woord “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”;

4° aan paragraaf 3 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° inclusief samenleven, niet naast elkaar maar met elkaar.”;

5° in paragraaf 4 wordt een punt 1°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1°/1 afstemming is tussen de verschillende beleidsdomeinen, vermeld in artikel 6, eerste lid;”;

6° in paragraaf 4, 5°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door het woord “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “twaalf” vervangen door het woord “zes” en worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;

2° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De Vlaamse Regering maakt ook een analyse op van de maatschappelijke context waarin die doelstellingen gerealiseerd moeten worden.”;

3° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;

4° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“In dat actieplan worden alleen de acties opgenomen die aanvullend aan het reguliere beleid binnen de domeinen genomen worden en waarbij er samenwerking tussen beleidsdomeinen vereist is.”;

5° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° een beknopte omschrijving van de geformuleerde doelstellingen en de beleidsdomeinen waarvoor ze gelden;”;

6° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 2° opgeheven;

7° paragraaf 2 wordt opgeheven;

8° in paragraaf 3 wordt de zinsnede “en de actualisatie van het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 2,” opgeheven;

9° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. De Vlaamse Regering bepaalt de beleidsdomeinen en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid die relevant zijn voor het integratiebeleid.

Binnen de beleidsdomeinen die de Vlaamse Regering als relevant aanwijst, bereiden de Vlaamse Regering en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, voor. Ze voeren het voormelde integratiebeleid ook uit en evalueren het.

Bij de evaluatie van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in het tweede lid, wordt rekening gehouden met de definitie van personen van buitenlandse herkomst, vermeld in artikel 2, 21°/1.”.

Art. 7. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. §1. De leidend ambtenaren van de departementen en van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, vermeld in artikel 6, eerste lid, wijzen een ambtenaar aan als aanspreekpunt integratiebeleid.

De aanspreekpunten integratiebeleid hebben de volgende taken:

- 1° ze leveren een bijdrage om het geïntegreerde actieplan, vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, voor te bereiden;
- 2° ze coördineren de implementatie van de strategische en operationele doelstellingen, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid, binnen hun eigen beleidsdomein;
- 3° ze schatten de effecten in van het beleid dat door hun departement of agentschap wordt voorbereid of uitgevoerd, op de personen van buitenlandse herkomst.

§2. Het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, coördineert de volgende aspecten:

- 1° het netwerk van aanspreekpunten integratiebeleid;
- 2° de voorbereiding van het geïntegreerde actieplan.”.

Art. 8. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid” telkens vervangen door de woorden “artikel 3”.

Art. 9. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt de zinsnede “, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede “, 1°”.

Art. 10. In artikel 16, §2, van hetzelfde decreet worden de woorden “de raad van bestuur” vervangen door de woorden “het bestuursorgaan”.

Art. 11. In artikel 17, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt punt a) opgeheven;

2° in punt 5° wordt het woord “redzaamheid” vervangen door het woord “zelfredzaamheid”.

Art. 12. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Jaarlijks kunnen aan het EVA ten laste van de algemene uitgavenbegroting en binnen de beschikbare begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap algemene werkingssubsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies toegekend worden.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten vastleggen voor de wijze van de financiering van het EVA.

De regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies worden vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 19.”.

Art. 13. In artikel 19, tweede lid, 8°, van hetzelfde decreet worden de woorden "de raad van bestuur" vervangen door de woorden "het bestuursorgaan".

Art. 14. In artikel 20 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°" vervangen door de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°, van dit decreet";

2° in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en worden de woorden "het OCMW" vervangen door de woorden "het lokaal bestuur";

3° in paragraaf 1, eerste lid, 6°, worden de woorden "afdeling 3" vervangen door de woorden "afdeling 3 van dit decreet", wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en worden de woorden "afdeling 9" vervangen door de woorden "afdeling 9 van dit decreet";

4° in paragraaf 1, eerste lid, 7°, wordt de zinsnede "artikel 4, § 4, 2°" vervangen door de zinsnede "artikel 4, §4, 2°, van dit decreet";

5° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"8° het EVA toelaten om persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die opgenomen zijn in het cliëntvolgsysteem, elektronisch mee te delen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA, vermeld in artikel 17, tweede lid, 4°, van dit decreet.";

6° in paragraaf 1 wordt tussen het derde en het vierde lid, een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"De elektronische mededeling van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, 8°, is beperkt tot:

- 1° de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de inburgeraars als vermeld in het eerste lid, 8°;
- 2° de vermelding of deze inburgeraars een inburgeringscontract hebben ondertekend;
- 3° de vermelding of deze inburgeraars een attest van inburgering hebben behaald.";

7° aan het bestaande vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt de zinsnede "en 8°" toegevoegd;

8° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a)" vervangen door de zinsnede "dat behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b) van dit decreet".

Art. 15. In artikel 22 van hetzelfde decreet wordt het woord “EVA” vervangen door de zinsnede “departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4,”.

Art. 16. In artikel 24, §1, derde en vierde lid, en §2, eerste en tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de raad van bestuur” vervangen door de woorden “het bestuursorgaan”.

Art. 17. In artikel 25 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd” toegevoegd;

2° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het EVA coördineert de afstemming met de instanties, vermeld in het eerste lid, om de taken en de kerntaken, vermeld in artikel 17, uit te voeren.”.

Art. 18. In artikel 26, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 1°, worden de woorden “asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag” vervangen door de woorden “verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven”;

2° in het eerste lid, 3°, wordt tussen de woorden “tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” en de woorden “die voldaan heeft” de zinsnede “, met uitzondering van de begeleide minderjarige verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven,” ingevoegd;

3° in het derde lid wordt het woord “asielzoeker” vervangen door de woorden “verzoeker om internationale bescherming” en wordt het woord “asielaanvraag” vervangen door de woorden “verzoek om internationale bescherming”;

4° in het derde lid wordt tussen de zinsnede “eerste lid, 1°” en de zinsnede “, wordt” de zinsnede “en 3°” ingevoegd.

Art. 19. In artikel 27 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 29 mei 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen.”;

2° aan paragraaf 3 worden een derde, vierde, vijfde en zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, 2°, hoeft de verplichte inburgeraar de doelstellingen van de vormingspakketten niet te behalen als het voor hem door beperkte leercapaciteiten onmogelijk is om die doelstellingen te behalen. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn waarin de inburgeraar zich moet aanmelden:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen in de onmogelijkheid verkeren om te voldoen aan de plicht tot tijdige aanmelding, vermeld in het eerste lid, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het vierde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken en onder het begrip studeren, vermeld in het vierde lid, 1°.";

3° paragraaf 4, tweede lid, wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Regering bepaalt de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.";

4° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 29, § 1, derde lid" vervangen door de zinsnede "artikel 31, §1";

5° er wordt een paragraaf 5/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§5/1. De Vlaamse Regering kan andere categorieën bepalen die vrijgesteld worden van een of meer onderdelen van het inburgeringstraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid.".

Art. 20. Artikel 28 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 28. §1. De gemeente waar de inburgeraar voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden in het Rijksregister ingeschreven wordt, informeert die persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het EVA.

De gemeente wijst de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de verplichtingen, vermeld in artikel 27, §3, die in voorkomend geval op hen van toepassing zijn, en wijst hen ook op de sancties, vermeld in artikel 40.

§2. Het EVA brengt de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de hoogte van zijn inburgeringsplicht.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, informeert het EVA de inburgeraar, vermeld in artikel 20, §1, eerste lid, 3°, a), over het inburgeringsbeleid.

§3. Het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, informeert de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 2°, over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht, en verwijst hem door naar het EVA.

§4. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van paragraaf 1 tot en met 3.”.

Art. 21. Artikel 29 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. §1. Het inburgeringstraject laat de inburgeraars toe te komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het inburgeringstraject bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1° een vormingspakket maatschappelijke oriëntatie als vermeld in artikel 30;
- 2° een vormingspakket opleiding Nederlands als tweede taal als vermeld in artikel 31;
- 3° een inschrijving bij de VDAB of bij Actiris als vermeld in artikel 32;
- 4° een participatie- en netwerktraject als vermeld in artikel 33.

De inschrijving bij de VDAB of bij Actiris, vermeld in het tweede lid, 3°, behoort alleen tot het inburgeringstraject van inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die wettelijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

Het participatie- en netwerktraject, vermeld in het tweede lid, 4°, kan worden opgenomen in het inburgeringscontract door een inburgeraar die niet verplicht is het inburgeringstraject te volgen.

Onder voorbehoud van de bepalingen van deze onderafdeling bepaalt de Vlaamse Regering:

- 1° de organisatie van het inburgeringstraject;
- 2° de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject voor de inburgeraars.

§2. Het EVA behoudt het overzicht over het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, en rapporteert daarover aan de Vlaamse Regering en de gemeenten in kwestie van het Nederlandse taalgebied.

§3. Het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject zijn behaald en de inburgeraar is toegeleid naar de reguliere voorzieningen.”.

Art. 22. Artikel 30 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 30. §1. Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, voor de inburgeraars.

§2. Het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, heeft als doelstelling in een zo kort mogelijke tijd het zelfstandiger functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken en anderzijds door een aanzet te geven tot het ontwikkelen van enkele competenties die noodzakelijk zijn voor de zelfredzaamheid van de inburgeraars.

De inburgeraar toont aan dat hij de doelstelling van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie heeft behaald door te slagen voor een test die het EVA organiseert. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor die test.

§3. Deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, is afhankelijk van de eenmalige betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

Deelname aan de test, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, is afhankelijk van de betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

In afwijking van het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een vrijstelling verlenen voor een inburgeraar die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor de retributie als vermeld in het eerste en tweede lid."

Art. 23. Artikel 31 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 31. §1. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 2°, dat de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot en met e), aanbieden, heeft als doelstelling om in een zo kort mogelijke tijd het Nederlands te beheersen op het taalvaardigheidsniveau A2, zoals omschreven in het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, als opstap naar een vervolgcursus.

Als de inburgeraar een vormingspakket Nederlands als tweede taal volgt bij de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) en b), van dit decreet, biedt dat vormingspakket het taalniveau van de opleiding Nederlands als tweede taal dat de opleiding NT2 Breakthrough/Waystage R1 omvat.

Voor inburgeraars die een opleiding in het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen, zal de Vlaamse Regering afwijken van de bepalingen, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het taalvaardigheidsniveau, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt vastgesteld.

§3. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal dat binnen de centra wordt aangeboden, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot en met d), valt onder de bepalingen over de kwaliteitscontrole die op die centra van toepassing zijn.”.

Art. 24. Artikel 32 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 32. §1. De inschrijving bij de VDAB of Actiris, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 3°, heeft als doelstelling de economische zelfredzaamheid van de inburgeraar te versterken.

§2. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied zijn verplicht zich in te schrijven bij de VDAB. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zijn verplicht zich in te schrijven bij Actiris.

§3. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van de inschrijving bij de VDAB of bij Actiris heeft behaald:

- 1° door zich in te schrijven bij de VDAB of bij Actiris binnen maximaal zestig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 3° door aan te tonen dat hij werkt voor de termijn van maximaal zestig dagen verstreken is na de ondertekening van het inburgeringscontract.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 25. Artikel 33 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 33. §1. Het participatie- en netwerktraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 4°, heeft als doelstelling een betere participatie en integratie te bewerkstelligen door een netwerk te creëren.

§2. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van het participatie- en netwerktraject heeft behaald:

- 1° door aan te tonen dat hij gedurende minimaal veertig uur heeft deelgenomen aan het participatie- en netwerktraject gedurende de termijn van het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, 4°;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt of studeert op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 3° door aan te tonen dat hij werkt of studeert na de ondertekening van het inburgeringscontract en voordat het inburgeringstraject afloopt.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat wordt verstaan onder het begrip werken en het begrip studeren, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels over het participatie- en netwerktraject.”.

Art. 26. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 34. Het inburgeringstraject wordt ondersteund door trajectbegeleiding die het EVA op maat aanbiedt en die de inburgeraars, met toepassing van artikel 34/4, zo snel mogelijk toeleidt naar de reguliere voorzieningen met het oog op participatie op zowel professioneel, educatief en sociaal vlak.

Trajectbegeleiding is een methodiek om de inburgeraars individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het inburgeringstraject dat in samenspraak met de betrokken inburgeraar wordt uitgevoerd.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie die tot doel heeft een individueel proces te ondersteunen en te begeleiden, waarbij de inburgeraar de eigen levensloopbaan uittekent en daarbij onder meer inzicht verwerft in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem. De competenties die al aanwezig zijn, worden daarbij vertaald naar onze samenleving.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor de trajectbegeleiding.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/1. §1. Voor het inburgeringstraject kan worden aangevat, gaat het EVA in overleg met de inburgeraar na welke onderdelen tot het inburgeringstraject van de inburgeraar behoren en of de doelstellingen van de onderdelen, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, al zijn behaald. Als de doelstellingen al zijn behaald, verleent het EVA de betrokkene een vrijstelling voor de onderdelen waarvan de doelstellingen zijn behaald.

Inburgeraars die al de doelstellingen van alle onderdelen van het inburgeringstraject die op hen van toepassing zijn, hebben behaald, tekenen geen inburgeringscontract en krijgen onmiddellijk een inburgeringsattest als vermeld in artikel 34/3, eerste lid. Als het om een inburgeraar als vermeld in paragraaf 2, gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

§2. In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die verplicht ingeschreven werkzoekende is en niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door de VDAB, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die de VDAB bij de doorverwijzing heeft aangewezen. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, op voorwaarde dat hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door een OCMW, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die het OCMW bij de doorverwijzing heeft aangewezen.

§3. Uiterlijk dertig dagen na de aanmelding is duidelijk voor welke onderdelen het EVA de inburgeraar vrijstelt.

Uiterlijk negentig dagen na de aanmelding, ondertekent de inburgeraar het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn, vermeld in het tweede lid:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk in de onmogelijkheid verkeren om het inburgeringscontract te ondertekenen.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het derde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het derde lid, 1°.

§4. Het EVA bepaalt de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject in overleg met de inburgeraar en houdt rekening met de volgende aspecten:

- 1° de kennis, de vaardigheden en de competenties die de inburgeraar al heeft verworven;
- 2° de persoonlijke situatie van de inburgeraar.

Minimaal een van de twee vormingspakketten wordt opgestart binnen negentig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract door de inburgeraar. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van de voormelde termijn:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen die termijn niet kunnen respecteren.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het tweede lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het tweede lid, 1°.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/2. §1. Om het inburgeringstraject te kunnen aanvatten, ondertekent de inburgeraar een inburgeringscontract dat minstens de volgende elementen bevat:

- 1° een bepaling over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;

- 2° de onderdelen die behoren tot het inburgeringstraject van de inburgeraar, waarbij wordt aangegeven voor welke onderdelen de inburgeraar is vrijgesteld en voor welke niet;
- 3° de vermelding in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven, voor minimaal één vormingspakket;
- 4° de termijn waarin het inburgeringstraject wordt afgerond, waarbij de duur van het vormingspakket Nederlands als tweede taal als termijn voor het volledige inburgeringstraject wordt gehanteerd.

§2. De Vlaamse Regering legt de inhoud vast van de bepaling over de essentiële rechten en plichten, vermeld in paragraaf 1, 1°.

§3. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een opschorting van het inburgeringstraject voor de inburgeraars:

- 1° de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen hun inburgeringstraject moeten onderbreken.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het eerste lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het eerste lid, 1°.

§4. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen van het inburgeringscontract en kan de elementen van het inburgeringscontract, vermeld in paragraaf 1, verder aanvullen.”.

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/3. Als de inburgeraar minstens de doelstellingen voor elk onderdeel van het inburgeringstraject, zoals opgenomen in het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, heeft bereikt, reikt het EVA aan die persoon een attest van inburgering uit. Als het om een inburgeraar als vermeld in artikel 34/1, §2, gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als het EVA vaststelt dat een inburgeraar van de inburgeringsplicht vrijgesteld is met toepassing van artikel 27, §2, reikt het EVA aan die persoon een attest van vrijstelling uit.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het attest van inburgering, vermeld in het eerste lid, en het attest van vrijstelling, vermeld in het tweede lid.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/4. Conform artikel 34 wordt de inburgeraar zo snel mogelijk toegeleid naar de reguliere voorzieningen.

De toeleiding, vermeld in het eerste lid, verloopt volgens een samenwerkingsovereenkomst die met de reguliere voorzieningen gesloten wordt. De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens een regeling om de resultaten van die persoon terug te koppelen naar het EVA.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen voor de toeleiding.

De inburgeraar heeft recht op deelname aan een aanbod dat aansluit bij zijn inburgeringstraject en bij zijn levensloopbaan. Het aanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving.

De reguliere voorzieningen waarnaar de inburgeraars worden toegeleid, bouwen een behoeftedekkend aanbod uit.

De reguliere voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen meewerken aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het EVA.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/5. §1. De verplichte inburgeraar aan wie een inburgeringsattest is uitgereikt, zoals vermeld in artikel 34/3, eerste lid, is verplicht om binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt met niveau B1 mondeling van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de taalvaardigheid wordt vastgesteld.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt de inburgeraar vrijgesteld van de verplichting, vermeld in paragraaf 1, in volgende gevallen:

- 1° de inburgeraar behoort niet langer tot de beroepsactieve leeftijd;
- 2° de inburgeraar kan aantonen dat hij 6 maanden onafgebroken heeft gewerkt of gestudeerd gedurende de periode van 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest. De Vlaamse Regering bepaalt wat verstaan wordt onder 6 maanden onafgebroken werken en studeren en bepaalt de wijze waarop dit kan worden aangetoond;
- 3° de inburgeraar kan aantonen dat hij blijvend niet kan voldoen aan de verplichting, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, omdat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft of over beperkte leercapaciteiten beschikt. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de inburgeraar dat kan aantonen.

De Vlaamse Regering bepaalt een uitstelregeling voor de inburgeraar die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet kan voldoen aan de verplichting.”.

Art. 32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/6. Aan de kandidaat-inwijkeling kan in het land van herkomst een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: een kosteloos informatiepakket dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 33. In artikel 39 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Het EVA controleert of de verplichte inburgeraar:

- 1° zich heeft aangemeld bij het EVA;
- 2° van elk onderdeel van zijn inburgeringstraject de doelstellingen heeft bereikt;
- 3° regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;
- 4° zijn verplichting is nagekomen, vermeld in artikel 34/5.

De Vlaamse Regering regelt de controle, vermeld in het eerste lid.

Het EVA meldt aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40, als een verplichte inburgeraar:

- 1° zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen negentig dagen nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan;
- 2° het inburgeringstraject onrechtmatig vroegtijdig beëindigt;
- 3° de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject niet heeft behaald en niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;
- 4° zijn verplichting, vermeld in artikel 34/5, niet is nagekomen.”;

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar die de VDAB heeft doorverwezen naar het EVA, en die verplicht ingeschreven werkzoekende is, aan de VDAB met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar voor wie het volgen van een inburgeringscursus is opgenomen als voorwaarde voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, aan het OCMW in kwestie, met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving.”;

3° in paragraaf 4, eerste en tweede lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1° en §4, tweede lid, 1° en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;

4° in paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “inburgeringstraject”;

5° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “vormingspakket”;

6° in paragraaf 4, derde lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3, eerste en tweede lid” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1° en §4, tweede lid, 1° en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;

7° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “artikel 39, § 1, derde en vierde lid,” telkens vervangen door de zinsnede “paragraaf 1, derde lid,” en wordt de zinsnede “artikel 39, § 3,” vervangen door de zinsnede “paragraaf 3,”;

8° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “de opleiding Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid, onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of” vervangen door de woorden “een vormingspakket” en wordt de zinsnede “het taalniveau van de opleiding NT2, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid,” vervangen door de woorden “de doelstellingen, vermeld in artikel 30, §2, eerste lid en in artikel 31, §1,”.

Art. 34. In artikel 40, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden woorden “de inburgeraars en” en de woorden “en vierde” opgeheven.

Art. 35. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 7 december 2018 en 18 januari 2019, wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 41 en 42, opgeheven.

Art. 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 43/1. §1. De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b).

§2. Sociaal tolken is een instrument dat de mondelinge communicatie ondersteunt van de gebruikers, vermeld in artikel 43/2, §1, met anderstalige cliënten door de mondelinge boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal. De volgende vormen van sociaal tolken worden onderscheiden:

- 1° sociaal tolken op afstand, waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten op afstand tolkt;
- 2° sociaal tolken ter plaatse, waarbij de sociaal tolk fysiek aanwezig is bij het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten.

Sociaal vertalen is een instrument dat de schriftelijke communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten, door de geschreven boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal.

§3. In deze paragraaf wordt verstaan onder Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen: het centraal gegevensbestand van gecertificeerde sociaal tolken en sociaal vertalers dat het EVA beheert.

Het sociaal tolken en het sociaal vertalen worden gedaan door tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen.

Andere tolken en vertalers inzetten dan tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen is alleen toegestaan als voor de tolk- of vertaaltvraag geen tolk of vertaler beschikbaar is in het voormelde register.”.

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 43/2. §1. Gebruikers die een beroep kunnen doen op het sociaal tolken en het sociaal vertalen, zijn de voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§2. Het EVA biedt het sociaal tolken en het sociaal vertalen aan. Door kwaliteitsinstrumenten te ontwikkelen, toe te passen en bij te sturen zorgt het EVA voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

§3. De dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen van het EVA aan de gebruikers worden nader geregeld in samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers, vermeld in paragraaf 1.

Alleen gebruikers als vermeld in paragraaf 1, die een samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en het sociaal vertalen. In de samenwerkingsovereenkomst worden de modaliteiten en de tarifiering van de tolk- en vertaaltprestaties bepaald.

De samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt of de gebruiker, vermeld in paragraaf 1, dan wel de gebruikersoverheid, naargelang van het geval, de te presteren tolk- en vertaaltprestaties betaalt. De gebruikersoverheid moet partij zijn bij de samenwerkingsovereenkomst voor ze verplicht kan worden om de tolk- en vertaaltprestaties te betalen.

In het derde lid wordt verstaan onder gebruikersoverheid: de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op een sociaal tolk of een sociaal vertaler. De gebruikersoverheid kan ook zelf gebruiker zijn.

De Vlaamse Regering kan de nadere modaliteiten bepalen van de dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen.”.

Art. 38. In artikel 46 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 2° worden de woorden “die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” toegevoegd;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt wat verstaan moet worden onder voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, vermeld in het eerste lid, 2°.”.

Art. 39. In artikel 46/1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt tussen de zinsnede “hetzij bij een centrum als vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°” en de zin “Die oriëntering gebeurt op een deskundige en neutrale wijze.” de zinsnede “, hetzij bij een andere aanbieder van Nederlands als tweede taal” geschrapt;

2° in punt 1°, d) worden tussen de zinsnede “elk centrum, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°,” en de zinsnede “is ervoor verantwoordelijk om binnen het referentiekader voor onderwijskwaliteit Nederlands als tweede taal te voorzien in een kwaliteitsvol aanbod Nederlands als tweede taal;” de woorden “en elke andere aanbieder Nederlands als tweede taal” geschrapt;

3° in punt 2° wordt de zinsnede “, en van eventuele andere aanbieders Nederlands als tweede taal” geschrapt.

Art. 40. In artikel 47, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid, 1° en 2°,” vervangen door de zinsnede “artikel 3, 1°”.

Art. 41. In artikel 48 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 6°, 7° en 8° wordt het getal “32” telkens vervangen door het getal “28”;

2° punt 9° wordt vervangen door wat volgt:

“9° artikel 34/3, tweede lid;”;

3° punt 10° wordt vervangen door wat volgt:

“10° artikel 34/4, vijfde lid;”;

4° een punt 10°/1 wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

“10°/1 artikel 34/5;”;

5° in punt 12° worden de woorden “en vierde” opgeheven.

Art. 42. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 43. In artikel 51 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden “de uitvoering van” en de woorden “het Vlaamse integratiebeleid” worden de woorden “onderdelen van” ingevoegd;

2° een tweede tot en met zevende lid worden toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkenkend en beleidsevaluatief onderzoek en statistische studies. Hiervoor worden analyses uitgevoerd op basis van administratieve data en kunnen bevragingen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst uitgevoerd worden.

Om de doelstelling, vermeld in het tweede lid, te bereiken kunnen onderzoeksinstellingen of het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, persoonsgegevens van personen van Belgische en buitenlandse herkomst verwerken in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming en met titel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Met het oog op het realiseren van de doelstelling, vermeld in het tweede lid, zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, periodiek bevragingen uitvoeren bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst. Voor het uitvoeren van deze bevragingen zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor volgende persoonsgegevens:

- 1° persoonlijke kenmerken en identificatiegegevens afkomstig van het Rijksregister op basis van de steekproeftrekking;
- 2° de op basis van toestemming gevraagde persoonsgegevens.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 1°, worden vernietigd wanneer het veldwerk is gefinaliseerd en de kwaliteit van de steekproef en de bevragde gegevens is gecontroleerd.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 2°, worden voor langere termijn bijgehouden voor verder wetenschappelijk en historisch onderzoek en voor statistische doeleinden.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 2°, kunnen met het oog op verder wetenschappelijk en statistisch onderzoek doorgegeven worden aan onderzoeksinstellingen.”.

Art. 44. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 68.957/1
van 30 april 2021

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot
wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het
Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’

Op 4 maart 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 22 april 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Bert THYS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 april 2021.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt verschillende wijzigingen aan te brengen in het decreet van 7 juni 2013 ‘betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’ teneinde, aldus de memorie van toelichting, “het inburgeringsbeleid slagkrachtiger [te] maken, met oog voor verhoogde economische zelfredzaamheid, snelle actieve maatschappelijke participatie, doorgedreven taalverwerving en kennis van de Vlaamse waarden en samenleving”.

VORMVEREISTEN

2. Artikel 14, 5° en 6°, van het voorontwerp machtigt het EVA¹ om persoonsgegevens van bepaalde inburgeraars mee te delen aan de (federale) Dienst voor Vreemdelingenzaken, terwijl artikel 43, 2°, bepaalt onder welke voorwaarden gegevens kunnen worden verwerkt en bevestigingen worden uitgevoerd met het oog op verschillende vormen van onderzoek. Deze bepalingen hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens.

De aan de afdeling Wetgeving meegedeelde documenten doen ervan blijken dat over het voorontwerp op 26 januari 2021 advies nr. 2021/5 werd uitgebracht door de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Zoals evenwel is uiteengezet in advies 61.267/2/AV van de afdeling Wetgeving van de Raad van State van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat tot de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’ heeft geleid,² is de Gegevensbeschermingsautoriteit belast met het toezicht op de naleving van de “algemene” regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft vastgesteld.³ Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting bedoeld in deze verordening.⁴ De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog zal moeten worden ingewonnen met betrekking tot de ontworpen regeling.

¹ Dit is het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, geregeld in artikel 16 van het decreet van 7 juni 2013.

² *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 103-132.

³ Daarnaast kunnen ook de gemeenschappen en gewesten autoriteiten oprichten die toezicht houden op de naleving van de “specifieke” regels die de deelstaten ter uitvoering van de AVG hebben vastgesteld inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van activiteiten die onder hun bevoegdheid vallen. Het verlenen van de bevoegdheid aan die autoriteiten om adviezen te geven, teneinde te voldoen aan de verplichtingen die uit de desbetreffende bepalingen van de AVG voortvloeien, valt daar ook onder.

⁴ Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG’ (algemene verordening gegevensbescherming), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met de verwerking van persoonsgegevens.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. In verschillende adviezen⁵ oordeelde de Raad van State, afdeling Wetgeving, dat een systeem van verplichte inburgering, waarvan de niet-naleving aanleiding kan geven tot sancties, kan worden beschouwd als een inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven van de betrokkenen, zoals gewaarborgd door artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM. Ten grondslag aan deze waarborgen liggen de persoonlijke autonomie en het recht op eerbiediging van de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij zichzelf als individuele mens wil geven.

Opdat een dergelijke inmenging aanvaardbaar kan worden geacht, dient ervoor een voldoende rechtsbasis voorhanden te zijn in het interne recht, moet zij een wettig doel nastreven en “noodzakelijk” zijn om dat doel te bereiken. Dit laatste impliceert dat de gebruikte middelen proportioneel zijn met het nagestreefde doel. In de voornoemde adviezen werd er in dat verband door de Raad van State op gewezen dat een inburgeringsplicht niet mag leiden tot assimilatie en geen onevenredige gevolgen mag hebben voor de individuele migrant.

Aldus heeft de Raad van State geoordeeld dat de inburgeringsplicht, zoals uitgewerkt in de huidige regelgeving,⁶ een aanvaardbare inmenging in het privéleven uitmaakt.⁷ Meer bepaald heeft de Raad van State er in dat verband op gewezen dat het integratiebeleid, met inbegrip van de inburgeringsverplichting, gericht is op het waarborgen voor eenieder van het recht om een menswaardig leven te leiden, zijnde een doelstelling die artikel 23 van de Grondwet aan alle wetgevers en overheden oplegt.

De inburgeringsverplichting kan overigens ook een uitdrukkelijke voorwaarde uitmaken voor het verkrijgen van bepaalde onder het toepassingsgebied van artikel 23 vallende rechten. Zoals het Grondwettelijk Hof heeft gesteld, heeft de Grondwetgever, in artikel 23 van de Grondwet, willen “bevestigen dat ‘wie rechten heeft, [...] ook plichten [heeft]’, vanuit de idee dat ‘het de plicht van de burger is om mee te werken aan de sociale en economische vooruitgang van de maatschappij waarin hij leeft’. (...) Daarom heeft hij het de wetgevers die hij belast met het waarborgen van de economische, sociale en culturele rechten, mogelijk gemaakt rekening te

⁵ Zie de adviezen 34.569/3 van 18 december 2002 over amendementen op een ontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 28 februari 2003 ‘betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid’ *Parl.St.* VI.Parl. 2001-02, nr. 1229/4; 52.163/3 van 6 november 2012 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 7 juni 2013 ‘betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’ *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1867/1; 55.083/4 van 17 februari 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Waalse Gewest van 27 maart 2014 ‘remplaçant le livre II du Code wallon de l’Action sociale et de la Santé relatif à l’intégration des personnes étrangères ou d’origine étrangère’, *Parl.St.* W.Parl. 2013-14, nr. 992/1; 58.723/4 van 18 januari 2016 dat heeft geleid tot het decreet van het Waalse Gewest van 18 april 2016 ‘modifiant le Livre II du Code wallon de l’Action sociale et de la Santé relatif à l’intégration des personnes étrangères ou d’origine étrangère’ *Parl.St.* W.Parl. 2015-16, 417/1; 60.034/1 van 10 oktober 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 11 mei 2017 ‘betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers’, *Parl.St.* Ver.Verg. Gem.Gem.Com., 2016-17, B-71/1.

⁶ Zie het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 7 juni 2013 ‘betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’; Code wallon de l’action sociale et de la santé van 29 september 2011; ordonnantie van 11 mei 2017 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ‘betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers’.

⁷ Zie de in voetnoot 5 vermelde adviezen.

houden met de ‘overeenkomstige plichten’, zoals verwoord in het tweede lid van artikel 23. ‘Aan de burgers die de in artikel 23 van de Grondwet vermelde economische, sociale en culturele rechten genieten, kunnen dus verplichtingen worden opgelegd om toegang te verkrijgen tot die rechten. Het woord ‘daartoe’, aan het begin van dat tweede lid, geeft niettemin aan dat die verplichtingen moeten zijn verbonden met de algemene doelstelling die is ingeschreven in het eerste lid van artikel 23, namelijk eenieder in staat te stellen een menswaardig leven te leiden door het genot van de rechten die zijn opgesomd in het derde lid van hetzelfde artikel. Die verplichtingen moeten de personen aan wie zij worden opgelegd, in staat stellen bij te dragen tot de effectieve verwezenlijking van die doelstelling voor henzelf, alsook voor de andere personen die de in artikel 23 opgesomde rechten genieten, en moeten evenredig zijn met de aldus bepaalde doelstelling.’”⁸

4. Het voorontwerp brengt wijzigingen aan in de regels die de verplichte inburgering regelen, die tot gevolg hebben dat de opgelegde verplichting versterkt en verzaamd wordt. Dit gebeurt *grosso modo* op drie wijzen: 1) het verplichte inburgeringstraject wordt aangevuld; 2) er worden voortaan resultaatsverbintenissen opgelegd; 3) er worden retributies opgelegd.

4.1.1. Volgens het huidige artikel 28, tweede lid, van het decreet van 7 juni 2013 is het inburgeringstraject een vormingsprogramma, ondersteund door trajectbegeleiding. Krachtens artikel 29, § 1, eerste lid, bestaat het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject uit de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en opleiding Nederlands als tweede taal.

Artikel 21 van het voorontwerp vervangt artikel 29, dat voortaan bepaalt dat het inburgeringstraject uit vier onderdelen bestaat: een vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, een vormingspakket opleiding Nederlands als tweede taal, een inschrijving bij de VDAB of Actiris, en een participatie- en netwerktraject. Dit traject wordt nog steeds ondersteund door trajectbegeleiding (het ontworpen artikel 34 (oud artikel 30) van het decreet van 7 juni 2013). Aan het traject voegt het voorontwerp aldus twee pijlers toe, zijnde de inschrijving bij de VDAB of Actiris en het participatie- en netwerktraject, die worden geregeld in de ontworpen artikelen 32 respectievelijk 33 van het decreet van 7 juni 2013.

4.1.2. Artikel 28 van het voorontwerp maakt het aanvatten van het inburgeringstraject afhankelijk van het ondertekenen van een inburgeringscontract dat een ruimere invulling krijgt dan in de huidige regeling het geval is. Het ontworpen artikel 34/2, § 1, bepaalt dat het contract minstens de volgende elementen bevat: “een bepaling over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd”, de te volgen en behalen onderdelen, de vermelding voor welke cursus wordt ingeschreven, de termijn waarbinnen het traject wordt afgerond.

4.2.1. Artikel 19 van het voorontwerp schrijft in artikel 27, § 3, eerste lid, van het decreet van 7 juni 2013 de verplichting in voor de verplichte inburgeraar “om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen”. Deze verplichting geldt niet voor de verplichte inburgeraar voor wie het door “beperkte leercapaciteiten” onmogelijk is deze doelstellingen te bereiken. De verplichting komt in de plaats van de huidige verplichting “om het

⁸ GwH 10 juli 2008, nr. 101/2008, B.33.1 en B. 33.2 en GwH 5 maart 2015, nr. 24/2015, B.27.1 en B.27.2.

vormingsprogramma te volgen en per onderdeel hetzij regelmatig deel te nemen hetzij de doelstellingen van het onderdeel te behalen”.

In samenhang hiermee bepaalt het ontworpen artikel 30, § 2, dat de inburgeraar aantoont dat hij de doelstelling van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie heeft behaald door te slagen voor een test. Met betrekking tot het vormingspakket Nederlands als tweede taal stelt het ontworpen artikel 31, § 2, dat de Vlaamse Regering de wijze bepaalt waarop het taalvaardigheidsniveau wordt vastgesteld. Het ontworpen artikel 32 bepaalt op welke wijze de inburgeraar de inschrijving bij de VDAB of Actiris aantoont. Uit het ontworpen artikel 33 blijkt dat de doelstelling van het participatie- en netwerktraject wordt behaald door aan te tonen dat de inburgeraar gedurende minimaal veertig uren heeft deelgenomen aan dit traject, of door aan te tonen dat hij werkt of studeert.

Het EVA controleert voortaan, op grond van het ontworpen artikel 39, § 1, van het decreet, of de verplichte inburgeraar “van elk onderdeel van zijn inburgeringstraject de doelstellingen heeft bereikt”, en of hij regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten. Overeenkomstig de ontworpen artikelen 39, § 1, derde lid, 3° en 40, § 1, kan de verplichte inburgeraar gesanctioneerd worden met een administratieve geldboete van 50 tot 5000 euro, wanneer hij “de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject niet heeft behaald en niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten”.

4.2.2. Het ontworpen artikel 34/5 van het decreet van 7 juni 2013 legt de bijkomende verplichting op, naast het eigenlijke inburgeringstraject, om “binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt [met] het niveau B1 mondeling”. Een vrijstelling van deze verplichting is mogelijk in de in het ontworpen artikel 34/5, § 2, bepaalde gevallen. Ook voor deze verplichting geldt dat, overeenkomstig de ontworpen artikelen 39, § 1, derde lid, 3° en 40, § 1, de verplichte inburgeraar gesanctioneerd kan worden met een administratieve geldboete van 50 tot 5000 euro, wanneer hij deze verplichting niet is nagekomen.

4.3. Het ontworpen artikel 30, § 3, van het decreet van 7 juni 2013 maakt de deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie afhankelijk van de eenmalige betaling van een retributie. De deelname aan de test, waarmee het behalen van de doelstelling van het vormingspakket moet worden aangetoond, wordt eveneens afhankelijk van de betaling van een retributie. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd de retributie te bepalen, en kan in een vrijstelling voorzien voor inburgeraars met woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

5.1. De aldus verzwaarde inburgeringsplicht wordt in het decreet van 7 juni 2013 als zelfstandige verplichting opgelegd.

Om nog steeds in overeenstemming te worden geacht met artikel 22 GW en artikel 8 EVRM, moeten de stellers van het voorontwerp en de decreetgever op voldoende wijze de doelstelling en de proportionaliteit van de bijkomende verplichtingen verantwoorden. Daarbij moet erover gewaakt worden dat niet enkel de verschillende maatregelen een voldoende verantwoording kennen, maar ook dat de globale verplichting nog steeds als redelijk en evenredig kan worden beschouwd.

De inleidende samenvatting in de memorie van toelichting bij het voorontwerp stelt dat het voorontwerp “inburgeraars beter [zal] voorbereiden op onze maatschappij en hun kansen in onze samenleving aanzienlijk [zal] vergroten. We vragen daarbij een grotere inspanning van de inburgeraar en tegelijk bieden we de inburgeraar meer kansen door het aanreiken van de hefboomen om als een volwaardige burger in Vlaanderen te kunnen functioneren. Want dat is de finale doelstelling van het inburgeringsbeleid: nieuwkomers de noodzakelijke kennis en vaardigheden bijbrengen zodat ze volop kunnen deelnemen aan de samenleving. Met de wijzigingen wil de Vlaamse overheid het inburgeringsbeleid slagkrachtiger maken, met oog voor verhoogde economische zelfredzaamheid, snelle actieve maatschappelijke participatie, doorgedreven taalverwerving en kennis van de Vlaamse waarden en samenleving.”

De memorie van toelichting stelt eveneens dat “[d]e keuze voor een resultaatsverbintenis, (...) geen afbreuk [doet] aan het recht op eerbiediging van het privé-leven dat onder meer betrekking heeft op de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij (lees:het) zichzelf als individuele mens wil geven. Het opleggen van de verplichting om een inburgeringsprogramma te volgen, het slagen voor de test MO, het betalen van een retributie,... mag dan ook niet opgevat worden als een gebrek aan respect voor de persoonlijke autonomie. Het hertekende inburgeringstraject heeft net tot doel inburgeraars zo vlug en zo goed mogelijk toe te leiden naar de reguliere voorzieningen zodat zij zo vlug mogelijk als volwaardig burger aan de Vlaamse samenleving kunnen deelnemen.”

Globaal beschouwd en onder voorbehoud van hetgeen hierna over specifieke aspecten van de nieuwe verplichtingen wordt opgemerkt, lijken het aanvullen van het inburgeringstraject zoals in de ontworpen regeling, het in beginsel opleggen van bepaalde resultaatsverplichtingen⁹ en het opleggen van een beperkte retributie, gelezen in samenhang met de vrijstellingen waarin de ontworpen regeling voorziet, geen onevenredige inmenging in het privéleven in te houden. Bij de concrete invulling, in het bijzonder van de resultaatsverplichtingen, zal er wel over gewaakt moeten worden dat de opgelegde verplichtingen de persoonlijke autonomie van de inburgeraar respecteren en daadwerkelijk bijdragen tot het volwaardig burgerschap van de betrokken personen.

5.2. In het kader van materiële regelingen waarin naar de verplichte inburgering wordt verwezen, zal erover gewaakt moeten worden dat de bijkomende verplichtingen niet met zich

⁹ In dit verband kan ook gewezen worden op de rechtspraak van het Hof van Justitie. In het arrest HvJ 4 juni 2015, C-579/13, *P. en S.*, oordeelde het Hof dat derdelanders op het punt van Nederlandse taalvaardigheid en kennis van de Nederlandse samenleving, waarop het inburgeringsexamen ziet, niet vergelijkbaar zijn met Nederlandse staatsburgers: van de laatsten mag worden aangenomen dat zij deze taalvaardigheid en kennis bezitten, terwijl dit voor derdelanders niet geldt. Bovendien wijst het Hof erop dat de verwerving van kennis van de taal en de samenleving van de gastlidstaat de communicatie en de vorming van sociale banden tussen derdelanders en de onderdanen van die lidstaat bevordert en bovendien de toegang tot de arbeidsmarkt en tot beroepsopleidingen vergemakkelijkt. De plicht om voor een inburgeringsexamen te slagen verzekert dat de betrokken derdelanders kennis verwerven die onbetwistbaar nuttig is om banden met de gastlidstaat op te bouwen, en draagt bij tot de verwezenlijking van het nagestreefde doel van de integratie van derdelanders die duurzaam in een lidstaat zijn gevestigd.

meebrengen dat de evenredigheid van de opgelegde verplichting ten aanzien van het nagestreefde doel, bijvoorbeeld op het vlak van bepaalde sociale rechten, in het gedrang komt.¹⁰

6.1. In verband met de specifieke en bijkomende verplichting om “binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt [met] het niveau B1 mondeling” stelt de memorie van toelichting bij het voorontwerp het volgende.

“Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklappend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Vandaar dat we er mee willen voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Er wordt verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Indien zij dit niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben kunnen er sancties worden opgelegd. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting. Ook personen die omwille van medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte leercapaciteiten dit niveau niet kunnen behalen worden eveneens vrijgesteld. VDAB is hier een belangrijke partner. Zij is immers regisseur over het activeringstraject van werkzoekenden. VDAB zal ex-inburgeraars stimuleren en er mee over waken dat zij een cursus B1 volgen.”

“Wat de verplichting op niveau B1 mondeling te behalen betreft, wordt ook hier geen afbreuk gedaan aan grondrechten of het gelijkheidsbeginsel. De beleidsmaatregel is er op gericht om de kansen van niet-beroepsactieven in onze samenleving te versterken. Er zal daarbij rekening gehouden worden met de personen voor wie het onmogelijk is om dit niveau te behalen. De sancties die er aan gekoppeld worden zijn administratieve geldboetes die reeds van toepassing zijn in het inburgeringsbeleid. Het niet behalen van niveau B1 zal dus niet gekoppeld worden aan bijstandsregelingen.”

“Hierbij willen we benadrukken dat het gaat om personen die gedurende twee jaar niet gewerkt hebben of een opleiding hebben gevolgd. Het gaat dus om personen die twee jaar niet-beroepsactief zijn geweest. Het is niet onredelijk om te vragen dat ze in die periode van het taalniveau A2 naar het taalniveau B1 mondeling gaan.”

6.2. De artikelen 30 en 129, § 1, van de Grondwet laten slechts toe het gebruik der talen te regelen voor de in die artikelen vermelde aangelegenheden. Deze grondwetsbepalingen verhinderen in beginsel evenwel niet dat de “taalkennis” wordt geregeld of voorgeschreven.

In advies 49.490/AV van 24 mei 2011 heeft de Raad van State aangegeven dat het niet uitgesloten is om in aangelegenheden waar de taalvrijheid geldt een regeling van de (bereidheid tot) taalkennis uit te werken “voor zover ze ten nauwste verbonden is met een materiële bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschap of het gewest, en voor zover ze in overeenstemming is met de overige bepalingen van de Grondwet en van het internationaal en Europees recht, onder meer inzake het gelijkheidsbeginsel, de overige grondrechten en het

¹⁰ Zie bijvoorbeeld adv.RvS 68.584/3 van 15 februari 2021 over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming’, *Parl.St.* VI.Parl., 2020-21, nr. 710/1.

beginsel van het vrij verkeer.”¹¹ Het opleggen van de kennis van een bepaalde taal vormt geen regeling van taalgebruik.¹² De taalkennisvereiste mag wel niet van die aard zijn dat ze feitelijk het gebruik van een taal oplegt.¹³

De eisen die inzake taalkennis worden opgelegd mogen evenwel niet strijdig zijn met hogere rechtsregels, in het bijzonder het gelijkheidsbeginsel en de overige grondrechten. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel. De beperkingen aan grondrechten dienen een wettig doel na te streven en in een redelijk evenredigheidsverband te staan tot dat doel.

Aldus hebben de Raad van State, afdeling Wetgeving en het Grondwettelijk Hof bijvoorbeeld aanvaard dat aan de huurder van een sociale woning de voorwaarde wordt opgelegd om een minimale kennis van de taal van het gebied te hebben. De verplichting werd niet onevenredig zwaar geacht, gelet op het feit dat het niet naleven van deze huurdersverplichting niet kan leiden tot het beëindigen van de huurovereenkomst, dat het opgelegde niveau van taalkennis niet van die aard is dat het overdreven moeilijk zou zijn aan die verplichting te voldoen en dat in een vrijstelling van de taalkennisvereiste is voorzien als de huurder aantoonde dat hij blijvend niet kan voldoen aan die verplichting, omdat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft of over beperkte cognitieve vaardigheden beschikt.¹⁴

6.3. De taalkennisvereiste wordt opgelegd als zelfstandige verplichting. De verplichting over een bepaalde taalvaardigheid te beschikken wordt, zo bevestigt de memorie van toelichting, niet gekoppeld aan bijstandsregelingen. De taalkennisvereiste wordt in het voorontwerp opgelegd in twee stappen: eerst bij het behalen van de doelstelling van het vormingspakket Nederlands tweede taal (niveau A2), en in een later stadium bij het bewijs van de taalvaardigheid (niveau B1 mondeling).

¹¹ Adv.RvS 49.490/AV van 24 mei 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 18 november 2011 ‘tot regeling van het bewijs van taalkennis, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966’, *Parl.St.* VI.Parl., 2010-11, nr. 1239/001, 30-35. Zie ook GwH 12 maart 2015, nr. 28/2015.

¹² Zie bijvoorbeeld GwH 30 juni 2014, nr. 97/2014, B.3.4; adv.RvS 60.388/3 van 9 december 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 maart 2017 ‘tot wijziging van artikel 92, 93, 95, 98 en 102bis van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode’, *Parl.St.* VI.Parl., 2016-17, 1045/1.

¹³ Zie adv.RvS 49.958/1/V van 2 augustus 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 20 april 2012 ‘houdende de organisatie van kinderopvang van baby’s en peuters’ (randnummer 15), *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1395/1.

¹⁴ Adv.RvS 60.388/3 van 9 december 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 maart 2017 ‘tot wijziging van artikel 92, 93, 95, 98 en 102bis van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode’; GwH 17 oktober 2019, nr. 136/2019, B.26-B.29.

De *sub* 5 en 6.1 geciteerde doelstellingen van de stellers van het voorontwerp vormen een wettig en legitiem doel. Om de redelijkheid van de opgelegde verplichting te beoordelen zal met een aantal elementen rekening moeten worden gehouden.

In dat verband kan worden gewezen op het reeds vermelde arrest van het Hof van Justitie van 4 juni 2015.¹⁵ Daarin verduidelijkt het Hof dat de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de inburgeringsplicht in de vorm van een resultaatsverplichting, de doelstelling van integratie niet in gevaar mag brengen, daarbij “met name rekening gehouden met het kennisniveau dat vereist is om het inburgeringsexamen te kunnen behalen, met de toegankelijkheid tot de cursus en tot het ter voorbereiding op dat examen benodigde materiaal, met de hoogte van de door derdelanders voor dat examen verschuldigde inschrijvingskosten of met bijzondere individuele omstandigheden, zoals leeftijd, analfabetisme of opleidingsniveau”.

Meer in het bijzonder moet dus het opgelegde te bereiken taalniveau redelijk en evenredig zijn. Het voorontwerp voorziet weliswaar in vrijstellingen, onder meer voor de inburgeraar die ernstig ziek is, een mentale of fysieke handicap heeft, of over beperkte leercapaciteiten beschikt; ook is er een uitstelregeling voor de inburgeraar die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet kan voldoen aan de verplichting. Toch zal met zorg moeten worden nagegaan of het vereiste niveau van taalvaardigheid haalbaar is en voldoende rekening houdt met de mogelijkheden van de individuele inburgeraar. In dit verband kan worden gewezen op het advies dat de Nederlandse Raad van State, afdeling advisering, heeft uitgebracht over een “voorstel van wet houdende regels over de inburgering in de Nederlandse samenleving”. De afdeling advisering stelt in verband met het ‘passende taalniveau’: “Op dit moment is A2 het niveau dat nodig is om voor het inburgeringsexamen te kunnen slagen. Het voorstel wijzigt dit naar een hoger niveau B1: uitgangspunt is dat examinering (...) voor een ieder op ten minste dat niveau plaatsvindt. (...) Alleen als de inburgeringsplichtige na aanzienlijke inspanningen niet in staat blijkt niveau B1 te halen binnen de inburgeringstermijn (of een verlenging daarvan), kan het college bepalen dat het inburgeringsexamen, geheel of gedeeltelijk op A2-taalniveau wordt afgenomen. (...) Het voorstel komt hiermee tegemoet aan de conclusies uit verschillende onderzoeken waaruit blijkt dat taalniveau A2 over het algemeen als te laag wordt beschouwd om te participeren op de arbeidsmarkt, aldus de toelichting. (...) De Afdeling onderschrijft het uitgangspunt dat het behalen van het B1 niveau meer kansen biedt voor een goede participatie op de arbeidsmarkt. Evenwel is te verwachten dat voor een aanzienlijke groep inburgeringsplichtigen al bij de leerbaarheidstoets zal blijken dat taalniveau B1 niet haalbaar is, en zij aangewezen zijn op niveau A2. In de aanloop naar de huidige Wet inburgering is vastgesteld dat al het behalen van taalniveau A2 voor een grote groep een zware inspanning zou vergen en is daarom afgeraden in de wet een hogere standaard aan te leggen. (...) De inburgeringsregelgeving heeft sindsdien het taalniveau A2 voorgeschreven (...). Onder de huidige wet haalt dan ook slechts een klein percentage het Nt2-examen, dat op taalniveau B1 of B2 ligt. (...) Gezien de beduidend grotere betrokkenheid van met name de gemeenten onder de nieuwe wet bij de intake, de begeleiding en de monitoring is het onder de nieuwe wet te verwachten dat beduidend meer inburgeringsplichtigen dan thans het geval is in staat zullen zijn om het B1 niveau te halen. Niettemin is het realistisch er van uit te gaan dat toch nog voor velen dat niveau niet – en zeker niet binnen de gestelde termijn – te halen is. Gelet op het voorgaande

¹⁵ HvJ 4 juni 2015, C-579/13, *P. en S.*

houdt het voorgestelde minimumniveau B1 als het in het algemeen te bereiken resultaat naar het oordeel van de Afdeling onvoldoende rekening met de capaciteiten van individuele inburgeringsplichtigen. (...) De Afdeling adviseert in het voorstel op dit punt meer maatwerk mogelijk te maken. (...) Concreet betekent dit dat inburgeringsplichtigen zich al in een vroeg stadium (bij de brede intake) zouden moeten kunnen richten op een lager taalniveau indien duidelijk is dat B1 geen reëel taalniveau is om in drie jaar te behalen. Daarnaast zou er voldoende ruimte moeten zijn voor een verlenging van de driejaarstermijn wanneer in de loop van het inburgeringstraject blijkt dat niveau B1 niet binnen deze termijn gehaald kan worden, maar met een langere termijn wel.”¹⁶

Daarnaast moet opgemerkt worden dat de verplichting uit het ontworpen artikel 34/5 weliswaar volgt na het behalen van het attest inburgering, maar er eigenlijk volledig los van staat. Er wordt in het voorontwerp niet voorzien in enige samenhang met het eigenlijke inburgeringstraject. Evenmin bevat het voorontwerp een regeling inzake ondersteuning van de inburgeraar bij het verwerven van de taalvaardigheid. De memorie van toelichting vermeldt weliswaar dat “de VDAB (...) de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende [zal] begeleiden in de zoektocht naar werk en er mee voor [zal] zorgen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald hebben”. Deze ondersteuning is als dusdanig niet opgenomen in het voorontwerp van decreet. Bovendien (zie verder *sub* 7) is de inburgeraar, na het behalen van het inburgeringsattest, niet langer verplicht ingeschreven te zijn bij de VDAB.

Ten slotte wordt in het voorontwerp evenmin verduidelijkt hoe de betrokken personen bereikt zullen worden met het oog op het nagaan of aan de vereiste taalvaardigheid is voldaan, noch wordt verduidelijkt op welke wijze deze taalvaardigheid zal worden nagegaan.

Het vereiste niveau van de taalvaardigheid, alsook de afstand en het tijdsverloop tussen het eigenlijke inburgeringstraject en de verplichte taalvaardigheid maken dat het redelijk verband tussen de taalkennisvereiste en de doelstellingen van de inburgeringsplicht, betwijfeld kan worden.

7. De verplichte inburgeraar op beroepsactieve leeftijd die wettelijk toegang heeft tot de arbeidsmarkt, is verplicht zich in te schrijven bij de VDAB (of Actiris¹⁷), tenzij hij aantoont dat hij werkt.

Indien deze verplichting wordt begrepen als een louter formele voorwaarde, die er toe zal leiden dat de inburgeraar opleidingsvoorstellen en werk- en stageaanbiedingen ontvangt van de VDAB, kan de verplichting als weinig ingrijpend worden beschouwd.

Het is evenwel niet duidelijk of de in de ontworpen artikelen 29, § 1, en 32 van het decreet van 7 juni 2013 opgelegde verplichting hiertoe beperkt blijft. De memorie van toelichting bij het voorontwerp stelt immers dat de VDAB de inburgeraar “net zoals elke werkzoekende” zal

¹⁶ Advies van 30 april 2020 over een voorstel van wet ‘houdende regels over de inburgering in de Nederlandse samenleving’, Kamerstukken II 2019/20, 35483, nr. 4.

¹⁷ Wat betreft de inschrijving bij Actiris, zie de opmerking bij artikel 24 van het voorontwerp.

begeleiden in de zoektocht naar werk. De memorie van toelichting voegt daar aan toe dat “[o]ok voor personen die niet meteen de nood aanvoelen om werk te zoeken omdat hun partner werkt, (...) het belangrijk [is] dat zij de nodige informatie krijgen over de kansen, drempels en risico’s”.

Nochtans moet erop gewezen worden dat er geen verplichting tot arbeid kan worden opgelegd,¹⁸ en bijgevolg ook geen verplichting tot het zoeken van werk. Deze verplichting kan in het kader van de voorwaarden voor het verkrijgen van bepaalde sociale rechten of ondersteuning worden opgelegd, maar niet als zelfstandige verplichting aan personen die geen aanspraak maken op deze sociale rechten of ondersteuning. De autonome verplichting om werk te zoeken, en daarvoor actief in te gaan op het aanbod en de ondersteuning die de VDAB aanbiedt, kan, buiten het kader van het genieten van bepaalde sociale rechten, niet worden opgelegd aan personen die, om welke reden dan ook, geen ‘werkzoekende’ wensen te zijn.

Enkel onder voorbehoud dat de verplichting zoals hierboven beschreven als formele verplichting moet worden begrepen, kan ze als redelijk worden beschouwd. Dit betekent ook dat zodra de inburgeraar de doelstellingen heeft behaald, en het “attest van inburgering” heeft gekregen (op grond van het ontworpen artikel 34/3, eerste lid), hij niet langer verplicht ingeschreven hoeft te zijn bij de VDAB. Van zodra de inburgeraar zulk attest heeft behaald, is hij immers vrijgesteld van de inburgeringsplicht (artikel 27, § 2, 4°, van het decreet van 7 juni 2013).

8.1. De verplichte inburgeraar is verplicht een inburgeringscontract te ondertekenen waarin een bepaling is opgenomen “over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd” (het ontworpen artikel 34/2, § 1, 1°, van het decreet). Aangezien dit contract een noodzakelijke voorwaarde is om het inburgeringstraject aan te vatten, valt deze verplichting indirect onder de sanctieregeling die geldt voor de inburgeraar die de doelstellingen van het inburgeringstraject niet behaalt en die niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten.

De draagwijdte van deze verplichting is onduidelijk.

Volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp is de bedoeling van de opname van een bepaling in het inburgeringscontract met betrekking tot de essentiële rechten en plichten – d.m.v. een verklaring die als bijlage bij het contract wordt gevoegd – dat inburgeraars van bij de start weten welke rechten en plichten cruciaal zijn in onze samenleving en als leidraad gelden in ons inburgerings- en samenlevingsmodel.

De memorie van toelichting noemt het doel van “deze verklaring” meerledig: “1. Verwelkomen van nieuwkomers in de samenleving; 2. Duiden van de gedeelde sokkel van waarden en die voor elke burger in Vlaanderen gelden; 3. Vragen dat men de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert en onderschrijft; 4. Binding tot stand brengen tussen nieuwkomers en ontvangende samenleving; 5. Een instrument zijn voor de volgende stappen in het proces van inburgeren en samenleven”.

8.2. In de eerste plaats rijst de vraag hoe de precieze inhoud van “de verklaring” zich verhoudt tot het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie waaraan de inburgeraar vervolgens

¹⁸ Zie artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, in samenhang met artikel 12 van de Grondwet.

moet deelnemen. Eén van de doelstellingen van dit vormingspakket is immers “de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken” (ontworpen artikel 30, § 2, van het decreet van 7 juni 2013). Het lijkt contradictorisch dat een inburgeraar voorafgaandelijk een verklaring dient te ondertekenen, waarvan hij per hypothese enkel na het volgen van het vormingspakket de precieze draagwijdte zal begrijpen.¹⁹

8.3. Op de tweede plaats moet opgemerkt worden dat de draagwijdte van het begrip “de essentiële rechten en plichten” niet geheel duidelijk is.

De memorie van toelichting verwijst in dit verband enkele keren naar de “gedeelde normen en waarden” of “fundamentele waarden en normen”. Door in de tekst van het voorontwerp het begrip “essentiële rechten en plichten” te gebruiken, wordt niet dezelfde terminologie gebruikt als die welke in artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 ‘betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen’ wordt gehanteerd. Dit artikel legt in beginsel aan een vreemdeling die een aanvraag indient teneinde gemachtigd of toegelaten te worden langer dan een bepaalde termijn in het Rijk te verblijven, de voorwaarde op om een verklaring te ondertekenen (de zogenaamde “nieuwkomersverklaring”) waarbij hij te kennen geeft dat hij “de fundamentele waarden en normen van de samenleving begrijpt en er naar zal handelen”.

Los van hetgeen hierna wordt opgemerkt over de verhouding tussen de in het voorontwerp bedoelde verklaring en die zogenaamde nieuwkomersverklaring, moet vastgesteld worden dat de formulering van het voorontwerp aldus nauwer aansluit bij de interpretatie die het Grondwettelijk Hof aan deze nieuwkomersverklaring heeft gegeven. Het Hof achtte de nieuwkomersverklaring immers grondwettig “[v]oor zover de in artikel 1/2, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 bedoelde fundamentele normen en waarden van de samenleving zijn gebaseerd op de fundamentele rechten en vrijheden gewaarborgd bij de Belgische Grondwet en in de mensenrechtenverdragen en op andere in België van kracht zijnde rechtsnormen en voor zover die fundamentele normen en waarden daar een correcte weergave van vormen”. In die lezing “brengt dat artikel 1/2, § 1, eerste lid, door van de betrokken vreemdeling te eisen dat hij verklaart die normen en waarden van de samenleving te begrijpen en ernaar te zullen handelen, niet met zich mee dat afbreuk wordt gedaan aan de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van godsdienst en het recht op eerbiediging van het privéleven.”²⁰

Krachtens het ontworpen artikel 34/2, § 2, legt de Vlaamse Regering “de inhoud vast van de bepaling over de essentiële rechten en verplichtingen”. Daarbij zal de Vlaamse Regering rekening moeten houden met de hierboven vermelde lezing van het Grondwettelijk Hof.

¹⁹ Zie in dat verband ook de opmerking in het advies 59.224/VR/4 van 19 mei 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 18 december 2016 ‘tot invoering van een algemene verblijfsvoorwaarde in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen’: “Bovendien rijst de vraag hoe de regel van het voorontwerp luidens welke de vreemdeling de waarden en normen die noodzakelijk zijn voor zijn goede integratie moet ‘begrijpen’ en over dertig dagen beschikt om ter zake een *informed consent* te geven, in overeenstemming kan zijn met de bevoegdheid die aan de gemeenschappen is verleend om een beleid van integratie van inwijkelingen te voeren dat een bepaalde tijd in beslag kan nemen en dat er inzonderheid toe strekt de inwijkelingen te informeren over de waarden en normen van de samenleving, zodat ze die kunnen begrijpen”. (*Parl.St.* Kamer, 2015-16, 1901/1).

²⁰ GwH 4 oktober 2018, nr. 126/2018, B.53.

Gelet hierop, verdient het aanbeveling om in de parlementaire bespreking van het ontworpen decreet meer duidelijkheid te verschaffen over de invulling van de inhoud van de opgelegde bepaling van het inburgeringscontract.

8.4. Ook indien de verwijzing naar de essentiële rechten en plichten de vorm krijgt van een correcte en niet willekeurig selectieve weergave van de fundamentele rechten en vrijheden in de Grondwet en mensenrechtenverdragen, blijft ten derde evenwel de vraag wat de precieze reikwijdte is van het ondertekenen van een dergelijke verklaring.

De tekst van het voorontwerp lijkt in te houden dat de inburgeraar kennis neemt van de “essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd”, en door zijn handtekening deze kennisname bevestigt. De memorie van toelichting bij het voorontwerp doet op dit vlak echter onduidelijkheid rijzen. Uit de *sub* 8.1 geciteerde passage uit de memorie blijkt immers dat het doel van de verklaring ook is om te vragen dat de inburgeraar “de waarden en normen van de ontvangende samenleving respecteert en onderschrijft”.

Zoals ook blijkt uit het reeds vermelde arrest van het Grondwettelijk Hof is het toelaatbaar de betrokken persoon te verplichten een verklaring te ondertekenen waaruit blijkt dat hij de fundamentele normen en waarden ‘begrijpt’ en verklaart er naar te zullen ‘handelen’.²¹ Het Hof, in navolging van de afdeling Wetgeving, wees er echter op dat het niet toelaatbaar is te vragen dat de betrokken persoon met de ondertekening verklaart de fundamentele normen en waarden “te aanvaarden”.²² De Raad van State wees in het advies 59.224/VR/4 immers op het volgende:

“1. In het ontworpen artikel 1/2, § 1, eerste lid, wordt de vreemdeling inzonderheid verplicht een verklaring te ondertekenen waarbij hij bevestigt dat hij de fundamentele waarden van de samenleving aanvaardt.

In advies 57.003/AV, op 24 maart 2015 gegeven over een voorstel van wet ‘tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, met betrekking tot de loyauteitsverklaring, waarin inzonderheid verklaard wordt dat men de sharia, in iedere versie of lezing daarvan, afzweert’, heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State zich uitgesproken over de vrijheid van gedachte en godsdienst, neergelegd in artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna ‘het EVRM’ genoemd) en in artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna ‘het BUPO’ genoemd). De afdeling Wetgeving heeft in dat advies het volgende opgemerkt:

‘(...) niet alleen het recht om zijn religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging tot uiting te brengen maar ook het recht om deze voor zich te houden, is gewaarborgd.’²³ De Raad van State merkte in een eerder advies op dat ‘la liberté

²¹ GwH 4 oktober 2018, nr. 126/2018, B.52-B.53.

²² *Idem*, B. 52.1.

²³ (Voetnoot 16 van het geciteerde advies) *Voetnoot 9 van het geciteerde advies*: Zo kunnen geen vragen over de overtuiging op levensbeschouwelijk of godsdienstig vlak worden gesteld bij een volkstelling (zie art. 24^{quinq}uies van de wet van 4 juli 1962 ‘betreffende de openbare statistiek’, BS 20 juli 1962). Zie ook EHRM 2 februari 2010, *Sinan Isik t. Turkije* (i.v.m. een vermelding op de identiteitskaart); EHRM 3 juni 2010, *Dimitras e.a. t. Griekenland*, (i.v.m. verplichting om geloofsovertuiging bekend te maken vooraleer te worden ontslagen van de verplichting om in strafzaken een religieuze eed af te leggen).

de pensée et de conscience implique que nul ne puisse être obligé à déclarer ses convictions'.²⁴ Ook het Grondwettelijk Hof oordeelde in zijn arrest nr. 34/2015 van 12 maart 2015 dat het recht 'om zijn godsdienstige of filosofische overtuiging niet kenbaar te maken, overtuiging die voor alles valt onder het meest innerlijke van eenieder (...)' impliceert dat men niet kan worden verplicht om zijn 'godsdienstige of filosofische overtuigingen kenbaar te maken'.²⁵ Burgers die hun religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging voor zich willen houden, mogen daarvan geen nadeel ondervinden.^{26, 27}

Mutatis mutandis wordt, op basis van artikel 10 van het EVRM en artikel 19 van het BUPO, dezelfde bescherming geboden aan iedere andere dan een godsdienstige en levensbeschouwelijke mening en inzonderheid aan politieke meningen.²⁸

Naar het zich laat aanzien, moet de ontworpen bepaling zo worden geïnterpreteerd dat ze de gegadigden voor een verblijf van meer dan drie maanden verplicht hun overtuigingen kenbaar te maken. Ze schrijft immers niet enkel voor dat die personen in het kader van een '*informed consent*' bevestigen de fundamentele waarden van de samenleving te 'begrijpen' en zich in voorkomend geval ertoe verbinden die in acht te nemen, maar ook dat ze die fundamentele waarden en normen 'aanvaarden'.²⁹ In dat opzicht is de ontworpen bepaling strijdig met de artikelen 9 en 10 van het EVRM en met de artikelen 18 en 19 van het BUPO."

Het opgelegde ondertekenen van een bepaling over de essentiële rechten en plichten mag dus niet inhouden dat de betrokken persoon hiermee verklaart deze rechten en plichten "te onderschrijven", noch mag aan de betrokken persoon de indruk worden gegeven dat dit de reikwijdte van zijn handtekening is.

²⁴ (Voetnoot 17 van het geciteerde advies) *Voetnoot 10 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 19.829/2 van 23 april 1990, over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 12 juli 1990 'tot oprichting van de Raad voor Onderwijs en Vorming van de Franse Gemeenschap', *Parl.St. Fr. Gem.R.* 1989-90, 123/1.

²⁵ (Voetnoot 18 van het geciteerde advies) *Voetnoot 11 van het geciteerde advies*: Overweging B.7.2 van het arrest.

²⁶ (Voetnoot 19 van het geciteerde advies) *Voetnoot 12 van het geciteerde advies*: Zie bv. GwH 15 juli 1993, nr. 65/93, B.5. In dit arrest verklaarde het Grondwettelijk Hof artikel 20 van de Cultuurpactwet, dat voorzag in een evenwichtige verdeling van culturele functies onder de verschillende representatieve ideologische en filosofische strekkingen, strijdig met artikel 10 van de Grondwet onder meer omwille van het risico "dat diegenen worden achtergesteld die gebruik maken van het aan ieder burger toekomend recht niet in het openbaar stelling te nemen".

²⁷ (Voetnoot 20 van het geciteerde advies) *Parl.St. Kamer* 2014-15, nr. 54-0757/002, 9.

²⁸ (Voetnoot 21 van het geciteerde advies) *Ibid.*, 7.

²⁹ (Voetnoot 22 van het geciteerde advies) In hetzelfde advies 57.003/AV (p. 7) wordt voorts het volgende vermeld: "Uit artikel 9 van het EVRM en artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (...) blijkt dat voor zover slechts de loutere vrijheid om er een religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging op na te houden in het geding is, beperkingen niet kunnen worden verantwoord". Daaruit valt af te leiden dat de wetgever weliswaar iemand de verbintenis kan opleggen te handelen met naleving van de regels die zijn neergelegd bijvoorbeeld in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens of in de Belgische Grondwet (zie bijvoorbeeld artikel 1ter, eerste lid, 1°, c) van de gemeentekieswet) en niet aan te zetten tot schending van die regels, maar daarentegen die persoon niet kan dwingen om innerlijk in te stemmen met de waarden die aan die regels ten grondslag liggen, noch *a fortiori* om die instemming te uiten door een verklaring te ondertekenen. In dat verband moet eraan worden herinnerd dat de vrijheid van meningsuiting volgens het Grondwettelijk Hof het recht inhoudt "kritiek [te uiten] op de filosofische of ideologische vooronderstellingen" van het EVRM en de aanvullende protocollen ervan (GwH 7 februari 2001, nr. 10/2001, B.4.7.2).

8.5. Ten vierde moet gewezen worden op de samenhang van de “bepaling over de essentiële rechten en plichten” met de reeds vermelde ‘nieuwkomersverklaring’ uit artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980.

Zoals gezegd, moet deze ‘nieuwkomersverklaring’ worden ondertekend door de vreemdeling die een aanvraag tot verblijf op het grondgebied doet. Het Grondwettelijk Hof heeft bevestigd dat het regelen daarvan tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.³⁰ Het Hof stelde vast dat de nieuwkomersverklaring “door de wetgever [wordt] opgevat als een document waarmee de betrokken vreemdeling kennis neemt van de fundamentele waarden en normen van de samenleving waarin hij inspanningen tot integratie dient te leveren, waarbij de ondertekening van dat document een noodzakelijke voorwaarde vormt om een verblijfstitel te verwerven”,³¹ dat de bepaling die de nieuwkomersverklaring invoerde “raakvlakken [vertoont] met het uitgangspunt van het door de bevoegde deelentiteiten gevoerde integratiebeleid, inhoudende dat, om te kunnen komen tot een succesvolle integratie, opleidingen dienen te worden georganiseerd waarmee de inwijkelingen op een structurele wijze worden geïnformeerd over de fundamentele normen en waarden van de Belgische samenleving”³² en dat “[d]e nieuwkomersverklaring (...) aldus [wordt] opgevat als een eerste kennismaking met die normen en waarden”.³³ Het Hof kwam tot de conclusie dat “de omstandigheid dat de betrokken vreemdelingen dienen te verklaren dat zij die normen en waarden begrijpen op zich niet tot gevolg [heeft] dat het beleid dat de bevoegde deelentiteiten wensen te voeren op het vlak van het onthaal en de integratie van inwijkelingen onmogelijk of uitermate moeilijk zou worden gemaakt. Het feit dat de betrokken vreemdelingen verklaren de bedoelde normen en waarden, in hun meest essentiële vorm, te begrijpen, belemmert de bevoegde deelentiteiten immers niet om dat begrip via de door hen georganiseerde integratietrajecten uit te diepen op een wijze die kan leiden tot de door hen nagestreefde integratie van de betrokken vreemdelingen in de samenleving.”³⁴

Er bestaat als dusdanig geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar tegen de bepaling inzake essentiële rechten en plichten in het voorontwerp. De bepaling over de essentiële rechten en plichten in het inburgeringscontract staat los van het federale beleid inzake de toegang tot en het verblijf op het grondgebied. Bovendien blijkt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof dat het bestaan van de federale ‘nieuwkomersverklaring’ de bevoegde deelentiteiten niet verhindert om de fundamentele normen en waarden in de Belgische samenleving via de door hen georganiseerde integratietrajecten uit te diepen op een wijze die kan leiden tot de door hen nagestreefde integratie van de betrokken vreemdelingen in de samenleving. Bij de invulling van de bepaling in het inburgeringscontract zal de Vlaamse Regering er wel over moeten waken geen inhoud vast te leggen die, in het licht van het evenredigheidsbeginsel, de uitwerking van de ‘nieuwkomersverklaring’ overdreven zou bemoeilijken. In dat verband moet erop gewezen worden dat de federale wetgever in artikel 1/2, derde lid, van de wet van 15 december 1980 het bepalen van de inhoud van de ‘nieuwkomersverklaring’ heeft overgelaten aan een samenwerkingsakkoord dat met de gemeenschappen moet worden gesloten. Indien over zulk

³⁰ GwH 4 oktober 2018, nr. 126/2018, B.12.

³¹ *Ibid.*, B.14.1.

³² *Ibid.*, B.15.3.

³³ *Ibid.*, B.15.4.

³⁴ *Ibid.*, B.15.5.

samenwerkingsakkoord daadwerkelijk zou worden onderhandeld of overlegd, zal de Vlaamse Gemeenschap erover moeten waken dat tussen de invulling van de ‘nieuwkomersverklaring’ en de bepaling in het inburgeringscontract een voldoende overeenstemming bestaat.

ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGEN

Artikel 7

9. Artikel 7 van het voorontwerp heeft betrekking op het aanwijzen van aanspreekpunten integratiebeleid binnen de departementen en agentschappen. Die regeling komt in de plaats van de commissie integratiebeleid. Met betrekking tot deze commissie merkte de Raad van State in advies 52.163/3 het volgende op:

“13. Artikel 6, § 1, van het ontwerp strekt tot de oprichting, binnen de administratieve diensten van de Vlaamse Regering, van een commissie Integratiebeleid, waarvan de taken en de samenstelling worden bepaald, terwijl luidens artikel 6, § 2, van het ontwerp de Vlaamse Regering het bevoegde departement of agentschap ermee belast de werkzaamheden van die commissie te coördineren. In artikel 7 van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering opgedragen erover te waken dat onder meer de Vlaamse ministeries het Vlaams integratiebeleid binnen hun beleidsdomein voorbereiden, uitvoeren en evalueren en dat ze minstens één vertegenwoordiger voordragen die zitting houdt (niet: zetelt) in de in artikel 6 van het ontwerp bedoelde commissie. In artikel 16, § 4, van het ontwerp wordt ten slotte bepaald dat de Vlaamse Regering de beleidsondersteuning en de beleidsvoorbereiding van het Vlaams integratiebeleid kan toevertrouwen aan een departement of een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid.

Ten aanzien van deze bepalingen dient eraan te worden herinnerd dat het overeenkomstig artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de Vlaamse Regering toekomt om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Die bepaling staat eraan in beginsel in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering.

Het komt ongetwijfeld aan de decreetgever toe om, in het raam van het integratiebeleid waarvan hij zelf de krachtlijnen vastlegt, te bepalen op welke terreinen de Vlaamse Regering dit beleid dient te voeren en met welke beleidsprioriteiten de Vlaamse Regering rekening dient te houden. De bevoegdheid van de decreetgever reikt evenwel niet zo ver dat hij bepaalde diensten van de Vlaamse Regering op een welbepaalde manier kan organiseren.

Uit wat voorafgaat volgt dat de genoemde artikelen uit het ontwerp fundamenteel dienen te worden herbekeken.”³⁵

De conclusie is dan ook dat artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ verhindert dat de decreetgever zich inlaat met de wijze waarop de departementen en agentschappen het integratiebeleid organisatorisch vorm geven.

³⁵ Adv.RvS 52.163/3 van 6 november 2012 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 7 juni 2013 ‘betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’, *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1867/1, opmerking 13. In dezelfde zin, zie reeds adv.RvS 45.878/3 van 10 februari 2009, over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 30 april 2009 ‘tot wijziging van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden’, *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2154/1, opmerking 6.2.

Artikel 20

10. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het ontworpen artikel 28 van het decreet van 7 juni 2013 “werd (...) verplaatst aangezien dit een logischere volgorde vormt gezien het informeren van de nieuwkomer de eerste stap is in het inburgeringstraject”. Nochtans maakt deze bepaling als zodanig geen onderdeel uit van het inburgeringstraject. Uit het ontworpen artikel 29, § 3, van het decreet van 7 juni 2013 (artikel 21 van het voorontwerp) blijkt immers dat het inburgeringstraject “duurt vanaf de aanmelding bij het EVA”, terwijl in het ontworpen artikel 28 de inburgeraar op de hoogte wordt gebracht van het bestaan van die aanmeldingsplicht. Het lijkt raadzaam om deze bepaling niet in onderafdeling 2 op te nemen, maar haar onder te brengen in een aparte onderafdeling.

Artikel 24

11. Het ontworpen artikel 32, § 2, van het decreet van 7 juni 2013 bepaalt dat de inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, verplicht zijn zich in te schrijven bij Actiris.

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om, in het kader van de inburgeringsregeling, verplichtingen op te leggen aan inwoners van het tweetalig gebied. De decreetgever kan bijgevolg enkel bepalen dat de personen, die wonen in het tweetalig gebied, en die, als behorende tot de doelgroep bedoeld in artikel 26 van het decreet van 7 juni 2013, vrijwillig inschrijven voor een inburgeringstraject, voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het ontworpen artikel 29, § 1, tweede lid, 3°, door zich in te schrijven bij Actiris. Het verdient aanbeveling de tweede zin van het ontworpen artikel 32, § 2, aldus te formuleren.

Artikel 28

12. Paragraaf 3 van het ontworpen artikel 34/2 heeft betrekking op de “opschorting van het inburgeringstraject” terwijl de overige onderdelen van het ontworpen artikel 34/2 betrekking hebben op het inburgeringscontract. Het lijkt coherenter om de opschorting te regelen in een afzonderlijk artikel.

13. Paragraaf 4 van het ontworpen artikel 34/2 machtigt de Vlaamse Regering niet enkel om de nadere regels te bepalen van het inburgeringscontract, maar ook om de elementen van het inburgeringscontract aan te vullen. Deze laatste machtiging kan enkel worden aanvaard in zoverre ze zo begrepen wordt dat de bijkomende elementen van het inburgeringscontract geen bijkomende inburgeringsverplichtingen of bijkomende onderdelen van het inburgeringstraject kunnen inhouden.

Artikel 38

14. Bij het bepalen wat moet worden verstaan onder voorzieningen, organisaties en openbare besturen “die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad”, kan de Vlaamse Regering uiteraard geen afbreuk doen aan hetgeen bepaald is in artikel 128, § 2, van de Grondwet. Dit houdt in dat voorzieningen, organisaties en openbare besturen die “gevestigd” zijn in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad enkel in aanmerking komen voor zover ze “wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de [Vlaamse G]emeenschap”. In het verleden heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, opgemerkt dat de vraag of instellingen daadwerkelijk onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen, wordt beantwoord “op grond van feitelijke gegevens, met name de taalkundige interne structurering van de betrokken instelling”.³⁶ Het komt de Vlaamse Regering enkel toe om middels normatieve bepalingen nader te bepalen of dergelijke feitelijkheid aanwezig is, voor zover die normen kunnen worden geacht samen te vallen met het in artikel 128, § 2, van de Grondwet omschreven criterium.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

³⁶ Adv.RvS 49.958/1/V van 2 augustus 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 20 april 2012 ‘houdende de organisatie van kinderopvang van baby’s en peuters’, *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1395/1, en adv.RvS 53.689/3 van 27 september 2013, over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 ‘houdende de organisatie van pleegzorg’, opmerking 4.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2, eerste lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 22 december 2017 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in punt 2° wordt het woord "vormingsprogramma" telkens vervangen door het woord "inburgeringstraject";
- 2° een punt 3°/1 wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

"3°/1 beroepsactieve leeftijd: alle personen tussen vijftien jaar en de pensioengerechtigde leeftijd die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht;"
- 3° aan punt 4° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"e) private aanbodverstrekkers die NT2 aanbieden conform het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen;"
- 4° in punt 18° wordt tussen het woord "een" en de zinsnede "gemeente," de zinsnede "OCMW," ingevoegd;
- 5° punt 22°/1 wordt opgeheven;
- 6° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:

"26° vormingspakket: het onderdeel maatschappelijke oriëntatie of het onderdeel Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1° en 2°;"

Art. 3. Artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de hele samenleving en heeft daarbij, naargelang het geval, speciale aandacht voor:

- 1° de bijzondere doelgroep van personen van buitenlandse herkomst;
- 2° minderjarige nieuwkomers, vermeld in artikel 2, eerste lid, 20°, voor de doelstelling, vermeld in artikel 4, §2, tweede lid."

Art. 4. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 2, eerste lid, 1° en 2°, wordt de zinsnede „, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede „, 1°”;
- 2° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

„Tot de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid behoren ook de menswaardige begeleiding en de oriëntatie van de personen, vermeld in artikel 3, 2°, van dit decreet, naar het kleuteronderwijs en het onderwijs voor leerplichtigen, vermeld in de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.”;
- 3° in paragraaf 3, 7°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door de zinsnede “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”;
- 4° aan paragraaf 3 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

„9° inclusief samenleven, niet naast elkaar maar met elkaar.”;
- 5° in paragraaf 4 wordt een punt 1°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

„1°/1 afstemming is tussen de verschillende beleidsdomeinen, vermeld in artikel 6, eerste lid;”;
- 6° in paragraaf 4, 5°, wordt het woord “doelgroepen” vervangen door de zinsnede “doelgroep, vermeld in artikel 3, 1°”.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “twaalf” vervangen door het woord “zes” en worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;
- 2° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

„De Vlaamse Regering maakt ook een analyse op van de maatschappelijke context waarin die doelstellingen gerealiseerd moeten worden.”;
- 3° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “strategische en operationele” geschrapt;
- 4° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

„In dat actieplan worden alleen de acties opgenomen die aanvullend aan het reguliere beleid binnen de domeinen genomen worden en waarbij er samenwerking tussen beleidsdomeinen vereist is.”;
- 5° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

„1° een beknopte omschrijving van de geformuleerde doelstellingen en de beleidsdomeinen waarvoor ze gelden;”;
- 6° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 2° opgeheven;
- 7° paragraaf 2 wordt opgeheven;
- 8° in paragraaf 3 wordt de zinsnede “en de actualisatie van het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 2,” opgeheven;
- 9° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. De Vlaamse Regering bepaalt de beleidsdomeinen en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid die relevant zijn voor het integratiebeleid.

Binnen de beleidsdomeinen die de Vlaamse Regering als relevant aanwijst, bereiden de Vlaamse Regering en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, voor. Ze voeren het voormelde integratiebeleid ook uit en evalueren het.

Bij de evaluatie van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in het tweede lid, wordt rekening gehouden met de definitie van personen van buitenlandse herkomst, vermeld in artikel 2, 21°/1.”.

Art. 7. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen het integratiebeleid vormgeven.”.

Art. 8. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid” telkens vervangen door de zinsnede “artikel 3”.

Art. 9. In artikel 12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt de zinsnede “, eerste lid, 1° en 2°” vervangen door de zinsnede “, 1°”.

Art. 10. In artikel 16, §2, van hetzelfde decreet worden de woorden “de raad van bestuur” vervangen door de woorden “het bestuursorgaan”.

Art. 11. In artikel 17, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt punt a) opgeheven;

2° in punt 5° wordt het woord “redzaamheid” vervangen door het woord “zelf-redzaamheid”.

Art. 12. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2018, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Jaarlijks kunnen aan het EVA ten laste van de algemene uitgavenbegroting en binnen de beschikbare begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap algemene werkingssubsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies toegekend worden.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten vastleggen voor de wijze van de financiering van het EVA.

De regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies worden vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 19.”.

Art. 13. In artikel 19, tweede lid, 8°, van hetzelfde decreet worden de woorden “de raad van bestuur” vervangen door de woorden “het bestuursorgaan”.

Art. 14. In artikel 20 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°" vervangen door de zinsnede "artikel 17, tweede lid, 6°, van dit decreet";
- 2° in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en worden de woorden "het OCMW" vervangen door de woorden "het lokaal bestuur";
- 3° in paragraaf 1, eerste lid, 6°, wordt de zinsnede "afdeling 3" vervangen door de zinsnede "afdeling 3 van dit decreet", wordt de zinsnede "artikel 2, 4°," vervangen door de zinsnede "artikel 2, 4°, van dit decreet" en wordt de zinsnede "afdeling 9" vervangen door de zinsnede "afdeling 9 van dit decreet";
- 4° in paragraaf 1, eerste lid, 7°, wordt de zinsnede "artikel 4, § 4, 2°" vervangen door de zinsnede "artikel 4, §4, 2°, van dit decreet";
- 5° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:
 - °8° het EVA toelaten om persoonsgegevens van inburgeraars, die vallen onder de toepassing van artikel 1/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die opgenomen zijn in het cliënt-volgsysteem, elektronisch mee te delen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op informatiedeling en ter uitvoering van de kerntaak van het EVA, vermeld in artikel 17, tweede lid, 4°, van dit decreet.";
- 6° in paragraaf 1 wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"De elektronische mededeling van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, 8°, is beperkt tot:

 - 1° de naam, de voornaam en het rijksregisternummer van de inburgeraars, vermeld in het eerste lid, 8°;
 - 2° de vermelding of deze inburgeraars een inburgeringscontract hebben ondertekend;
 - 3° de vermelding of deze inburgeraars een attest van inburgering hebben behaald.";
- 7° aan het bestaande vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt de zinsnede "en 8°" toegevoegd;
- 8° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a)" vervangen door de zinsnede "dat behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b), van dit decreet".

Art. 15. In artikel 22 van hetzelfde decreet wordt het woord "EVA" vervangen door de zinsnede "departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4,".

Art. 16. In artikel 24, §1, derde en vierde lid, en §2, eerste en tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "de raad van bestuur" vervangen door de woorden "het bestuursorgaan".

Art. 17. In artikel 25 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd” toegevoegd;
- 2° aan paragraaf 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het EVA coördineert de afstemming met de instanties, vermeld in het eerste lid, om de taken en de kerntaken, vermeld in artikel 17, uit te voeren.”.

Art. 18. In artikel 26, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid, 1°, worden de woorden “asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag” vervangen door de woorden “verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven”;
- 2° in het eerste lid, 3°, wordt tussen de zinsnede “tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” en de woorden “die voldaan heeft” de zinsnede “, met uitzondering van de begeleide minderjarige verzoeker om internationale bescherming die niet in een andere hoedanigheid in het Rijksregister is ingeschreven,” ingevoegd;
- 3° in het derde lid wordt het woord “asielzoeker” vervangen door de woorden “verzoeker om internationale bescherming” en wordt het woord “asielaanvraag” vervangen door de woorden “verzoek om internationale bescherming”;
- 4° in het derde lid wordt tussen de zinsnede “eerste lid, 1°” en de zinsnede “, wordt” de zinsnede “en 3°” ingevoegd.

Art. 19. In artikel 27 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 29 mei 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen.”;
- 2° aan paragraaf 3 worden een derde, vierde, vijfde en zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het eerste lid, 2°, hoeft de verplichte inburgeraar de doelstellingen van de vormingspakketten niet te behalen als het voor hem door beperkte leercapaciteiten onmogelijk is om die doelstellingen te behalen. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn waarin de inburgeraar zich moet aanmelden:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen in de onmogelijkheid verkeren om te voldoen aan de plicht tot tijdige aanmelding, vermeld in het eerste lid, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het vierde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken en onder het begrip studeren, vermeld in het vierde lid, 1°.”;

3° paragraaf 4, tweede lid, wordt vervangen door wat volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.”;

4° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “artikel 29, § 1, derde lid” vervangen door de zinsnede “artikel 31, §1”;

5° er wordt een paragraaf 5/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§5/1. De Vlaamse Regering kan andere categorieën bepalen die vrijgesteld worden van een of meer onderdelen van het inburgeringstraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid.”.

Art. 20. Artikel 28 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 28. §1. De gemeente waar de inburgeraar voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden in het Rijksregister ingeschreven wordt, informeert die persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het EVA.

De gemeente wijst de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de verplichtingen, vermeld in artikel 27, §3, die in voorkomend geval op hen van toepassing zijn, en wijst hen ook op de sancties, vermeld in artikel 40.

§2. Het EVA brengt de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de hoogte van zijn inburgeringsplicht.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, informeert het EVA de inburgeraar, vermeld in artikel 20, §1, eerste lid, 3°, a), over het inburgeringsbeleid.

§3. Het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, informeert de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 2°, over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht, en verwijst hem door naar het EVA.

§4. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van paragraaf 1 tot en met 3.”.

Art. 21. Artikel 29 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015 en 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 29. §1. Het inburgeringstraject laat de inburgeraars toe te komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het inburgeringstraject bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1° een vormingspakket maatschappelijke oriëntatie als vermeld in artikel 30;
- 2° een vormingspakket opleiding Nederlands als tweede taal als vermeld in artikel 31;
- 3° een inschrijving bij de VDAB of bij Actiris als vermeld in artikel 32;
- 4° een participatie- en netwerktraject als vermeld in artikel 33.

De inschrijving bij de VDAB of bij Actiris, vermeld in het tweede lid, 3°, behoort alleen tot het inburgeringstraject van inburgeraars op beroepsactieve leeftijd die wettelijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

Het participatie- en netwerktraject, vermeld in het tweede lid, 4°, kan worden opgenomen in het inburgeringscontract door een inburgeraar die niet verplicht is het inburgeringstraject te volgen.

Onder voorbehoud van de bepalingen van deze onderafdeling bepaalt de Vlaamse Regering:

- 1° de organisatie van het inburgeringstraject;
- 2° de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject voor de inburgeraars.

§2. Het EVA behoudt het overzicht over het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, en rapporteert daarover aan de Vlaamse Regering en de gemeenten in kwestie van het Nederlandse taalgebied.

§3. Het inburgeringstraject, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject zijn behaald en de inburgeraar is toegeleid naar de reguliere voorzieningen.”

Art. 22. Artikel 30 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 30. §1. Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, voor de inburgeraars.

§2. Het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, heeft als doelstelling in een zo kort mogelijke tijd het zelfstandiger functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken en anderzijds door een aanzet te geven tot het ontwikkelen van enkele competenties die noodzakelijk zijn voor de zelfredzaamheid van de inburgeraars.

De inburgeraar toont aan dat hij de doelstelling van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie heeft behaald door te slagen voor een test die het EVA organiseert. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor die test.

§3. Deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 1°, is afhankelijk van de eenmalige betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

Deelname aan de test, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, is afhankelijk van de betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie.

In afwijking van het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een vrijstelling verlenen voor een inburgeraar die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor de retributie, vermeld in het eerste en tweede lid.”

Art. 23. Artikel 31 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 31. §1. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 2°, dat de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot

en met e), aanbieden, heeft als doelstelling om in een zo kort mogelijke tijd het Nederlands te beheersen op het taalvaardigheidsniveau A2, zoals omschreven in het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, als opstap naar een vervolgcursus.

Als de inburgeraar een vormingspakket Nederlands als tweede taal volgt bij de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) en b), van dit decreet, biedt dat vormingspakket het taalniveau van de opleiding Nederlands als tweede taal dat de opleiding NT2 Breakthrough/Waystage R1 omvat.

Voor inburgeraars die een opleiding in het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen, zal de Vlaamse Regering afwijken van de bepalingen, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het taalvaardigheidsniveau, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt vastgesteld.

§3. Het vormingspakket Nederlands als tweede taal dat binnen de centra wordt aangeboden, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, a) tot en met d), valt onder de bepalingen over de kwaliteitscontrole die op die centra van toepassing zijn.”

Art. 24. Artikel 32 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 32. §1. De inschrijving bij de VDAB of Actiris, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 3°, heeft als doelstelling de economische zelfredzaamheid van de inburgeraar te versterken.

§2. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied zijn verplicht zich in te schrijven bij de VDAB. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voldoen aan de voorwaarde van artikel 29, §1, tweede lid, 3°, door zich in te schrijven bij Actiris.

§3. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van de inschrijving bij de VDAB of bij Actiris heeft behaald:

- 1° door zich in te schrijven bij de VDAB of bij Actiris binnen maximaal zestig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;
- 3° door aan te tonen dat hij werkt voor de termijn van maximaal zestig dagen verstreken is na de ondertekening van het inburgeringscontract.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder het begrip werken, vermeld in het eerste lid.”

Art. 25. Artikel 33 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 33. §1. Het participatie- en netwerktraject, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, 4°, heeft als doelstelling een betere participatie en integratie te bewerkstelligen door een netwerk te creëren.

§2. De inburgeraar toont op een van de volgende wijzen aan dat hij de doelstelling van het participatie- en netwerktraject heeft behaald:

- 1° door aan te tonen dat hij gedurende minimaal veertig uur heeft deelgenomen aan het participatie- en netwerktraject gedurende de termijn van het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, 4°;
- 2° door aan te tonen dat hij werkt of studeert op het ogenblik van de ondertekening van het inburgeringscontract;

3° door aan te tonen dat hij werkt of studeert na de ondertekening van het inburgeringscontract en voordat het inburgeringstraject afloopt.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat wordt verstaan onder het begrip werken en het begrip studeren, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels over het participatie- en netwerktraject.”.

Art. 26. Artikel 34 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 34. Het inburgeringstraject wordt ondersteund door trajectbegeleiding die het EVA op maat aanbiedt en die de inburgeraars, met toepassing van artikel 34/4, zo snel mogelijk toeleidt naar de reguliere voorzieningen met het oog op participatie op zowel professioneel, educatief en sociaal vlak.

Trajectbegeleiding is een methodiek om de inburgeraars individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het inburgeringstraject dat in samenspraak met de betrokken inburgeraar wordt uitgevoerd.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie die tot doel heeft een individueel proces te ondersteunen en te begeleiden, waarbij de inburgeraar de eigen levensloopbaan uittekent en daarbij onder meer inzicht verwerft in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem. De competenties die al aanwezig zijn, worden daarbij vertaald naar onze samenleving.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels voor de trajectbegeleiding.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/1. §1. Voor het inburgeringstraject kan worden aangevat, gaat het EVA in overleg met de inburgeraar na welke onderdelen tot het inburgeringstraject van de inburgeraar behoren en of de doelstellingen van de onderdelen, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, al zijn behaald. Als de doelstellingen al zijn behaald, verleent het EVA de betrokkene een vrijstelling voor de onderdelen waarvan de doelstellingen zijn behaald.

Inburgeraars die al de doelstellingen van alle onderdelen van het inburgeringstraject die op hen van toepassing zijn, hebben behaald, tekenen geen inburgeringscontract en krijgen onmiddellijk een inburgeringsattest als vermeld in artikel 34/3, eerste lid. Als het om een inburgeraar als vermeld in paragraaf 2 gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

§2. In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die verplicht ingeschreven werkzoekende is en niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door de VDAB, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die de VDAB bij de doorverwijzing heeft aangewezen. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, op voorwaarde dat hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, en die naar het EVA is doorverwezen door een OCMW, de onderdelen van het inburgeringstraject aan die het OCMW bij de doorverwijzing heeft aangewezen.

§3. Uiterlijk dertig dagen na de aanmelding is duidelijk voor welke onderdelen het EVA de inburgeraar vrijstelt.

Uiterlijk negentig dagen na de aanmelding, ondertekent de inburgeraar het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2.

Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een uitstel van de termijn, vermeld in het tweede lid:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk in de onmogelijkheid verkeren om het inburgeringcontract te ondertekenen.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het derde lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het derde lid, 1°.

§4. Het EVA bepaalt de vormingspakketten en het participatie- en netwerktraject in overleg met de inburgeraar en houdt rekening met de volgende aspecten:

- 1° de kennis, de vaardigheden en de competenties die de inburgeraar al heeft verworven;
- 2° de persoonlijke situatie van de inburgeraar.

Minimaal een van de twee vormingspakketten wordt opgestart binnen negentig dagen na de ondertekening van het inburgeringscontract door de inburgeraar. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van de voormelde termijn:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° voor de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen die termijn niet kunnen respecteren.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen als vermeld in het tweede lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het tweede lid, 1°.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/2. §1. Om het inburgeringstraject te kunnen aanvatten, ondertekent de inburgeraar een inburgeringscontract dat minstens de volgende elementen bevat:

- 1° een bepaling over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
- 2° de onderdelen die behoren tot het inburgeringstraject van de inburgeraar, waarbij wordt aangegeven voor welke onderdelen de inburgeraar is vrijgesteld en voor welke niet;
- 3° de vermelding in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven, voor minimaal één vormingspakket;
- 4° de termijn waarin het inburgeringstraject wordt afgerond, waarbij de duur van het vormingspakket Nederlands als tweede taal als termijn voor het volledige inburgeringstraject wordt gehanteerd.

§2. De Vlaamse Regering legt de inhoud vast van de bepaling over de essentiële rechten en plichten, vermeld in paragraaf 1, 1°.

§3. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering voorzien in een opschorting van het inburgeringstraject voor de inburgeraars:

- 1° de inburgeraars, vermeld in artikel 26, §1, die werken of studeren en kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om dat werk of de opleiding te combineren met het volgen van een inburgeringstraject;
- 2° de inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen hun inburgeringstraject moeten onderbreken.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder medische of persoonlijke redenen als vermeld in het eerste lid, 2°.

De Vlaamse Regering bepaalt nader wat verstaan wordt onder werken en studeren als vermeld in het eerste lid, 1°.

§4. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen van het inburgeringscontract en kan de elementen van het inburgeringscontract, vermeld in paragraaf 1, verder aanvullen.”

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/3. Als de inburgeraar minstens de doelstellingen voor elk onderdeel van het inburgeringstraject, zoals opgenomen in het inburgeringscontract, vermeld in artikel 34/2, §1, heeft bereikt, reikt het EVA aan die persoon een attest van inburgering uit. Als het om een inburgeraar als vermeld in artikel 34/1, §2, gaat, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als het EVA vaststelt dat een inburgeraar van de inburgeringsplicht vrijgesteld is met toepassing van artikel 27, §2, reikt het EVA aan die persoon een attest van vrijstelling uit.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het attest van inburgering, vermeld in het eerste lid, en het attest van vrijstelling, vermeld in het tweede lid.”

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/4. Conform artikel 34 wordt de inburgeraar zo snel mogelijk toegeleid naar de reguliere voorzieningen.

De toeleiding, vermeld in het eerste lid, verloopt volgens een samenwerkingsovereenkomst die met de reguliere voorzieningen gesloten wordt. De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens een regeling om de resultaten van die persoon terug te koppelen naar het EVA.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen voor de toeleiding.

De inburgeraar heeft recht op deelname aan een aanbod dat aansluit bij zijn inburgeringstraject en bij zijn levensloopbaan. Het aanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving.

De reguliere voorzieningen waarnaar de inburgeraars worden toegeleid, bouwen een behoeftedekkend aanbod uit.

De reguliere voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen meewerken aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het EVA.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/5. §1. De verplichte inburgeraar aan wie een inburgeringsattest is uitgereikt, zoals vermeld in artikel 34/3, eerste lid, is verplicht om binnen de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest, over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt met niveau B1 mondeling van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de taalvaardigheid wordt vastgesteld.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt de inburgeraar vrijgesteld van de verplichting, vermeld in paragraaf 1, in volgende gevallen:

- 1° de inburgeraar behoort niet langer tot de beroepsactieve leeftijd;
- 2° de inburgeraar kan aantonen dat hij 6 maanden onafgebroken heeft gewerkt of gestudeerd gedurende de periode van 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest. De Vlaamse Regering bepaalt wat verstaan wordt onder 6 maanden onafgebroken werken en studeren en bepaalt de wijze waarop dit kan worden aangetoond;
- 3° de inburgeraar kan aantonen dat hij blijvend niet kan voldoen aan de verplichting, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, omdat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft of over beperkte leercapaciteiten beschikt. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de inburgeraar dat kan aantonen.

De Vlaamse Regering bepaalt een uitstelregeling voor de inburgeraar die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet kan voldoen aan de verplichting.”.

Art. 32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 34/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 34/6. Aan de kandidaat-inwijkeling kan in het land van herkomst een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: een kosteloos informatiepakket dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 33. In artikel 39 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Het EVA controleert of de verplichte inburgeraar:

- 1° zich heeft aangemeld bij het EVA;
- 2° van elk onderdeel van zijn inburgeringstraject de doelstellingen heeft bereikt;
- 3° regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;

4° zijn verplichting is nagekomen, vermeld in artikel 34/5.

De Vlaamse Regering regelt de controle, vermeld in het eerste lid.

Het EVA meldt aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dat de Vlaamse Regering aanwijst, met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40, als een verplichte inburgeraar:

- 1° zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen negentig dagen nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan;
- 2° het inburgeringstraject onrechtmatig vroegtijdig beëindigt;
- 3° de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject niet heeft behaald en niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten;
- 4° zijn verplichting, vermeld in artikel 34/5, niet is nagekomen.”;

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar die de VDAB heeft doorverwezen naar het EVA, en die verplicht ingeschreven werkzoekende is, aan de VDAB met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving. De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 1 meldt het EVA in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een inburgeraar voor wie het volgen van een inburgeringscursus is opgenomen als voorwaarde voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, aan het OCMW in kwestie, met het oog op een toepassing van de sancties, vermeld in de ter zake relevante regelgeving.”;

- 3° in paragraaf 4, eerste en tweede lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1°, en §4, tweede lid, 1°, en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;
- 4° in paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “inburgeringstraject”;
- 5° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “onderdeel van het vormingsprogramma” vervangen door het woord “vormingspakket”;
- 6° in paragraaf 4, derde lid, wordt de zinsnede “artikel 31, § 3, eerste en tweede lid” vervangen door de zinsnede “27, §3, vierde lid, 1°, artikel 34/1, §3, derde lid, 1°, en §4, tweede lid, 1°, en artikel 34/2, §3, eerste lid, 1°”;
- 7° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “artikel 39, § 1, derde en vierde lid,” telkens vervangen door de zinsnede “paragraaf 1, derde lid,” en wordt de zinsnede “artikel 39, § 3,” vervangen door de zinsnede “paragraaf 3,”;
- 8° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede “de opleiding Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid, onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of” vervangen door de woorden “een vormingspakket” en wordt de zinsnede “het taalniveau van de opleiding NT2, vermeld in artikel 29, § 1, derde lid,” vervangen door de zinsnede “de doelstellingen, vermeld in artikel 30, §2, eerste lid, en in artikel 31, §1,”.

Art. 34. In artikel 40, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden woorden “de inburgeraars en” en de woorden “en vierde” opgeheven.

Art. 35. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 mei 2015, 7 december 2018 en 18 januari 2019, wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 41 en 42, opgeheven.

Art. 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 43/1. §1. De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen behoort tot het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b).

§2. Sociaal tolken is een instrument dat de mondelinge communicatie ondersteunt van de gebruikers, vermeld in artikel 43/2, §1, met anderstalige cliënten door de mondelinge boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal. De volgende vormen van sociaal tolken worden onderscheiden:

- 1° sociaal tolken op afstand, waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten op afstand tolkt;
- 2° sociaal tolken ter plaatse, waarbij de sociaal tolk fysiek aanwezig is bij het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten.

Sociaal vertalen is een instrument dat de schriftelijke communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten, door de geschreven boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal in een doeltaal.

§3. In deze paragraaf wordt verstaan onder Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen: het centraal gegevensbestand van gecertificeerde sociaal tolken en sociaal vertalers dat het EVA beheert.

Het sociaal tolken en het sociaal vertalen worden gedaan door tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen.

Andere tolken en vertalers inzetten dan tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen is alleen toegestaan als voor de tolk- of vertaolvraag geen tolk of vertaler beschikbaar is in het voormelde register."

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 januari 2019, wordt een artikel 43/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 43/2. §1. Gebruikers die een beroep kunnen doen op het sociaal tolken en het sociaal vertalen, zijn de voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§2. Het EVA biedt het sociaal tolken en het sociaal vertalen aan. Door kwaliteitsinstrumenten te ontwikkelen, toe te passen en bij te sturen zorgt het EVA voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

§3. De dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen van het EVA aan de gebruikers worden nader geregeld in samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers, vermeld in paragraaf 1.

Alleen gebruikers als vermeld in paragraaf 1, die een samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en het sociaal vertalen. In de samenwerkingsovereenkomst worden de modaliteiten en de tarifiering van de tolk- en vertaalprestaties bepaald.

De samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt of de gebruiker, vermeld in paragraaf 1, dan wel de gebruikersoverheid, naargelang van het geval, de te presteren tolk- en vertaalprestaties betaalt. De gebruikersoverheid moet partij zijn bij de samenwerkingsovereenkomst voor ze verplicht kan worden om de tolk- en vertaalprestaties te betalen.

In het derde lid wordt verstaan onder gebruikersoverheid: de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op een sociaal tolk of een sociaal vertaler. De gebruikersoverheid kan ook zelf gebruiker zijn.

De Vlaamse Regering kan de nadere modaliteiten bepalen van de dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen.”.

Art. 38. In artikel 46 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 2° worden de woorden “die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” toegevoegd;
- 2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering bepaalt wat verstaan moet worden onder voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, vermeld in het eerste lid, 2°.”.

Art. 39. In artikel 46/1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in punt 1° wordt tussen de zinsnede “hetzij bij een centrum als vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°” en de zin “Die oriëntering gebeurt op een deskundige en neutrale wijze.” de zinsnede “, hetzij bij een andere aanbieder van Nederlands als tweede taal” geschrapt;
- 2° in punt 1°, d), worden tussen de zinsnede “elk centrum, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°,” en de zinsnede “is ervoor verantwoordelijk om binnen het referentiekader voor onderwijskwaliteit Nederlands als tweede taal te voorzien in een kwaliteitsvol aanbod Nederlands als tweede taal;” de woorden “en elke andere aanbieder Nederlands als tweede taal” geschrapt;
- 3° in punt 2° wordt de zinsnede “, en van eventuele andere aanbieders Nederlands als tweede taal” geschrapt.

Art. 40. In artikel 47, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 3, eerste lid, 1° en 2°,” vervangen door de zinsnede “artikel 3, 1°”.

Art. 41. In artikel 48 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in punt 6°, 7° en 8° wordt het getal “32” telkens vervangen door het getal “28”;
- 2° punt 9° wordt vervangen door wat volgt:
“9° artikel 34/3, tweede lid;”;

3° punt 10° wordt vervangen door wat volgt:

“10° artikel 34/4, vijfde lid;”;

4° een punt 10°/1 wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

“10°/1 artikel 34/5;”;

5° in punt 12° worden de woorden “en vierde” opgeheven.

Art. 42. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 43. In artikel 51 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden “de uitvoering van” en de woorden “het Vlaamse integratiebeleid” worden de woorden “onderdelen van” ingevoegd;

2° een tweede tot en met zevende lid worden toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkenkend en beleidsevaluatief onderzoek en statistische studies. Hiervoor worden analyses uitgevoerd op basis van administratieve data en kunnen bevestigingen bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst uitgevoerd worden.

Om de doelstelling, vermeld in het tweede lid, te bereiken kunnen onderzoeksinstituten of het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, persoonsgegevens van personen van Belgische en buitenlandse herkomst verwerken in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming en met titel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Met het oog op het realiseren van de doelstelling, vermeld in het tweede lid, zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, periodiek bevestigingen uitvoeren bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst. Voor het uitvoeren van deze bevestigingen zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, §4, van dit decreet, optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor volgende persoonsgegevens:

1° persoonlijke kenmerken en identificatiegegevens afkomstig van het Rijksregister op basis van de steekproeftrekking;

2° de op basis van toestemming gevraagde persoonsgegevens.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 1°, worden vernietigd wanneer het veldwerk is gefinaliseerd en de kwaliteit van de steekproef en de bevestigde gegevens is gecontroleerd.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 2°, worden voor langere termijn bijgehouden voor verder wetenschappelijk en historisch onderzoek en voor statistische doeleinden.

De gegevens, vermeld in het vierde lid, 2°, kunnen met het oog op verder wetenschappelijk en statistisch onderzoek doorgegeven worden aan onderzoeksinstituten.”.

Art. 44. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, 7 mei 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS